

Oi-c

EJ HEMLÅN

Rätts- statistisk årsbok 1987

Sveriges officiella statistik

Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Rättsstatistisk årsbok / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1975-1993. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1974-1992.

1975-1980 med engelsk parallelltitel: Yearbook of Legal Statistics.

1975-1980 med separat publicerad Appendix.

Föregångare:

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1919-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Domstolarna / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1968-1975. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 1, Polisstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1968-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Kriminalstatistik. Del 2, Domstols och åklagarstatistik / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Liber/Allmänna förlaget, 1969-1976. – (Sveriges officiella statistik).

Brott som kommit till polisens kännedom / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1952-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Efterföljare:

Domstolsstatistik / BRÅ – Brottsförebyggande rådet. – Stockholm : BRÅ, 1996-2002.

Rättsstatistik framställs av flera myndigheter och tillhandahålls på deras webbplatser: Sveriges domstolar, www.domstol.se; Kriminalvården, www.kvv.se; Åklagarmyndigheten, www.aklagare.se; Polisen, www.polisen.se; Brottsförebyggande rådet, www.bra.se.

Översiktspublikationer:

Brott och straff i Sverige : historisk kriminalstatistik 1750-2010 / Hanns von Hofer. – Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2011.

Rättsstatistisk årsbok 1987. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2013.

Rättsstatistisk årsbok 1987

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1987

Yearbook of Judicial Statistics 1987

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
Stockholm 1987

Tidigare publicering

Publikationen Rättsstatistisk årsbok utges för trettonde gången i serien Sveriges officiella statistik (SOS). I årsboken ingår redovisningen som tidigare publicerats i Kriminalstatistik del 1 och del 2 samt i Domstolarna.

Previous publication

The annual report Yearbook of Judicial Statistics is published for the thirteenth time within the series Official Statistics of Sweden (SOS). The Yearbook gives data which earlier were included in the publications Criminal Statistics Part 1 and Part 2 and Courts.

© 1987, Statistiska centralbyrån
Published by
Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm

ISBN 91-618-0194-1
ISSN 0347-7541

Sättning: SCB, S/UTD
Printed in Sweden
Svenskt Tryck Stockholm 1987 731489
ALLF 410 7 035

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed trettonde årgången av Rättsstatistisk årsbok. Innehållet utgörs av uppgifter för år 1986 och tidigare.

Årsbokens syfte är att ge en samlad redovisning av rättsstatistiken. Utöver redovisningen i denna bok publiceras preliminär statistik, korttidsstatistik, regionala uppgifter samt mera detaljerade siffersammanställningar i Statistiska meddelanden. Vidare publiceras rättsstatistik i Statistisk årsbok samt i Allmän månadsstatistik. Dessutom finns opublicerat rättsstatistiskt material tillgängligt i olika former hos SCB.

I årsboken redovisas förutom den av SCB framställda rättsstatistiken även statistisk information avseende rättsväsendet som producerats av andra myndigheter. SCB vill härmed rikta ett varmt tack till samtliga myndigheter som bidragit med uppgifter till boken.

Rättsstatistisk årsbok har utarbetats inom SCBs enhet för rätts- och socialstatistik. I årsbokens redaktion har ingått Anna-Britt Eriksson, Inger Gullers, Hanns von Hofer, Torbjörn Israelsson och Jens Sande.

Stockholm i september 1987

STEN JOHANSSON

Nils Elmhammer

Översikt

Overview

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1 CONTENTS
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTS- STATISTIKEN	2 INTRODUCTION TO JUDICIAL STATISTICS
11	2.1 Allmänt	2.1 General
11	2.2 Rättsstatistikens delområden	2.2 The types of Judicial Statistics
14	2.3 Insamlingen till statistiken	2.3 Collection of statistics
14	2.4 Publiceringssystemet	2.4 Publication
16	3 KRIMINALSTATISTIK	3 CRIMINAL STATISTICS
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler	3.1 Criminal statistics over three centuries
24	3.2 Brotts m m	3.2 Offences
62	3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga om- händertaganden	3.3 Arrest, detention and temporary custody
68	3.4 För brott lagförda personer	3.4 Persons found guilty of criminal offences
101	3.5 Kriminalvård	3.5 The Correctional System
119	3.6 Återfall i brott	3.6 Recidivism
127	3.7 För narkotikabrott lagförda personer	3.7 Persons found guilty of drug offences
141	3.8 Nordisk kriminalstatistik	3.8 Nordic Criminal Statistics
152	3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985	3.9 Victims of violence and property crimes 1984–1985
157	4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET	4 COURT STATISTICS
157	4.1 Domstolarnas verksamhet	4.1 Court statistics, overview
163	4.2 Allmänna domstolar	4.2 Ordinary courts
210	4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar	4.3 Administrative courts
218	4.4 Hyres- och arrendenämnder	4.4 Rent Tribunals, Financy Tribunals, the Housing Court of Appeal
222	4.5 Rättshjälp	4.5 Public legal services
225	4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet	4.6 Various agencies with judicial functions
227	5 BILAGA	5 APPENDIX
228	6 SAKREGISTER	6 INDEX

1 Innehållsförteckning

Contents

5	1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING
11	2 INTRODUKTION TILL RÄTTSSTATISTIKEN
11	2.1 Allmänt
11	2.2 Rättsstatistikens delområden
14	2.3 Insamlingen till statistiken
14	2.4 Publiceringssystemet
16	3 KRIMINALSTATISTIK
16	3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler
16	3.1.1 Mord och dråp
17	3.1.2 Misshandel
18	3.1.3 Våldtäkt
18	3.1.4 Stöld m m
20	3.1.5 Upprepad stöld och rån
21	3.1.6 Samtliga lagföringar för brott
24	3.2 Brott m m
24	3.2.1 Några resultat
28	3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning
29	3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet
30	3.2.4 Definitioner och begrepp
31	3.2.5 Redovisningsenheter samt förklaringar till vissa differenser
31	3.2.6 Tidigare publicering
32	3.2.7 Ytterligare statistik inom området
	<i>Diagram</i>
33	3.2.1–3.2.3 Anmälda brott i hela riket, 1950–1986
35	3.2.4 Anmälda brott i länen, 1986
36	3.2.5 Antal brottsdeltaganden efter ålder, 1986
37	3.2.6 Antal misstänkta personer i länen, 1986
	<i>Tabeller</i>
39	3.2.1–3.2.3 Anmälda brott i hela riket, 1950–1986
48	3.2.4 Anmälda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket, 1986
50	3.2.5 Anmälda brott i vissa regioner, 1986

51	3.2.6	Brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter beslutets innebörd, 1986
52	3.2.7	Antal brottsdeltaganden samt beslut i åtalsfrågan, 1986
53	3.2.8	Utländska medborgare som misstänkts för brott, 1986
54	3.2.9	Personer misstänkta för brott efter ålder, kön och medborgarskap samt antal brottsdeltaganden, 1986
58	3.2.10	Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder 1986
62	3.3	Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden
62	3.3.1	Anhållande och häktning
65	3.3.2	Tillfälliga omhändertaganden
66	3.3.3	Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Tabeller

63	3.3.1	Anhållna och häktningsframställningar, 1965–1986
67	3.3.2	Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1986

3.4 För brott lagförda personer

68	3.4.1	Några resultat
70	3.4.2	Statistikens syfte och omfattning
71	3.4.3	Insamling och bearbetning
72	3.4.4	Kvalitet och jämförbarhet
72	3.4.5	Definitioner och begrepp
75	3.4.6	Tidigare publicering
75	3.4.7	Förändringar i tabellredovisningen
76	3.4.8	Ytterligare statistik inom området

Diagram

77	3.4.1	Dömda till kriminalregisterpåföljd per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1950–1986
77	3.4.2	Dömda till kriminalregisterpåföljd, 1965–1986
78	3.4.3	Personer som lagförts efter huvudpåföljd, kön, ålder och medborgarskap, 1986
79	3.4.4	Personer som lagförts efter huvudbrott, kön, ålder och medborgarskap, 1986
80	3.4.5	Lagförda efter ålder och kön per medelfolkmängd, 1986
81	3.4.6	Lagförda efter huvudpåföljd i olika brottsgrupper, 1986

Tabeller

82	3.4.1	Lagförda 1831–1986
83	3.4.2	Lagförda för grovre brott, 1857–1986
84	3.4.3	Lagförda, utom åtalsunderlåtelser, efter huvudbrott 1950–1986
85	3.4.4	Lagförda efter huvudpåföljd resp lagrum 1950–1986
86	3.4.5	Lagförda efter kön och huvudbrott, 1986
87	3.4.6	Översiktstabell, 1986
88	3.4.7 a	Lagförda efter huvudbrott och ålder, 1986
89	3.4.7 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och ålder, 1986

90	3.4.8 a	Lagförda efter huvudpåföljd och ålder, 1986
91	3.4.8 b	Lagförda kvinnor efter huvudpåföljd och ålder, 1986
92	3.4.9 a	Lagförda efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1986
94	3.4.9 b	Lagförda kvinnor efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1986
96	3.4.10 a	Dömda till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1986
97	3.4.10 b	Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsestid, 1986
98	3.4.11	Lagförda utländska medborgare efter huvudbrott och ålder, 1986
99	3.4.12	Lagförda personer efter huvudbrott, ålder och län, 1986
100	3.4.13	Dömda efter påföljd, 1986

101 **3.5 Kriminalvård**

101	3.5.1	Några resultat
105	3.5.2	Statistikens omfattning, insamling och bearbetning
105	3.5.3	Kvalitet och jämförbarhet
105	3.5.4	Definitioner och begrepp
106	3.5.5	Tidigare publicering

Diagram

107	3.5.1	Intagna och kvarvarande i anstalt, 1835–1986
-----	-------	--

Tabeller

108	3.5.1	Genomsnittligt antal personer i anstalts- och frivård, 1965–1986
109	3.5.2–3.5.5	Intagning i anstalt, 1965–1986
113	3.5.6	Avgång från anstalt, 1965–1986
114	3.5.7	Kvarvarande i anstalt, 1965–1986
114	3.5.8	Rymningar, 1965–1986
115	3.5.9	Permissioner, 1965–1986
115	3.5.10	Avtjänad tid i anstalt, 1965–1986
116	3.5.11	Dygnskostnad, 1966/67–1986/87
116	3.5.12	Personer under övervakning, 1965–1987
117	3.5.13	Påbörjad övervakning, 1965–1986
118	3.5.14	Övervakning: åtgärder vid misskötsamhet, 1965–1986/87

119 **3.6 Återfall i brott**

119	3.6.1	Några resultat
120	3.6.2	Insamling, bearbetning, kvalitet m m
120	3.6.3	Definitioner och begrepp
121	3.6.4	Tidigare publicering

Tabeller

122	3.6.1	Återfall efter ålder, 1974–1981
123	3.6.2	Återfall efter brottskategori, 1973–1981
124	3.6.3	Återfall efter påföljdskategori, 1973–1981

127 **3.7 För narkotikabrott lagförda personer**

127	3.7.1	Några resultat
129	3.7.2	Statistikens syfte och omfattning
130	3.7.3	Insamling och bearbetning

- 131 3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet
- 131 3.7.5 Definitioner och begrepp
- 132 3.7.6 Tidigare publicering
- 132 3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Diagram

- 133 3.7.1 Översikt, samtliga narkotikabrott, 1969–1986
- 133 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter brottsrubricering
- 134 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter typ av medel
- 134 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1986, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden
- 135 3.7.5 Enbart narkotikastrafflagen efter typ av narkotika och huvudpåföljd, 1986

Tabeller

- 136 3.7.1–3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986

141 **3.8 Nordisk kriminalstatistik**

- 141 3.8.1 Inledning
- 141 3.8.2 Definitioner och begrepp
- 141 3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet
- 142 3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna
- 143 3.8.5 Statistik från Island
- 143 3.8.6 Diagrammen
- 143 3.8.7 Referenser och ytterligare statistik inom området

Diagram

- 145 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14)–67 år vid årets slut, 1950–1985

152 **3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985**

- 152 3.9.1 Bakgrund
- 153 3.9.2 Våld eller hot om våld 1984–1985
- 154 3.9.3 Offer för stöld och skadegörelse 1984–1985

157 **4 STATISTIK ÖVER DOMSTOLARNAS M FL VERKSAMHET**

157 **4.1 Domstolarnas verksamhet**

- 157 4.1.1 Allmänt
- 158 4.1.2 Statistikens syfte och omfattning
- 158 4.1.3 Insamling och bearbetning
- 160 4.1.4 Förändringar i jämförelse med föregående år
- 161 4.1.5 Definitioner och begrepp
- 162 4.1.6 Tidigare publicering
- 162 4.1.7 Ytterligare statistik inom området

163 **4.2 Allmänna domstolar**

163 4.2.1 Tingsrätter

Tabeller

166 4.2.1.1–4.2.1.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980–1986

167 4.2.1.3–4.2.1.6 Tvistemål 1986

171 4.2.1.7–4.2.1.10 Brottmål 1986

173 4.2.1.11–4.2.1.12 Fastighetsdomstolar 1986

174 4.2.1.13 Allmänna domstolsärenden 1986

174 4.2.1.14 Statens va-nämnd 1979–1986

175 4.2.1.15 Vattendomstolar 1979–1986

176 4.2.1.16 Vattendomstolar 1986

178 4.2.1.17 Inskrivningsmyndigheternas ärenden, ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen m m 1986

178 4.2.1.18 Sjöfartsregistrets ärenden 1986

179 4.2.1.19 Lagfarter, inskrivning av tomträtt, länsvis 1986

179 4.2.1.20 Lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1986

180 4.2.2 Familjerätt

Tabeller

182 4.2.2.1 Äktenskapsskillnader 1960, 1965, 1970–1986

183 4.2.2.2–4.2.2.3 Äktenskapsskillnader 1986

184 4.2.2.4 Vårdnadsdomar 1983

185 4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi

Tabeller

188 4.2.3.1 Mål om lagsökning, betalningsföreläggande, konkurser m m 1986

189 4.2.3.2 Företagskonkurser 1986

190 4.2.3.3 Företagskonkurser 1982–1986

191 4.2.3.4 Förhandlingar om offentligt ackord 1986

192 4.2.3.5 Näringsförbud 1981–1986

193 4.2.3.6 Kronofogdemyndigheter 1985–1986

194 4.2.4 Hovrätter

Tabeller

195 4.2.4.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980–1986

195 4.2.4.2–4.2.4.7 Hovrätternas verksamhet 1986

201 4.2.5 Högsta domstolen (HD)

Tabeller

202 4.2.5.1–4.2.5.2 Översiktstabeller 1960, 1970, 1975, 1980–1986

204 4.2.5.3–4.2.5.6 Högsta Domstolens verksamhet 1986

207 4.2.6 Nåd

	<i>Tabeller</i>
207	4.2.6.1 Översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980–1986
207	4.2.6.2–4.2.6.4 Nådeansökningar 1986
210	4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar
	<i>Tabeller</i>
212	4.3.1 Länsrätter: översiktstabell 1980–1986
212	4.3.2–4.3.3 Länsrätternas verksamhet 1986
213	4.3.4 Mellankommunala skatterättens verksamhet 1982–1986
214	4.3.5 Kamrarrätter: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980–1986
215	4.3.6 Kamrarrätternas verksamhet 1986
216	4.3.7 Regeringsrätten: översiktstabell 1960, 1970, 1975, 1980–1986
217	4.3.8 Regeringsrättens verksamhet 1986
218	4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen
	<i>Tabeller</i>
219	4.4.1 Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen: översiktstabell 1975–1986
220	4.4.2–4.4.4 Hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen 1986
221	4.4.5 Bostadsdomstolen 1986
222	4.5 Rättshjälp
	<i>Tabeller</i>
223	4.5.1–4.5.2 Rättshjälp 1986
224	4.5.3 Rättshjälpsnämnderna: översiktstabell 1975, 1980–1986
225	4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet
	<i>Tabell</i>
226	4.6.1 Översiktstabell 1970, 1975, 1980–1986
227	5 BILAGA
227	Medelfolkmängden år 1950–1986 i hela riket
228	6 SAKREGISTER

Teckenförklaring

Explanation of symbols

»	Uppprepning	Repetition
–	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available or too uncertain to be stated
.	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

2 Introduktion till rättsstatistiken

Introduction to Judicial Statistics

2.1 Allmänt

Den officiella *rättsstatistiken* som räknar sitt upphov från 1830 brukar traditionellt delas upp i *kriminalstatistik* och *statistik över domstolarnas m fl verksamhet*.

Syftet med *kriminalstatistiken* är att beskriva brottsligheten i landet och de åtgärder som vidtas mot denna. *Statistiken över domstolarnas verksamhet* har i första hand till syfte att belysa omfånget av verksamheten hos olika myndigheter inom rättsväsendet, dvs beskriva frekvensen av mål och ärenden m m.

En sammanfattande redogörelse för kriminalstatistikens successiva uppbyggnad från år 1830 fram till år 1954 ingår i en artikel om rättsstatistik publicerad i Statistisk tidskrift nr 10, 1954, sid 461 ff.

I början av 1960-talet beslutades att kriminalstatistiken skulle byggas ut och att detta skulle ske i två etapper. En redogörelse för utbyggnadsetapperna finns i Statistisk tidskrift 1965, sid 58 ff. Vidare finns i Statistisk tidskrift 1968:1, sid 60 ff en översikt över den svenska kriminalstatistiken i början av 1968.

I Statistisk tidskrift 1979:5 sid 361 ff finns en artikel som beskriver hur kriminalstatistiken utvecklats från slutet av 1960-talet och framgent. I redogörelsen behandlas statistikens anslutning till rättsväsendets informationssystem särskilt utförligt.

Huvudansvarig för rättsstatistiken är statistiska centralbyrån (SCB). Till övervägande del produceras även rättsstatistiken av SCB. Kriminalvårdsstatistiken utarbetas gemensamt av kriminalvårdsverket och SCB. Även på andra områden samverkar SCB med olika myndigheter inom rättsväsendets område. Dessa lämnar även underlag för statistik som publiceras av SCB.

Vid sidan av SCB sammanställs löpande rättsstatistik inom andra myndigheter, såsom domstolsverket (DV), kriminalvårdsverket (KVV) och rikspolisstyrelsen (RPS), riksåklagaren (RÅ) samt socialstyrelsen (SoS).

Dessutom förekommer framställning och analys av rättsstatistik i samband med utredningsarbete inom statliga kommittéer, brottsförebyggande rådet (BRÅ), KVV samt vissa universitetsinstitutioner.

2.2 Rättsstatistikens delområden

Kriminalstatistiken brukar indelas i

- brottsstatistik
- statistik över för brott lagförda personer
- kriminalvårdsstatistik
- statistik över återfall i brott

Brottsstatistiken innehåller uppgifter om brott som registrats hos polisen, fördelade efter brottstyp och månad då de anmälts. Redovisning ges även av uppklarade brott fördelade efter uppklaringsgrund. Vidare redovisas antalet personer som misstänks för brott med fördelning efter bl a ålder, kön och nationalitet.

Statistiken över för brott lagförda personer innehåller uppgifter om personer som fällts till ansvar i brottmål i första instans vid allmän domstol eller som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande (förenklade bötesformer) samt personer som meddelats åtalsunderlåtelse. Personerna fördelas efter brott, påföljd, kön, ålder, nationalitet m m.

Kriminalvårdsstatistiken innehåller uppgifter om personer som dömts till påföljd som leder till kriminalvård. Av redovisningen framgår intagning och avgång från anstaltsvård respektive frivård, rymningar och permissioner. Personerna redovisas efter bl a kön, ålder, påföljd och brott.

Statistiken över återfall i brott beskriver personer som lagförts för brott med avseende på registrerade återfall. Personerna fördelas efter bl a kön, ålder, brott, tid till återfall och antal återfall.

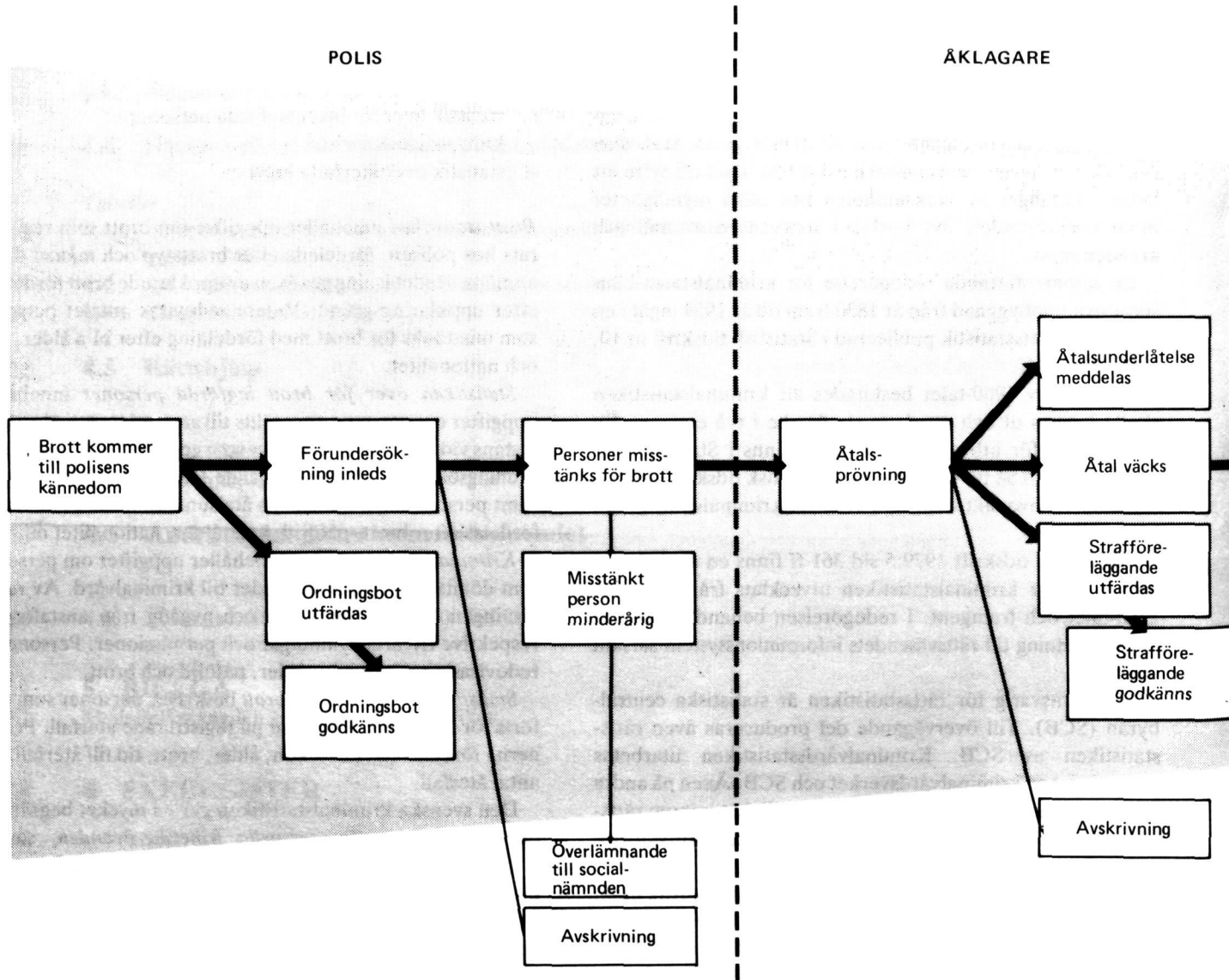
Den svenska kriminalstatistiken ger en mycket begränsad belysning av *straffprocessuella frihetsberövanden*, såsom häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

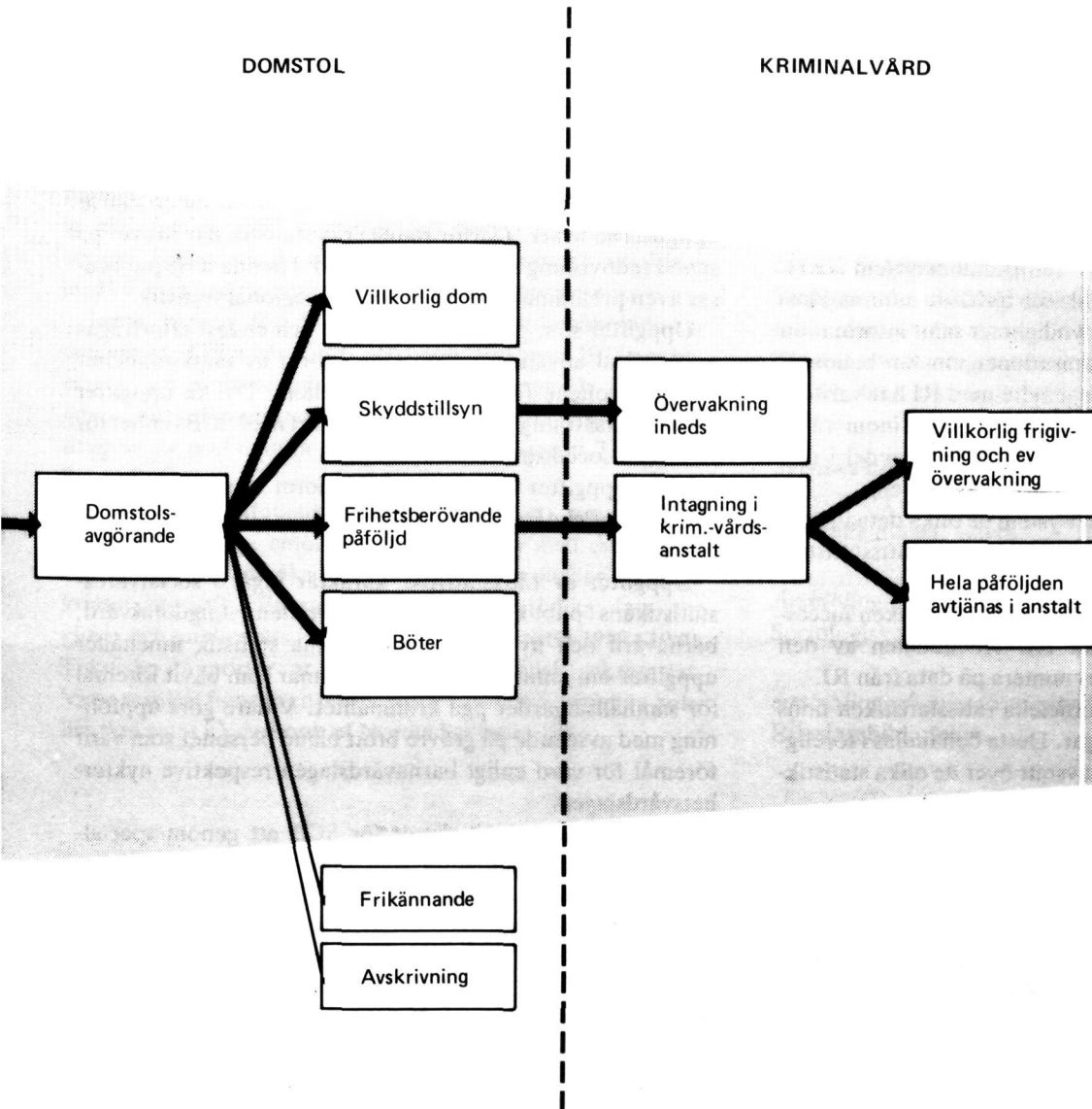
Kriminalvårdsstatistiken innehåller summariska uppgifter om antalet gripna, anhållna respektive häktade personer medan vissa uppgifter om anhållna personer och antalet häkningsframställningar framgår av Riksåklagarens arbetsstatistik. Från flera användare finns önskemål om att utvidga redovisningen avseende dessa förhållanden.

Utgångspunkt för kriminalstatistiken är den brottslighet som definieras genom överträdelser av vissa lagar. I den mån dessa kommer till polisens kännedom vidtas åtgärder vilka bl a berör polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Ett försök att åskådliggöra sambanden mellan olika led i denna process förs i nedanstående figur.

Figuren ger endast en mycket förenklad bild av skeendet. För en mera utförlig beskrivning av brottsligheten och de åtgärder som vidtas mot denna hänvisas till avsnitten 3.2–3.9.

Figur 2.1 Från brott till kriminalvård – en översikt
From offence to its correction – an overview

Statistiken över domstolarnas verksamhet omfattar verksamheten vid allmänna underrätter, hovrätter och Högsta Domstolen, förvaltningsdomstolar, hyresnämnder, arrendenämnder, bostadsdomstolen, kronofogdemyndigheten samt rättshjälpsnämnder. Vidare redovisas beslut i nådeärenden.

Statistiken belyser frekvensen av mål och ärenden vid domstolarna, med fördelning på typ av mål/ärende, handläggningstider, fullföljds-, ändringsfrekvens m m. Statistiken innehåller även uppgifter om inteckningar samt omfattningen av allmän rättshjälp.

2.3 Insamlingen till statistiken

Rättsstatistiken var tidigare baserad på uppgifter som de olika myndigheterna inom rättsväsendet sände in till SCB. Övergången till ADB-teknik inom rättsväsendet har gjort det möjligt att samordna insamlingen av uppgifter till statistiken med insamlingen för administrativa ändamål.

Sedan slutet av 1960-talet pågår inom rättsväsendet uppbyggnaden av Rättsväsendets informationssystem (RI). Syftet med RI är främst att förenkla och förbättra informationsutbytet mellan rättsväsendets myndigheter samt information till andra myndigheter och organisationer som har behov av data från rättsväsendet. Ett annat syfte med RI har varit att skapa underlag för planering och uppföljning inom rättsväsendets myndigheter samt att vara ett hjälpmedel i den övergripande samhällsplaneringen och forskningen.

RI omfattar ett antal skilda delsystem på olika dataanläggningar. En närmare beskrivning av RI ges i Rättsstatistisk årsbok 1980 sid 31 ff.

I takt med uppbyggnaden av RI har rättsstatistiken successivt baserats på uppgifter från RI. Huvuddelen av den officiella rättsstatistiken baseras numera på data från RI.

Uppgiftslämnandet till den officiella rättsstatistiken finns reglerat av särskilda författningar. Detta behandlas i föreliggande publikation i respektive avsnitt över de olika statistikområdena.

2.4 Publiceringssystemet

Publicering hos SCB

Till övervägande del publiceras rättsstatistiken hos SCB. Följande former för publicering förekommer.

- Rättsstatistisk årsbok
- Statistiska Meddelanden (SM)
- Promemorior från I/RS
- Statistisk årsbok (SÅ)
- Allmän Månadsstatistik (AM)
- Pressmeddelanden

Sedan 1974 är publiceringen av rättsstatistiken samordnad genom att rättsstatistik av mera allmänt intresse ges ut samlat i rättsstatistisk årsbok. Uppläggningsen av innehållet i årsboken har fastställts efter samråd med huvudanvändare av rättsstatistiken. En del av dessa har även lämnat underlag till årsboken.

Redovisningen i rättsstatistisk årsbok kompletteras i sin tur med publicering i Statistiska meddelanden (SM). Avgörande för valet av publicering i rättsstatistisk årsbok eller i SM är bl a

- kravet på snabbhet i redovisningen
- redovisningens omfång och detaljeringsgrad
- redovisningens karaktär av preliminär resp definitiv statistik

Årsboken kan ej föreligga förrän ca ett år efter det år uppgifterna avser. Därför publiceras statistik där kravet på snabb redovisning är mera uttalat i SM. I denna serie publiceras även preliminär statistik samt viss regional statistik.

Uppgifter som produceras av SCB och endast efterfrågas av ett fåtal användare framställs i form av maskintabeller eller mikrofiche (mikrofilmade tabeller). Dylika uppgifter kan mot ersättning erhållas efter kontakt med SCBs enhet för rätts- och socialstatistik.

Vilka uppgifter som finns i SM, i form av maskintabeller eller mikrofiche framgår av respektive avsnitt i rättsstatistisk årsbok.

Uppgifter av rättsstatistisk karaktär ingår i socialvårdsstatistikens publikationer inom områdena ungdomsvård, barnavård och nykterhetsvård. Denna statistik innehåller uppgifter om antalet barn och ungdomar som blivit föremål för samhällsåtgärder pga kriminalitet. Vidare görs uppföljning med avseende på grövre brott bland personer som varit föremål för vård enligt barnavårdslagen respektive nykterhetsvårdslagen.

Det finns även möjligheter för SCB att genom specialbearbetningar av uppgifter som finns tillgängliga redovisa uppgifter som ej framställs i den löpande produktionen.

Publicering hos andra myndigheter

Kriminalvårdsstatistik publiceras löpande av *Kriminalvårdsverket* i deras verksamhetsberättelse *Kriminalvården*. Uppgifter om personer som omhändertagits med stöd av lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) publiceras i *Alkoholstatistik* av *Socialstyrelsen*.

Riksåklagaren sammanställer årligen en s k arbetsstatistik benämnd Statistik (aktuellt år). Utöver uppgifter om antalet mål och ärenden innehåller sammanställningen även uppgifter om antalet anhållna personer och antalet häktningsframställningar.

Domstolsverket gör årliga sammanställningar över antalet mål och ärenden.

Specialundersökningar m m

Utöver den löpande publiceringen av rättsstatistik finns ett antal specialundersökningar som innehåller rättsstatistik. Dessa har offentliggjorts i olika publikationsserier. Särskilt kan här nämnas den publicering som sker i BRÅs rapportserie resp promemorieserie åren 1974–83. Fr o m 1984 sker publiceringen i serierna BRÅ Forskning, BRÅ Utredning resp BRÅ Information. Vidare kan nämnas Kriminalvårdsstyrelsens rapportserier, tidigare gula serien respektive orange serien, fr o m 1982 rapportserien resp PSF-promemorieserien. Rättsstatistik samt vidarebearbetningar av denna ingår även i justitiedepartementets promemorieserie.

Inom ramen för SCBs levnadsnivåundersökning har rapporten »Offer för vålds- och egendomsbrott 1978« publicerats. En motsvarande undersökning avseende 1984 har genomförts. Resultaten publiceras inom kort. Ett sammandrag av de preliminära resultaten finns i avsnitt 3.9 i föreliggande årsbok.

Inom kriminalstatistikens område pågår ett samarbete de nordiska länderna emellan. Ett av syftena med detta samarbete är att försöka sammanställa jämförbar nordisk kriminalstatistik. En sammanställning av dylika data har gjorts och publicerats i *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*, Tekniska rapporter nr 30, Nordisk statistisk sekretariat. Vissa resultat finns även publicerade i avsnitt 3.8 i denna publikation samt i *Yearbook of Nordic Statistics 1986*.

I publikationen *Årets tryck* redovisar SCB årligen en sammanställning över den statistik som centrala myndigheter framställer inom olika ämnesområden. I denna ges en översikt över hela publiceringen i *Sveriges officiella statistik (SOS)*.

Därutöver finns ett antal årliga bibliografier där man kan finna publikationer med anknytning till rättsstatistikens område. Som exempel på dylika bibliografier kan nämnas:

Nordisk kriminologi 1976/77. En bibliografi
Nordiska Samarbetsrådet för kriminologi 1978.

Rättsvetenskapliga undersökningar vid de juridiska fakulteterna.

Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Stockholm.

Svensk bokförteckning

Redigerad av Bibliografiska Institutet vid Kungliga biblioteket i Stockholm.

Tidningsaktiebolaget svensk bokhandel, Norstedts tryckeri, Stockholm.

Svenska tidskriftsartiklar

Ett register över innehållet i cirka 400 tidskrifter.

Bibliotekstjänst, Lund.

Årsbibliografi

Sociologiska institutionen, Lund.

Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer
Riksdagsbiblioteket.

3 Kriminalstatistik

Criminal Statistics

3.1 Kriminalstatistik genom tre sekler

Criminal statistics over three centuries*

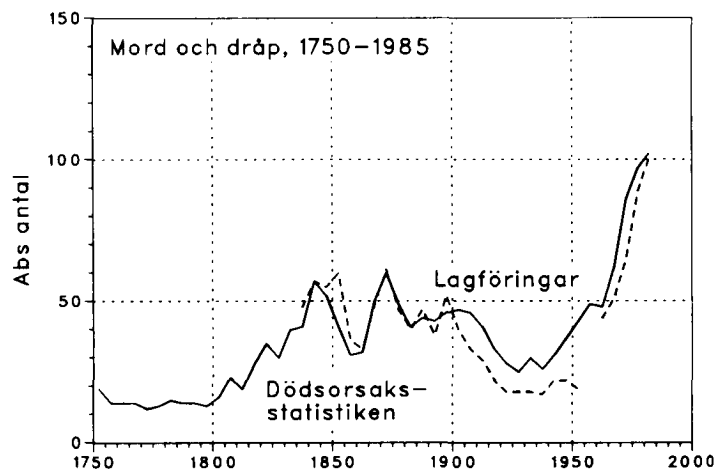
Våren 1984 publicerade Statistiska centralbyrån RS-PM 1983:12 »Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1982«. Publikationen ger för första gången en samlad bild av svensk kriminalstatistik sedan dess tillkomst under 1700- och 1800-talen fram till våra dagar. Sommaren 1985 utkom den 2:a reviderade upplagan i SCBs *urvalsserie* som nr 18.

Publikationen tar huvudsakligen upp den *traditionella* kriminaliteten – dvs vålds- och stöldbrott – utifrån statistiken över domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse, s k lagföringsstatistik (jfr avsnitt 3.4). Mot bakgrund av en utförlig diskussion av kriminalstatistikens tillförlitlighet *beskrivs* utvecklingstendenserna i den lagförda brottsligheten; *diskuteras* olika samhälleliga förklaringar till utvecklingen; och *granskas* påföljdssystemets effekter. Publikationen är dels tänkt som en handbok för den som snabbt vill informera sig om grunddata för kriminalitetsutvecklingen i Sverige; dels har den en aktuell kriminalpolitisk inriktning.

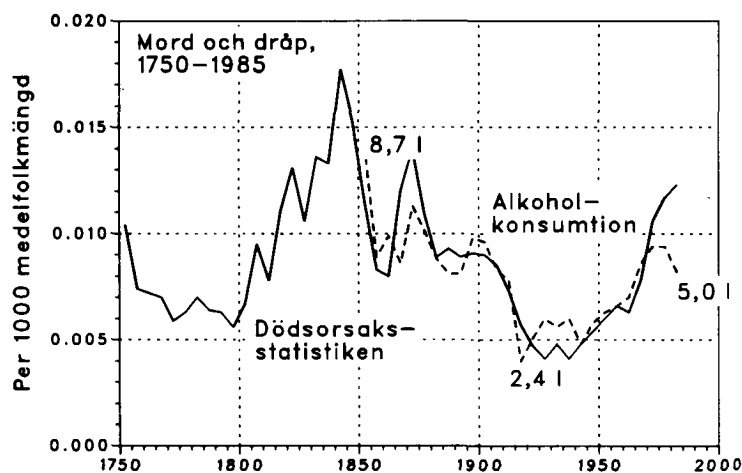
Nedan ges mycket kortfattat några utdrag främst från bokens första fem kapitel. Den som vill ha en fördjupning av resonemangen eller är intresserad av avsnitt som inte tas upp här, kan beställa publikationen. Begär *Urval nr 18* från *Sektionen för kriminalstatistik*, Statistiska centralbyrån, 115 81 Stockholm – tel 08/783 40 00. Priset är 120 kronor.

3.1.1 Mord och dråp

Två historiska serier över mord och dråp finns tillgängliga. Uppgifter från befolkningsstatistiken resp dödsorsaksstatistiken (fr o m 1750) och uppgifter från lagföringsstatistiken (sedan 1830-talet). Trots att de två statistikserierna bygger på olika enheter (»mördare« och »mördade«), visar de en hög grad av överensstämmelse. Lagföringsstatistiken ang mord och dråp är ett av de få exempel, där denna typ av statistik är en bra indikator på den *faktiska* brottslighetens utveckling över tid.

Betraktar man hela den långa perioden från 1750 till våra dagar är det mest iögonfallande, att mord och dråp – relaterat till befolkningsmängden – knappast har ökat under de gångna 230 åren.

*) An English summary may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

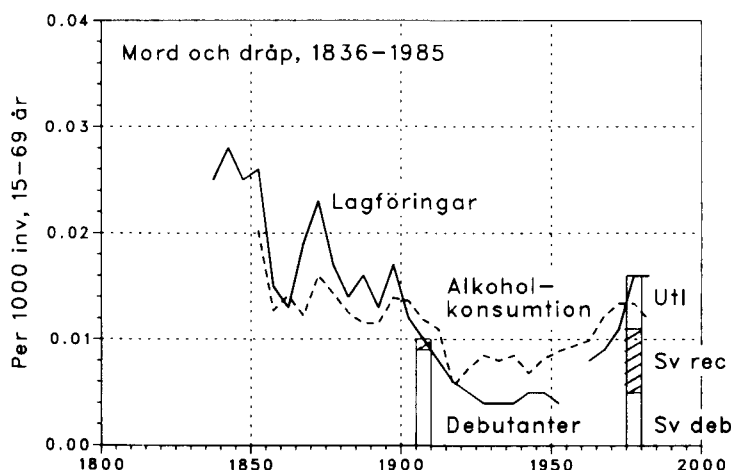
Däremot kännetecknas utvecklingen av avsevärda svängningar:

- en tydlig uppgång under första hälften av 1800-talet;
- en låg nivå under tiden mellan de båda världskrigen;
- en tydlig ökning efter andra världskriget.

Utvecklingen av alkoholkonsumtionen i samhället liknar mycket utvecklingen av dråp. Alkoholkonsumtionen är högst i mitten av 1800-talet, då också dråp uppnår kulmen. Båda serierna uppvisar den lägsta nivån under mellankrigstiden, då motboken höll alkoholkonsumtionen nere.

Uppgången av lagföringarna för mord och dråp efter andra världskriget kan knytas till tre sociala faktorer:

- en ökad alkoholkonsumtion och en ändrad konsumtionsfördelning;
- utvecklingen av en grupp kriminellt belastade medborgare (>recidivister<);
- det faktum att Sverige blivit ett invandringsland.

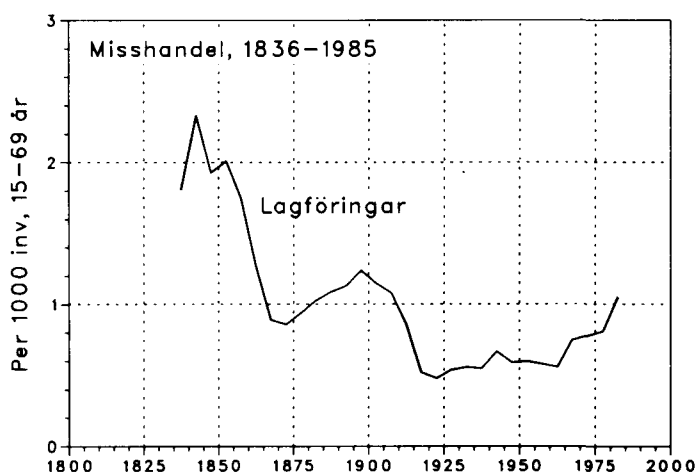

Trots att mord och dråp är extremt sällsynta händelser tycks det ändå finnas en samvariation med socialpolitiken i vid mening. Alkohol- och invandringspolitiken samt uppkomsten av en kriminellt belastad grupp medborgare har av allt att döma påverkat mord- och dråputvecklingen i Sverige under 1900-talet. Ingen av dessa tre faktorer har dock något egentligt förklaringsvärde för det enskilda brottet, eftersom alkoholpåverkan, kriminell belastning eller invandrarsstatus endast i undantagsfall mynnar ut i mord eller dråp.

Samtidigt tycks de stora samhälleliga förändringarna – dvs utvecklingen av det svenska samhället från bonde- till industrisamhället – inte ge utslag i mord- och dråputvecklingen. 1970 t ex registrerades lika många mord och dråp som 1750.

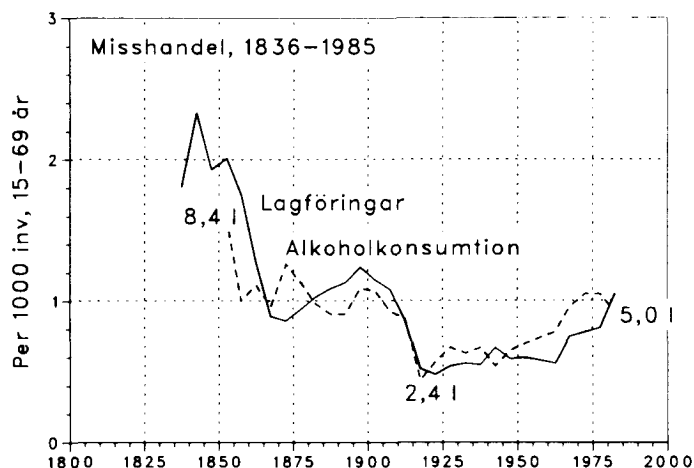
3.1.2 Misshandel

Till skillnad från mord och dråp saknas för misshandel en kontrollserie liknande dödsorsaksstatistiken. Det är därför mycket svårare att bestämma misshandelsstatistikens tillförlitlighet. Men det är inte troligt, att anmälningsbenägenheten för misshandel skulle ha avtagit i ett historiskt perspektiv. Tvärtom torde toleransen mot det *individuella* våldet ha minskat över tid och lett till en ökning av anmälningsbenägenheten. Därför är det mycket sannolikt, att misshandelsbrottsligheten faktiskt varit högre under 1800-talet än under 1900-talet.

Däremot har den *sociala* innebörden av misshandel som juridisk kategori gått igenom avsevärda förändringar mellan 1800-talet och idag. Den avdömda misshandeln avsåg under 1800-talet mycket sällan misshandel mot barn eller kvinnor. Enligt dåtidens värderingar betraktades detta inte som brott – annat än i mycket grova fall. Idag omfattar en inte obetydlig del av den lagförda misshandeln även kvinnomisshandel. Det finns alltså viktiga inbördes förskjutningar i misshandelsbrottsligheten, såsom den kommer till uttryck i lagföringsstatistiken. Misshandelsbrott mot män har avtagit enligt statistiken, medan misshandelsbrott mot kvinnor har tilltagit.

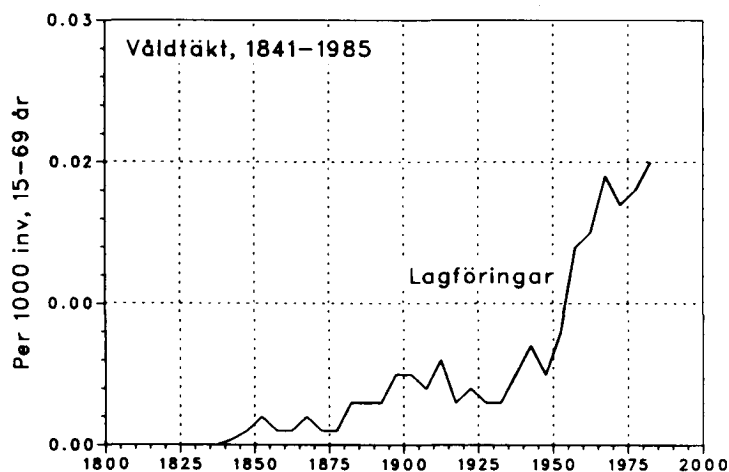
Man kan visa, att misshandelsutvecklingen *i stort sett* samvarierar med alkoholkonsumtionen i samhället. Detta innebär att mycket av variationen i misshandelsutvecklingen försvinner, när man tar hänsyn till alkoholkonsumtionens förändringar.

Även för misshandel tycks gälla, att de stora förändringar som det svenska samhället genomgått under de gångna 150 åren inte har lett till någon ökning av misshandelsbrottligheten. Snarare synes motsatsen gälla.

3.1.3 Våldtäkt

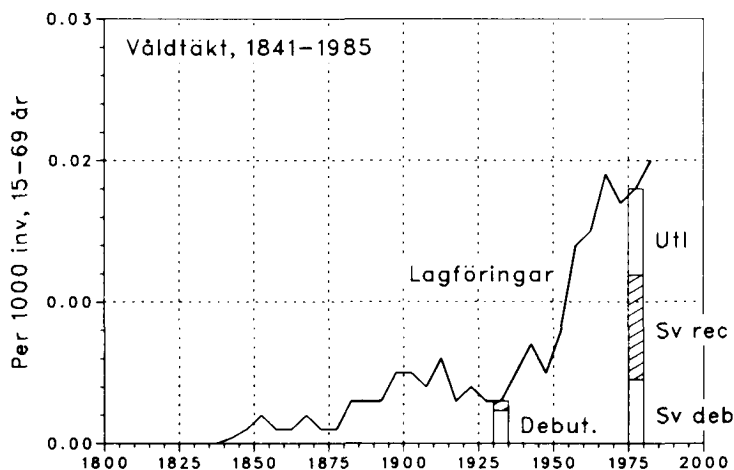
I motsats till mord/dråp och misshandel, är det inte troligt att diagrammet nedan beskriver utvecklingen för våldtäkt korrekt. Det skulle nämligen innebära, att våldtäkt varit mindre vanlig än mord och dråp – vilket är svårt att föreställa sig. Vanligen är det ju så att ju grövre ett brott är desto sällsyntare är det också.

En alternativ tolkning till utvecklingen skulle därför kunna vara, att den straffrättsliga kontrollen av våldtäkt under

1800-talet inte har något riktigt samband med den faktiska förekomsten av detta brott. I stället återspeglas kvinnornas svaga sociala ställning i samhället, som i de flesta våldtäktsfall *inte* medgav kvinnan möjligheten, att få våldtäktsmannen straffad. Lika litet som hon kunde värja sig mot vanlig misshandel med straffrättsliga medel.

Denna tolkning innebär dock inte, att man skulle kunna »bortförklara» ökningen efter andra världskriget med en förskjutning av mörktalet, dvs att lika många våldtäkter begås men att en större del blir känd och leder till lagföring. Våldtäktsutvecklingen efter andra världskriget liknar mycket den för mord och dråp: små ökningsbågar bland tidigare ostraffade personer, men stora förändringar bland redan tidigare straffade personer och utländska medborgare. Nästan hela ökningen faller på dessa två grupper. Men som det framhållits tidigare ger varken tidigare kriminell belastning eller medborgarskap några bra förklaringar av de enskilda fallen, eftersom de allra flesta straffade personer eller utländska medborgare självfallet *inte* lagförs för våldtäkt.

Uppgången efter andra världskriget kan inte heller förklaras med ändringar i påföljdsvalet för våldtäkt – förr som nu leder våldtäkt i de allra flesta fall till frihetsberövanden antingen på fängelse eller mentalsjukhus.

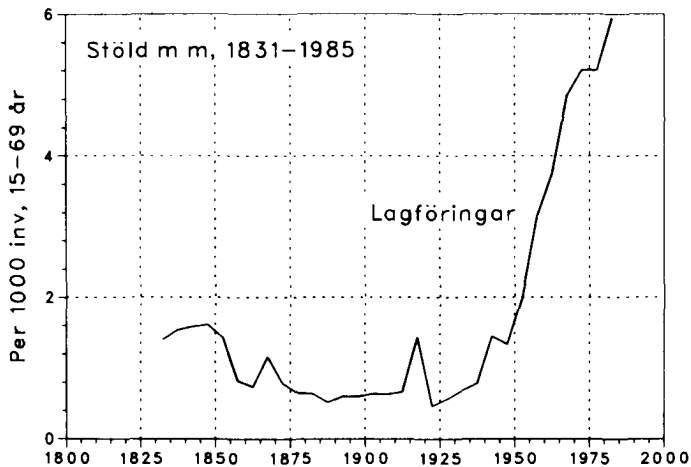
3.1.4 Stöld m m

Man kan utgå ifrån, att en mängd stöldbrott – framför allt av lindrigare slag – inte anmäls till polisen och att många anmälda stöldbrott inte leder till lagföring. Trots detta är det mycket troligt, att lagföringsstatistiken ger en ungefärlig beskrivning av stöldbrottligheten *utveckling*. Detta styrks av

- att den historiska utvecklingen av den polisanmälda stöldbrottsligheten i Stockholm och Göteborg sedan mer än 100 år tillbaka uppvisar ett liknande mönster som lagföringsstatistiken för hela riket;
- att grövre stöldbrott (såsom inbrott och biltillgrepp) har en relativt hög anmälningssfrekvens, vilket kommer till uttryck i såväl offerundersökningar som försäkringsstatistik (se nedan avsnitt 3.9); samt
- att lagföringsstatistikens utfall kan ges raka och okonstlade tolkningar.

Utvecklingen

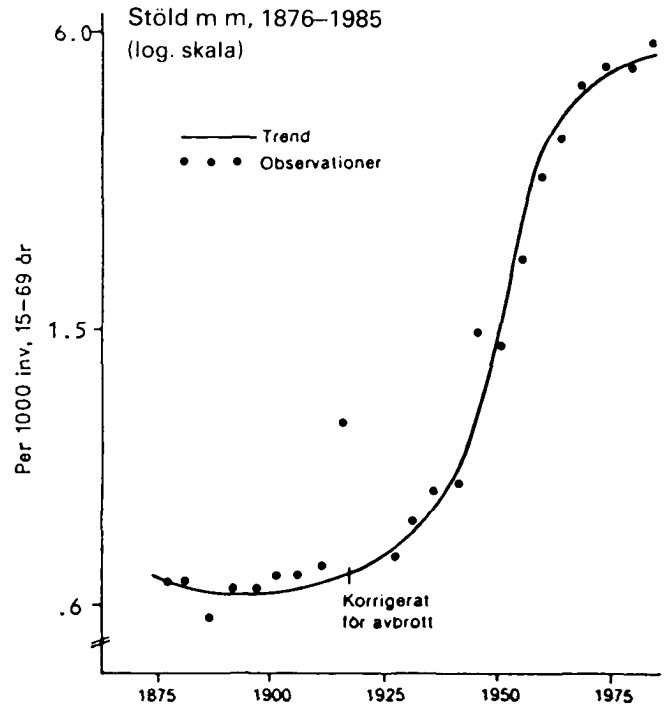
Efter att ha startat på en relativt hög nivå under första hälften av 1800-talet, sjunker lagföringarna för stöld under andra hälften av 1800-talet, når en låg nivå årtiondena kring sekelskiftet för att sedan öka kraftigt mellan 1925 och 1972.

I förhållande till huvudtrenden kan man också se ett antal väl markerade avvikelser. De har särskilda förklaringar av typ nödår (1867/68 och 1917/18), alkoholrestriktioner (den låga nivån efter motbokens introduktion under 1920-talet) och krig (1914–1918 och 1940–1945). Dessa plötsliga och i tid begränsade förändringar visar mycket tydligt, att antalet lagföringar för stöld påverkas av händelser i samhället – trots att varje enskilt brott är en mycket personlig och individuell handling.

Ökningen under 1980-talet avser uteslutande snatteri-brott. Lagföringar för övriga stöldbrott minskar.

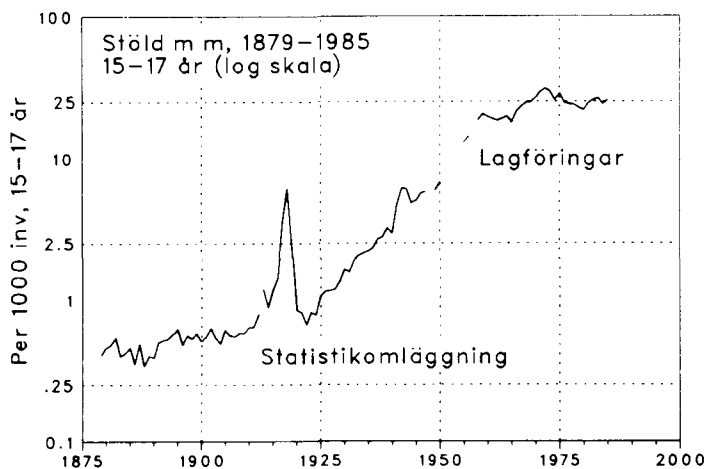
Vid närmare granskning visar sig ökningen under 1900-talet ha formen av en S-kurva vars förlopp liknar produktionen av konsumtionsvaror i det svenska samhället.

Detta kan tolkas så, att när väl en viss materiell grundtrygghet garanteras (mycket av stöldbrottsligheten i mitten av 1800-talet har förklarats med den nöd som rådde i samhället), följer lagföringarna för stöldbrott tillgången på konsumtionsvaror. Med mer att konsumera följer också möjligheten att stjäla mer samtidigt som en riklig tillgång på varor minskar deras relativa värde och den fysiska såväl som den sociala kontrollen för att förhindra stöld avtar.

År 1985 registrerades exempelvis 619 000 tillgreppsbrott av polisen. Mer än hälften av dessa brott utgjordes av tillgrepp av och från motorfordon, av cyklar och av tillgrepp i butik eller varuhus. I början av seklet fanns varken bilar eller cyklar i någon större omfattning och inte heller någon försäljning efter självbetjäningsprincipen. Tillfällesstrukturen, dvs de fysiska möjligheterna till att begå stöld, har förändrats avsevärt sedan dess.

Nedgången mellan åren kring 1850 och 1925 – två extrempunkter i den historiska utvecklingen – faller i huvudsak på kvinnor, äldre män och redan tidigare straffade medborgare. Ungdomskriminaliteten (bland män) ökade redan under andra hälften av 1800-talet och ökningen var speciellt kraftig mellan 1925 och 1959.

Uppgången efter 1925 avser huvudsakligen unga män, tidigare straffade personer (sedan andra världskriget), utländska medborgare (efter andra världskriget) och kvinnor (sedan början av 1960-talet).

Avmattningen av ökningen under 1960-talet och stabiliseringen under 1970-talet gäller framför allt unga män, medan däremot lagföringarna bland kvinnor och tidigare straffade män fortfarande uppvisar ökningstendenser. Eftersom unga män svarar för en så stor del av lagföringarna för stöld, bestämmer de huvudkurvans utseende. Avmattningen är reell att döma av jämförelser med den polisrapporterade brottsligheten, försäkringsstatistiken och offerundersökningar: speciellt biltillgrepp och inbrottsstölder – brott som framför allt begås av unga män och som har ett förhållandevis litet mörktal – ligger på en mer eller mindre stabil nivå sedan 1970-talets början jämfört med de kraftiga ökningarna under tidigare decennier. Biltillgreppen har dock ökat mycket plötsligt sedan 1984.

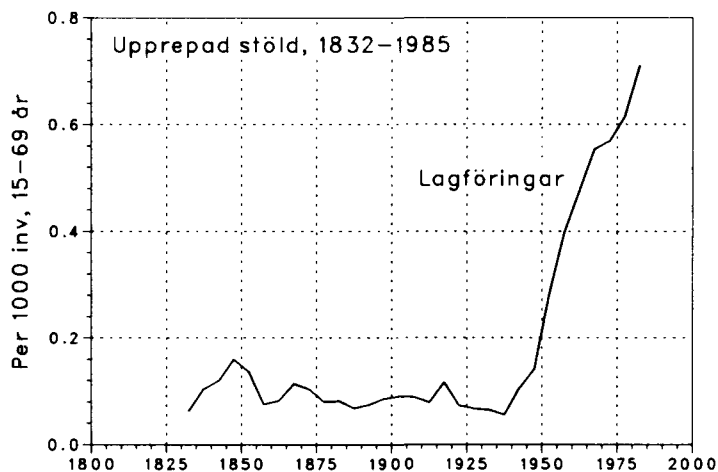
Påföljdsvalet för stöld har gått igenom dramatiska förändringar under 1900-talet: år 1905 var risken att dömas till fängelse för stöld 100 procent, medan den i dag har sjunkit till nära 0 procent, om man är tidigare ostraffad. Trots detta är det mycket svårt att uppbringa starka kriminalstatistiska belägg för, att förändringen av påföljdsvalet för stöld skulle i någon väsentlig grad ha bidragit till ökningen av stöldbrottsligheten under 1900-talet. Frågan är alltför komplicerad att gå in på här. Den intresserade hänvisas till kap 8 i huvudrapporten.

Inte heller bör man överskatta industrialiseringens och urbaniseringens betydelse som sådana: antalet lagföringar för stöld var i början av 1950-talet lika stort som 100 år tidigare.

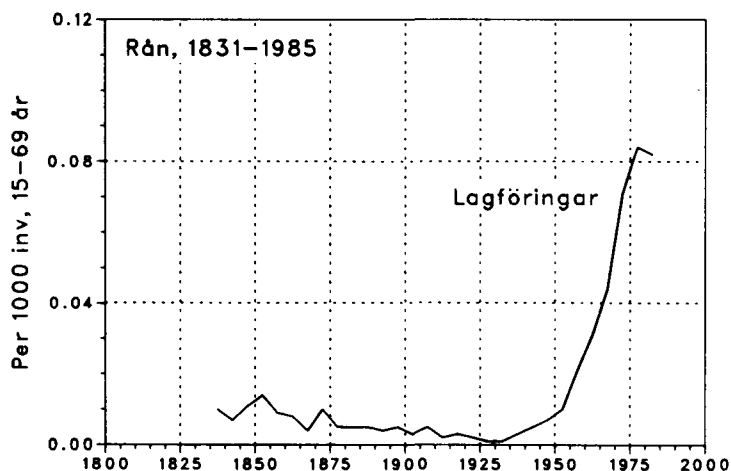
3.1.5 Upprepad stöld och rån

På grund av skiftande indelningar i den officiella statistiken har »upprepad stöld» här definierats som antalet personer som lagförts tre eller fler gånger för stöld (1832-1915) samt antalet personer som lagförts för stöld med tre eller fler tidigare domar för s k grövre brott (fr o m 1916).

Utvecklingen för upprepad stöld och rån kan beskrivas så här.

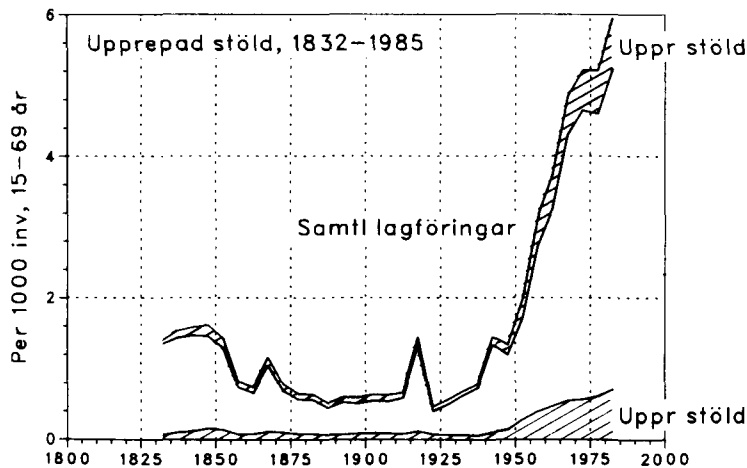

Efter 1850 sjunker lagföringarna för upprepad stöld fram till utbrottet av andra världskriget. Utvecklingen sker i vågrörelser som i stort sett sammanfaller med alkoholkonsumtionen i samhället (se nedan). Även lagföringar för rån följer ett liknande mönster.

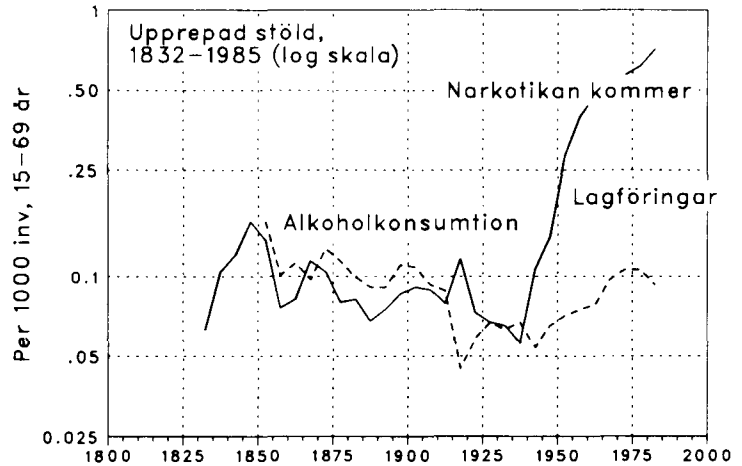

Från andra världskriget ökar antalet lagföringar för upprepad stöld och rån plötsligt mycket kraftigt och en viss avmattning tycks inträffa först under 1970-talet.

Utvecklingen för upprepad stöld skiljer sig på en avgörande punkt från utvecklingen av övriga stöldbrott: den kraftiga ökningen inträffar ca 20 år senare än för de övriga stölderna. Mycket talar för att denna utveckling beskrivs korrekt av statistiken – eftersom »brottslingsmörktalet» kan antas vara litet. Redan under 1800-talet liksom under första hälften av 1900-talet var återfallsfrekvenserna höga för personer som straffats fler gånger tidigare, även om själva antalet återfallsbrottslingar var litet.

Fram till andra världskriget tycks uppfattningen besannas att ökad välfärd för folkflertalet även minskar brottsligheten bland de fattigaste. Speciellt anmärkningsvärt är, att den ökning av lagföringar bland personer utan tidigare kriminell belastning (framför allt unga män, se ovan) som inträffade under tiden mellan de båda världskrigen, inte ledde till en ökning av personer med hög kriminell belastning. Alkoholkonsumtionen spelar en stor roll för utvecklingen; det kan dock knappast vara den enda förklaringen till den plötsliga förändringen som inträffade efter andra världskrigets utbrott. Det bör röra sig om händelser som mycket plötsligt förändrade livssituationen för denna grupp utsatta människor. De flesta förklaringar tycks här komma till korta. Vidare kan man avläsa ur diagrammet, att dagens situation med ett historiskt sett högt antal kriminellt aktiva medborgare, grundlades redan under 1940- och 1950-talen.

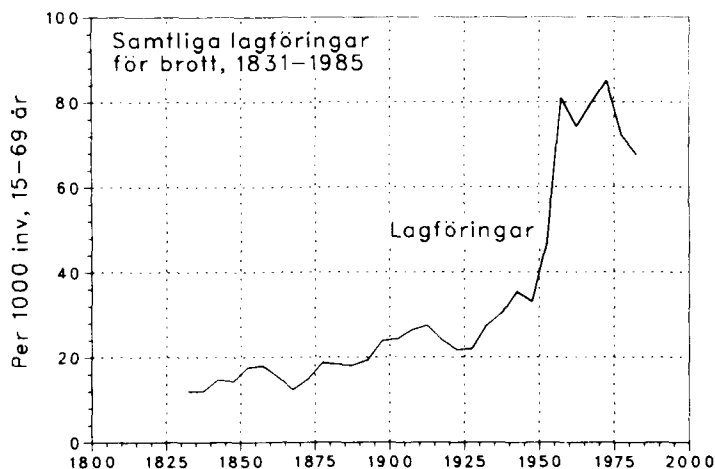

Diagrammet tillåter också en kommentar om narkotikabrukets betydelse under 1960- och 1970-talen. Den vanliga föreställningen om de senaste 20 åren är att brottsligheten och utslagningen ökade dramatiskt i och med narkotikamissbrukets genombrott i mitten av 1960-talet (se även nedan avsnitt 3.7). Diagrammet visar emellertid att ökningstakten för upprepad stöld var större under 1950-talet än under 1960- och 1970-talen. Utvecklingen borde inte ha sett ut så, om narkotikamissbruket drivit en stor grupp *nya* människor in på brottets bana, vilket ju ganska allmänt antas. Diagrammet antyder i stället, att dagens narkotikaproblem inte utgör något väsentligt *nyttillskott*, utan en *pålagring* på ett redan existerande problem. Annan statistik visar också, att allvarligare narkotikamissbruk finns inom samma grupper som tidigare kännetecknats av ett kriminellt livsmönster och ett utbrett alkoholmissbruk. Vad som troligen har inträffat är, att socialt utsatta grupper gick över från att vara kriminella och alkoholmissbrukare till att vara alkohol- och narkotikamissbrukare samt ännu mer kriminellt aktiva.

3.1.6 Samtliga lagföringar för brott

Det mest iögonfallande är den kraftiga ökningen under 1950-talet, det lika plötsliga avbrottet omedelbart därefter samt minskningen sedan slutet av 1970-talet.

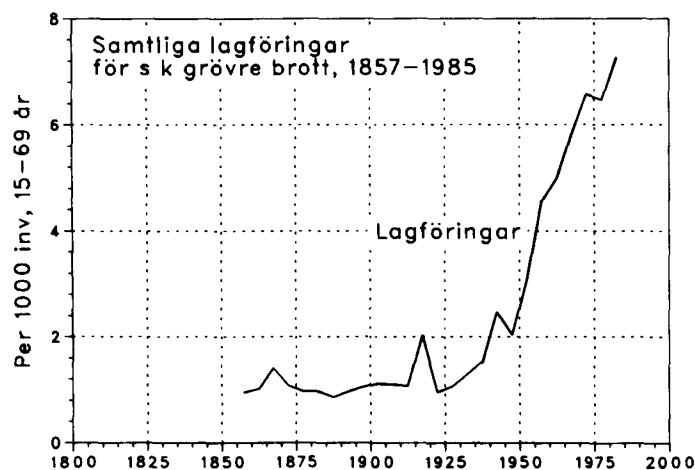
Diagrammet (se nästa sida) ger en något annan bild av utvecklingen än vad den tidigare diskussionen av olika brotts typer förmedlade. Skälet är, att alla brott – oavsett om de rör mord eller trafikförseelser – räknas lika. Ökningen under 1950-talet faller således till stor del på trafikförseelser och ett fördubblat antal fyllerier efter motbokens avskaffande 1955.

Nedgången under 1960- och senare 1970-talet förklaras därför huvudsakligen av att parkeringsbrotten och fylleriet avkriminaliserades. Under 1980-talet minskar trafikbrotten till följd av inskränkt trafikövervakning. Diagrammet är lärorikt genom att det åskådligt visar, att brottsligheten som sådan inte bara är något självklart givet, utan också är resultat av politiska beslut. Ett beslut i riksdagen kan plötsligt höja eller sänka brottsligheten i samhället. Även om traditionella värderingar kräver att vissa handlingar skall vara straffbelagda, finns det stort spelrum för vad som skall kontrolleras med straffrättsliga medel (straff och hot om straff) och/eller på annat sätt.

Lagföringar för grövre brott

När man studerar »brottsligheten» som en helhet, finns det alltid stor risk att analysen förvrängs av inflatorisk småbrottslighet. När man därför söker efter en bättre beskrivning av »brottsutvecklingen» i Sverige bör man i stället välja antalet

personer som lagförts för s k *grövre brott*, dvs brott som lett till strängare straff än böter.

Detta diagram sammanfattar i sin tur än en gång det som påpekats redan tidigare, att industrialisering och urbanisering *inte* kan ha påverkat brottsutvecklingen i Sverige nämnvärt *negativt* fram till andra världskriget. Samma bild framträder för övrigt när man studerar den lokala utvecklingen i Stockholm eller Göteborg med utgångspunkt från den registrerade brottsligheten eller utvecklingen i Danmark och Norge.

Eftersom det alltid är vanskligt, att analysera brottsligheten som en enda stor enhet, har ett 25-tal olika brottsgrupper och deras utveckling över tid studerats. Resultatet kan sammanfattas på följande vis:

- Även när man delar upp hela den lagförda brottsligheten i olika delgrupper kvarstår mönstret, att urbanisering och industrialisering i regel inte medfört någon *bruttoökning* av brottsligheten fram till andra världskriget. Nästan alla brottsgrupper ligger t o m *lägre* under mellankrigstiden än under tiden före första världskriget.
- Tre brottsgrupper har stadigt *minskat* sedan 1870-talet: religionsbrott, ärekränkning samt brott mot familj; medan fyra andra brottsgrupper har *ökat* stadigt: grövre sedlighetsbrott, bedrägeribrott, brott av krigsmän och brott mot specialstraffrätten.
- Ökningen av brott mot *specialstraffrätten* återspeglar i första hand de ökande kriminaliseringstendenserna i det moderna svenska samhället. En genomgång av gällande strafflagar år 1980 visade exempelvis, att de allra flesta gällande författningar som stadgar något straffansvar trätt i kraft efter 1960.
Värt att notera är också, att frihetsstraff inom specialstraffrätten var mycket sällsynta under 1800-talet: år 1884 redovisades exempelvis endast 13 fängelsedomar (dvs mindre än 1 procent av samtliga fängelsedomar), medan motsvarande antal år 1985 uppgick till ca 6 600 fängelsedomar (dvs 47 procent av samtliga fängelsedomar). Dessa fängelsedomar avser huvudsakligen drogrelaterade brott (rattfylleri, langning m m av alkohol och narkotikabrott), skattebrott samt utländska medborgare som vistas olovligt i Sverige.
- Efter andra världskriget ökar alla brottsgrupper med några få undantag. Andra världskriget och tiden därefter

är vattendelaren för brottsutvecklingen i Sverige. På endast två decennier utvecklades Sverige från landet med den lägsta brottsligheten i Norden till det med den högsta (se även avsnitt 3.8).

De lagförda för grövre brott

Statistiken över *grövre brott* ger också möjligheten att sammanfattande beskriva några centrala tendenser i den lagförda brottslighetens utveckling med avseende på vissa persongrupper.

Män och kvinnor

Lagföringarna avseende män och kvinnor har under den studerade perioden *i stort sett* följt samma mönster, men kvinnornas totala lagföringsfrekvens har hela tiden varit avsevärt lägre än männens. Andelen kvinnor har varierat mellan 18 procent (1866/70) och 6 procent (1956/60). – Sedan 1960-talet ökar lagföringarna bland kvinnorna snabbare än bland männen. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns nu i SCB:s skrift "Kvinnors rätt och orätt" (Stockholm 1986).

Yngre och äldre

I ett historiskt perspektiv har lagföringsfrekvenserna förskjutits nedåt i åldrarna. I mitten av 1800-talet uppvisade 15–17-åringarna den lägsta lagföringsfrekvensen, i början av 1980-talet den högsta. Denna rang tangerades dock redan i början av 1930-talet. Idag gäller att drygt 1 procent av 15–17-åringarna per år debuterar i något grövre brott och knappt hälften av dessa återfaller i minst ytterligare ett sådant brott inom en femårsperiod.

Svenska och utländska medborgare

Inslaget av utländska medborgare bland de för grövre brott lagförda personerna är i huvudsak ett efterkrigsfenomen. Före andra världskriget uppgick andelen utländska medborgare lagförda för s k straffregisterbrott till mindre än 2 pro-

cent, i dag ligger andelen vid omkring 14 procent, varav drygt 60 procent utgörs av nordbor.

Tidigare belastning

Bortsett från statistiken över personer som dömts upprepade gånger för stöldbrott (se ovan) finns statistik över belastningsfördelningar först sedan 1915. Denna statistik visar

att fram till utbrottet av andra världskriget ökade antalet tidigare ostraffade personer och personer med någon tidigare belastning, medan den högsta belastningsgruppen höll sig på en konstant mycket *låg* nivå;

att efter andra världskrigets utbrott ökade samtliga belastningsgrupper, men den högst belastade gruppen ökade mest av alla;

att en tydlig avmattning av ökningstakten har inträffat sedan 1960-talet bland de lägre belastade grupperna, medan *lagföringarna* i den högst belastade gruppen fortsätter att öka. Däremot har antalet högbelastade *personer* inte ökat lika mycket sedan slutet av 1960-talet. 1969 lagfördes ca 1 900 personer med exakt tre tidigare anteckningar i kriminalregistret. 1985 uppgick motsvarande antal till ca 2 400. Ökningen avser utländska medborgare och kvinnor.

Sammanfattning: dagens situation

Dagens situation kännetecknas av en historiskt sett hög, men inte längre ökande ungdomskriminalitet. Kvinnokriminalitet av mindre allvarligt slag ökar. Det finns ett påtagligt inslag av utländska medborgare bland dem som lagförs för allvarligare brott, och en grupp mycket belastade medborgare visar en hög grad av kriminell aktivitet.

I rapporten presenteras mycket statistik som tillåter tolkningen, att de traditionella kriminalpolitiska medlen – fängelsestraff och övervakning – *inte* har gett önskat resultat: varken har de förhindrat uppkomsten av en kriminellt mycket belastad grupp medborgare eller har de hjälpt dessa att hitta vägen tillbaka till ett normalare liv. En av de viktiga kriminalpolitiska uppgifterna idag är därför att hitta nya – icke-straffrättsliga – vägar för att minska brottsligheten bland denna mycket belastade grupp.

3.2 Brott m m

Offences

3.2.1 Några resultat¹

1 100 000 brott 1986

- Under 1986 blev nära 1 100 000 brott registrerade av polisen. En fjärdedel av dessa (260 000) blev även uppklarade under samma år. Polisen klarade upp ytterligare ca 107 000 brott, vilka anmälts innan 1986.
- I siffrorna ovan ingår ej de drygt 200 000 brott som polisen utfärdade böter direkt för, s k ordningsbot. Dessa omfattar främst vägtrafikförseelser och vissa varusmugglingsbrott.
- Antalet registrerade brott 1986 var 8 procent fler jämfört med året innan och 12 procent fler än genomsnittet för de närmast föregående 5 åren.

Traditionella brott såsom misshandel, stöld mm ökar medan allt färre trafikbrott och narkotikabrott blir registrerade

- Hittills under 1980-talet har brotten mot brottsbalken ökat från drygt 750 000 till 960 000. Särskilt kraftiga ökningar noteras för stöld ur fordon resp butikssnatterier.
- Under samma period har brotten mot övriga författningar minskat från 167 000 till 135 000. Brotten mot trafikbrottslagen har minskat från 72 000 till 66 000 medan brotten mot narkotikastrafflagen minskat från 59 000 till 38 000.
- Nivån betr. våldsbrotten är 1986 drygt 30 procent högre än 1980. Ökningen förklaras främst av att fler misshandelsbrott blir polisanmälda, 25 000 år 1980 jämfört med 33 000 år 1986. I särskilt hög grad gäller detta kvinno-misshandel, där ändrade åtalsregler år 1982 omedelbart ledde till en kraftig uppgång av antalet registrerade brott.

Utvecklingen hittills under 1980-talet för vissa brottstyper (avrundade uppgifter i 1 000-tal brott)

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Brottsbalken	761	761	806	799	846	894	960
– våldsbrott	29	29	33	34	36	37	38
– inbrottsstöld	139	136	138	139	142	145	152
– tillgrepp av fortskaffningsmedel	135	136	145	143	147	149	163
– övriga stöld	236	236	254	254	282	317	349
– bedrägeri m m	101	97	94	88	91	95	98
– skadegörelse	59	63	68	68	72	74	80
Övriga författningar	167	175	178	160	137	124	135
– trafikbr.lagen	72	72	71	70	67	61	67
– narkotikastr.lagen	59	68	69	48	38	36	38
Samtliga brott	928	936	984	959	983	1 018	1 095

	Anmälda brott 1986	Uppkl-procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvinnor	utl. medborg.
Mord, dråp, misshandel med dödlig utgång	536	61	14	7	24
– fullbordat mord, dråp	147	77	17	5	23
Misshandel, ej dödlig utgång	33 000	52	27	6	17
Våldtäkt	1 046	42	13	0	34
Rån	3 800	23	32	6	21

1) För att underlätta läsbarheten har siffrorna i tablerna nedan avrundats.

- Mord och dråp inträffar oftare i storstadsområdena än i övriga delar av landet. Uppklaringsprocenten är hög. Gärningsmännen – oftast medelålders män – och offret är i de flesta fall bekanta med varandra och inte sällan alkoholpåverkade. Inslaget av tidigare straffade personer och utländska medborgare bland gärningsmännen är framträdande. Antalet brott har sedan 1980 ökat med drygt en tredjedel. Försöksbrotten svarar för hela ökningen.
- Även misshandel är vanligare i storstäderna än på landsbygden. 60 procent av den registrerade misshandeln riktas mot män, knappt 40 procent mot kvinnor och cirka 5 procent mot barn under 15 år. Andelen kvinnor bland de misstänkta är låg. En fjärdedel av dem som misstänkts för misshandel är i åldern 15–20 år.
- Drygt hälften av de registrerade våldtäkterna inträffar i storstäderna. Andelen ungdomar bland gärningsmännen är låg medan andelen utländska medborgare är hög. 1 av 3 brott sker utomhus, 4 av 10 brott är försök till våldtäkt och 7 av 100 brott riktas mot kvinnor under 15 år. Sedan 1980 har antalet registrerade våldtäkter ökat med nära 20 procent.
- Rånbroten är koncentrerade till storstäderna. Rån är inget typiskt ungdomsbrott. Ändå utgör 15–20-åringarna nära en tredjedel av samtliga som misstänkts för rånbrott. Rån begås i stor utsträckning av personer med kriminell livsföring, dvs de är tidigare straffade. En svag ökning av rånbroten kan noteras sedan 1980.

	An- mällda brott 1986	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Fullbordade biltillgrepp	39 500	16	50	5	11
Inbrottsstöld – i bostäder	152 000 23 300	11 11	47 26	6 8	11 13
Butikssnatteri	62 100	75	27	40	24

- Biltillgreppen är typiska ungdomsbrott. Hälften av dem som misstänkts är i åldern 15–20 år. Brotten är vanligast i storstadsområdena. Efter att ha legat på relativt stabil nivå i början av 1980-talet började biltillgreppen öka 1984. Under 1986 ökade dessa brott mycket kraftigt.

- Endast drygt var tionde inbrottsstöld blir uppklarad. Brotten är koncentrerade till tätorterna. Inbrott är ett typiskt ungdomsbrott. Nära hälften av dem som misstänkts är i åldern 15–20 år. Liksom bilstölderna har inbrotten efter en stabil nivå i början av 1980-talet ökat efter 1983. Inbrotten i bostäder ökar emellertid ej.
- Butikssnatteri synes vara ett typiskt kvinnobrott. Likaså är utländska medborgare överrepresenterade bland de misstänkta. Antalet uppdagade butikssnatterier antas utgöra endast ett fåtal av samtliga sådana brott. Butikssnatterier har ökat stadigt under 1980-talet.

	An- mällda brott 1986	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta		
			yngre än 21 år	kvin- nor	utl. med- borg.
Bedrägeri	87 000	73	21	23	15
– med kontokort	22 000	69	12	19	15
Skadegörelse	80 000	18	37	6	12

- Utvecklingen av nya betalningsmedel påverkar i hög grad utvecklingen av bedrägeribrotten. Vidare styrs antalet uppdagade brott av olika kontrollinsatser som görs från samhällets sida. Andelen kvinnor är hög bland de som misstänkts för bedrägeribrott – särskilt gäller detta bedrägerier med kontokort. Bedrägeribrotten är vanligare i storstäderna (p g a större anonymitet där). Antalet brott har succesivt minskat under 1980-talets första år. Denna utveckling bryts 1984, då fler brott registrerades än året innan. Ökningen fortsatte 1985 och 1986.
- Skadegörelse anses vara ett typiskt ungdomsbrott – drygt en tredjedel av de misstänkta är i åldern 15–20 år. Andelen kvinnor är låg. Sannolikt blir en betydande del av skadegörelsebrotten som begås av unga aldrig polisanmäld. Främst beroende på att dessa brott ofta är av bagatellartad karaktär. Enligt statistiken är skadegörelse lika vanlig i övriga delar av landet som i storstadsområdena. Endast 1/5 av brotten klaras upp. Skadegörelsebrotten har under 1980-talet fortsatt att öka stadigt.

	An- mällda brott 1986	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta yngre kvin- utl. än nor med- 21 år borg.		
Rattfylleri/ rattonykerhet	23 200	80	16	7	13
Brott mot narkotika- strafflagen	38 000	86	16	15	11

- Antalet rattfylleri/rattonykerhetsbrott har uppvisat en påfallande stabil nivå under 1980-talet. Efter en tillfällig nedgång 1985 – en följd av att polisen genomförde färre kontroller – uppgick antalet brott 1986 till den tidigare nivån. Brotten upptäcks främst i samband med trafikolyckor eller genom polisens trafikkontroller. Risken för upptäckt bör i hög grad anses som slumpmässig. Såväl kvinnor som mycket unga är underrepresenterade bland dem som blir misstänkta för rattonykerhetsbrott.
- Utvecklingen av narkotikabrotten enligt statistiken speglar väl myndigheternas insatser. Ny åtalspraxis beträffande innehav av små mängder narkotika samt ökade satsningar mot den s k gatumarknaden ledde till en kraftig uppgång av antalet registrerade brott fr o m 1980. Efter 1982 har antalet brott sjunkit, utan att den förda narkotikapolitiken förändrats – bl a ökar antalet poliser som är sysselsatta med narkotikautredningar för varje år. 1986 noteras en ökning med ca 2 000 brott jämfört med året innan. Andelen mycket unga resp utländska medborgare är lägre bland dem som misstänks för narkotikabrott jämfört med de flesta andra brottstyper.

	An- mällda brott 1986	Uppkl- procent	Andel i procent av samtliga misstänkta yngre kvin- utl. än nor med- 21 år borg.		
Brott mot skattebrottslagen	6 500	84	1	8	8
uppbördslagen	7 100	71	1	11	4
förskingring	2 850	76	13	23	9
borgenärer m m	2 800	68	1	10	7

- Utvecklingen och omfattningen av den ekonomiska brottsligheten är särskilt svår att beskriva statistiskt, bl a beroende på att det inte föreligger någon gemensam, allmänt accepterad definition av begreppet ekonomisk brottslighet. Brottstatistiken innehåller uppgifter om vissa brott som torde falla in under begreppet ekonomisk brottslighet. Mörkertalet anses vara stort då det gäller denna typ av

brott. Statistiken visar att antalet registrerade brott har ökat under 1980-talet. Åren 1984 och 1985 noteras en nedgång i antalet skattebrott och uppbördsbrott. En förklaring till minskningen är att kontrollinsatserna koncentreras till större utredningar, vilka kräver stora resurser, vilket i sin tur leder till att *antalet* upptäckta brott blir färre. År 1986 ökade emellertid såväl antalet skatte- som uppbördsbrott.

Andelen kvinnor ökar

	För brott misstänkta personer						
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Samtliga	89 900	93 000	95 500	99 800	94 200	93 100	91 900
%-andel							
15–20 år	31	31	31	30	29	29	28
kvinnor	13	14	14	15	16	17	17
utl.medb	16	16	16	16	15	16	16
40–år	19	19	20	21	22	22	22

- Antalet personer som misstänkts för brott har under 1980-talet varierat mellan som lägst 89 900 år 1980 och som högst 99 800 år 1983. Siffran för 1986 är 91 900.
- Några mönster framträder. Andelen ungdomar (15–20 år) har minskat något medan andelen personer över 40 år uppvisar en ökning. Andelen utländska medborgare bland de *misstänkta har under perioden varit konstant medan andelen kvinnor successivt ökat.*

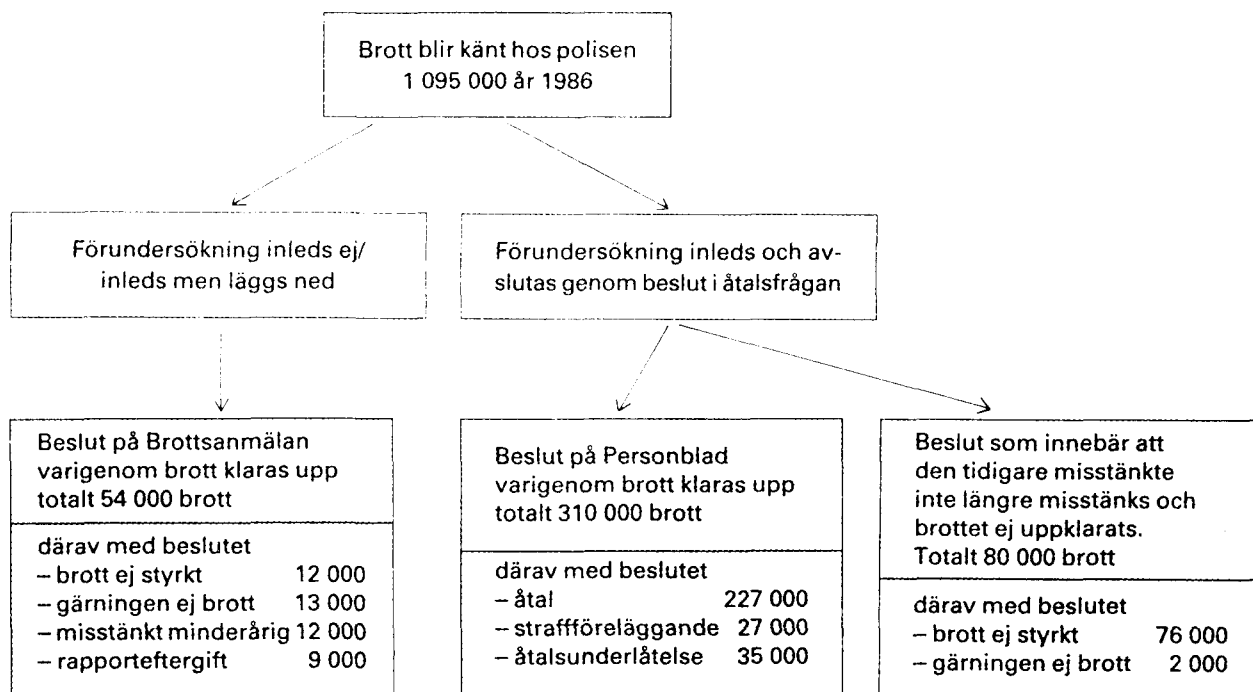
Brottsuppleringen

- I och med att ett brott kommer till polisens kännedom inleds förundersökning. Syftet med förundersökningen är att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet och om tillräckliga skäl för åtal föreligger.

I vissa fall inleds ej någon förundersökning. Det kan mycket snart visa sig att det som anmälts som brott inte var något brott, vilket leder till att ärendet avskrivs.

Förundersökningen kan leda till att en eller flera personer misstänks för brottet. Åklagaren prövar om åtal skall väckas och redovisar sitt beslut i åtalsfrågan. Åtalsprövningen kan leda till att åtal väcks, att strafföreläggande utfärdas, att åtalsunderlåtelse meddelas eller att förundersökningen av olika skäl läggs ned. Sådana skäl

Brottsflodet

kan t ex vara konstaterandet att det inte var något brott eller att åtal ej anses vara påkallat ur allmän synpunkt.

Det kan även visa sig att den misstänkte inte är straffmyndig varvid ärendet överlämnas till socialnämnden för vidare åtgärder.

Ett brott anses vara uppklarat i och med att polis (och i vissa fall åklagare) avslutat sin utredning av brottet. Brott som leder till domstolsprövning blir självfallet inte slutgiltigt uppklarade förrän domstolsavgörandet fallit.

- Under 1986 blev drygt 360 000 brott uppklarade. Detta skedde vanligtvis genom att en person blev knuten till brottet som skäligen misstänkt. För 3/4 av de uppklarade brotten hade uppklaringen skett inom 6 månader efter det att de blivit kända av polisen.
- Den s k uppklaringsprocenten varierar kraftigt mellan olika brottstyper. För spanings- eller ingripandebrott (trafikbrott, narkotikabrott m fl brottstyper) är uppklaringsandelen hög (ca 90 %). Detta förklaras av att dessa brott blir registrerade av polisen i och med att det finns en misstänkt gärningsman. Vid s k offerbrott (misshandel,

stöld m m) är sannolikheten för att brottet skall bli uppklarat i hög grad beroende på om information om gärningsmannen finns vid anmälningstillfället eller ej. För tillgreppsbrotten t ex är uppklaringsprocenten mindre än 20 procent. För stulna cyklar endast 2 procent.

- De allra flesta av de uppklarade brotten (ca 90 procent) hade begåtts av *en* gärningsman. För tillgreppsbrotten är det emellertid relativt vanligt att flera personer tillsammans begår brott. Vid nära hälften av de uppklarade inbrottsstölderna hade flera gärningsmän medverkat vid ett och samma brott.

Rationaliseringar inom rättsväsendet

Den 1 april 1985 trädde nya bestämmelser om åtalsunderlåtelse i kraft. Reglerna innebär att åklagarens möjligheter att underlåta åtal och att besluta om förundersökningsbegränsning utvidgats.

Skälen för reformen är av processekonomiskt slag. Genom en enklare hantering av bagatellbrotten skall rättsväsendets resurser kunna koncentreras till bekämpandet av allvarigare brottslighet.

Lagändringen innebär att åklagaren om förutsättningarna för åtalsunderlåtelse är uppfyllda får besluta om åtalsunderlåtelse eller förundersökningsbegränsning under förutsättning att något väsentligt enskilt intresse ej åsidosättes. Ett nytt grundläggande rekvisit med ovannämnda innebörd har införts i RB 20:7 och 23:4a 1 s 2 p samt i LUL 1§.

Även de särskilda grunderna i RB 20:7 har ändrats. Numa skall åtalsunderlåtelse kunna ges även vid förväntad villkorlig dom och om öppen psykiatrisk vård kommer till stånd utan lagföring. Även i konkurrens- och återfallssituationerna har möjligheten till åtalsunderlåtelse utvidgats.

Genom att lagändringen infördes mitt under redovisningsåret 1985 uppkom problem vid uppgiftsrapporteringen till statistiken. Med hjälp av övergångsbestämmelser och så småningom införandet av nytt personblad med de nya beslutsgrunderna har det ändå blivit möjligt att erhålla underlag för uppläringsstatistiken. Uppgifternas kvalitet är osäker.

En genomgång av statistiken för 1986 visar att målet nedlagts/negativt åtalsbeslut meddelats för c:a 5 000 brott med hänvisning till RB 23:4a 1 st 2 p jämförd med RB 20:7 1 st. I knappt 20 fall hade LUL 5a § angivits.

Antalet brott för vilka åtalsunderlåtelse meddelades minskade från 38 000 år 1985 till 35 000 år 1986. Samtidigt ökade antalet brott som ledde till åtal från 215 000 år 1985 till 227 000 år 1986.

3.2.2 Statistikens syfte, omfattning, insamling och bearbetning

Syftet med statistiken över brott m m är att ge en allmän beskrivning av brottsligheten i landet. Statistiken redovisar brottsligheten såsom den registrerats hos polisen, dvs som anmälda brott, uppklarade brott och vissa uppgifter om personer som misstänks för brott och belyser med dessa uppgifter brottslighetens omfattning, sammansättning och variationer i tid och rum.

Brottslighet kommer till polisens kännedom genom anmälningar från allmänheten, genom polisens spaningsarbete eller på annat sätt.

Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI). Statistiken redovisar uppgifter om anmälda brott, uppklarade brott och personer som misstänkts för brott.

Statistiken omfattar följande brott:

- a) brott enligt brottsbalken (BrB) utom vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (BrB 3 kap 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (BrB 8 kap 8 §) och förgelseväckande beteende (BrB 16 kap 16 § samt 21 kap 16 §).
- b) brott enligt lag om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen, TBL) utom 1 § 1 st (vårdslöshet i trafik) och 2 § (hindrande eller störande av trafik i väsentlig mån). Sålunda ingår grov vårdslöshet i trafik, olovlig körning, rattfylleri, rattonykterhet och smitning. För trafikbrotten gäller att det skall finnas för brottet misstänkt person för att redovisning skall ske till statistiken. Brott mot annan trafiklagstiftning än TBL ingår ej i statistiken.
- c) brott enligt narkotikaförordningen, narkotikastrafflagen, lagen om tillverkning av drycker m m och valuta-förordningen.
- d) brott enligt andra specialstraffrättsliga lagar och författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan.

Brott enligt specialstraffrättsliga lagar och förordningar för vilka endast stadgas böter eller disciplinstraff ingår således i allmänhet inte i redovisningen.

Försök eller förberedelse till brott redovisas på samma sätt som fullbordat brott, såvida inte annat angivits i tabellerna.

I de fall straffansvar föreligger för stämpling till brott resp medverkan till brott används samma brottskoder som vid fullbordat brott.

Statistiken innefattar även en del gärningar som under polis- och åklagarutredningen visar sig inte kunna betraktas som brott. Andelen dylika gärningar är erfarenhetsmässigt ca 5 procent av samtliga uppklarade brott.

Uppgifterna i statistiken är avgränsade i tiden enligt följande:

- a) *anmälda brott*: brott som kommit till polisens kännedom och där registrerats ett visst kalenderår.
- b) *uppklarade brott*: brott som klarats upp ett visst kalenderår oberoende av när de anmälts.
- c) *skäligen misstänkt person*: straffmyndiga personer (15 år eller äldre) för vilka polisen eller åklagaren under ett visst kalenderår redovisat beslut på personblad.

Till grund för statistiken ligger uppgifter från blanketterna Brottsanmälan och Personblad. Dessa upprättas av polisen i samband med att brott kommer till polisens kännedom resp då en person blir skäligen misstänkt för brott. Blanketterna sänds av den lokala polisen till rikspolisstyrelsen (RPS). Hos RPS granskas de inkomna uppgifterna och registreras maskinellt.

I de fall en person blivit skäligen misstänkt för brottet redovisas så småningom åklagarens beslut i åtalsfrågan; varigenom brottet anses uppkärlat. Ett brott kan även klaras upp utan misstänkt person, t ex genom konstaterandet att gärningen ej är brott, brottet är preskriberat.

Uppgifterna om uppkärling redovisas till RPS där de kopplas ihop med uppgifterna om anmälda brott. RPS framställer därefter för SCBs räkning magnetband med uppgifter om anmälda brott, uppkärlade brott och personer som misstänkts för de uppkärlade brotten.

Hos SCB bearbetas uppgifterna varvid tabeller framställs.

3.2.3 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Kvaliten i de uppgifter som utgör underlag för brottsstatistiken och statistikens jämförbarhet med andra tidsperioder påverkas av olika förhållanden. Beträffande kvaliteten i de redovisade uppgifterna sammanhänger denna med relationen mellan den av polisen kända och registrerade brottsligheten och den verkliga brottsligheten. Vidare sammanhänger kvaliteten med svårigheterna att räkna och klassificera brott. Statistikens jämförbarhet med tidigare perioder påverkas bl a av omläggningar av statistikrutinerna, förändringar i lagstiftningen, fördelningen av polisens resursinsatser samt ändrade försäkringsbestämmelser.

Den dolda brottsligheten

Brottsstatistiken redovisar den av polisen kända och registrerade, dvs den synliga brottsligheten. Relationen mellan den synliga och den verkliga brottsligheten kan förete variationer dels i tid och rum och dels olika brottsgrupper emellan, bl a till följd av förändringar i allmänhetens anmälningsbenägenhet från en tid till en annan, mellan olika orter samt mellan olika slag av brott. Vidare kan förändringar i bl a den polisidära verksamhetens omfattning eller inriktning påverka statistiken.

Storleken av den verkliga brottsligheten kan endast uppskattas genom särskilda undersökningar. Inom ramen för

SCBs levnadsnivåundersökningar genomförs vart sjätte år en undersökning av allmänhetens upplevelse av trygghet och säkerhet. Undersökningarna innehåller ny information om vålds- och tillgreppsbrottsligheten och utgör en väsentlig komplettering till den traditionella brottsstatistiken. Se vidare avsnitt 3.9 sid 156.

Klassificering av brott

Klassificeringen av brotten görs av polis och åklagare med hjälp av regler som utfärdats av SCB i samråd med RPS och RÅ. Kodningen av brotten bygger på gällande lagstiftning. Till skillnad mot lagfördastatistiken som strikt klassificerar brotten utifrån lagtextens §-indelning används i brottsstatistiken en indelning av brotten som skiljer sig från en brottsart till en annan. Indelningsgrunderna kan vara uppgifter om offer, brottsplats, gärningsmannens tillvägagångssätt m m.

Vid rubriceringen av brott på brottsanmälan och personblad kan problem uppstå t ex på grund av att omständigheterna kring det anmälda brottet ej är tillräckligt kända. Vidare kan det vara svårt att i praktiken avgränsa olika brotstyper från varandra, t ex grov misshandel – misshandel annan än grov. Bedömningsprinciperna vid gränsdragningen mellan olika typer av brott kan variera under en tidsperiod och mellan olika polisdistrikt. Vid SCB har genomförts en undersökning med syfte att undersöka vilka fel som förekommer vid polisens kodning av brottsart och brottsantal. Av resultaten från undersökningen, som publicerats i promemorior från SCB 1978:1 framgår bl a hur andelen felkodade anmälningar varierar mellan olika brotstyper. En sammanfattning av resultaten har även redovisats i Rättsstatistisk årsbok 1979, sid 43 f f.

Brottsräkningen

På liknande sätt som vid brottsklassificeringen kan även beträffande räkningen av antalet brott förekomma skillnader mellan polisdistrikten. Speciella svårigheter har förelegat då det gäller att skapa en enhetlig praxis vid antalsräkning av narkotikabrotten. För denna brotstyp bör uppgifterna i statistiken användas med viss försiktighet.

Beträffande principer för brottsräkningen, se avsnitt 3.2.4 nedan.

Förändringar i lagstiftningen

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år kan påverkas av förändringar i lagstiftningen. Vissa tabeller i föreliggande redovisning av anmälda brott belyser utvecklingen för perioden 1950–1985. Självfallet påverkas jämförbarheten mellan olika år under en 35-årsperiod av viktigare lagändringar. I

viss omfattning har dessa angivits i tabellerna med hjälp av fotnoter. I föreliggande avsnitt ges dock ingen total översikt över dylika lagändringar. Den intresserade hänvisas till tidigare SOS-publikationer. (Se avsnitt 3.2.6).

Samband mellan polisens spaningsverksamhet och anmälda brott

För vissa brottstyper förekommer ett direkt samband mellan polisens resursinsatser och antalet anmälda brott. Detta gäller särskilt de brott som kommer till polisens kännedom genom bl a polisens brottsförebyggande verksamhet. Exempel på sådana brott är häleri, trafikbrott och narkotikabrott. För dessa brott är det därför särskilt svårt att utifrån statistikkens uppgifter dra slutsatser om den faktiska brottsutvecklingen.

Omläggningar av statistiken

Brottsstatistiken har sedan sin tillkomst omlagts vid flera tillfällen. Vid olika tillfällen har gjorts smärre förändringar som gällt brottsredovisningens omfattning (den s k brottskatalogen). Denna typ av förändringar bör beaktas vid jämförelser mellan olika år men torde dock ej inverka på jämförbarheten i samma utsträckning som omläggningarna av statistikrutinerna år 1965 och 1968 samt införandet av brottsbalken år 1965. Beträffande förändringar före år 1965 hänvisas till följande publikationer:

1953: Statistisk Tidskrift 1955:1, s 24–25

1957: Statistisk Tidskrift 1959:3, s 18, 181

1959: Brott som kommit till polisens kännedom år 1959, s 1

1961: Brott som kommit till polisens kännedom år 1961, s 2

1964: Brott som kommit till polisens kännedom år 1964, s 20.

En mera betydande omläggning av brottsstatistiken genomfördes den 1 januari 1965 i samband med poliväsandets förstatligande. Samma år trädde också ny strafflagstiftning (brottsbalken) i kraft. Detta har fått betydande konsekvenser, vilket bör observeras vid jämförelser med tidigare år. Omläggningen beskrivs utförligt i SOS, »Brott som kommit till polisens kännedom år 1965«.

Den 1 januari 1968 genomfördes en ny omläggning av brottsstatistiken i samband med införandet av ADB inom poliväsandets rapporteringssystem. Till följd av helt nya insamlings- och bearbetningsmetoder är statistiken fr o m 1968 ej helt jämförbar med tidigare år. Omläggningen beskrivs i »Kriminalstatistik 1968 och 1969, Del 1, Polisstatistik«.

Fr o m 1 januari 1975 började delvis nya rutiner för statistiken att tillämpas. Nya anvisningar för polis- och åklagardistriktens redovisning av brott till rikspolisstyrelsen infördes. Rikspolisstyrelsen genomförde en omläggning av systemet för statistiken. SCB genomförde samtidigt en omläggning av sitt system för statistiken varvid bl a infördes vissa ändringar i principerna för räkning av antalet uppkärlade brott. De nya rutinerna har endast marginellt påverkat statistiken. En utförlig redovisning av statistikomläggningen 1975 finns i Rättsstatistisk årsbok 1976 sid 34 f f samt i Rättsstatistisk årsbok 1977 sid 48 f f.

Övriga faktorer som kan påverka jämförbarheten

Förutom av ändringar i lagstiftningen kan jämförbarheten påverkas av faktorer såsom ändrade försäkringsbestämmelser, ändrad praxis beträffande bankernas inlösningsgaranti för checker m m.

I den mån villkoren för stöldförsäkringar ändras kan de ha en inverkan på brottsligheten (t ex vid nya bestämmelser om stöldskydd) och allmänhetens benägenhet att polisanmäla brott (t ex vid ändring av bestämmelserna om självrisk). Under 1985 har dock inga större förändringar skett inom försäkringsområdet.

3.2.4 Definitioner och begrepp

Anmälda brott: Begreppet används som en sammanfattande beteckning på brott som kommit till polisens kännedom – oavsett om detta sker genom angivelse eller på annat sätt – och som registerats av polisen. I anmälda brott ingår även sådana fall som under utredningens gång av olika skäl inte visar sig vara brott eller lagstridig gärning som ej straffmyndig misstänkt ha begått.

Brottsdeltagande: Med brottsdeltagande avses en viss persons delaktighet i ett visst brott. Om en person ensam misstänks för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänks ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person.

Brottsräkningen: Huvudprincipen för brottsräkningen är att antalet brott av samma slag beräknas utifrån det antal tillfällen ett visst lagrum har överträtts. Ett brott är då vad som ryms under en enstaka tillämpning av ett lagrum. Vid bedömning av denna fråga tas hänsyn till hur det aktuella lagrummet

är formulerat, hur brottet allmänt uppfattas och på vilket sätt det vanligen begås.

Hur brottsräkningen skall göras i de enskilda fallen framgår av SCBs anvisningar "Kodning av brott".

Ej brott: Med detta begrepp avses anmälda förmentade brottsfall vilka vid utredningen visats sig ej vara brott.

Ej brottsupplärande beslut: Åklagarbesluten »misstänkt oskyldig» samt »brott ej styrkt» som angivits på personblad anses såsom ej brottsupplärande.

Kyrkobokföring: För de personer som är skäligen misstänkta för brott redovisas uppgifter om kyrkobokföring i Sverige. Kyrkobokföringen regleras i folkbokföringsförordningen där det stadgas att man skall kyrkobokföras i den församling där man är bosatt. Uppgifterna om kyrkobokföring är sedan 1981 baserade på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB).

Medborgarskap: För utländska medborgare redovisas uppgift om medborgarskap genom angivande av statsnamn. Uppgifterna är sedan 1981 baserade på uppgifter från RTB.

Nettoredovisning: I tabellerna över för brott misstänkta personer ges en nettoredovisning av personerna. Detta innebär att en person endast redovisas en gång i tabell 3.2.9 eller högst en gång per rad i tabellerna 3.2.8 och 3.2.10 oavsett om personen under året misstänkts för olika slag av brott resp flera brott av samma slag. I tabellerna 3.2.8 och 3.2.10 redovisas personerna även netto på rader för kapitel, BrB o d. Eftersom en person kan vara redovisad på flera olika brottstyper (=rader) inom ett kapitel, kan det sammanlagda antalet personer på de olika brottstyperna överstiga vad som angivits som nettoantalet personer för hela kapitlet. Motsvarande gäller för redovisningen av brott mot person, förmögenhet etc.

Uppklarade brott: Begreppet omfattar brott för vilka någon person blivit skäligen misstänkt eller brott som polisen av någon anledning kunnat avskrika. Som uppklarade brott räknas även gärningar som anmälts såsom brott men vilka vid utredningen visat sig ej vara brott.

Ålder: Åldersredovisning för de personer som misstänkts för brott ges dels beträffande åldern vid tidpunkten för det första brottet under året (tabell 3.2.9) och dels beträffande åldern vid brottet med lägsta brottskod enligt kodförteckningen som ligger till grund för polisens klassificering av brott (tabell 3.2.10).

3.2.5 Redovisningsenheter samt förklaringar till vissa differenser

För att kunna tolka uppgifterna i tabellerna och diagrammen på ett korrekt sätt är det nödvändigt att känna till vilka redovisningsenheter som förekommer och hur dessa hänger samman inbördes. Vidare förekommer vissa differenser mellan uppgifter i olika tabeller som förklaras nedan.

Redovisningsenheter

I redovisningen förekommer följande redovisningsenheter, vilka närmare definieras i avsnitt 3.2.4.

1. *Brott*, enligt reglerna för kodning och antalsräkning, med möjlighet till flera gärningsmän knutna till ett och samma brott.
2. *Brottsdeltagande*, som definierats som en viss individs delaktighet i ett visst brott. Genom att flera personer gemensamt kan begå ett och samma brott blir brottsdeltagandena fler än de uppklarade brotten.

Antalet brottsdeltaganden redovisas brutto, dvs samtliga brottsdeltaganden avseende en viss brottstyp som en person misstänkts för under året har räknats.

3. *Misstänkt person*, som i redovisningen förekommer som nettobegrepp. Detta innebär att en person redovisas antingen netto i tabell, dvs förekommer högst en gång i tabellen eller netto per rad, dvs förekommer högst en gång per rad.

Förklaring till vissa differenser

Antalet misstänkta personer i en viss ålderskategori överensstämmer ej mellan de olika tabellerna. Detta sammanhänger med att åldersberäkningen avser olika tidpunkter. I tabell 3.2.9 avser tidpunkten åldern vid personens först begångna brott av de brott personen misstänkts för under året, medan tidpunkten i tabell 3.2.10 avser åldern vid brottet med lägsta brottskod enligt den 4-ställiga kod som ligger till grund för polisens klassificering av brotts handlingen.

3.2.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över brott som kommit till polisens kännedom påbörjades år 1950. För tidigare år finns sådan statistik endast för vissa städer, nämligen

Stockholm fr o m år 1866 (se Berättelse angående Stockholms kommunförvaltning år 1869 och följande (f f);
fr o m år 1904 Statistisk årsbok för Stockholms stad);
Göteborg fr o m år 1871 (se Statistisk årsbok för Göteborg 1900 f f);

Malmö fr o m år 1909 (se Malmö stads årsbok 1913 f f);
 Norrköping fr o m år 1935 (se Statistisk årsbok för Norrköpings stad 1935 f f);
 Helsingborg fr o m år 1933 (se Helsingborgs stads årsbok 1937 f f).

Den första officiella årsredogörelsen för landet i dess helhet, avseende år 1950, presenterades i en särskild publikation: Brott som kommit till polisens kännedom år 1950 av Statistiska centralbyrån (Stockholm 1952). Rapporterna för åren 1951–1958 publicerades i följande nummer av Statistisk Tidskrift (ST):

1951:ST 1952:3
 1952:ST 1954:1
 1953:ST 1955:1
 1954:ST 1955:12
 1955:ST 1957:1
 1956:ST 1958:4
 1957:ST 1959:3
 1958:ST 1959:10

Den årliga publiceringen i serien Sveriges Officiella Statistik (SOS) började år 1959 under titeln »Brott som kommit till polisens kännedom«. Under perioden 1967 t o m 1973 har titeln »Kriminalstatistik/aktuellt år Del 1, Polisstatistik« använts. Fr o m 1974 ges motsvarande redovisning dels i Rättsstatistisk årsbok dels i Statistiska meddelanden (SM).

Utöver den årsvisa publiceringen har även redovisats kvartalsvisa uppgifter. För tiden 1950 – t o m 4e kvartalet 1951 skedde detta i Sociala meddelanden, för tiden därefter och t o m 3e kvartalet 1962 i Statistisk tidskrift. Publiceringen i serien Statistiska meddelanden (SM) började fr o m 4e kvartalet 1962. Åren 1965–1983 skedde publiceringen i SM månadsvis. Fr o m 1983 sker publiceringen kvartalsvis.

3.2.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna som redovisas i föreliggande publikation finns ytterligare uppgifter om brott m m publicerade i Statistiska

meddelanden (SM), eller i form av maskintabeller hos SCB. Av översikten som följer framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

Kriminalstatistik. Brott som kommit till polisens kännedom -- kvartalet, år --.

Innehåller uppgifter om antalet brott i hela riket samt i storstadsregionerna.

Kriminalstatistik, brott m m år --.

Anmällda brott, uppklarade brott och för brott misstänkta personer. Definitiva uppgifter.

B Opublicerat tabellmaterial

Ett flertal tabeller som framställs löpande publiceras ej men finns tillgängliga hos SCB.

Månadsvisa uppgifter

Anmällda brott efter brottsart, veckodag då brottet begåtts. För riket, län, polisdistrikt och storstadsregioner.

Årsvisa uppgifter

Anmällda brott efter brottsart, månad för anmälan.

Uppklarade brott, efter brottsart, upklaringsprocent, beslut i åtalsfrågan, ändrad brottsrubricering i samband med uppkläring, s k gängbrottslighet mm.

Personer som misstänkts för brott efter brottsart, kön, medborgarskap, kyrkobokföring, brottsfrekvens m m.

Regionala indelningar: län, polisdistrikt, storstadsregioner. Vidare finns en översiktlig redovisning över brottsligheten i kommunerna.

Diagram 3.2.1 Anmälda brott mot brottsbalken i hela riket, 1950–1986
Reported offences against the Penal Code, 1950–1986

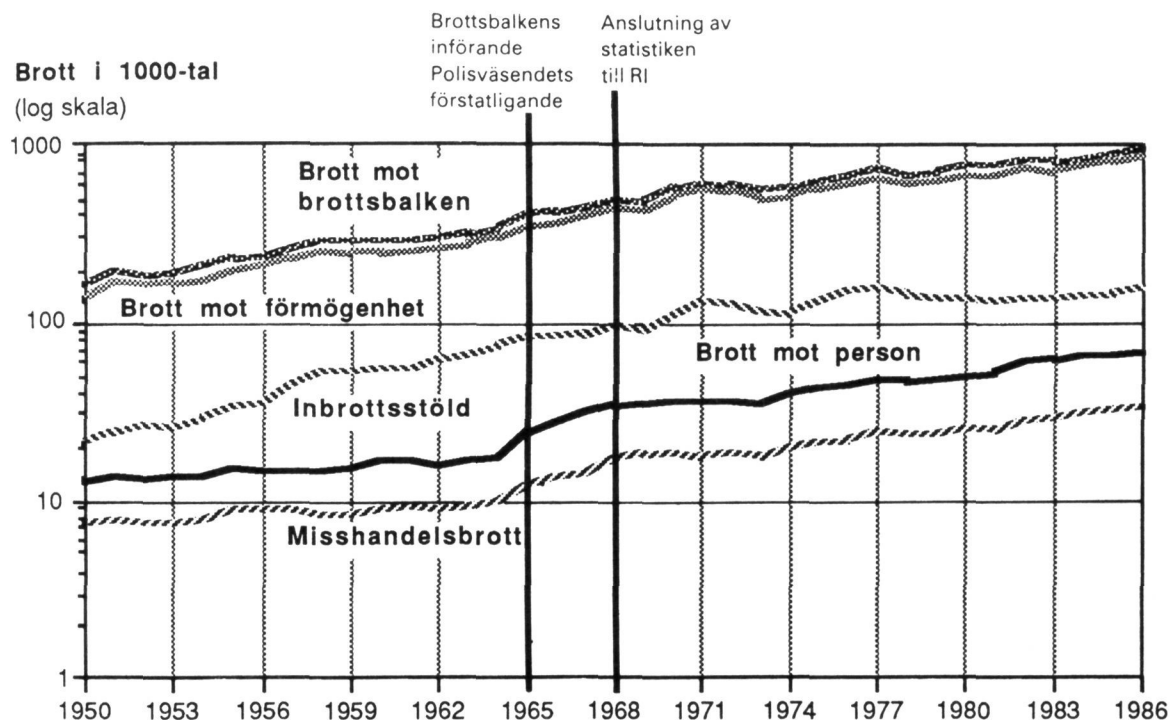

Diagram 3.2.2 Anmälda brott mot brottsbalken efter brottstyp, 1986
Reported offences against the Penal Code, by type of offence, 1986

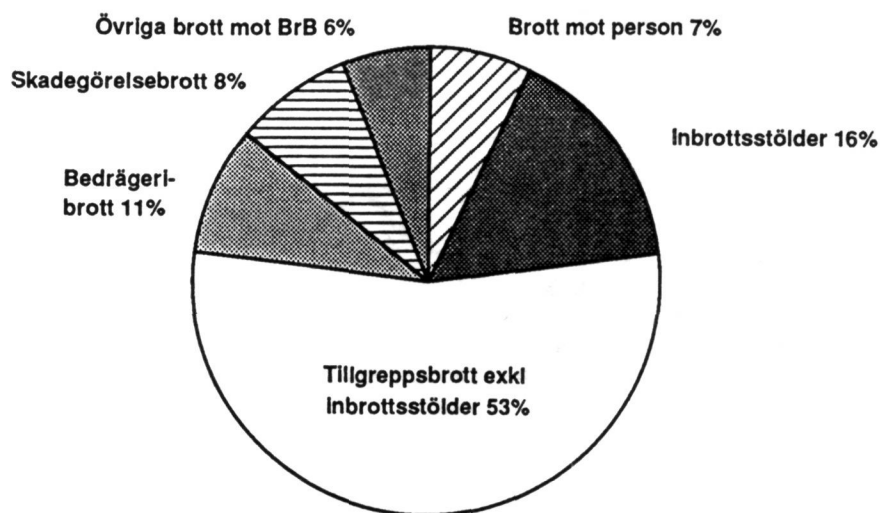

Diagram 3.2.3 Procentuella månadsvariationer i antalet anmälda brott för vissa brottstyper, 1986

Monthly variations (in percent) in number of reported offences, for selected types of offences, 1986

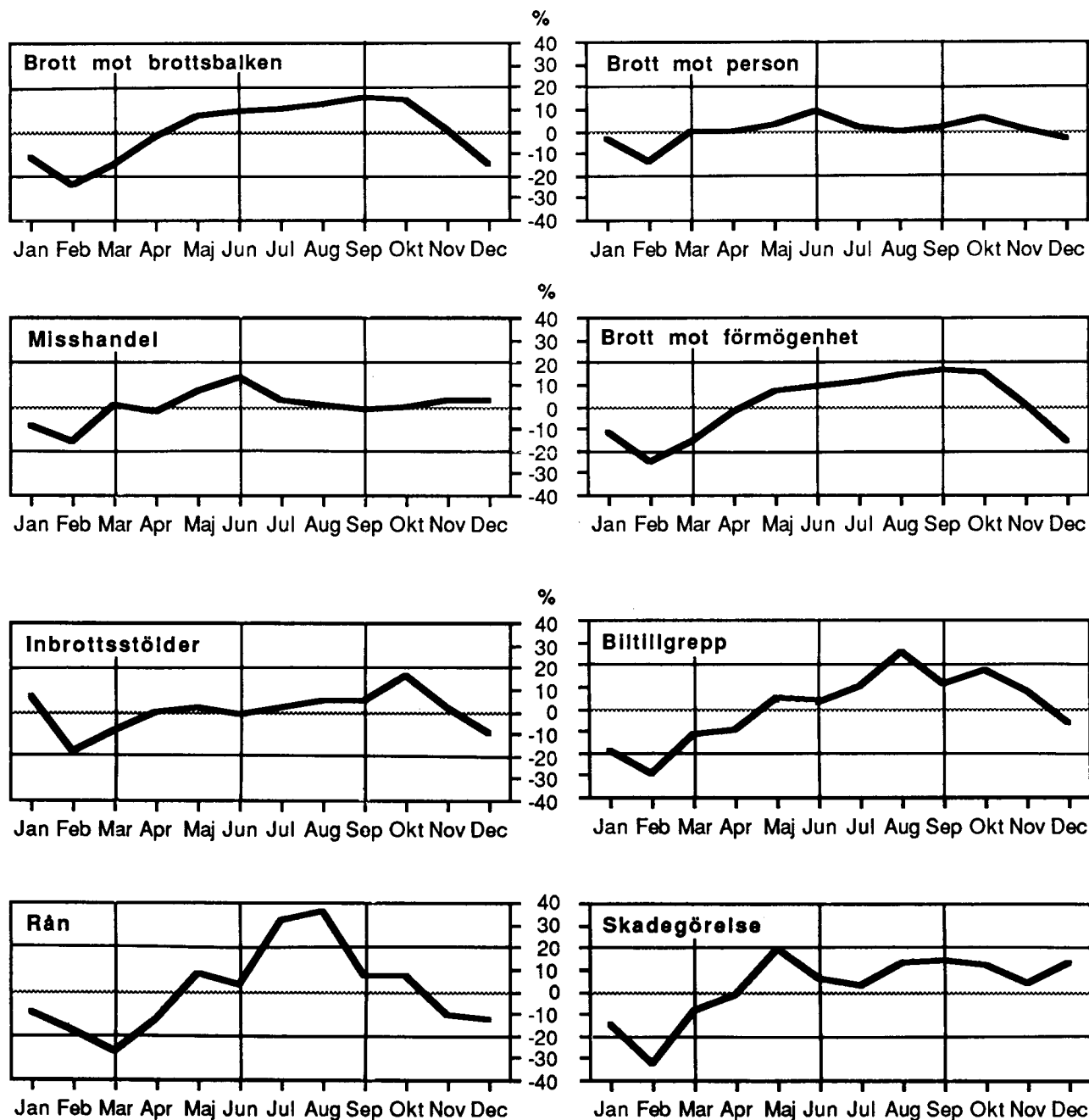

Diagram 3.2.4 Samtliga anmälda brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen, 1986
 Total reported offences per 1 000 of the mean population in each county, 1986

Antal brott per 1 000
 av medelfolkmängden

	--->	84,9
	85,0 --->	94,9
	95,0 --->	114,9
	115,0 --->	149,9
	150,0 --->	

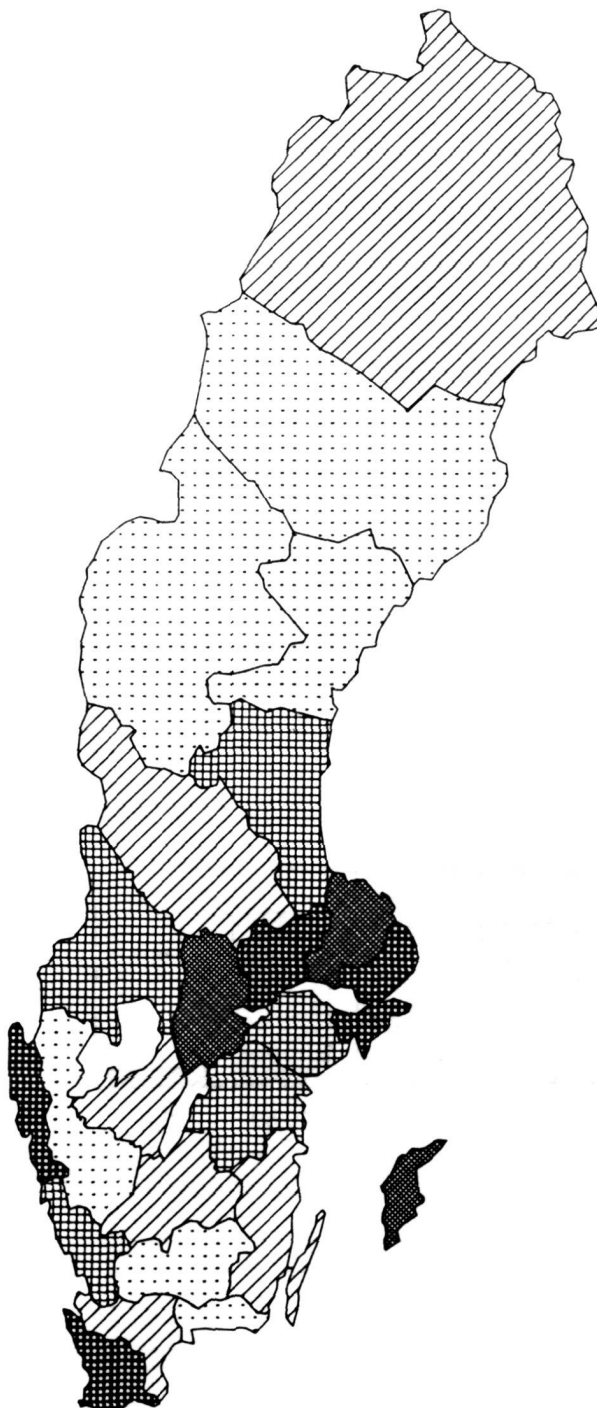

Diagram 3.2.5 Antalet brottsdeltaganden per 1 000 av medelfolk-
mängden för personer i olika ålderskategorier, 1986
Number of crime-participations per 1 000 of the mean
population for persons in different age groups, 1986

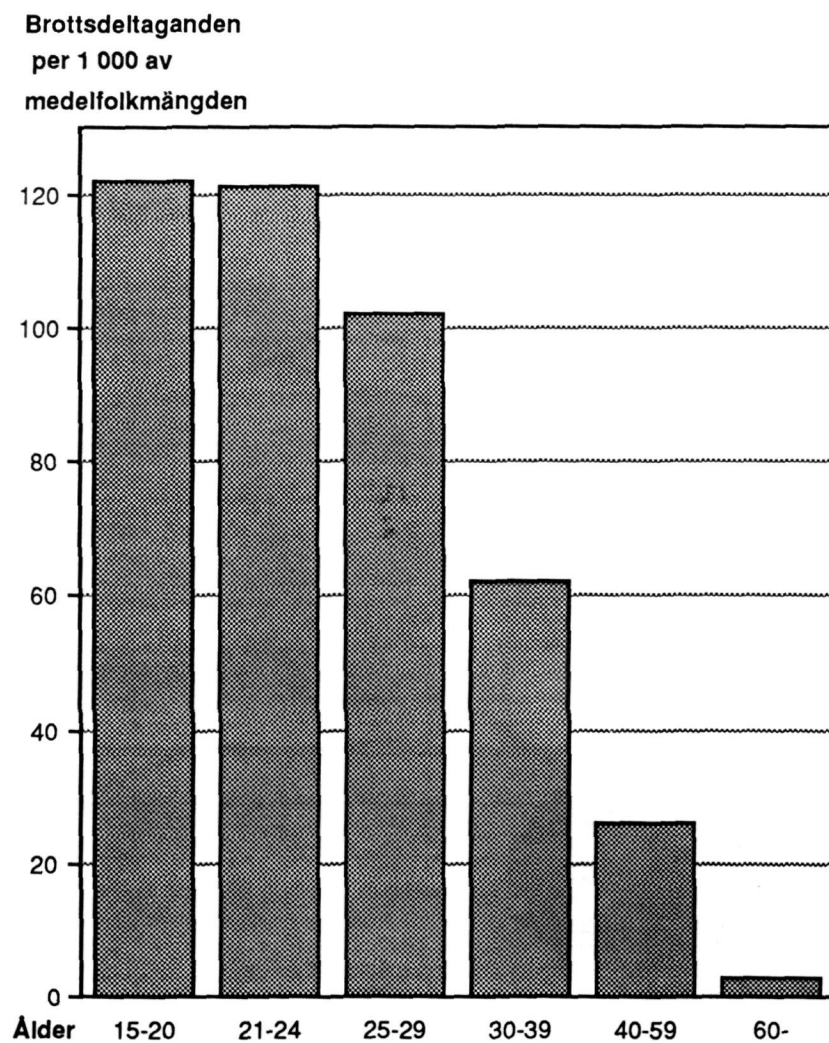
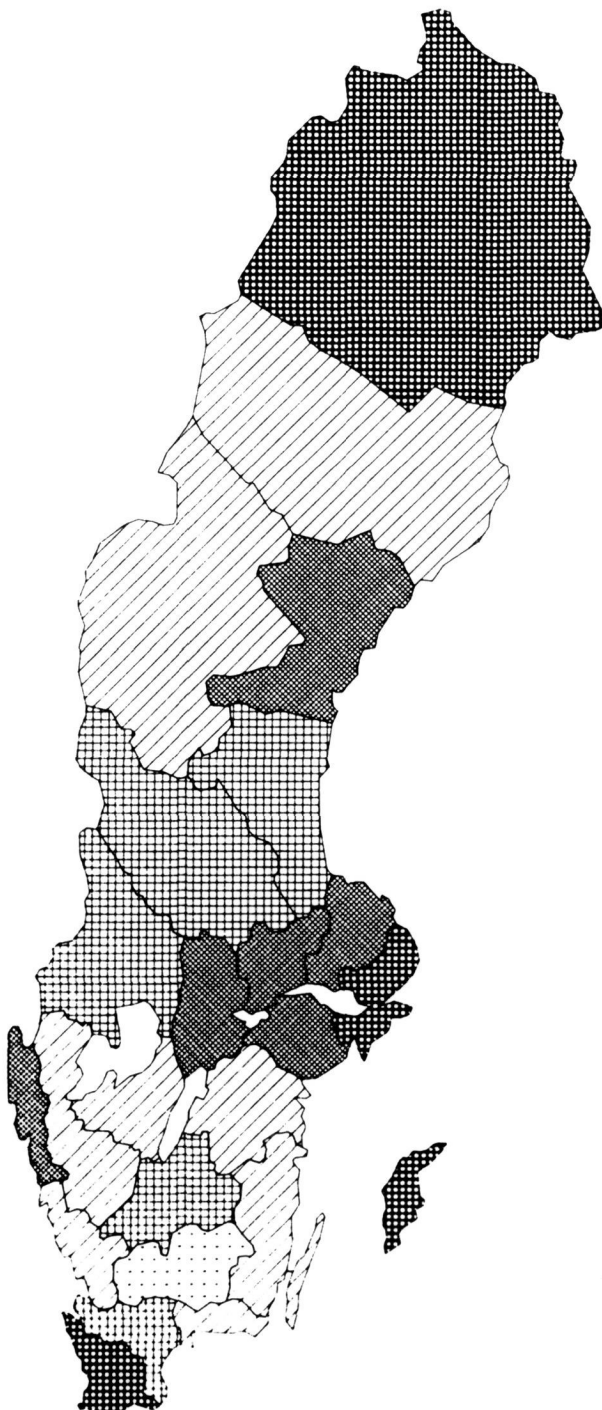
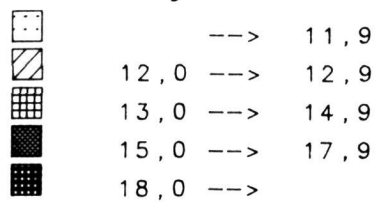

Diagram 3.2.6 Personer som misstänkts för brott per 1 000 av medelfolkmängden i länen, 1986
 Persons suspected of offences per 1 000 of the mean population in each county, 1986

Antal misstänkta
 per 1 000 av
 medelfolkmängden

Tabell 3.2.1 Översikt över brottsutvecklingen i hela riket, 1950–1986. Antal anmälda brott per 100 000 av medelfolk-mängden

Overview of national crime trends, 1950–1986. Number of reported offences per 100 000 of the mean population

År	Brott mot brottsbalken (strafflagen) ¹									Brott mot övriga författningar			Samt- liga brott
	Totalt	därav	Full- bordade mord, Dråp, Missh. m dödlig utgång	Miss- handel (ej med dödlig utgång)	Våld- täkt, Grov våld- täkt	Rån	In- brotts- stöld	Övriga till- grepps- brott	Be- drägeri m m	Skade- görelse	Totalt	därav Narko- tika	Ratt- fylleri, ratt- onykter- het
1950	2 306	1	105	5	3	295	1 280	209	72	477	0	49	2 784
1951	2 755	1	109	6	3	342	1 555	310	73	530	0	66	3 285
1952	2 608	1	104	4	3	372	1 471	217	82	553	0	78	3 581
1953	2 689	1	105	5	4	361	1 565	209	88	220	0	91	2 909
1954	2 791	1	107	5	4	393	1 584	236	101	237	0	103	3 028
1955	3 101	1	118	5	4	459	1 791	236	111	255	0	125	3 357
1956	3 214	1	116	5	6	470	1 888	234	133	273	0	160	3 488
1957	3 518	1	116	5	6	580	2 049	254	155	255	0	163	3 774
1958	3 789	1	113	6	6	724	2 150	254	167	273	1	166	4 064
1959	3 730	1	110	6	6	714	2 072	251	179	299	1	181	4 033
1960	3 694	1	116	7	6	753	1 970	269	176	288	2	170	3 982
1961	3 747	1	116	7	7	751	2 028	256	198	362	..	177	4 108
1962	3 885	1	115	7	7	820	2 080	250	205	378	..	168	4 263
1963	4 062	1	118	7	8	870	2 188	270	203	392	..	166	4 453
1964	4 391	1	124	8	9	947	2 382	294	238	407	..	193	4 799
1965 ²	5 090	3	151	8	12	1 042	2 640	431	297	711	10	213	5 801
1966	5 263	3	166	8	14	1 031	2 691	529	287	800	13	218	6 063
1967	5 555	2	173	8	13	1 086	2 840	548	314	867	51	229	6 421
1968 ³	6 241	1	212	8	15	1 232	2 993	801	364	924	101	201	7 167
1969	6 035	1	223	8	16	1 131	2 995	681	376	1 635	552	231	7 671
1970	7 002	1	228	9	19	1 338	3 518	890	421	1 155	196	212	8 157
1971	7 584	1	218	8	21	1 656	3 938	725	458	1 231	223	231	8 814
1972	7 371	1	223	7	25	1 568	3 942	592	456	1 138	235	223	8 509
1973	6 729	1	215	7	26	1 413	3 438	563	483	1 325	258	242	8 055
1974	6 992	2	243	8	28	1 402	3 538	606	561	1 283	232	256	8 275
1975	7 854	1	263	9	29	1 631	4 050	615	668	1 367	258	265	9 221
1976	8 310	2	260	9	33	1 817	4 282	653	668	1 410	217	253	9 720
1977	8 682	2	286	10	41	1 878	4 431	695	755	1 551	252	269	10 233
1978	8 261	1	276	10	42	1 741	4 220	625	741	1 446	250	274	9 706
1979	8 418	2	279	11	37	1 680	4 192	854	734	1 422	273	262	9 840
1980	9 156	2	297	11	41	1 675	4 511	1 217	711	2 014	715	261	11 170
1981	9 141	2	292	10	39	1 639	4 513	1 169	756	2 106	812	253	11 247
1982	9 676	2	339	11	42	1 662	4 838	1 134	820	2 140	824	255	11 817
1983	9 598	1	351	11	42	1 668	4 812	1 059	816	1 917	577	270	11 515
1984	10 145	1	369	12	44	1 701	5 191	1 093	863	1 649	459	263	11 793
1985	10 710	2	383	12	46	1 731	5 636	1 134	886	1 484	431	237	12 195
1986	11 471	2	392	12	45	1 815	6 155	1 173	957	1 616	454	277	13 087

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Fr o m 1965 har statistiken lagts om i samband med att ny strafflagstiftning (brottsbalken) trätt i kraft. Statistikrutinerna förändrades i samband med polisväsendets förstatligande.

3) Anslutning av statistiken till rättsväsendets informationssystem (RI).

Tabell 3.2.2 Anmällda brott efter brottsart i hela riket, 1950–1986

Reported offences, by type of offence, 1950–1986.

Anm. 5-årsmedeltal avseende åren 1950–1979

	1950–1954	1955–1959	1960–1964	1965–1969	1970–1974	1975–1979
Brott mot brottsbalken (SL)¹	187 297	255 696	299 423	443 302	578 824	684 974
<i>3 kap</i> Brott mot liv och hälsa	8 662	9 607	10 004	15 881	19 816	24 171
därav Fullbordade mord och dråp samt						
misshandel med dödlig utgång	73	77	77	154	112	135
Barnadrap	23	14	10	6	4	3
Fosterfördrivning	236	126	98	38	7	.
Misshandel (ej med dödlig utgång)			8 930	14 578	18 275	22 504
Vållande till annans död	332	352	331	610	616	565
<i>4 kap</i> Brott mot frihet och frid	1 661	2 137	2 354	10 302	13 556	17 357
<i>6 kap</i> Sexualbrott	2 995	3 021	3 865	3 713	3 007	2 704
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	356	393	530	626	638	823
Sexuellt tvång, utnyttjande m m						
med barn under 15 år	898	1 002	1 374	749	525	264
Övriga fall	342	272	219	187	114	77
Exhibitionism	553	546	949	1 118	1 114	1 054
<i>8 kap</i> Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	131 558	190 403	224 436	310 572	419 724	496 558
därav Inbrottsstöld	25 124	43 454	62 683	86 844	119 687	144 283
Tillgrepp av bilar	..	..	22 994	30 026	33 023	39 589
Tillgrepp av motorcyklar ²	..	..	2 487	2 229	2 542	1 866
Tillgrepp av mopeder	..	..	11 028	16 041	18 453	14 921
Tillgrepp av cyklar	..	..	32 802	37 826	73 055	74 513
Rån	228	414	555	1 110	1 937	2 989
<i>9 kap</i> Bedrägeri och annan oredlighet	16 809	18 102	20 285	47 070	54 743	56 795
därav häleri	..	..	2 438	4 568	7 742	8 422
<i>10 kap</i> Förskingring och annan trolöshet	5 822	5 901	5 919	6 656	6 617	5 438
<i>11 kap</i> Brott mot borgenärer m m	355	489	411	423	532	476
<i>12 kap</i> Skadegörelsebrott	5 928	10 971	15 432	25 771	38 620	58 835
<i>13 kap</i> Allmänfarliga brott	2 530	3 833	4 680	5 360	5 179	6 474
därav Mordbrand	228	280	284	401	796	1 199
<i>14 kap</i> Förfalskningsbrott	1 380	1 596	1 688	3 249	2 232	1 858
<i>15 kap</i> Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	758	1 029	1 552	1 752	1 728	1 276
<i>16 kap</i> Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	510	519	394	791	604	1 079
<i>17 kap</i> Brott mot allmän verksamhet	3 492	3 792	4 065	5 978	6 585	6 304
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	713	740	872	2 764	3 438	3 378
Våldsamt motstånd	1 764	1 927	1 981	2 481	2 289	1 860
<i>20 kap</i> Myndighetsmissbruk m m	944	1 069	1 108	853	902	327
Övriga BrB-brott	3 893	3 227	3 230	4 931	4 980	5 323
Övriga brott						
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	5 520	11 713	13 225	17 178	18 885	21 802
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	..	..	..	22 141 ³	28 848	50 518
Brott mot checklagen	..	..	..	556	381	30
Brott mot valutaförordningen	..	..	..	..	90	292
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	2 910	3 628	4 868	6 758	5 762	3 462
Brott mot uppbördslagen	..	..	4 161 ⁴	6 292	11 726	7 535
Brott mot författningar ang tillverkning av resp handel med drycker	4 130	2 561	3 683	3 527	2 622	4 086
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	..	..	..	11 547	18 571	20 602
Brott mot varusmuggningslagen	..	..	725	6 228	6 128	2 698
Brott mot vapenförordningen/-lagen	..	..	..	..	1 270	1 703
Brott mot jaktlagstiftningen	1 246	1 189	1 049	768	947	1 225
Brott mot fiskelagstiftningen	679	818	899	821	869	866
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	489	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	..	..	..	2 825	3 185	3 882
Summa brott	215 941	275 653	327 083	521 116	678 330	803 675

1) Fr o m 1965 ersätter brottsbalken (BrB) den tidigare gällande strafflagen (SL). Uppgifterna för åren 1950–1964 har så långt det varit möjligt omrubricerats enligt brottsbalkens terminologi.

2) Åren 1950–1955 innefattar de redovisade uppgifterna endast bilar och motorcyklar. År 1956 innefattar de redovisade uppgifterna även mopeder. Uppgifter om stulna mopeder redovisades ej före 1956.

3) Endast smitning (5 §) ingår åren 1965–1967.

4) Medeltal för åren 1961–1964.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Brott mot brottsbalken	760 911	760 614	805 569	799 457	845 706	894 396	960 080
<i>3 kap</i> Brott mot liv och hälsa	26 563	26 233	30 256	31 478	33 045	34 304	34 981
därav Fullbordade mord och dråp samt							
misshandel med dödlig utgång	135	146	125	121	116	126	147
Barnadrap	-	4	1	4	-	1	-
Fosterfördrivning	.	.	.	.	.	.	.
Misshandel (ej med dödlig utgång)	24 668	24 314	28 200	29 220	30 785	31 996	32 805
Vållande till annans död	426	419	358	399	361	344	334
<i>4 kap</i> Brott mot frihet och frid	19 940	20 885	23 456	24 887	26 999	27 180	28 299
<i>6 kap</i> Sexualbrott	3 096	3 190	3 904	3 589	3 846	4 098	4 132
därav Våldtäkt, grov våldtäkt	885	865	941	923	995	1 035	1 046
Sexuellt tvång, utnyttjande m m							
med barn under 15 år	239	269	296	340	441	594	523
Övriga fall	94	87	163	133	170	340	274
Exhibitionism	1 313	1 358	1 815	1 517	1 450	1 287	1 499
<i>8 kap</i> Stöld, rån och andra tillgreppsbrott	517 557	515 126	544 626	543 227	578 214	619 040	670 863
därav Inbrottsstöld	139 215	136 376	138 343	138 913	141 781	144 571	151 881
Tillgrepp av bilar	34 301	32 711	35 692	34 884	38 378	44 967	55 429
Tillgrepp av motorcyklar	1 803	1 981	2 447	2 683	1 755	2 829	3 286
Tillgrepp av mopeder	10 411	9 574	9 127	7 056	5 987	5 382	5 568
Tillgrepp av cyklar	83 314	85 963	92 049	92 404	94 072	89 886	91 856
Rån	3 427	3 228	3 530	3 473	3 681	3 851	3 806
<i>9 kap</i> Bedrägeri och annan oredlighet	101 122	97 272	94 408	88 220	91 080	94 738	98 142
därav Häleri	10 183	10 509	12 649	11 756	11 004	9 808	10 505
<i>10 kap</i> Förskingring och annan trolöshet	6 054	6 168	8 435	8 242	8 959	10 286	10 259
<i>11 kap</i> Brott mot borgenärer m m	1 413	1 879	2 162	2 439	2 566	2 490	2 804
<i>12 kap</i> Skadegörelsebrott	59 057	62 873	68 278	67 955	71 999	74 008	80 104
<i>13 kap</i> Allmänfarliga brott	6 534	6 632	7 256	6 949	7 698	6 860	7 178
därav Mordbrand	1 108	1 093	1 244	1 144	1 229	1 452	1 401
<i>14 kap</i> Förfalskningsbrott	3 697	2 862	3 887	4 080	3 261	3 445	3 809
<i>15 kap</i> Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	1 675	2 301	2 327	2 323	2 726	2 180	2 714
<i>16 kap</i> Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förgelseväckande beteende)	1 457	1 743	1 941	1 808	1 694	2 099	2 128
<i>17 kap</i> Brott mot allmän verksamhet	7 097	7 752	8 568	8 568	8 656	8 387	8 804
därav Våld eller hot mot tjänsteman o d	3 716	4 075	4 381	4 303	4 444	4 411	4 860
Våld samt motstånd	2 009	2 251	2 611	2 614	2 684	2 552	2 598
<i>20 kap</i> Myndighetsmissbruk m m	345	324	475	765	547	629	691
Övriga BrB-brott	5 304	5 374	5 590	4 927	4 416	4 652	5 172
Övriga brott							
Rattfylleri, rattonykterhet (4 § Trafikbrottslagen, TBL)	21 681	21 065	21 217	22 493	21 925	19 769	23 152
Övriga brott mot TBL, utom 2 §	50 393	50 456	49 846	47 735	45 201	41 245	43 426
Brott mot checklagen	40	34	60	39	26	18	13
Brott mot valutaförordningen/-lagen ¹	407	430	338	562	242	96	98
Brott mot skattestrafflagen och skattebrottslagen	4 257	6 659	7 763	8 300	7 119	5 568	6 503
Brott mot uppbördslagen	4 012	4 439	5 847	6 048	5 467	4 557	7 068
Brott mot författningar ang tillverkning av resp handel med drycker	12 728	11 075	10 618	13 777	6 767	4 311	5 448
Brott mot narkotikastrafflagen/förordningen	59 447	67 587	68 566	48 019	38 238	35 971	38 028
Brott mot varusmuggningslagen	4 474	4 005	3 979	3 378	3 175	2 704	2 700
Brott mot vapenförordningen/-lagen	1 669	1 760	1 864	1 779	1 714	1 756	1 919
Brott mot jaktlagstiftningen	1 694	1 185	1 152	1 172	1 228	1 145	991
Brott mot fiskelagstiftningen	1 099	987	982	983	1 172	786	860
Brott mot brandlagen	..	..	..	..	..	..	..
Övriga brott för vilka fängelse ingår i straffskalan	5 465	5 529	5 957	5 384	5 195	6 027	5 071
Summa brott	928 277	935 825	983 758	959 127	983 175	1 018 349	1 095 357

1) T o m 1982 enbart valutaförordningen.

Tabell 3.2.3 Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

Reported offences, by type of offence and month of report, 1986; comparisons (in percent) with previous years

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1985, dels medelvärdet av antalet brott 1983-1985. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrad de aktuella åren.

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC. FÖRÄNDR JÄMFÖRT 85 83- 85
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC		
A. BROTT MOT BROTTSBALKEN														
EJ 16 KAP 16 PAR 0 21 KAP 16 PAR	70780	61135	48038	77861	85521	86873	88061	89738	91769	91041	81016	68247	960080	7 13
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP.)	5553	4963	5712	5704	5944	6272	5897	5756	5855	6080	5834	5530	69100	3 7
3 KAP. BROTT MOT LIV OCH HÄLSA	2663	2418	2924	2840	3105	3264	2962	2971	2876	2953	2995	2990	34981	2 6
MORD ELLER DRÅP SAMT MISSHANDEL MED DÖDLIG UTGÅNG (1-3,5-6)	46	30	53	35	45	45	50	42	45	55	41	49	536	-4 9
FULLBORDAT MORD EL. DRÅP SAMT MISSHANDEL MED DÖDLIG UTGÅNG MED ANVÄNDN. AV SKJUTVAPEN	14	10	16	9	14	13	10	15	9	16	10	11	147	17 21
I FÖRENING MED SJÄLV-MORD	2	-	2	-	1	1	-	2	2	4	-	1	15	-40 -12
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-43 33
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	2	-	2	-	-	1	-	2	2	2	-	-	11	-39 -21
EJ M. ANVÄNDN. AV SKJUTVAPEN	12	10	14	9	13	12	10	13	7	12	10	10	132	31 27
I FÖRENING MED SJÄLV-MORD	1	2	3	-	1	-	-	1	-	-	2	-	10	25 11
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	11	8	11	9	12	12	10	12	7	12	8	10	122	31 30
FÖRSÖK TILL MORD ELLER DRÅP MED ANVÄNDN. AV SKJUTVAPEN	32	20	37	26	31	32	40	27	36	39	31	38	389	-11 4
I FÖRENING MED SJÄLV-MORD	6	4	9	4	2	4	7	5	7	5	4	12	71	-20 -4
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-75 -67
EJ M. ANVÄNDN. AV SKJUTVAPEN	6	4	9	4	2	6	7	4	7	5	3	12	69	-15 1
I FÖRENING MED SJÄLV-MORD	26	16	28	22	29	26	33	22	29	34	27	26	318	-8 6
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	4	1	9	-18 0
EJ I FÖRENING M. SJÄLV-MORD	26	15	28	22	28	26	33	20	29	34	23	25	309	-8 7
BARNDRÅP (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-100-100
MISSHANDEL (5-6)														
(EJ MED DÖDLIG UTGÅNG)	2494	2286	2748	2650	2931	3080	2808	2768	2673	2737	2810	2820	32805	3 7
MISSH.MOT BARN 0-6 ÅR	15	17	16	19	20	20	13	28	18	20	14	11	211	-11 1
MISSH.MOT BARN 7-14 ÅR	78	43	77	76	92	76	54	88	114	138	94	123	1075	2 8
MISSH.MOT KVINNA	1021	802	978	932	1017	1233	1076	933	1003	942	981	944	11862	2 5
MISSH.MOT MAN	1379	1404	1677	1623	1802	1750	1662	1716	1538	1636	1721	1742	19650	3 8
GROV MISSHANDEL (6)	142	142	162	192	190	158	215	210	153	200	163	155	2082	8 1
OBEKANT MED OFFRET	58	54	59	77	73	68	109	94	56	86	70	61	865	13 11
UTOMHUS	25	23	32	49	47	45	79	41	39	59	43	35	537	10 6
MOT BARN 0-6 ÅR	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-40 -50
MOT BARN 7-14 ÅR	-	-	2	2	2	2	1	-	6	4	3	-	22	22 22
MOT KVINNA	3	1	5	4	3	4	7	7	2	4	7	1	48	7 4
MOT MAN	22	22	24	43	42	39	70	53	31	51	33	34	444	11 6
INOMHUS	33	31	27	28	26	23	30	33	17	27	27	26	328	18 21
MOT BARN 0-6 ÅR	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	100 100
MOT BARN 7-14 ÅR	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	2	-50 -50
MOT KVINNA	7	5	-	4	5	3	8	11	2	3	4	3	55	-6 6
MOT MAN	26	26	27	24	20	18	22	21	15	23	23	23	268	25 26
BEKANT MED OFFRET	84	88	103	115	117	90	106	116	97	114	93	94	1217	4 -5
UTOMHUS	18	18	22	31	33	33	34	40	29	32	25	20	335	11 11
MOT BARN 0-6 ÅR	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	4	100 100
MOT BARN 7-14 ÅR	-	-	4	1	-	1	2	-	2	1	-	-	11	-27 10
MOT KVINNA	3	8	4	7	7	9	6	8	4	10	2	8	76	12 -3
MOT MAN	14	10	14	23	25	23	26	31	22	21	23	12	244	13 15
INOMHUS	66	70	81	84	84	57	72	76	68	82	68	74	882	2 -10
MOT BARN 0-6 ÅR	-	3	-	1	4	-	-	-	-	1	2	2	13	-24 -7
MOT BARN 7-14 ÅR	-	-	-	-	1	-	2	-	1	1	-	2	7	-50 -67
MOT KVINNA	26	22	44	36	41	38	49	42	32	31	31	26	418	6 -9
MOT MAN	40	45	37	47	38	19	21	34	35	49	35	44	444	1 -7
ANMAN MISSHANDEL (5)	2352	2144	2586	2458	2741	2922	2593	2558	2520	2537	2647	2665	30723	2 7
OBEKANT MED OFFRET	1017	987	1229	1149	1276	1364	1274	1271	1214	1186	1302	1234	14503	5 12
UTOMHUS	560	541	718	751	890	952	964	954	826	749	817	742	9464	8 10
MOT BARN 0-6 ÅR	1	-	2	5	5	5	4	6	6	2	3	1	40	5 11
MOT BARN 7-14 ÅR	29	12	29	28	29	32	23	44	32	45	29	29	361	0 10
MOT KVINNA	95	79	81	98	115	138	145	93	112	94	114	92	1256	6 13
MOT MAN	434	450	606	620	741	776	792	811	676	608	671	620	7805	2 9

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC JÄMFÖRT 85 83- 85
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC		
INOMHUS	457	446	511	398	386	412	310	317	388	437	485	492	5039	8 18
MOT BARN 0-6 ÅR	1	-	1	1	2	-	-	1	-	-	1	-	7	-59 -53
MOT BARN 7-14 ÅR	7	6	7	5	6	3	6	5	8	14	8	11	86	25 32
MOT KVINNA	94	81	118	72	75	92	83	68	95	109	95	98	1080	15 25
MOT MAN	355	359	385	320	303	317	221	243	285	314	381	383	3866	6 16
BEKANT MED OFFRET	1335	1157	1357	1309	1465	1558	1319	1287	1306	1351	1345	1431	16220	0 3
UTOMHUS	235	220	299	303	458	615	415	388	355	356	342	299	4285	2 7
MOT BARN 0-6 ÅR	1	2	-	4	2	9	3	6	2	5	-	-	34	-24 0
MOT BARN 7-14 ÅR	14	20	13	15	34	24	16	18	32	27	17	25	255	3 10
MOT KVINNA	83	61	98	87	113	289	166	118	112	99	127	79	1432	2 11
MOT MAN	137	137	188	197	309	293	230	246	209	224	198	195	2563	2 4
INOMHUS	1100	937	1058	1006	1007	943	904	899	951	995	1003	1132	11935	0 2
MOT BARN 0-6 ÅR	11	12	12	8	6	4	5	14	9	12	8	8	109	-2 6
MOT BARN 7-14 ÅR	28	25	22	25	19	14	6	21	33	45	37	54	331	3 3
MOT KVINNA	710	545	628	624	658	660	612	586	644	592	601	637	7497	0 1
MOT MAN	351	355	396	349	324	265	280	277	265	346	357	431	3996	-1 4
VALLANDE TILL ANNANS DÖD (7)	28	25	22	23	26	30	25	34	26	37	31	27	334	-3 -9
I SAMBAND MED TRAFIKOLYCKA	24	22	17	20	20	23	20	32	22	31	27	19	279	-2 -6
I SAMBAND MED ARBETSOLYCKA	-	1	1	1	3	5	2	-	1	2	-	2	18	-10 -25
ÖVRIGA FALL	2	2	4	2	3	2	3	2	2	4	4	5	35	9 -17
ÖVRIGT (ÅLDRE KOD 0316)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-67 -50
VALL. T. KROPPSSKADA EL.SJUKDOM	50	48	65	72	49	46	45	72	78	55	57	56	693	6 0
I SAMBAND MED ARBETSOLYCKA	32	35	42	43	23	25	19	49	45	40	35	38	426	13 9
ÖVRIGA FALL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EJ I SAMB.M.TRAFIKOL.	18	13	23	29	24	21	26	23	33	14	22	17	263	-4 -10
ÖVRIGT (ÅLDRE KOD 0318)	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	1	4	33 -56
FRANKALL. AV FARA FÖR ANNAN (9)	45	29	36	60	54	63	54	55	54	69	56	38	613	-18 -15
FARA SOM FRANKALLATS FÖR AR- BETSTAGARE	1	-	3	1	-	2	2	3	5	3	5	2	27	50 29
ÖVRIGA FALL	42	29	33	59	54	61	52	51	48	65	49	35	578	-20 -16
ÖVRIGT (ÅLDRE KOD 0319)	2	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	1	8	14 -38
4 KAP. BROTT MOT FRIHET OCH FRID	2417	2032	2338	2380	2362	2464	2428	2310	2443	2579	2405	2141	28299	4 7
HEMFRIDSBROTT, OLAGA INTRÄNG (6))	313	289	301	293	323	377	339	356	336	345	280	285	3837	1 1
OLAGA MOT (5)	1139	954	1119	1157	1183	1163	1169	1104	1193	1280	1145	1098	13704	5 10
OFREDANDE (7)	898	733	823	857	778	843	852	789	846	903	908	688	9918	5 8
ÖVR. BROTT MOT 4 KAP(1-4,8-9,9A))	67	56	95	73	78	81	68	61	68	51	72	70	840	-5 -6
5 KAP. ÅREKRÄNKINGSBROTT	121	128	114	127	115	113	92	97	123	148	127	99	1404	4 10
6 KAP. SEXUALBROTT	325	364	313	336	340	403	356	343	395	380	294	283	4132	1 7
VALDTÄKT, GROV VALDTÄKT (1)	50	60	96	76	85	124	120	93	93	90	87	72	1046	1 6
MOT PERSON UNDER 15 ÅR	6	3	5	13	11	8	9	4	6	8	8	5	86	-20 6
FULLBORDAD VALDTÄKT	3	1	4	10	9	4	6	2	3	5	4	1	52	-31 6
UTOMHUS	1	-	1	8	2	1	3	1	-	4	1	-	22	-19 29
INOMHUS	2	1	3	2	7	3	3	1	3	1	3	1	30	-38 -3
FÖRSÖK TILL VALDTÄKT	3	2	1	3	2	4	3	2	3	3	4	4	34	3 3
UTOMHUS	1	-	1	1	1	2	2	1	1	3	3	1	17	-19 -6
INOMHUS	2	2	-	2	1	2	1	1	2	-	1	3	17	42 21
MOT PERSON 15 ÅR ELLER ÅLDRE	44	57	91	63	74	116	111	89	87	82	79	67	960	4 6
FULLBORDAD VALDTÄKT	35	35	57	38	45	79	77	58	57	46	53	42	622	2 7
UTOMHUS	7	4	12	8	14	11	11	15	9	11	19	10	131	-3 -1
INOMHUS	28	31	45	30	31	68	66	43	48	35	34	32	491	4 9
FÖRSÖK TILL VALDTÄKT	9	22	34	25	29	37	34	31	30	36	26	25	338	6 5
UTOMHUS	5	11	19	7	11	24	13	19	16	22	18	13	178	29 18
INOMHUS	4	11	15	18	18	13	21	12	14	14	8	12	160	-12 -6
SEXUELLT TVANG, UTNYTTJANDE MM	61	53	43	42	52	45	49	38	41	30	29	52	535	-17 10
MOT PERSON AV ANNAT KÖN	46	40	28	27	30	27	25	26	28	18	12	38	345	-10 10
MED BARN UNDER 15 ÅR (2-6)	15	13	15	15	22	18	24	12	13	12	17	14	190	-27 10
ÖVRIGA FALL (2-5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SEXUELLT TVANG, UTNYTTJANDE MM	6	19	6	21	15	21	17	18	67	44	11	17	262	-11 41
MOT PERSON AV SAMMA KÖN	5	18	5	20	12	17	15	7	16	42	8	13	178	-16 24
MED BARN UNDER 15 ÅR (2-6)	1	1	1	1	3	4	2	11	51	2	3	4	84	4 95
ÖVRIGA FALL (2-5)	207	231	164	193	187	210	169	191	190	211	144	138	2255	9 7
SEXUELLT OFREDANDE (7)	158	181	111	132	110	131	113	117	122	134	102	88	1499	16 6
EXHIBITIONISM	49	50	53	61	77	79	56	74	68	77	62	50	756	-3 9
ANNAT SEXUELLT OFREDANDE	1	1	3	1	1	2	1	2	4	5	-	3	24	-33 -47
KOPPLERI, FRÄM.J. AV ÖTUKT (8-9)	-	-	1	3	-	1	-	1	-	-	3	1	10	-60 -66
FÖRFÖRELSE AV UNGDOM (10)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA PROC ARET FÖRÄNDR JÄMFÖRT 85 83- 85
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC	
7 KAP. BROTT MOT FAMILJ EGENHKTIGHET MED BARN (4)	27	21	23	21	22	28	39	35	18	20	13	17	284 -14 -9
ÖVRIGA BROTT MOT 7 KAP. (1,3)	27	20	23	20	22	28	37	35	18	19	13	16	278 -15 -9
	-	1	-	1	-	-	2	-	-	1	-	1	6 50 0
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP.)	63010	53850	60039	69376	76874	78190	80006	81942	83504	82344	72477	60360	862172 8 14
8 KAP. STÖLD, RAN M.M.	47574	39682	45912	52890	60237	61432	64575	66581	65025	63833	56086	47036	670863 8 16
TILLGREPP AV MOTORDRIVET FORT- SKAFFNINGSMEDEL (7,8)	4161	3555	4472	4797	6038	6314	6777	7370	6476	6488	5759	4840	67047 21 32
BIL	3755	3235	4049	4137	4825	4738	5084	5795	5118	5383	5011	4299	55429 23 41
FÖRSÖK TILL BILTILLGREPP	1061	924	1157	1147	1392	1294	1385	1804	1412	1522	1509	1279	15886 21 39
FULLBORDAT BILTILLGREPP	2694	2311	2892	2990	3433	3444	3699	3991	3706	3861	3502	3020	39543 24 41
MOTORCYKEL	78	53	73	169	387	458	539	594	430	274	150	81	3286 16 19
MOPED	237	179	284	402	565	540	615	618	672	647	474	335	5568 3 -9
BÅT	11	19	21	39	202	500	489	304	208	144	81	51	2049 12 11
ANNAT	80	69	45	50	59	78	50	59	48	40	43	74	695 19 30
TILLGREPP AV EJ MOTORDR. FORT- SKAFFNINGSMEDEL (1-4,8)	3140	2509	3706	7093	11593	12767	12538	11923	10638	8769	6617	4318	95411 2 0
CYKEL	2936	2301	3547	6893	11182	12210	12016	11461	10304	8491	6405	4110	91856 2 0
BÅT	19	20	30	77	275	368	348	268	182	138	91	56	1872 0 -3
ANNAT	185	188	129	123	136	189	174	194	152	140	121	152	1883 20 31
INBR.STÖLD,EJ AV SKJUTVAPEN(1-4)	13521	10367	11533	12532	12968	12359	12907	13351	13319	14718	12941	11365	151881 5 8
I KASSASKÅP, KASSAVALV O.D.	170	152	167	169	170	168	172	207	179	216	140	150	2060 2 2
I SKOLA, BIBL., UNDERVISN.LOKAL	866	631	764	829	920	748	716	834	938	908	890	730	9776 3 3
I KYRKA,MUSEUM,HEMBYGDSGÅRD O.D.)	45	40	55	72	74	97	97	103	78	58	66	57	842 11 15
I IDROTTS-, BAD-, SPORTANLÄGGN.)	199	154	197	201	227	272	243	226	220	222	178	153	2492 14 25
I LÄKAR-O. TÄNDL.PRAKTIK,SJUKH.)	214	140	174	157	210	185	177	231	169	172	128	140	2097 11 26
I BIOGRAF, TEATER, NOJES-, SAMLINGS-, O. UNGDOMSLOKAL	258	194	260	272	302	267	303	287	288	303	292	229	3257 5 9
I HOTELL, PENSIONAT O.D	52	50	51	56	70	64	83	67	51	52	37	56	689 -3 7
I RESTAURANG,KOMDITORI,KAFE O.D.)	271	235	265	269	368	370	361	403	343	307	301	286	3779 8 13
I APOTEK O. LÄKEMEDELSFÖRRÅD	20	10	15	14	20	9	10	17	15	16	16	17	179 -8 16
I BUTIK, VARUHUS O.D	1342	1070	1338	1246	1407	1254	1372	1455	1412	1442	1351	1249	15938 16 21
I KILLARE, AUTOMAT, SKYLTSKÅP	1206	423	642	947	624	741	1095	865	796	1687	583	487	10116 21 4
I KONTOR	800	462	742	721	890	775	801	908	830	825	726	634	9314 9 19
I FABRIK, LAGER, VERKSTAD	577	457	546	590	679	609	657	734	722	664	636	537	7408 8 10
I BOD, PÅ BYGGNADSPÅS O.D	400	306	384	478	470	420	296	471	545	495	443	295	5003 0 -4
I GARAGE,BENSINSTÄT.,BILVERKST	541	405	470	507	509	458	595	602	551	557	484	486	6165 9 9
I BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	2104	1557	1810	1711	1871	2094	2590	2117	1807	2072	1922	1605	23260 -4 -4
I KILLARE, VIND	3040	2573	2146	2499	1995	1630	1593	1863	2218	2630	2755	2683	27625 -2 8
I FRITIDSHUS (SOMMARSTUGA O.D.	588	400	719	837	1016	1017	607	764	1043	1086	1046	813	10136 11 8
INOM MILITÄRFÖRLÄGGNING O.D	43	45	48	65	98	114	130	125	119	106	72	47	1014 12 11
INOM HANNOHRADE	5	7	12	4	8	13	9	12	8	21	11	10	120 5 -21
ANNAN INBROTTSSTÖLD	780	654	708	888	1040	1052	1000	1058	987	879	864	701	10611 6 11
STÖLD, ÄVEN INBR.STÖLD,AV SKJUT- VAPEN, AMMUN. O. SPRÄNGM.N.(1-4)	42	40	40	92	61	61	58	59	78	64	56	34	685 2 -11
FRÅN MILITÄRT FÖRRÅD	5	2	7	8	19	9	11	9	11	9	16	5	111 48 16
FRÅN MILITÄRFÖRLÄGGNING	2	5	4	41	9	4	3	9	5	8	3	-	93 31 41
FRÅN SKYTTEORGANISATION	3	5	-	4	1	5	4	-	2	2	1	2	29 0 12
FRÅN VAPENHANDLARE	-	1	2	2	1	1	1	1	3	3	-	1	16 0 -27
FRÅN SPRÄNGM.NESFÖRRÅD(EJ MIL.)	3	-	2	6	3	1	2	3	9	4	7	-	40 -2 -34
UR BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	17	12	11	9	17	20	25	18	23	17	15	15	199 -16 -27
UR FRITIDSHUS	1	3	3	6	2	3	1	3	5	7	2	-	36 6 -14
UR MOTORFORDON	3	2	-	4	3	11	6	4	8	6	3	5	55 22 22
ÖVRIG STÖLD AV SKJUTVAPEN O.D.	8	10	11	12	6	7	5	12	12	8	9	6	106 -15 -26
ÖVR.STÖLD, SNATTERI,BODRÄKT(1-4)	26127	22691	25660	27775	28914	29197	31536	33140	33620	33123	30108	25936	348027 10 23
FR. MOTORDRIV. FORTSKAFFN.MEDEL	9756	8642	9955	11669	13122	12522	15032	16384	15808	15013	13593	10725	152221 22 35
FR. CYKEL	18	29	36	93	174	145	129	152	132	90	73	31	1104 0 2
FR. BÅT	62	65	109	237	518	908	877	683	454	387	205	102	4607 0 .
UNDER FLYGTRANSPORT	24	22	17	23	14	30	24	33	32	34	28	24	305 29 30
UNDER JÄRNVÄGSTRANSPORT	313	274	244	364	266	296	341	332	461	375	269	193	3728 27 26
UNDER SJÖTRANSPORT	36	42	46	59	62	50	65	77	56	44	44	50	631 -4 8
UNDER POSTTRANSPORT	14	13	12	29	113	44	13	15	141	19	28	26	467 -29 -29
UNDER ANNAN YRKESKÄSSIG GODSTR.)	265	352	271	265	282	315	199	237	384	477	505	515	4067 39 58

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL JAN	ANMÄLDA FEB	BROTT, MARS	MÅNAD FÖR APRIL	ANMÄLAN MAJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC	HELA ÅRET	PROC FÖRKÄNDR 85-86
VÄSKRYCKNING (EJ RÅN)	95	52	72	101	97	102	109	120	115	119	92	84	1158	11 4
FICKSTÖLD	628	573	628	733	944	985	1132	984	827	800	812	934	9982	8 25
GENOM AUTOMATMISSBRUK	1014	629	584	543	571	469	464	228	638	207	175	194	5716	-40 -5
I SKOLA, BIBL., UNDERVISN.LOKAL	937	882	920	960	722	448	160	394	965	1139	1049	836	9412	-1 9
I IDROTTS-, BAD-, SPORTANLÄGGN.	636	716	585	587	446	422	329	393	609	679	748	551	4701	8 22
I LÄKAR-O. TANDL.PRAKTIK,SJUKH.	444	400	366	385	335	351	336	339	521	517	379	339	4712	-6 3
I BIOGRAF, TEATER, NÖJES-, SAMLINGS-, O. UNGDOMSLOKAL	378	403	407	334	375	203	193	214	376	424	460	414	4181	16 34
I KYRKA,MUSEUM,HENBYGDSGÅRD O.D.	41	45	52	53	60	48	58	44	38	64	51	48	402	-9 5
PÅ CAMPINGPLATS, FRILUFTSBAD	11	5	6	7	37	465	474	217	37	14	10	7	1292	21 18
I HOTELL, PENSIONAT O.D.	244	260	258	258	222	272	282	318	343	304	270	221	3252	6 17
I BUTIK, VARUHUS O.D	5528	4785	4275	5548	4492	4324	4275	4850	5160	5894	5641	5338	62110	2 19
I KONTOR	461	358	394	487	425	382	430	573	573	567	470	440	5560	-2 7
I FABRIK, LAGER, VERKSTAD	274	185	235	178	205	342	163	248	287	309	276	214	2916	-15 -34
I BOSTAD (LÄGENHET, VILLA)	1104	835	899	1003	1117	1198	1284	1172	1118	1070	963	914	12679	-1 2
HOS HANDIKAPPAD	111	86	112	134	154	182	161	138	132	123	109	105	1549	5 7
EJ HOS HANDIKAPPAD	995	747	787	869	963	1016	1123	1034	986	947	854	809	11130	-2 2
I BOD, PÅ BYGGNADSPÅS O.D	130	139	159	226	177	213	108	207	202	234	192	139	2126	-13 -9
I RESTAURANG,KONDIOTORI,KAFE O.D.	656	610	683	667	606	636	623	637	702	784	786	818	8208	19 42
I KILLARE, PÅ VIND O.D.	158	146	120	168	140	124	122	134	171	234	188	164	1869	14 38
I MILITÄRFÖRLÄGGNING O.D	63	62	107	66	61	50	30	116	56	70	57	37	775	19 11
INOM HANNOHÄDE	12	10	16	16	30	20	36	28	29	28	12	9	246	-6 -30
ÖVRIG STÖLD M.M.	2823	2157	2204	2716	3299	3833	4246	4009	3585	3227	2732	2569	37400	6 11
RÅN, GROVT RÅN (5-6)	284	260	228	277	343	326	417	432	340	339	281	277	3806	-1 4
MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	35	22	19	20	24	27	49	37	31	42	26	35	367	-18 -6
BANKRÅN	4	3	1	7	2	4	3	9	4	10	7	7	61	-19 -12
POSTRÅN	3	4	2	3	4	4	9	5	3	10	3	4	50	-24 -17
BUTIKSRÅN	11	6	6	4	5	6	8	4	3	7	8	6	74	-33 -4
TAXIRÅN	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-40 -40
RÅN MOT HANDIKAPPAD	-	-	-	2	-	2	2	2	1	1	1	2	13	-13 -7
UTOMHUS	-	-	-	-	-	1	1	2	1	1	1	2	9	13 -29
INOMHUS	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	4	-43 -33
ANNAT RÅN	17	8	10	4	13	15	24	17	19	14	7	16	146	-7 -2
UTOMHUS	6	6	9	4	4	7	16	12	14	10	7	10	105	5 -2
INOMHUS	11	2	1	-	9	8	10	5	4	-	-	6	61	-23 -2
EJ MED ANVÄNDNING AV SKJUTVAPEN	251	238	209	257	319	299	368	395	309	297	255	242	3439	1 5
BANKRÅN	3	2	2	2	5	2	1	1	1	-	2	2	23	-51 -44
POSTRÅN	4	-	4	4	3	3	2	4	1	2	7	4	38	-30 -3
BUTIKSRÅN	30	25	25	22	23	16	14	29	19	33	24	18	278	-14 5
TAXIRÅN	3	4	-	1	4	-	1	-	1	1	-	4	19	0 12
RÅN MOT HANDIKAPPAD	6	7	11	6	12	5	15	15	19	11	1	9	117	-12 -13
UTOMHUS	1	4	5	2	6	1	9	9	9	8	-	5	59	-17 -6
INOMHUS	5	3	6	4	6	4	6	6	10	3	1	4	58	-6 -18
ANNAT RÅN	205	200	167	222	272	273	335	344	268	250	221	205	2964	5 7
UTOMHUS	151	129	136	157	220	220	279	296	221	197	167	165	2338	5 9
INOMHUS	54	71	31	65	52	53	56	50	47	53	54	40	626	4 -1
ÖVRIGA BROTT MOT 8 KAP. (8-10)	297	260	273	324	320	408	342	306	354	332	324	266	3804	4 3
9 KAP. BEDRÅGERI O.A. OREDLIGHET	8584	8442	7056	8756	7568	8552	7524	6884	9669	9837	8608	6662	98142	4 7
BEDRÅGERI, GROVT BEDRÅGERI, BE- DRÅGLIG BETEENDE (1-3)	7455	7496	6151	7824	6740	6959	6856	6039	8465	8820	7450	6031	84884	3 9
MEDELST CHECK	1247	1473	921	983	1020	1177	1443	1612	1447	1357	1104	989	15195	17 20
ÖVERSKRIDET EGET CHECKKONTO	745	870	414	540	582	714	1037	722	838	642	634	561	8299	25 20
ANNAT CHECKBEDRÅGERI	522	603	507	443	438	463	606	890	809	715	472	428	4896	7 19
PÅ ANNAT SITT	6388	6023	5230	6841	5720	5782	5213	4427	7018	7463	6544	5042	71691	1 7
ÖVERSKRIDET EGET PERSONKONTO	555	881	945	1029	876	485	756	378	1116	1579	1659	842	11101	48 86
AN. BEDR. M PERSONKONTOBLANKETT	239	244	181	181	203	134	150	109	148	149	117	122	1997	18 47
MOT BANK I ÖVR.(XVEN PK-BANKEN)	787	484	544	705	554	519	410	351	573	911	522	380	4760	7 34
MOT POSTVERKET I ÖVRIGT	140	202	135	150	112	175	200	294	413	274	251	441	2787	16 19
MOT FÖRSÄKRINGSKASSA	155	153	199	387	145	267	163	153	116	191	131	138	2178	-13 -52
MED KONTO- OCH KREDITKORT	2628	2037	1546	2644	1815	1257	1740	1185	2205	2097	1706	1191	22051	-1 25
MOT FÖRSÄKRINGSBOLAG	50	47	56	52	45	35	26	36	51	58	49	44	549	-1 -12
MOT HOTELL, RESTAURANG, TAXI, BUSS, TAG, SPÄRVAGN O.D	651	684	519	454	616	592	640	729	705	495	456	637	7178	-7 2
AUTOMATMISSBRUK (SMYLTN.BROTT)	70	14	11	12	16	12	86	127	191	286	142	51	1018	107 174
MOT HANDIKAPPAD	10	2	3	41	11	6	7	8	31	5	3	20	147	73 0
ÖVRIGT BEDRÅGERI	1103	1255	1071	1186	1327	2320	1035	1057	1469	1418	1508	1176	15925	-19 -27
UTPRESSNING, OCKER (4-5)	15	29	11	47	16	24	19	16	21	25	22	17	262	-17 5
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE (6-7)	846	863	862	861	741	1549	633	811	952	932	878	577	10505	7 -3
TILLFÄLLEGT HÄLERI	814	830	764	776	621	918	606	757	907	824	817	538	9174	3 4
YANERHÄLERI, N. AV STOR OMFÄTTN.	30	33	98	85	120	431	27	54	45	108	61	39	1331	51 -34
ÖVRIGA BROTT MOT 9 KAP. (8-10)	68	54	32	24	71	20	16	18	31	60	58	37	489	7 -32

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET	PROC FÖRÄNDR JÄMFÖRT 85 83- 85
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC		
10 KAP. FÖRSKINGR. O.A. TROLÖSHET)	899	986	744	902	906	918	889	749	912	886	808	640	10259	0 12
FÖRSKINGR.,XV. GROV,UNDANDR.(1-3))	269	350	203	268	216	275	254	156	222	262	207	166	2848	0 2
OLOVLIGT FÖRFÖGANDE (4)	395	406	315	356	375	362	353	314	388	368	346	280	4256	-8 7
MED AVBETALNINGSGODS	75	66	42	32	50	37	52	30	50	37	42	40	553	-18 -5
MED ANNAN EGENDOM	320	340	273	324	325	325	301	284	338	331	302	240	3703	-6 9
FYNDFÖRSEELSE (8)	29	33	37	45	78	70	68	52	68	53	72	52	657	63 73
ÖVRIGA BROTT MOT 10 KAP. (5-7)	206	197	189	233	237	211	214	227	234	203	185	162	2498	4 24
11 KAP. BROTT MOT BORGENKRETER M.M	256	235	261	272	187	224	172	168	269	304	240	216	2804	13 12
12 KAP. SKADEGÖRELSEBROTT	5697	4505	6066	6556	7976	7064	6846	7560	7629	7484	6935	5786	80104	8 12
SKADEG., IVEN GROV, AVERKAN(1-3))	5690	4501	6060	6546	7972	7057	6833	7551	7627	7474	6927	5783	80021	8 12
PÅ MOTORFORDON, EJ GENOM BRAND	1477	1299	1826	1926	2631	2282	2166	2474	2596	2550	2130	1696	25053	13 22
GENOM BRAND	196	158	192	238	265	258	201	206	260	288	259	248	2769	2 18
MOT STAT, KOMMUN, LANDSTING	846	635	893	1047	1294	1126	973	1151	1174	1135	1048	897	12239	10 9
ANNAN SKADEGÖRELSE	3171	2409	3149	3335	3782	3391	3493	3720	3597	3501	3470	2942	39960	5 7
TÄGANDE AV OLOVLIG VÄG (4)	7	4	6	10	4	7	13	9	2	10	8	3	83	28 15
BROTT MOT ALLMÄNNHETEN (13-15 KAP))	934	1115	966	1519	1479	1153	987	960	1079	1185	1130	1194	13701	10 4
13 KAP. ALLMÄNNFÄRLIGA BROTT	511	361	458	791	812	742	622	537	531	622	510	681	7178	5 0
MORDBRAND, IVEN GROV (1-2)	98	68	100	110	114	134	108	110	131	168	121	139	1401	-4 10
ALLMÄNNFÄRLIG VÄRDSLÖSHET (6)	380	280	342	648	663	586	481	402	368	434	368	524	5476	7 -2
VÄLLANDE AV BRAND	350	248	288	585	594	541	428	340	326	395	317	473	4885	7 -3
ANNAN ALLMÄNNFÄRLIG VÄRDSLÖSHET	30	32	54	63	69	45	53	62	42	39	51	51	591	7 3
ÖVR. BROTT MOT 13 KAP(3-5A,7-10))	33	13	16	33	35	22	33	25	32	20	21	18	301	-1 -2
14 KAP. FÖRFÄLSKNINGSBROTT	235	564	316	393	234	257	249	220	353	316	329	343	3809	11 6
URKUNDSFÖRFÄLSKNING M.M. (1-4,9))	198	521	286	355	193	183	200	182	260	262	290	303	3233	13 7
CHECK	5	8	4	5	1	8	8	10	12	25	9	15	110	-66 -38
LEGITIMATIONSHANDLING	36	305	73	65	41	36	58	31	55	61	52	67	880	64 97
SVENSKT KÖRKORT	4	4	12	6	6	6	4	3	7	3	5	7	67	3 34
SVENSKT PASS	9	8	7	14	6	6	6	8	6	14	4	3	91	10 7
TJÄNSTE- EL ID-KORT FR. AB ID- KORT O. AB ROLLFILMS PRID-KOR	10	17	30	10	13	8	11	9	18	15	23	43	207	41 60
ANNAN LEGITIMATIONSHANDLING	13	276	24	35	16	16	37	11	24	29	20	14	515	114 183
ANNAN URKUNDSFÖRFÄLSKNING M.M.	157	208	289	285	151	139	134	141	193	176	229	221	2243	12 -7
SIGNATURFÖRFÄLSKNING (5,9)	5	2	6	3	8	26	5	1	18	5	-	5	84	56 18
PENNINGFÖRFÄLSKNING M.M.(6,9,10)	9	10	8	4	6	11	13	11	7	14	11	10	114	-39 -25
ÖVRIGA BROTT MOT 14 KAP. (7-8)	23	31	16	31	27	37	31	26	68	35	28	25	378	9 11
15 KAP. MENED, FÄLSKT ÅTAL M.M.	188	198	192	335	433	154	116	203	195	247	291	170	2714	24 13
MENED, OSÄNN PARTSUTS. M.M.(1-3))	19	31	29	13	19	19	7	8	21	15	68	16	265	6 10
ÖVRIGA BROTT MOT 15 KAP. (5-13)	169	159	163	322	414	135	109	195	174	232	223	154	2449	27 13
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP.)	1263	1207	1321	1262	1224	1258	1171	1080	1331	1432	1375	1163	15107	7 7
16 KAP. BR. MOT ALLMÄN ORD.(UTOM FÖRARGELSEVÄCKANDE BETEENDE)	158	146	168	212	204	153	151	182	218	186	197	153	2128	1 14
FÄLSKT LÄRN (15,1 ST)	103	94	107	129	101	68	74	75	143	120	125	85	1224	3 26
MISSBRUK AV LÄRNANORDN (15,2 ST))	9	22	10	17	12	9	11	17	6	6	20	6	145	14 21
ÖVR BROTT MOT 16 KAP(1-5,8-14)	46	30	51	66	91	76	66	90	69	60	52	62	759	-3 -2
17 KAP. BR. MOT ALLMÄN VERKSAMHET)	764	680	724	708	757	747	760	667	734	730	741	792	8804	5 3
VALD MOT TJÄNSTEMAN (1,5)	280	269	283	251	284	259	280	240	262	242	274	295	3219	9 8
MOT POLISMÄN (1)	122	112	120	105	126	141	129	105	126	108	114	119	1427	14 3
RINGA BROTT	122	111	110	102	123	136	125	103	124	105	108	116	1385	15 3
EJ RINGA BROTT	-	1	10	3	3	5	4	2	2	3	6	3	42	2 -14
MOT ORDNINGSVAKT (1)	115	105	118	106	113	82	123	97	110	87	129	133	1318	7 15
MOT ANNAN PERSON (1,5)	43	52	45	40	45	36	28	38	26	47	31	43	474	3 10
MOT M.M. MOT TJÄNSTEMAN (1-2,5)	123	129	141	119	147	143	142	128	132	161	139	137	1641	12 14
VALDSAMT MOTSTÄND (4)	223	183	204	196	217	244	236	207	229	210	206	243	2598	2 -1
ÖVR. BROTT MOT 17 KAP(7-13,15)	138	99	96	142	109	101	102	92	111	117	122	117	1346	-5 -12

Tabell 3.2.3 (forts) Anmällda brott i hela riket efter brottsart och månad för anmälan, 1986 samt jämförelser med föregående år

BROTTSART (SIFFROR INOM PARENTES AVSER KAPITEL- OCH PARAGRAFNUMMER)	ANTAL ANMÄLDA BROTT, MÅNAD FÖR ANMÄLAN												HELA ÅRET FÖRKÖRD JÄMFÖRT 85 83- 85
	JAN	FEB	MARS	APRIL	MJ	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC	
18 KAP. HUGNÅLSBROTT	5	9	2	2	-	1	2	2	1	-	2	-	26 -35 -21
19 KAP. BROTT MOT RIKETS SÄKERHET	-	1	1	1	2	-	2	1	1	1	-	-	10 0 -33
20 KAP. MYNDIGHETSMISSBRUK M.M.	86	51	63	52	44	53	44	46	63	58	83	48	691 10 7
21 KAP. BROTT AV KRIGSMÄN (UTOM FÖRÄRGELSEVÄCKANDE BETEENDE)	270	320	363	287	217	304	212	182	314	457	352	170	3448 18 14
UNDANHÅLLANDE, RYMMING (11,12)	164	216	236	171	147	205	154	117	205	302	258	135	2310 26 21
ÖVRIGA BROTT MOT 21 KAP.(1-10, 13-14,18)	106	104	127	116	70	99	58	65	109	155	94	35	1138 4 2
B. TRAFIKBROTTSLAGEN (UTOM 1 PAR.1ST. O. 2 PAR.)	5405	4914	5237	5920	5540	5792	5700	6153	6731	6447	5375	3364	66578 9 1
GROV VÄRDSLÖSH. I TRAFIK(1:2 ST)	45	31	49	59	67	76	70	59	64	55	50	29	654 12 4
ÖLOVLIG KÖRNING, KV. GROV(3:1 ST)	3175	2922	2831	3393	2868	2915	2989	3260	3846	3582	2954	1792	36527 6 -2
TRAFIKBROTTSLAGEN 3:2 ST	18	23	20	15	19	12	11	24	28	26	23	9	230 -1 -18
TRAFIKBROTTSLAGEN 3:3 ST	200	199	172	187	159	151	144	175	191	189	159	101	2029 -3 -16
RATTFYLLERI, RATTÖNKTERHET (4)	1559	1395	1844	1921	2146	2334	2213	2272	2241	2196	1836	1195	23152 17 8
SMITNING (5)	408	344	321	345	281	304	271	341	361	399	353	238	3986 7 0
C. ÖVR. BROTT FÖR VILKA FÄNGELSE INGÅR I STRAFFSKALAN, UTOM BROTT ENLIGT D NEDAN	2201	2118	2051	2532	2159	2878	1675	2719	3112	3247	2867	2236	29795 18 -5
CHECKLAGEN (1932:131:74 PAR)	1	4	1	-	2	1	-	-	1	3	-	-	13 -28 -54
VARUSHUGGLAG.(1960:418:1,3 PAR)	262	230	239	343	263	194	152	195	235	202	185	200	2700 0 -13
MARKOTIKA (1,3)	145	132	136	234	197	104	50	61	126	92	99	132	1508 -6 -18
ANNAT (1,3,4,6)	117	98	103	109	66	90	102	134	109	110	86	68	1192 8 -5
BROTT MOT LAGEN OM HANDEL MED DRYCKER (1977:293)	328	335	356	254	409	336	161	789	274	377	207	772	4598 38 -37
SKATTEBROTTSLAGEN (1971:69)	577	496	495	601	422	719	240	393	711	737	775	337	6503 17 -7
UPPBÖRDSLÄGEN (1953:272: 81 PAR)	545	504	406	511	431	781	340	524	997	800	827	402	7068 55 32
VAPENLAGEN (1973:1176)	149	145	174	182	151	137	139	146	178	198	200	120	1919 9 10
OLAGA INNEHAV AV PISTOL, KPIST	54	64	74	82	63	62	40	46	73	79	87	46	790 2 14
OLAGA INNEHAV AV JAKTVAPEN	40	33	37	37	38	28	36	37	33	52	51	29	451 5 0
OLAGA INNEHAV AV ANNAT VAPEN	37	28	41	49	33	25	23	38	49	49	38	32	442 33 21
ANNAT BROTT MOT VAPENLAGEN	18	20	22	14	17	22	20	25	23	18	24	13	236 5 -2
JAKTLAGST.(JAKTL.1938:2:74), JAKTST.(1938:279)	54	40	31	45	39	30	47	63	130	310	141	61	991 -13 -16
FISKELAGSTIFTNINGEN (1950:596)													
FISKERIST.(1954:607)	8	21	27	67	60	94	124	160	124	98	69	8	860 9 -12
NATURVÄRDSLÄGEN (1964:822)	18	14	35	51	65	72	59	95	64	74	42	35	624 2 204
MILJÖSKYDDSLÄGEN (1969:387)	15	14	9	16	20	22	22	25	18	13	26	14	214 13 240
ARBETSMILJÖLAGEN (1977:1160)	45	56	46	58	44	65	54	59	95	81	65	68	736 7 24
VALUTALÄGEN (1939:350)	5	5	7	7	13	2	1	3	6	5	13	5	72 -25 -32
UTLÄNNINGSLÄGEN (1980:376)	26	24	17	41	23	37	19	24	31	32	24	12	312 9 225
ÖVRIGA LAGAR OCH FÖRFATTNINGAR UTOM NEDAN UNDER D. REDOVISADE	148	230	208	354	217	388	317	243	248	317	291	202	3185 -8 -14
D. BROTT MOT VISSA FÖRFATTNINGAR OM END BUTER INGÅR I STR. SKALAN MARKOTIKASTRAFFLAGEN (1968:64)	2909	3631	2981	5143	2905	1406	986	3598	3215	3668	4730	3732	38904 3 -8
BROTT MOT REGLER ANG DEN LEG. MARKOTIKAHANTERINGEN	2842	3563	2886	4982	2852	1334	945	3537	3150	3605	4661	3671	38028 6 -7
FRÅNSTÄLLNING	2	2	-	1	4	2	1	2	1	2	6	-	23 5 15
ÖVERLÄTELSE M.M.	17	6	2	9	7	13	11	15	10	5	3	3	101 -41 -44
INNEHAV	1265	1598	1321	2495	1769	629	342	1885	1327	1665	2364	2362	19022 17 -2
ÖLOVLIG SPRITILLV. (1977:292)	1558	1957	1563	2477	1072	690	591	1635	1812	1933	2288	1306	18882 -3 -11
VALUTAFÖRÖRDNINGEN (1959:264)	44	67	93	154	52	71	40	58	58	61	67	61	850 -13 -10
	1	1	2	5	1	1	1	3	7	2	2	-	26 -97 -94
E. SUMMA BROTT A - D	81295	71798	76887	91456	96125	96949	96422	102208	104827	104403	93988	77579	1095357 8 11

Tabell 3.2.4 Anmällda brott, uppklarade brott och uppklaringsprocent i hela riket efter brottsart, 1986 samt jämförelser med föregående år

Reported offences, cleared offences and percentage of reported offences that are cleared, by type of offence, 1986; comparison (in percent) with 1985

Anm. De procentuella förändringarna har erhållits vid jämförelse med dels antalet brott 1985, dels medelvärdet av antalet brott 1983–1985. Jämförelse har endast gjorts i den mån redovisningen av brottsarter varit oförändrade de aktuella åren.

Brottsart	Anmällda brott 1986	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1986				Antal brott uppklarade 1986 (anmällda 1986 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1986
		1985	1983–1985	Absoluta tal	Procent därav anmällda		Tidigare	
					1986	1985		
Brott mot brottsbalken	960 080	7	13	250 540	67	30	3	26
Brott mot person (3–7 kap)	69 100	3	7	34 906	66	33	2	51
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	34 981	2	6	18 201	63	35	2	52
Mord, dråp, barnadrap och misshandel med dödlig utgång	536	–5	8	327	84	16	0	61
därav fullbordade brott	147	17	21	113	82	17	1	77
Misshandel, även grov, ej med dödlig utgång	32 805	3	7	16 944	62	36	2	52
mot barn 0–6 år	211	–11	1	113	73	26	1	54
mot barn 7–14 år	1 075	2	8	633	65	34	1	59
mot kvinna	11 862	2	5	6 816	68	31	1	57
mot man	19 650	3	8	9 380	58	40	2	48
Vållande till annans död	334	–3	–9	223	73	27	0	67
Övriga brott mot 3e kap	1 306	–7	–7	707	66	33	1	54
Brott mot frihet och frid (4 kap)	28 299	4	7	13 615	67	31	2	48
Årekränkingsbrott (5 kap)	1 404	4	10	933	77	22	1	66
Sexualbrott (6 kap)	4 132	1	7	1 958	78	21	1	47
Våldtäkt, grov våldtäkt	1 046	1	6	443	87	13	0	42
Annat	3 086	1	8	1 515	75	24	1	49
Brott mot familj (7 kap)	284	–14	–9	199	78	19	3	70
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	862 172	8	14	198 303	67	29	4	23
Stöld, rån m m (8 kap)	670 863	8	16	103 495	73	25	2	15
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	162 658	9	11	12 058	74	25	1	7
därav bil, fullbordade brott	39 543	24	41	6 393	76	23	1	16
bil, försök	15 886	21	39	1 659	75	24	1	10
motorcykel	3 286	16	19	508	65	34	1	15
moped	5 568	3	–9	636	68	30	2	11
cykel	91 856	2	0	2 141	73	25	2	2
Inbrottsstöld	151 881	5	8	16 054	69	29	2	11
i lägenhet eller villa	23 260	–4	–4	2 446	77	22	1	11
i källare och vind	27 625	–2	8	1 713	72	27	1	6
i fritidshus	10 136	11	8	1 233	69	29	2	12
i butik, varuhus o d	15 938	16	21	2 320	71	27	2	15
övriga inbrottsstölder	74 922	8	8	8 342	65	33	2	11
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	348 027	10	23	72 247	75	23	2	21
fickstöld	9 982	8	25	506	80	19	1	5
väskryckning	1 158	11	6	125	70	30	–	11
i butik, varuhus o d	62 110	2	19	46 567	79	21	0	75
från motorfordon, cyklar	153 325	21	34	7 883	66	31	3	5
under yrkesmässig transport	9 198	24	31	865	56	44	0	9
annat	112 254	0	11	16 301	68	27	5	15
Rån, grovt rån	3 806	–1	4	882	78	21	1	23
bank- o postrån	172	–29	–17	94	75	24	1	55
butiksrån	352	–19	3	175	80	19	1	50
taxirån	22	–8	0	6	100	–	–	27
rån mot äldre, handikappade m fl	130	–12	–12	33	82	18	–	25
övriga rån	3 130	4	6	574	77	22	1	18

Brottsart	Anmällda brott 1986	Proc. förändring jämfört med		Uppklarade brott 1986			Antal brott uppklarade 1986 (anmällda 1986 el- ler tidigare) i proc. av antal anm. brott 1986	
		1985	1983–1985	Absoluta tal	Procent därav anmällda			
					1986	1985	Tidigare	
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	98 142	4	7	71 960	59	35	6	73
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	86 886	3	9	63 097	57	37	7	73
därav medelst check	15 195	17	20	11 163	57	35	8	73
med konto/kreditkort	22 051	-1	25	15 139	55	37	8	69
mot försäkringskassa	2 178	-13	-52	1 628	39	44	17	75
Häleri, häleriförseelse	10 505	7	-3	8 394	73	22	5	80
Övriga brott mot 9e kap	751	-3	-22	469	54	34	12	62
Förskingring m m (10 kap)	10 259	0	12	6 332	59	36	5	62
Brott mot borgenärer m m (11 kap)	2 804	13	12	1 918	34	42	24	68
Skadegörelsebrott (12 kap)	80 104	8	12	14 598	65	33	2	18
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	13 701	10	4	6 770	64	30	6	49
Allmänfarliga brott (13 kap)	7 178	5	0	2 242	75	24	1	31
därav mordbrand	1 401	-4	10	320	72	26	2	23
Förfalskningsbrott (14 kap)	3 809	11	6	2 836	55	33	12	74
Mened falskt åtal m m (15 kap)	2 714	24	13	1 692	63	32	5	62
Brott mot staten (16–21 kap)	15 107	7	7	10 561	67	32	1	70
Brott mot allmän ordning (16 kap)	2 128	1	14	558	67	31	2	26
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	8 804	5	3	6 520	63	35	2	74
därav våld m m mot tjänste- man (1,2,5 §§)	4 860	10	11	3 487	64	34	2	72
Högmålsbrott (18 kap)	26	-35	-21	25	84	16	-	96
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	10	0	-33	4	75	25	-	40
Myndighetsmissbruk (20 kap)	691	10	7	422	76	23	1	61
Brott av krigsmän, utom förargelse- väckande beteende (21 kap)	3 448	18	14	3 032	73	26	1	88
Trafikbrottslagen (TBL)	66 578	9	1	57 421	83	17	0	86
därav rattfylleri/rattonykterhet	23 152	17	8	18 413	81	18	1	80
smitning	3 986	7	0	2 426	83	17	0	61
olovlig körning	36 527	6	-2	34 547	84	16	0	95
Övriga lagar och författningar	68 699	9	-7	55 876	76	19	5	81
Varusmuggingslagen	2 700	0	-13	2 910	74	25	1	108
Narkotikastrafflagen	38 028	6	-7	32 653	90	10	0	86
framställning	101	-41	-44	84	73	26	1	83
överlåtelse m m	19 022	17	-2	16 210	94	6	0	85
innehav	18 882	-3	-11	16 343	86	13	1	87
Skattebrottslagen	6 503	17	-7	5 439	35	35	30	84
Naturvårdslagen	624	2	.	313	59	41	.	50
Miljöskyddslagen	214	13	.	113	63	37	.	53
Övriga lagar	20 630	15	-9	14 448	62	33	5	70
Samtliga brott	1 095 357	8	11	363 837	71	26	3	33

Tabell 3.2.5 Anmällda brott i vissa regioner 1986 fördelade per 100 000 av medelfolkmängden
 Reported offences in certain regions by type of offence, 1986, per 100 000 by the mean population

Brottsart	Stor-Stockholm		Stor-Göteborg		Stor-Malmö		Övriga riket		Hela riket	
	Antal brott	% förändr. jämf. m 1985	Antal brott	% förändr. jämf. m 1985	Antal brott	% förändr. jämf. m 1985	Antal brott	% förändr. jämf. m 1985	Antal brott	% förändr. jämf. m 1985
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	3	54	2	-16	2	-27	1	18	2	17
Misshandel (ej med dödlig utgång)	581	-2	427	-1	543	-1	328	6	392	3
Olaga hot	235	3	194	-9	292	6	132	9	164	5
Ofredande	172	-4	112	11	169	23	102	6	118	5
Våldtäkt, grov våldtäkt	23	9	18	-12	23	25	8	-4	12	1
Fullbordade biltillgrepp	1 087	37	975	28	439	-2	259	15	472	24
Inbrottsstöld	2 867	4	2 722	13	2 720	4	1 368	4	1 815	5
därav i lägenhet och villa	522	-8	543	-5	504	-3	166	-2	278	-4
Övrig stöld, snatteri och boдрäkt	7 602	15	5 185	11	6 079	2	3 016	8	4 158	10
därav i butik och varuhus	1 223	1	714	-8	1 134	-8	594	5	742	2
Rån	104	-4	92	8	96	-1	21	-2	45	-1
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	1 708	-11	1 293	7	1 236	-1	823	12	1 038	3
Skadegörelsebrott	1 170	16	891	2	1 230	8	890	7	957	8
Våld mot tjänsteman	80	6	42	10	39	-5	28	14	38	9
Våldsam motstånd	69	1	27	10	33	6	22	1	31	2
Olovlig körning	798	8	431	-11	817	11	316	6	436	6
Rattfylleri, rattonykterhet	278	22	312	13	317	14	269	17	277	17
Brott mot varusmuggningslagen	8	22	15	-34	73	15	37	-1	32	0
Brott mot skattebrottslagen	80	17	95	-14	66	7	76	24	78	17
Brott mot uppbördslagen	123	78	108	35	59	45	74	52	84	55
Brott mot narkotikastrafflagen	300	-8	518	15	329	-38	495	11	454	6
därav framställning	0	-63	2	44	1	-40	1	-44	1	-41
överlåtelse m m	97	-12	358	44	141	-41	251	22	227	17
innehav	202	-7	157	-21	186	-35	243	2	226	-3
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	20 110	9	16 200	10	18 262	3	10 533	7	13 087	8

Tabell 3.2.6 Uppklarade brott totalt samt brott som klarats upp genom beslut på brottsanmälan efter brottsart samt beslutets innebörd, för vissa brottstyper, 1986

Selected types of offences cleared through decisions recorded on crime report forms, in totals and by grounds for decision (in percent), 1986

Brottsart	Antal uppklarade brott		Procentuell andel med följande beslut							
	Totalt	Därav genom beslut på brottsanmälan	Brott ej styrkt	Gärningen ej brott	Misstänkt minderårig, yngre än 15 år	An-givelse saknas eller återkallad	Brott preskriberat	Rapport-eftergift	Annat	Totalt
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	113	7	29	29	–	–	–	–	42	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	16 944	4 562	60	16	8	4	0	2	10	100
Olaga hot	5 944	1 427	62	21	4	3	0	1	9	100
Ofredande	4 978	1 837	38	21	5	24	0	2	10	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	443	101	39	39	5	1	1	–	15	100
Fullbordade biltillgrepp	6 393	994	12	65	10	2	–	1	10	100
Inbrottsstöld	16 054	1 675	20	19	53	1	–	1	6	100
därav i lägenhet och villa	2 446	323	31	45	13	2	–	1	8	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	72 247	22 965	7	17	35	0	0	37	4	100
därav i butik och varuhus	46 567	16 809	2	3	42	0	0	49	4	100
Rån	882	145	58	21	15	–	–	1	5	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	63 104	3 721	28	22	3	1	1	3	42	100
Skadegörelsebrott	14 600	3 682	28	23	32	3	0	5	9	100
Våld mot tjänsteman	2 323	81	56	16	9	–	–	2	17	100
Våldsam motstånd	2 314	68	53	9	9	1	–	6	22	100
Olovlig körning	34 547	12	–	25	58	–	–	–	17	100
Rattfylleri, rattonykterhet	18 413	1	–	–	–	–	–	–	100	100
Brott mot varusmuggningslagen	2 910	35	37	20	–	–	3	–	40	100
Brott mot skattebrottslagen	5 439	116	46	8	–	–	13	–	33	100
Brott mot uppbördslagen	5 039	62	27	27	–	–	–	–	46	100
Brott mot narkotikastrafflagen	32 653	628	28	46	4	–	3	–	19	100
därav framställning	24	7	57	43	–	–	–	–	–	100
överlåtelse m m	16 210	218	34	18	1	–	6	–	41	100
innehav	16 343	401	24	61	6	–	2	–	7	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	363 848	53 814	22	25	23	2	0	17	11	100

Tabell 3.2.7 Brottsdeltaganden efter brottsart samt beslut i åtalsfrågan, för vissa brottstyper, 1986

Crime-participations for selected types of offences cleared through decisions as recorded on suspect report forms, by grounds for decision (in percent), 1986

Brottsart	Totalt antal	Procentuell andel med följande beslut					Ej brottsuppklarande beslut		Totalt
		Åtalsbeslut	Straff-före-läggande	Åtals-under-låtelse	Gär-ningen ej brott	Övriga brottsuppklarande beslut	Misstänkt oskyldig	Brott ej styrkt	
Fullbordade mord eller dråp samt miss-handel med dödlig utgång	173	67	–	–	4	2	9	18	100
Misshandel (ej med dödlig utgång)	22 085	48	3	3	1	3	1	41	100
Olaga hot	9 508	38	0	2	2	3	1	54	100
Ofredande	5 551	38	6	5	2	10	0	39	100
Våldtäkt, grov våldtäkt	651	41	–	1	3	2	3	50	100
Fullbordade biltillgrepp	10 354	51	0	20	1	3	1	24	100
Inbrottsstöld	28 555	60	0	17	1	2	1	19	100
därav i lägenhet eller villa	4 072	58	0	7	1	3	2	29	100
Övrig stöld, snatteri och bodräkt	70 103	46	13	18	1	3	1	18	100
därav i butik och varuhus	35 103	37	26	23	1	4	0	9	100
Rån	1 617	53	–	2	2	2	3	38	100
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	74 281	72	1	4	1	5	0	17	100
Skadegörelsebrott	17 894	42	7	9	2	9	1	30	100
Våld mot tjänsteman	2 747	70	2	4	2	3	0	19	100
Våldsam motstånd	2 646	67	10	7	1	4	0	11	100
Olovlig körning	35 848	62	22	12	1	1	0	2	100
Rattfylleri, rattonykterhet	20 762	63	19	1	6	1	0	10	100
Brott mot varusmuggningslagen	4 048	84	4	2	1	1	0	8	100
därav narkotika	1 813	79	6	4	1	1	0	9	100
Brott mot skattebrottslagen	7 907	52	0	1	6	10	1	30	100
Brott mot uppbördslagen	6 269	70	0	2	7	9	1	11	100
Brott mot narkotikastrafflagen	35 284	79	7	4	1	2	0	7	100
därav framställning	79	62	13	9	–	2	1	13	100
överlåtelse m m	16 712	89	0	3	0	2	0	6	100
innehav	18 486	70	12	5	2	2	0	9	100
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	430 030	58	7	9	2	4	0	20	100

Tabell 3.2.8 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt medborgarskap, kyrkobokföring i Sverige och antal brottsdeltaganden, för vissa brottstyper, 1986

Persons suspected of selected types of offences, 1986; in totals and by citizenship or domicile in Sweden and by number of crime-participations

Anm. Om en person ensam misstänkts för ett brott räknas detta som ett brottsdeltagande; misstänks personen för flera brott räknas varje sådant brott som ett brottsdeltagande. Om flera personer misstänkts ha deltagit i ett och samma brott räknas ett brottsdeltagande för varje person. Se vidare avsnitt 3.2.5 sid 31.

Brottsart	Antal misstänkta personer		Medborgare i Sverige		Övriga nordiska länder				Övriga länder			
	Totalt	Därav kyrkobokförda i Sverige	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Kyrkobokförda i Sverige		Ej kyrkobokförda i Sverige		Kyrkobokförda i Sverige		Ej kyrkobokförda i Sverige	
					Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden	Antal personer	Antal brottsdeltaganden
Fullbordade mord eller dråp samt misshandel med dödlig utgång	116	114	89	92	18	19	–	–	7	7	2	2
Misshandel (ej med dödlig utgång)	9 176	9 015	7 661	10 305	646	906	58	84	708	1 038	103	59
Olaga hot	2 909	2 840	2 349	3 346	229	315	20	28	262	361	49	73
Ofredande	1 771	1 756	1 581	2 471	85	94	4	4	90	631	11	17
Våldtäkt, grov våldtäkt	240	219	158	194	18	19	1	1	43	47	20	30
Fullbordade biltillgrepp	3 736	3 682	3 308	6 771	247	508	31	40	127	246	23	27
Inbrottsstöld därav i lägenhet eller villa	8 077	7 953	7 169	20 644	481	1 107	68	108	303	626	56	93
	1 544	1 508	1 351	2 407	90	159	13	20	67	105	23	45
Övrig stöld, snatteri och bodräkt därav i butik och varuhus	26 519	25 333	21 130	45 446	1 631	3 356	356	855	2 572	5 070	830	1 206
	19 234	18 221	14 674	23 298	1 233	2 147	268	426	2 314	4 361	745	1 029
Rån	717	685	563	699	60	66	18	22	62	117	14	16
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt beteende	7 997	7 778	6 832	52 479	516	4 134	111	869	430	2 239	108	1 203
Skadegörelsebrott	8 742	8 615	7 703	10 658	583	732	77	147	329	386	50	64
Våld mot tjänsteman	1 837	1 784	1 557	1 841	124	143	20	23	103	133	33	38
Våldsamt motstånd	1 965	1 901	1 662	1 985	136	158	34	37	103	117	30	33
Olovlig körning	14 608	14 382	12 318	29 833	1 291	3 080	160	240	773	1 476	66	215
Rattfylleri, ratt-onykterhet	15 054	14 734	13 131	15 074	1 126	1 396	165	172	477	553	155	166
Brott mot varusmuggningslagen därav narkotika	2 032	1 571	1 293	2 065	109	166	263	1 005	169	204	198	258
	896	739	660	1 277	45	96	122	139	34	59	35	51
Brott mot skattebrottslagen	1 299	1 276	1 194	4 669	45	113	5	13	37	146	18	61
Brott mot uppbördslagen	773	766	739	4 880	18	84	3	15	9	47	4	28
Brott mot narkotikastrafflagen därav framställning	5 530	5 405	4 903	29 580	271	832	70	637	231	829	55	126
	56	56	54	66	1	1	–	–	1	1	–	–
överlåtelse m m innehav	1 949	1 893	1 691	14 495	98	398	24	38	104	543	32	92
	4 549	4 467	4 099	15 016	212	433	55	599	156	285	27	34
Samtliga brott (ej enbart de ovan redovisade)	91 922	88 771	77 660	287 284	5 331	19 884	1 387	4 824	5 780	16 670	1 764	4 344

Tabell 3.2.9 Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1986

Persons suspected of offences, by sex, number of offences during the year and age at first offence of the year, 1986; number of non-Swedish citizens and number of crime participations for each age group

Anm. Se avsnitt 3.2.5 sid 31.

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN												
	15 ÅR	16 ÅR	17 ÅR	18 ÅR	19 ÅR	20 ÅR	21 ÅR	22 ÅR	23 ÅR	24 ÅR	25 ÅR	26 ÅR	27 ÅR
MÄN MISSTÄNKTA FÖR													
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	2267	2127	1830	1963	2111	2138	1934	1610	1512	1338	1219	1172	1140
2	610	584	571	580	682	632	522	465	426	416	353	372	331
3	262	240	209	247	274	236	219	210	204	191	155	168	171
4	142	112	130	146	168	150	123	126	113	99	99	122	93
5	99	82	93	96	103	90	78	67	85	75	80	63	69
6	62	59	49	77	78	78	69	46	59	59	44	43	56
7	68	53	49	44	50	55	56	36	44	54	35	40	29
8	42	42	41	29	50	47	34	29	32	31	32	30	31
9	45	24	34	32	31	43	30	27	33	19	29	18	24
10	33	21	29	31	26	29	24	28	25	23	17	24	23
11	26	16	25	27	22	20	27	18	26	27	18	26	25
12	16	25	20	18	17	16	21	18	17	16	21	12	14
13	14	14	20	26	11	21	14	19	15	10	19	13	17
14	12	4	9	19	12	13	13	20	15	15	15	12	11
15	16	6	10	19	15	19	8	13	15	18	8	10	17
16	8	7	13	10	14	9	11	5	11	8	13	11	9
17	4	8	11	10	9	13	6	12	12	9	6	5	6
18	10	13	7	18	11	10	7	8	5	9	6	6	8
19	6	4	2	9	13	8	6	5	5	12	1	3	7
20 ELLER FLER	101	108	99	118	133	119	103	87	93	79	82	68	79
SUMMA MÄN DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	3843 392	3549 381	3251 338	3519 352	3830 339	3746 378	3305 391	2849 326	2747 433	2508 411	2252 452	2218 459	2160 442
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN	13342	11815	11683	13718	14495	14688	14289	11113	11633	11819	9126	8613	9775
KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR													
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	702	600	470	469	439	350	312	290	291	258	241	230	222
2	149	120	118	107	98	84	84	84	53	64	72	49	61
3	52	53	37	38	38	28	23	30	38	33	34	24	22
4	27	15	21	21	24	12	18	19	17	7	8	13	14
5	18	13	7	19	18	15	15	8	11	10	17	11	9
6	7	9	9	11	10	14	6	11	7	9	7	5	4
7	1	4	4	4	4	7	8	2	5	4	7	4	7
8	1	4	2	4	7	7	4	7	4	4	5	4	4
9	3	1	2	6	3	6	1	2	3	6	3	8	3
10	1	4	3	2	6	4	7	8	4	6	3	1	1
11	1	2	4	2	5	4	3	4	3	3	2	4	6
12	-	-	1	-	2	3	2	4	1	3	2	-	4
13	1	-	2	3	7	3	1	1	4	1	-	3	-
14	2	-	1	3	2	2	1	1	2	-	2	-	2
15	-	1	1	1	-	2	1	5	2	-	1	3	-
16	1	-	-	-	1	2	2	2	2	2	1	-	3
17	-	-	2	-	2	2	3	-	3	1	2	1	3
18	-	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1	-	1
19	1	-	2	1	1	5	-	-	-	-	4	3	1
20 ELLER FLER	9	7	7	17	28	29	22	23	20	11	21	22	12
SUMMA KVINNOR DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	976 94	834 93	695 93	709 95	697 94	581 95	515 93	503 109	472 106	423 97	433 128	385 105	379 105
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE KVINNOR	1864	1539	1641	2086	2420	2671	2290	2011	2020	1527	2041	2300	1753

KDN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN						TOTALT 15- ÅR
	28 ÅR	29 ÅR	30-39 ÅR	40-49 ÅR	50-59 ÅR	60- ÅR	
MÄN MISSTÄNKTA FÖR							
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	1092	984	9051	6031	2941	2201	44661
2	338	301	2643	1560	574	295	12255
3	168	162	1218	577	209	77	5197
4	95	98	728	334	111	35	3024
5	66	49	476	223	61	13	1968
6	47	50	364	139	50	18	1447
7	39	36	239	112	21	13	1073
8	32	34	212	82	13	8	651
9	27	22	168	53	24	4	687
10	17	16	136	66	15	7	590
11	20	17	128	37	21	5	531
12	9	15	117	35	10	2	419
13	10	6	80	29	4	-	342
14	12	13	77	38	14	1	325
15	9	9	67	17	8	-	284
16	7	7	58	23	6	-	230
17	11	10	52	26	7	-	217
18	8	5	52	24	9	1	217
19	3	6	29	11	3	1	134
20 ELLER FLER	70	77	488	177	65	20	2166
SUMMA MÄN	2080	1917	16383	9594	4166	2701	76618
DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	439	399	3451	1473	473	164	11493
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN	9421	9013	62840	31095	12179	5025	285682
KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR							
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	220	207	1942	1401	829	1026	10499
2	60	45	449	227	109	75	2108
3	25	28	160	69	23	13	768
4	13	14	86	52	10	6	397
5	7	11	63	24	6	5	287
6	4	16	38	10	4	-	181
7	8	2	27	14	3	1	116
8	4	3	23	8	-	-	95
9	8	5	11	7	3	-	81
10	2	4	15	9	1	1	82
11	2	1	20	4	-	-	70
12	3	1	15	2	-	-	43
13	2	1	8	1	-	-	38
14	1	2	11	3	-	-	55
15	2	-	9	2	2	-	32
16	2	1	10	2	-	-	31
17	2	1	3	-	1	-	26
18	1	-	8	1	-	-	27
19	1	1	6	4	1	-	31
20 ELLER FLER	12	16	83	31	9	2	381
SUMMA KVINNOR	379	359	2987	1871	1001	1129	15328
DARAV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	101	101	741	309	139	66	2768
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE KVINNOR	1456	1815	10126	4579	1828	1387	47354

Tabell 3.2.9 (forts) Personer som misstänkts för brott efter kön, antal brott personen misstänkts för under året, medborgarskap, antal brottsdeltaganden samt ålder vid det första av dessa brott, 1986

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ÅLDERN												
	15 ÅR	16 ÅR	17 ÅR	18 ÅR	19 ÅR	20 ÅR	21 ÅR	22 ÅR	23 ÅR	24 ÅR	25 ÅR	26 ÅR	27 ÅR
MÄN OCH KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR													
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	2969	2727	2300	2432	2550	2488	2246	1900	1803	1596	1460	1402	1362
2	759	704	689	687	780	716	606	549	479	480	425	421	392
3	314	293	246	285	312	264	242	240	242	224	189	192	193
4	169	127	151	167	192	162	141	145	130	106	107	135	107
5	117	95	100	115	121	105	93	75	96	85	97	74	78
6	69	68	58	88	88	92	75	57	66	68	51	48	60
7	69	57	53	48	54	62	64	38	49	58	42	44	36
8	43	46	43	33	57	54	38	36	36	35	37	34	35
9	48	25	36	38	34	49	31	29	36	25	32	26	27
10	34	25	32	33	32	33	31	36	29	29	20	25	24
11	27	18	29	29	27	24	30	22	29	30	20	30	31
12	16	25	21	18	19	19	23	22	18	19	23	12	18
13	15	14	22	29	18	24	15	20	19	11	19	16	17
14	14	4	10	22	14	15	14	21	17	15	17	12	13
15	16	7	11	20	15	21	9	18	17	18	9	13	17
16	9	7	13	10	15	11	13	7	13	10	14	11	12
17	4	8	13	10	11	15	9	12	15	10	8	6	9
18	10	14	9	19	13	12	9	10	7	10	7	6	9
19	7	4	4	10	14	13	6	5	5	12	5	6	8
20 ELLER FLER	110	115	106	135	161	148	125	110	113	90	103	90	91
SUMMA MÄN OCH KVINNOR ÖVRAR UTLÄNDSKA MEDBORGARE	4819 486	4383 474	3946 431	4228 447	4527 437	4327 473	3820 484	3352 435	3219 539	2931 508	2685 580	2603 564	2539 547
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN OCH KVINNOR	15206	13354	13324	15804	16915	17359	16579	13124	13653	13346	11167	10913	11528

KÖN ANTAL BROTT MEDBORGARSKAP	ANTAL PERSONER I ALDERN						TOTALT 15- ÅR
	28 ÅR	29 ÅR	30-39 ÅR	40-49 ÅR	50-59 ÅR	60- ÅR	
MÄN OCH KVINNOR MISSTÄNKTA FÖR							
1 BROTTSDELTAGANDE UNDER ÅRET	1312	1191	10993	7432	3770	3227	55160
2	398	346	3092	1787	683	370	14363
3	193	190	1378	646	232	90	5965
4	108	112	814	386	121	41	3421
5	73	60	539	247	67	18	2255
6	51	66	402	149	54	18	1628
7	47	38	266	126	24	14	1189
8	36	37	235	90	13	8	946
9	35	27	179	60	27	4	768
10	19	20	151	75	16	8	672
11	22	18	148	41	21	5	601
12	12	16	132	37	10	2	462
13	12	7	88	30	4	-	380
14	13	15	88	41	14	1	360
15	11	9	76	19	10	-	316
16	9	8	68	25	6	-	261
17	13	11	55	26	8	-	243
18	9	5	60	25	9	1	244
19	4	7	35	15	4	1	165
20 ELLER FLER	82	93	571	208	74	22	2547
SUMMA MÄN OCH KVINNOR ÖFRÅV UTLÄNDSKA MEDBORGARE	2459	2276	19370	11465	5167	3830	91946
	540	500	4192	1782	612	230	14261
ANTAL BROTTSDELTAGANDEN AVSEENDE MÄN OCH KVINNOR	10877	10828	72966	35674	14007	6412	333036

Tabell 3.2.10 Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder, 1986

Persons suspected of offences, by type of offence and age, 1986

Anm. Antalet personer redovisas *netto per rad*, dvs varje person kan förekomma högst en gång per rad.

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20–24 år
Brott mot brottsbalken	3 708	3 422	3 185	3 291	3 506	13 326
Brott mot person (3–7 kap)	488	544	557	648	734	2 879
Brott mot liv och hälsa (3 kap)	295	360	392	478	549	2 048
Mord, drap, barnadrap och						
misshandel med dödlig utgång	3	5	6	4	4	47
därav fullbordade brott	3	3	4	2	3	20
Misshandel, även grov,						
ej med dödlig utgång	283	341	383	458	528	1 933
mot barn 0–6 år	–	–	–	–	1	5
mot barn 7–14 år	52	26	16	12	6	9
mot kvinna	53	61	60	66	109	496
mot man	190	266	331	396	438	1 518
Vållande till annans död	1	1	1	11	12	50
Övriga brott mot 3e kap.	12	14	6	8	9	42
Brott mot frihet och frid (4 kap)	220	222	199	215	234	1 065
Ärekränkingsbrott (5 kap)	1	–	4	10	7	46
Sexualbrott (6 kap)	16	21	16	15	25	103
Våldtäkt, grov våldtäkt	2	7	4	3	7	38
Annat	14	15	14	12	19	69
Brott mot familj (7 kap)	–	–	–	–	1	6
Brott mot förmögenhet (8–12 kap)	3 378	3 067	2 703	2 731	2 656	9 786
Stöld, rån m m (8 kap)	2 872	2 504	2 109	1 999	1 814	6 469
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	581	586	559	470	435	1 412
därav bil, fullbordade brott	288	339	375	312	297	933
bil, försök	107	134	145	132	121	352
motorcykel	65	77	50	40	22	70
moped	121	81	56	23	24	38
cykel	74	57	75	59	46	216
Inbrottsstöld, inkl skjutvapen	816	682	632	618	603	1 979
i lägenhet eller villa	49	54	60	68	79	384
i källare och vind	46	45	37	37	37	162
i fritidshus	56	30	37	34	34	108
i butik, varuhus o d	201	237	235	213	234	630
övriga inbrottsstölder	617	497	457	453	417	1 255
Övrig stöld, snatteri el bodräkt	1 944	1 722	1 422	1 366	1 200	4 380
fickstöld	7	13	8	12	12	38
väskryckning	18	8	14	6	4	14
i butik, varuhus o d	1 336	1 171	848	703	578	2 650
från motorfordon, cyklar	282	306	337	410	341	876
under yrkesmässig transport	13	12	10	10	13	35
annat	434	401	374	408	411	1 326
Rån, grovt rån	36	40	40	37	31	182
bank- o postrån	–	–	1	7	3	27
butiksrån	3	6	7	5	4	31
taxirån	–	–	–	–	–	1
rån mot äldre, handikap-						
pade m fl	9	–	3	5	2	7
övriga rån	25	35	31	23	22	123
Övriga brott mot 8:e kap	106	120	122	127	112	391

25–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–	Totalt	Därav kvinnor
8 946	13 210	6 948	3 191	2 677	65 410	12 745
2 138	3 496	1 942	759	393	14 578	1 057
1 479	2 260	1 236	432	215	9 744	590
41	71	38	15	8	242	18
19	36	15	5	6	116	6
1 392	2 129	1 157	392	180	9 176	549
12	14	5	–	1	38	7
14	54	38	21	13	261	37
561	1 074	643	203	82	3 408	327
896	1 154	553	187	89	6 018	200
28	34	35	15	24	212	20
30	46	27	17	5	216	7
905	1 594	883	337	163	6 037	477
39	60	42	31	18	258	54
110	225	139	68	40	778	10
39	79	43	16	2	240	1
76	154	98	53	38	562	9
18	40	11	4	1	81	25
6 858	10 088	5 007	2 407	2 231	50 912	11 489
4 423	6 319	3 000	1 731	2 014	35 254	9 034
767	797	192	36	6	5 841	290
522	531	113	23	3	3 736	182
169	146	26	3	–	1 335	53
31	16	2	2	–	375	2
18	14	–	–	–	375	6
127	149	56	6	2	867	66
1 075	1 288	387	68	9	8 157	464
298	404	126	18	4	1 544	131
114	117	35	4	–	634	43
75	91	31	7	1	504	37
290	309	95	15	1	2 460	97
600	676	188	35	3	5 198	226
3 378	5 032	2 521	1 589	1 966	26 520	8 456
35	58	18	7	1	209	40
12	11	4	–	–	91	11
2 500	3 970	2 099	1 465	1 914	19 234	7 747
422	479	98	21	2	3 574	125
28	35	16	4	1	177	12
836	1 037	409	133	58	5 827	778
134	167	36	13	1	717	43
24	32	11	4	1	110	2
30	33	8	–	–	127	5
1	2	–	–	–	4	–
3	11	1	1	–	42	2
82	96	18	9	–	464	35
252	401	165	86	36	1 918	206

Tabell 3.2.10 (forts) Personer som misstänkts för brott efter brottsart samt ålder 1986

Brottsart	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	20–24 år
Bedrägeri och annan oredlighet (9 kap)	352	358	469	576	599	2 686
Bedrägeri, grovt bedrägeri, bedrägligt betecende	132	168	260	326	385	1 849
därav medelst check	4	6	8	22	39	235
med konto/kreditkort	1	–	2	11	23	108
mot försäkringskassa	–	1	4	12	18	106
Häleri, häleriförseelse	216	203	216	269	240	1 013
Övriga brott mot 9e kap.	6	5	4	1	3	13
Förskingring m m (10 kap)	60	75	69	100	118	598
Gäldenärsbrott (11 kap)	–	–	2	4	7	99
Skadegörelsebrott (12 kap)	508	549	495	556	591	2 036
Brott mot allmänheten (13–15 kap)	65	99	186	138	182	560
Allmänfarliga brott (13 kap)	28	24	16	12	20	72
därav mordbrand	9	6	9	6	7	33
Förfalskningsbrott (14 kap)	31	53	90	74	112	292
Mened falskt åtal m m (15 kap)	9	25	81	54	56	212
Brott mot staten (16–21 kap)	60	75	128	214	505	2 359
Brott mot allmän ordning (16 kap)	15	6	11	22	8	39
Brott mot allmän verksamhet (17 kap)	46	71	116	163	212	1 037
därav våld m m mot tjänste- man (1,2,5 §§)	30	46	70	105	142	629
Högmålsbrott (18 kap)	–	–	–	2	13	13
Brott mot rikets säkerhet (19 kap)	–	–	–	–	–	1
Myndighetsmissbruk (20 kap)	–	–	1	3	1	3
Brott av krigsmän, utom förargelse- väckande beteende (21 kap)	–	–	–	28	279	1 301
Trafikbrottslagen (TBL)	1 070	1 299	1 122	1 255	1 254	5 050
därav rattfylleri/rattonykterhet	107	190	263	588	646	2 916
smitning	13	30	42	159	168	484
olovlig körning	1 005	1 199	1 047	785	663	2 778
Övriga lagar och författningar	110	140	238	319	405	2 533
Varusmuggningslagen	13	17	34	61	85	467
Narkotikastrafflagen	19	59	110	175	220	1 526
framställning	1	1	2	3	1	12
överlåtelse m m	8	16	36	58	97	557
innehav	16	48	89	150	172	1 245
Skattebrottslagen	–	–	–	2	4	65
Naturvårdslagen, miljöskyddslagen	5	6	13	27	35	78
Övriga lagar	76	63	101	85	107	699
Samtliga brott	4 530	4 338	3 929	4 205	4 483	17 733

25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-	Totalt	Därav kvinnor
2 058	2 869	1 223	385	116	11 691	2 280
1 456	2 081	940	307	93	7 997	1 822
196	276	119	31	4	940	230
87	160	62	20	2	476	90
98	128	71	21	24	483	165
757	975	335	87	23	4 334	591
10	28	15	6	1	92	11
444	651	336	102	23	2 576	459
196	626	483	176	45	1 638	165
1 389	1 717	639	186	76	8 742	542
417	547	269	108	72	2 643	552
67	101	60	32	48	480	83
31	37	16	8	5	167	22
213	304	131	40	7	1 347	266
150	164	89	38	17	895	218
1 169	1 345	552	152	56	6 615	344
19	53	27	21	8	229	32
765	1 048	424	111	44	4 037	300
494	640	250	68	30	2 504	192
-	-	-	-	-	28	-
-	1	-	-	-	2	-
4	7	14	13	2	48	14
388	242	90	8	2	2 338	-
3 722	5 922	3 917	1 536	873	27 020	2 145
2 224	3 809	2 725	1 079	507	15 054	986
290	384	285	142	229	2 226	309
2 215	3 360	1 784	540	229	15 605	1 158
2 432	3 674	1 887	774	368	12 880	1 403
396	533	281	108	37	2 032	241
1 443	1 591	318	58	11	5 530	810
17	14	4	-	1	56	5
510	512	127	20	8	1 949	343
1 183	1 339	258	45	4	4 549	648
142	472	364	183	67	1 299	105
60	119	71	22	20	456	47
669	1 379	1 076	489	264	5 008	342
12 580	19 495	11 598	5 212	3 843	91 946	15 328

3.3 Anhållande, häktning och tillfälliga omhändertaganden

Arrest, detention and temporary custody

3.3.1 Anhållande och häktning

Sammanfattning av gällande rätt

Häktning och anhållande regleras i Rättegångsbalkens 24 kap. Här redogörs i korthet för dessa former av straffprocessuella frihetsberövanden.

Rätten beslutar om *häktning* ska ske. Som allmän förutsättning gäller att personen i fråga är på sannolika skäl misstänkt för brott för vilket är stadgat minst ett års fängelse.

Utöver detta fordras vissa speciella häktningsförutsättningar, nämligen:

- flyktfara, dvs fara för att den misstänkte avviker eller håller sig dold och på så sätt undandrar sig lagföringen eller straffet
- kollusionsfara, dvs fara för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar utredningen
- recidivfara, dvs fara för fortsatt brottslig verksamhet från den misstänktes sida.

Häktning är inte i något fall obligatorisk men vid de grövsta brotten (lägst två års fängelse) ska häktning ske, om det inte är uppenbart att det saknas anledning till det. Undantagsvis kan häktning ske för brott som har lägre straffmaximum än ett års fängelse. I fall där häktning framstår som ett onödigt hårt ingrepp i friheten kan den misstänkte i stället få reseförbud. Det finns restriktioner angående vilka som får häktas, t ex den som är under 18 år får häktas bara om det finns synnerliga skäl.

Anhållande, som är ett provisoriskt frihetsberövande i väntan på häktning, kan tillgripas i två olika situationer, nämligen dels då det finns häktningsskäl och dels då det inte finns fulla skäl till häktning men det är av synnerlig vikt att den misstänkte tas i förvar i väntan på ytterligare utredning. Åklagarens beslut om anhållande föregås i de flesta fall av att den misstänkte gripits av polisen. *Gripande* ska skyndsamt anmälas till åklagaren, så att denna så snart som möjligt kan besluta om den gripne ska anhållas eller frigges. Detta beslut fattas efter det att anhållningsförhör hållits.

Om den anhållne inte frigges skall framställan om häktning som regel göras dagen efter anhållningsbeslutet, dock senast på femte dagen. Vid häktningsförhandling fattas beslut om den misstänkte ska häktas eller frigges. Häktningsförhandling ska hållas senast på fjärde dagen efter det att häktningsframställningen inkommit till rätten. Denna regel får frångås endast om synnerliga skäl föreligger. Någon exakt angivelse av hur lång tid en person som längst får sitta häktad finns dock inte i lagen. I princip ska dock åtal vara väckt inom två veckor från häktningsbeslutet och huvudförhandling i målet hållas inom en vecka från den dag då åtalet väcktes.

Statistik över anhållande och häktning

Statistiken när det gäller de personella tvångsmedlen är mycket ofullständig. Inom åklagarväsendet förs kvartalsvis uppgifter om antalet anhållna och häktningsframställningar. Dessa uppgifter har redovisats sedan 1965. Uppgifterna omfattar samtliga anhållningsbeslut, förutom de som före 1979 fattades på länsåklagarmyndigheterna. Kriminalvårdsstyrelsen (KVS) redovisar i sin årsstatistik uppgifter om beläggning på häktena. KVS redovisar också vissa uppgifter om antalet intagningar på allmänna häkten och på de polis-arrester som förvaltas av KVS. I domstolsverkets statistik finns vidare uppgifter om mål i vilka häktningsförhandling har hållits. Slutligen förs av rikspolisstyrelsen löpande uppgifter över antalet anhållna och häktade i narkotikamål.

Enkätundersökningar

1974 års häktningsutredning genomförde en enkätundersökning hos åklagarmyndigheterna som omfattade samtliga anhållningsbeslut under tiden september–november 1975. För att kartlägga polispraxis när det gäller tvångsåtgärder i samband med misstanke om brott genomförde utredningen också en enkätundersökning hos landets polismyndigheter.

1983 års häktningsutredning gjorde bedömningen att det efter 1975 hade skett sådana förändringar när det gäller brottsutvecklingen i stort och tvångsmedelsanvändningen att en förnyad kartläggning var nödvändig.

Den nya kartläggningen avsåg i huvudsak samma förhållanden som 1975 års enkät till åklagarmyndigheterna. Den viktigaste skillnaden är att frågorna nu har delats upp på två enkäter och två olika urval. Båda urvalen riktade sig till samtliga åklagarmyndigheter.

En enkät utgick från sådan information som kan hämtas från åklagarmyndigheternas diarium. Beslut i åtalsfrågan, påföljd och olika handläggningsskedens varaktighet kartlades sålunda genom var tionde anhållningsbeslut under 1982. Enkäten genomfördes i början av 1984. Genom att välja 1982 som undersökningsår erhöles en relativt lång uppföljningsperiod.

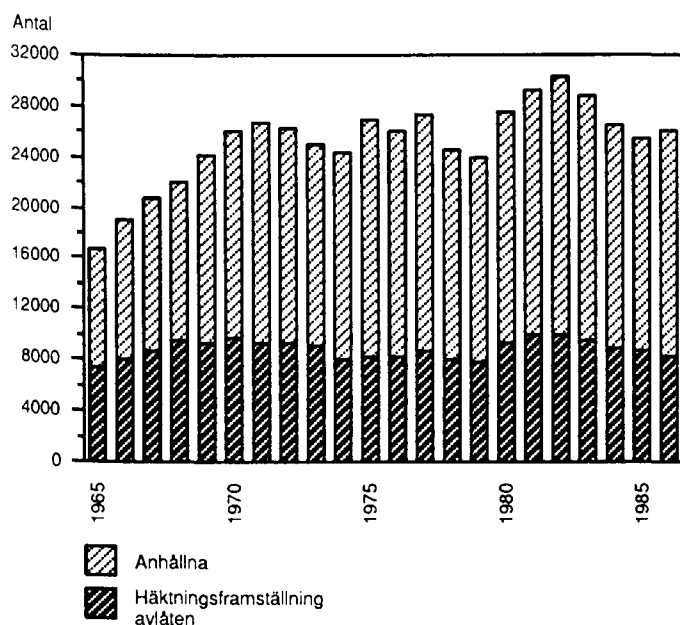
Grunderna för frihetsberövandet, den anhållnes personliga förhållanden och tidigare belastning kartlades genom en enkät som omfattade samtliga anhållningsbeslut under sju veckor, från den 30 januari till den 16 mars 1984. Enkäten var upplagd så att en blankett skulle upprättas vid anhållningsbeslutet för att sedan följa ärendet längst till och med häktningförhandlingen. Nedan följer vissa resultat.

Utvecklingen 1965–1986

Antalet anhållanden ökade kraftigt under perioden 1965 till 1972. Därefter var trenden minskande – med en tillfällig uppgång i mitten på 1970-talet – till 1979 då antalet ånyo ökade kraftigt till 1982. Därefter har anhållandena minskat.

Antalet häktningsframställningar uppvisar samma utvecklingsmönster, men har inte ökat i samma omfattning. Detta

Anhållanden och häktningsframställningar 1965–1986

innebär att *andelen* häktade successivt minskat under perioden 1965 till 1975 för att därefter öka något.

Utvecklingen av tvångsmedelstillämpningen sammanhänger med ett flertal faktorer, såsom utvecklingen av olika typer av brott, polisens insatser, de misstänkta ålder och tidigare belastning, åklagarnas praxis m m.

Jämförelser med utvecklingen av antalet domar under perioden visar att utvecklingen av de straffprocessuella tvångsmedlen rätt väl följer utvecklingen av domarna.

Åren 1979 till 1982 kännetecknas av kraftiga öknings- och måltillströmningen inom rättsväsendet. Delvis förklaras detta av ökade insatser av polisen – främst mot narkotika. Såväl domar som anhållanden och häktningsframställningar ökade kraftigt. Fängelsedomarna ökade mer än häktningsframställningarna vilket kan tyda på en ökad användning av fängelsestraff snarare än en förändring av tvångsmedelsreglerna.

Efter 1982 har anhållandena och häktningsframställningarna åter minskat liksom domarna efter 1983.

Tabell 3.3.1

Anhållna och häktningsframställningar, 1965–1986. Absoluta tal och index

Arrests and applications for detention orders, 1965–1986. Absolute numbers and index

År	Anhållna		Häktningsframställning		Andel häktningsframställningar, procent
	Antal	Index 1965=100	Antal	Index 1965=100	
1965	16 671	100	7 380	100	44
1966	19 062	114	8 134	110	43
1967	20 733	124	8 706	118	42
1968	22 094	133	9 468	128	43
1969	24 158	145	9 290	126	38
1970	26 049	156	9 755	132	37
1971	26 712	160	9 429	128	35
1972	26 228	157	9 418	128	36
1973	24 901	149	9 073	123	36
1974	24 347	146	8 077	109	33
1975	26 962	162	8 297	112	31
1976	26 135	157	8 341	113	32
1977	27 272	164	8 641	117	32
1978	24 569	147	8 122	110	33
1979	23 955	144	7 804	106	33
1980	27 559	165	9 362	127	34
1981	29 271	176	9 920	134	34
1982	30 360	182	9 914	134	33
1983	28 747	172	9 455	128	33
1984	26 388	158	8 855	120	31
1985	25 448	153	8 720	118	34
1986	26 172	157	8 286	112	32

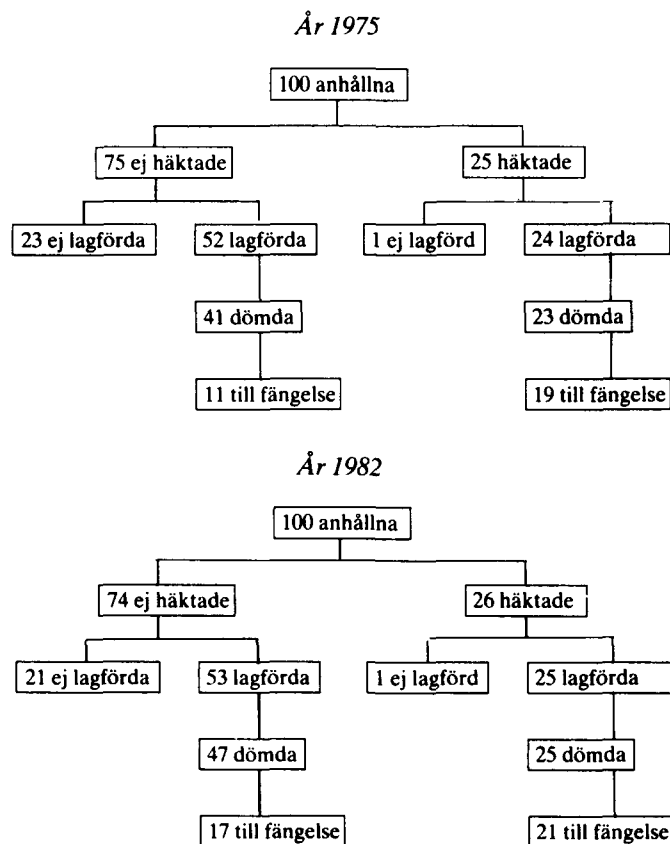
Källa: Åklagarväsendets arbetsstatistik för resp år.

Jämförelse av enkätresultaten 1975 och 1982 resp 1984

Figuren ger en schematisk beskrivning av vad 100 anhållanden ledde till för åtgärder 1975 resp 1982. Andelen som blev häktade var en fjärdedel vid båda tillfällena. Likaså var andelen som blev lagförda bland de häktade resp ej häktade oförändrad. En påtaglig skillnad är att andelen dömda var högre 1982 och särskilt markant var denna ökning bland de ej häktade. Den största ökningen noteras för andelen dömda till fängelse bland de ej häktade.

Ökningen av antalet dömda till fängelse torde delvis vara en följd av en ökad användning av fängelsestraffet totalt sett och en motsvarande minskning av användningen av åtalsunderlåtelse. Delvis hänger detta samman med förändringar beträffande åldersfördelningen – andelen ungdomar har minskat medan andelen över 30 år har ökat.

Påföljdsvalet hänger även samman med utvecklingen av olika typer av brott. Andelen anhållna för brott mot person eller narkotikabrott var högre 1982 jämfört med 1975 medan andelen anhållna för förmögenhetsbrott hade minskat.

100 anhållanden år 1975 resp 1982**Grunder för frihetsberövandena**

Den vanligaste grunden för *anhållande* är kollusionsfara. Näst vanligast är recidivfara medan flyktfara mera sällan åberopas som grund. En jämförelse visar att flyktfara och kollusionsfara tillämpades mera sällan 1984 än 1975.

Vid *häktningsframställningen* är recidivfara den vanligaste grunden följt av kollusionsfara och flyktfara. Den mest påfallande skillnaden mellan 1975 och 1984 är den minskande tillämpningen av flyktfara som grund.

Andelen *häktade* för recidivfara var ungefär lika stor 1975 och 1984, trots att det av kriminalstatistiken framgår att andelen högbelastade personer ökat under senare år. Detta antyder en mer återhållsam praxis då det gäller häktning pga recidivfara.

Kön

Andelen kvinnor av de anhållna var ca 10 procent såväl 1975 som 1984. Av samtliga dömda till kriminalregisterpåföljd ökade andelen kvinnor under samma period från 8 till 10 procent.

Av de häktade utgjorde kvinnorna 7 procent 1975 och 8 procent 1984.

Ålder

Andelen 15–20-åringar av de anhållna sjönk från 32 procent till 22 procent mellan 1975 och 1984. I stället ökade andelen som var äldre än 30 år.

Övriga personliga förhållanden

Andelen av de anhållna som saknade stadigvarande anställning/utbildning ökade från 47 procent till 55 procent mellan åren 1975 och 1984.

Andelen missbrukare bland de anhållna ökade från knappt 40 procent 1975 till knappt 50 procent 1984. Dessa uppgifter som är baserade på anhållningsförhöret bör anses relativt osäkra, då en betydande andel ej svarat på frågan om missbruk.

Bland de anhållna var andelen tidigare straffade personer oförändrat ca två tredjedelar mellan åren 1975 och 1984. Av samtliga dömda har däremot andelen tidigare straffade ökat.

Den ökade arbetsbelastningen inom rättsväsendet synes bl a ha lett till att tiden för frihetsberövandena ökat. I ett internationellt perspektiv är dock exempelvis häktningstiderna korta i Sverige.

Häktningsutredningens förslag

Häktningsutredningens betänkande innehåller förslag till nya regler på tre områden, nämligen

- kortare anhållningstider än idag
- vissa skärpningar i häktningsföresättningar
- vissa alternativ till frihetsberövande som tvångsmedel

Anhållningstiderna

I två uppmärksammade fall har Europadomstolen tidigare kritiserat Sverige för att inte tillräckligt snabbt ställa frihetsberövade personer inför domstol. Detta är bakgrunden till de nya reglerna om kortare anhållningstider. Enligt dessa skall åklagaren så snart som möjligt efter det faktiska frihetsberövandet – i praktiken samma dag som gripandet eller dagen därefter – hos domstolen begära den misstänkte häktad. Endast i undantagsfall skall den tid på 4 dagar som tilläts enligt Europakommissionens praxis kunna tillåtas.

Häktningsföresättningar

Ett av syftena med häktningsutredningen var att försöka begränsa användningen av häktning pga risk för fortsatt brottslighet. Enligt förslaget får häktning pga recidivfara endast ske då det gäller vissa typer av brott – främst våldsbrott – eller då brottet är av annan farlighet eller brottsligheten är av stor omfattning och det finns risk för återfall i samma brott.

Alternativ till nuvarande tvångsmedel

Med bl a syftet att förhindra fortsatt brottslighet har utredningen föreslagit *rannsaksövervakning* som alternativ till frihetsberövande. Detta innebär att skyldighet för den misstänkte att under de tider som åklagaren eller rätten bestämmer, vara tillgänglig i sin bostad, på sin arbetsplats eller på annan anvisad plats.

Som ytterligare alternativ till häktning föreslås att den misstänkte tvingas vistas på *häkte t ex endast nattetid*. Detta skulle göra det möjligt för den misstänkte att exempelvis kunna fortsätta sitt arbete, sin skolgång, besöka sin familj. Den misstänkte, som fortfarande betraktas som häktad, får sålunda under vissa tider och på de villkor som föreskrivits vistas utanför häktet. Medgivandet kan när som helst återkallas.

3.3.2 Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp räknas omhändertaganden enligt polislagen (1984:387) och lagen om omhändertaganden av berusade personer (LOB). Bestämmelserna i polislagen 11–18 §§ ersätter, med vissa ändringar, de bestämmelser om tillfälligt omhändertagande som tidigare ingick i den särskilda lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO). Den senare lagen upphörde att gälla 1984.

Enligt 13 § polislagen får polisman omhänderta den som genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen. Omhändertagande ska också kunna ske när det behövs för att avvärja en straffbelagd gärning.

Enligt 11 § polislagen ges polisman befogenhet att – i avvaktan på polismyndighets beslut – omhänderta den som enligt särskild föreskrift polismyndigheten givits befogenhet att besluta om omhändertagande. Omhändertagandet får ske om föreskrivna föresättningar för omhändertagandet föreligger och om dröjsmål med omhändertagandet innebär fara för liv eller hälsa eller någon annan fara.

Polislagen innehåller även bestämmelser om följande:

- omhändertagande av barn i skadliga miljöer (12 §)
- omhändertagande av okänd person för identifiering, där det finns anledning att anta att denne är efterspanad eller efterlyst och vid anträffandet med stöd av lag skall berövas friheten (14 §)
- varaktigheten av ett omhändertagande (16 §) – högst 6 timmar beträffande 13 §-fallen, högst 6 timmar eller i särskilda fall högst 12 timmar beträffande 14 §-fallen.

Statistiken över kortvariga frihetsberövanden är mycket bristfällig. Uppgifter angående tillämpningen av bestämmelserna i LTO sammanställdes av rikspolisstyrelsen för åren 1973–1979. Därefter upphörde denna statistik helt.

Summariska uppgifter över omhändertaganden enligt LTO åren 1973–79 finns redovisade i Rättsstatistisk årsbok 1984 sid 63–64.

Lagen om omhändertagande av berusade personer m m (LOB)

Fylleriet är fr o m den 1 januari 1977 avkriminaliserat. Bestämmelserna i lagen (LOB 1976:511) om omhändertagande av berusade personer m m har ersatt tidigare bestämmelser i brottsbalken om fylleri (BrB 16:15).

Lagen innebär bl a att en person får omhändertas, om han på allmän plats är så berusad att han inte kan ta vård om sig eller utgör en fara för sig själv eller andra. Om den omhändertagnes tillstånd ger anledning till det, ska han föras till sjukhus eller också ska läkare tillkallas. Den omhändertagne ska frigges så snart det kan ske utan men för honom själv och anledning till omhändertagande inte längre finns. Frigivandet ska i allmänhet ske inom åtta timmar efter omhändertagandet.

Tabell 3.3.2 på sid 67 visar antalet omhändertaganden för fylleri 1976 samt enligt LOB 1977–1986.

Antalet ungdomar kan vara högre än vad som framgår av tabell 3.3.2. Anledningen till detta är att vissa omhändertagna ej kunnat identifieras, därför att polisen inte har befogenhet att kvarhålla den omhändertagne till dess att identitet är fastställd. De ej identifierades andel av samtliga omhändertagna var tidigare omkring 3 procent för att under senare år öka till 9 procent.

Antalet personer som överlämnats för vård har successivt ökat, och utgjorde ca 18 procent av samtliga omhändertagna 1985. 1986 minskade denna andel något och uppgick till 16 procent.

	År	Antal	Procent
Ej identifierade	1977	7 495	9
	1978	9 898	9
	1979	4 269	3
	1980	3 403	3
	1981	3 884	3
	1982	5 233	4
	1983	6 948	6
	1984	8 866	8
	1985	8 136	9
	1986	8 318	9
Överlämnade för vård	1977	4 580	6
	1978	5 065	5
	1979	9 033	7
	1980	13 320	11
	1981	18 722	16
	1982	21 824	17
	1983	20 425	17
	1984	20 198	18
	1985	16 678	18
	1986	15 612	16

1978 års utredning

1978 tillsattes en utredning med uppdrag att göra en utvärdering av tillämpningen av LTO och LOB. 1982 förelåg resultatet av utvärderingen genom betänkandet Frihetsberövande vid bråk och berusning (SOU 1982:64).

Utredningen föreslog bl a att LTO upphävdes som särskild lag. Vissa delar (3, 8 §§) upptogs i ändrad form i en ny polislag. Andra delar (6 §) föreslogs utgå medan några (1, 2 §§) delar föreslogs flyttas till annan lagstiftning. LOB borde enligt utredningen däremot behållas som särskild lag efter vissa ändringar. Resultatet blev att LTO upphävdes som särskild lag den 1 oktober 1984. Motsvarande bestämmelser, med smärre ändringar, ingår numera i polislagen 11–18 §§. LOB har däremot behållits som särskild lag.

3.3.3 Hittillsvarande uppgiftsinsamling och publicering

Statistiken över kortvariga frihetsberövanden är överhuvudtaget mycket knapphändig. Någon större förändring till det bättre är inte heller i sikte. Snarare är det så att det skett försämringar under senare år. LTO-statistiken t ex har inte gått att uppdatera efter 1979. LOB-statistikens personredovisning är mycket sparsam jämfört med statistiken över fylleri. Den har också kvalitetsbrister eftersom identifieringskravet slopats.

Straffprocessuella frihetsberövanden

Till de straffprocessuella frihetsberövandena räknas häktning, anhållande, gripande samt hämtande eller medtagande till förhör.

I Kriminalvården (SOS) samt i Månadsstatistik redovisar kriminalvårdsstyrelsen uppgifter om antalet häktade personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten.

Sedan 1965 samlar riksåklagaren (RÅ) löpande in uppgifter om antalet anhållna personer respektive antalet häktningsframställningar från de olika åklagardistrikten. Dessa uppgifter sammanställs inom RÅ och används som intern arbetsstatistik.

Därutöver gjorde RÅ 1973 en särskild undersökning för att få en samlad bild av de straffprocessuella frihetsberövandenas antal och varaktighet. Resultatet av denna undersökning har publicerats i Häktning, Anhållande – En kartläggning, utgiven av RÅ 1974. Vissa resultat från undersökningen ingår i Rättsstatistisk årsbok 1975 och 1976, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning.

En utredning tillsattes 1974 med uppdrag att göra en översyn av häktningsbestämmelserna. Utredningen framlade betänkandet Häktning och anhållande, SOU 1977:50, som bl a redovisar resultatet av två enkätundersökningar avseende 1975. Några resultat redovisas i detta avsnitt. En utförligare redovisning ingick i Rättsstatistisk årsbok 1977 och 1978, avsnitt 3.3 Anhållande och häktning. År 1983 tillsattes en ny häktningsutredning som i juni 1985 framlade betänkandet Gripen, anhållen, häktad, SOU 1985:27. Utredningen genomförde två enkätundersökningar vilka kortfattat redovisas i detta avsnitt.

Tillfälliga omhändertaganden

Till denna grupp räknas omhändertaganden dels enligt polislagen (tidigare enligt lagen om tillfälligt omhändertagande, LTO), dels lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB). Rikspolisstyrelsen har gjort fyra undersökningar

Tabell 3.3.2 Personer som omhändertagits för fylleri 1976 samt personer som omhändertagits enligt LOB 1977–1986, med särredovisning av kvinnor och ungdomar under 20 år

Persons taken into custody for drunkenness 1976–1986; of whom were women and youth under 20

Polisdistrikt/år	Samtliga omhändertaganden						Polisdistrikt/år	Samtliga omhändertaganden					
			därav kvin- nor		därav ungdom under 20 år					därav kvin- nor		därav ungdom under 20 år	
	Antal	Proc	Antal	Proc	Antal	Proc		Antal	Proc	Antal	Proc		
Stockholm	1976	22 117	1 365	6	702	3	Övriga polis- distrikt	1976	66 984	2 902	3	7 230	11
	1977	11 566	795	7	248	2		1977	53 616	2 675	4	5 336	10
	1978	19 486	1 290	7	543	3		1978	71 215	3 824	5	7 240	10
	1979	23 411	1 662	7	702	3		1979	76 913	3 912	5	7 393	10
	1980	24 873	1 649	7	693	3		1980	78 621	4 503	6	7 207	9
	1981	19 988	1 167	6	460	2		1981	77 748	4 290	6	6 730	9
	1982	21 940	1 548	7	508	2		1982	80 120	4 486	6	7 426	9
	1983	21 346	1 398	7	450	2		1983	74 185	4 539	6	6 904	9
	1984	17 833	1 381	8	373	2		1984	70 851	4 173	6	6 389	9
	1985	16 149	1 105	7	411	3		1985	62 317	3 656	6	5 668	9
	1986	14 956	968	6	254	2		1986	64 755	3 873	6	6 542	10
Göteborg	1976	16 784	754	4	1 106	7	Hela riket	1976	110 187	5 206	5	9 226	8
	1977	13 785	791	6	616	4		1977	82 966	4 467	5	6 376	8
	1978	17 235	935	5	669	4		1978	112 239	6 298	6	8 705	8
	1979	19 141	1 020	5	1 044	5		1979	124 278	6 831	5	9 301	7
	1980	18 704	1 042	6	937	5		1980	126 636	7 492	6	8 991	7
	1981	17 511	1 034	6	741	4		1981	119 985	6 811	6	8 095	7
	1982	18 696	1 006	5	749	4		1982	125 833	7 396	6	8 875	7
	1983	17 456	992	6	682	4		1983	118 000	7 282	6	8 225	7
	1984	16 826	1 086	6	709	4		1984	110 285	6 985	6	7 581	7
	1985	14 092	909	7	387	3		1985	96 712	5 941	7	6 565	7
	1986	13 549	877	6	376	3		1986	97 522	5 964	6	7 356	8
Malmö	1976	4 302	185	4	188	4							
	1977	3 999	206	5	176	4							
	1978	4 303	249	6	253	6							
	1979	4 813	237	5	162	3							
	1980	4 438	298	7	154	3							
	1981	4 738	320	7	144	3							
	1982	5 077	356	7	192	4							
	1983	5 013	353	7	189	4							
	1984	4 775	345	7	110	2							
	1985	4 154	271	7	99	2							
	1986	4 262	246	6	184	4							

Källa: Socialstyrelsen, Alkoholbyrå.

avseende tillämpningen av LTO och LOB, som avser fem olika tidpunkter under perioden 1973–1978. Efter framställning från LTO/LOB-utredningen (Ju 1978:03) har rikspolisstyrelsen även samlat in uppgifter avseende första halvåret 1979. Socialstyrelsens alkoholbyrå samlar fortlöpande in

uppgifter om omhändertagande enligt LOB. Vidare kan nämnas att Brottsförebyggande rådet gjort en urvalsundersökning av omhändertaganden enligt 3 § LTO i Stockholm 1974 (Rapport 1976:1).

3.4 För brott lagförda personer

Persons found guilty of criminal offences

3.4.1 Några resultat

Under 1986 registrerades ca 346 000 lagföringar för brott – ungefär samma antal som 1985.

Lagföringstyp	Antal 1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Domar	71 855	75 280	78 969	79 287	73 569	67 069	65 841
Åtalsunderlåtelse	19 614	21 231	21 820	22 594	20 867	23 149	21 618
Strafföreläggande (SF)	94 544	101 380	93 190	90 267	83 744	77 900	75 820
Ordningsbot (OF)	202 559	215 801	223 176	218 428	200 875	177 138	182 915
Summa lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194
Index 1980 = 100	100	106	107	106	98	89	89

Sedan toppåret 1982 har antalet lagföringar minskat med 17 procent. Minskningen hänger bl a ihop med att trafikbrotten på grund av inskränkt trafikövervakning minskar. Men även rationaliseringsåtgärder inom rättsväsendet spelar in.

Böter är den vanligaste påföljden

I drygt 80 procent av lagföringarna 1986 blev påföljden böter. Vanligast är *ordningsbot* som nästan uteslutande avser lindriga vägtrafikbrott. *Dagsböterna* utgjorde 25 procent av alla böter och uppgick i 59 procent av fallen under 30 dagsböter. 2 procent uppgick till 100 dagsböter eller fler.

De korta strafftiderna vanligast, men domar med långa strafftider ökar

58 procent av fängelsedomarna har korta strafftider på mellan 14 dagar och 2 månader. Nästan hälften (49 proc) av dessa avser rattfylleri och rattonykterhet. Antalet fängelse-domar med strafftider under 1 månad har under de senaste fem åren ökat från 434 (år 1982) till 746 (år 1986). 14 dagars fängelse infördes 1981.

7 procent av fängelsedomarna har längre strafftider än 1 år. Drygt hälften (55 proc) av dessa avser grova våldsbrott (Kap 3–7 BrB), narkotika- eller varusmugglingsbrott. Domar med

Huvudpåföljd	Antal lagföringar 1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Böter genom dom, SF, OF	335 793	356 276	357 363	349 214	321 070	286 810	288 508
Åtalsunderlåtelse	19 614	21 231	21 820	22 594	20 867	23 149	21 618
Fängelse	13 505	14 405	14 921	15 320	14 714	13 959	14 525
Villkorlig dom	7 759	9 180	10 169	11 174	11 043	10 432	10 624
Skyddstillsyn	6 029	6 657	7 079	6 472	5 946	6 133	6 336
Övriga påföljder ¹	5 872	5 943	5 803	5 802	5 415	4 773	4 583
Summa lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194

1) BrB 34:1 p 1 ingår här.

Huvudbrott	Antal lagföringar						
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Brottsbalksbrott	60 108	64 954	69 296	72 736	70 256	68 856	66 205
Brott mot person	8 029	8 073	9 236	10 460	10 717	10 232	9 894
Brott mot förmögenhet	44 527	48 491	51 279	53 166	51 453	51 432	48 736
Brott mot allmänheten och staten	7 552	8 390	8 781	9 110	8 086	7 192	7 575
Brott mot andra lagar	328 464	348 738	347 859	337 840	308 799	276 400	279 989
Trafikbrottslagen	38 296	38 713	38 582	39 159	36 464	34 238	33 877
Övriga vägtrafikbrott	254 412	273 682	271 015	263 914	239 893	213 594	218 145
Narkotikastrafflagen	4 031	5 322	5 997	4 954	4 311	4 052	4 288
Varusmuggningslagen	16 954	16 570	17 112	13 346	13 535	12 576	12 748
Skattebrottslagen	515	619	984	1 207	1 072	936	704
Övriga	14 256	13 832	14 169	15 260	13 524	11 004	10 227
Samtliga lagföringar	388 572	413 692	417 155	410 576	379 055	345 256	346 194

strafftider över två år har mellan 1980 och 1985 ökat från 329 till 521. 2/3 av ökningen faller på narkotikabrott. 1986 var motsvarande antal något mindre (476 domar). 4 personer dömdes 1986 till livstids fängelse för mord.

Den genomsnittliga ådömda strafftiden uppgick 1986 till 5,1 månader för samtliga brott och till 6,9 månader exklusive brott mot trafikbrottslagen.

Frihetsstraff väljs oftast för mord/dråp, våldtäkt och rån. De längsta frihetsstraffen utdöms för mord/dråp, våldtäkt och mordbrand.

Trafikbrott är den vanligaste brottstypen och förmögenhetsbrott den näst vanligaste.

Brott mot trafikförfattningar inkl trafikbrottslagen var huvudbrott i drygt 73 procent av lagföringarna 1986. 14 procent av de som lagfördes hade förmögenhetsbrott, t ex stöld eller bedrägeri, som sitt grövsta brott. Brott mot person, där bl a våldsbrotten ingår, svarade för 3 procent. 1 procent lagfördes för brott mot narkotikastrafflagen.

Mord och dråp

1986 lagfördes 133 personer för mord och dråp (varav 81 personer för fullbordat brott). Motsvarande antal 1985 var 79 (varav 50 fullbordade brott). SCB har undersökt hur denna kraftiga ökning kan förklaras. Det visade sig att cirka 60 procent av ökningen hänger samman med att ovanligt få personer lagfördes under statistikåret 1985. En del som »borde» ha lagförts 1985, kom att lagföras först under 1986 (19 fall). Cirka 40 procent (14 fall) förklaras av att det 1986 avgjordes ovanligt många fall, där fler än en person var inblandad i ett och samma mål. 1984 gällde detta ett mål, 1985 2 mål, 1986

däremot 7 mål (varav ett mål avsåg 4 personer och 2 mål 3 personer vardera).

Tar man hänsyn till dessa två speciella omständigheter motsvarar antalet för mord och dråp lagförda personer 1986 exakt den nivå lagföringsstatistiken visat tidigare under 80-talet, ca 100 lagföringar per år. Resultatet (ingen betydelsefull ökning av själva antalet mördade och dräpta) bekräftas också av den preliminära dödsorsaksstatistiken för 1986, som redovisar 105 fall av mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång jämfört med 103 fall år 1985.

Snatteri

Antalet personer som lagförts för förmögenhetsbrott ökade i början av 80-talet. Hela ökningen faller emellertid på snatterilagföringar, som ökat sin andel bland förmögenhetsbrotten mycket kraftigt. Bakom denna ökning torde framför allt ligga handelns aktioner mot butikssnatterierna.

Rattfylleri

I den allmänna debatten har hävdats att rattfylleri och rattonykterhet under 1986 ökat med oroväckande 15–20 procent. Lagföringsstatistiken bekräftar inte dessa påståenden. Under perioden 1980–85 lagfördes genomsnittligt 11 600 personer; 1986 var motsvarande antal 11 700 personer.

Narkotikabrott

Under 1980–82 ökade lagföringarna för brott enligt narkotikastrafflagen kraftigt, främst på grund av ändrad praxis från polis- och åklagarsidan. Därefter har en avsevärd minskning inträffat. Motsvarande kan även noteras i brottsstatistiken som redovisar polisanmälda brott. Mellan 1985 och 1986 ökade antalet lagföringar något från 4 050 till 4 300.

15–20-åringar lagförda för våldsbrott, 1975 samt 1980–1986

År	Huvudbrott Mord, dråp		Misshandel, inkl grov		Våldtäkt, inkl grov		Rån, inkl grovt		Våld mot tjänsteman m m	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
1975	8	10	1 351	30	30	28	150	36	893	30
1980	5	5	1 252	26	22	19	181	38	625	23
1981	6	6	1 168	23	14	16	221	42	667	22
1982	14	13	1 306	23	31	27	150	35	670	21
1983	13	15	1 421	21	17	13	129	28	706	20
1984	12	13	1 549	23	27	22	149	31	692	21
1985	6*	8	1 605	25	19	15	172	34	567	19
1986	21*	16	1 619	26	19	12	161	32	505	18

* Se ovan »Mord och dråp«.

Skattebrott

Sedan mitten av 70-talet har skattebrotten och andra ekonomiska brott tilldragit sig ett stort intresse. Ökade kontrollinsatser från myndigheterna har resulterat i att fler brott registreras och fler personer lagförs. 1985 minskade antalet registrerade skattebrott för första gången, vilket också framkommer i lagföringsstatistiken. En förklaring till nedgången är att kontrollinsatserna numera koncentreras till större utredningar vilket innebär att färre enkla fall tas upp till behandling. Detta styrks bl a av att tiderna för skatterevisio-
ner har fördubblats jämfört med för några år sedan. Minskningen fortsätter även 1986 (700 lagföringar).

Obs! Ordningsbot ingår inte i den fortsatta redovisningen.

Nära 25 procent av dem som lagförs är ungdomar 15–20 år

Ungdomar lagförs oftare för traditionella brott, speciellt för-
mogenhetsbrott, än vuxna. Typiska ungdomsbrott (dvs brott där andelen 15–20-åringar är stor) är tillgrepp av fortskaffningsmedel, stöld samt brott mot allmän ordning.

Tendensen sedan mitten av 70-talet att färre ungdomar lagförs kvarstår även på 80-talet. Mellan 1980 och 1986 sjönk andelen ungdomar 15–20 år lagförda för alla typer av brott från 25 till 23 procent.

Vad gäller det mycket omdiskuterade ungdomsvåldet kan även lagföringsstatistiken bidra med en del information: den visar (kanske) antalsmässiga ökningar för mord/dråp och misshandel samt (kanske) minskningar för våldtäkt, rån och våld mot tjänsteman. Andelsmässigt visar statistiken snarare på minskningar (undantag: mord/dråp).

Kvinnornas andel av de lagförda ökar långsamt

Kvinnornas andel bland de lagförda personerna var även 1986 14 procent. Sett i ett längre perspektiv har kvinnornas andel ökat. En utförlig redovisning av kvinnobrottsligheten finns nu i SCBs skrift »Kvinnors rätt och orätt« (Stockholm 1986). Typiska kvinnobrott är snatteri, bedrägeri samt menedsbrott.

Utländska medborgare

De utländska medborgarnas andel bland för brott lagförda personer ligger under 80-talet stabilt vid 14 procent. Hälften av dem är nordiska medborgare, främst från Finland. Ca 2 av 3 av de lagförda utländska medborgarna är kyrkobokförda i Sverige. Brott med höga andelar utländska medborgare är brott mot varusmuggningslagen, mord/dråp samt våldtäkt.

3.4.2 Statistikens syfte och omfattning

Syftet med statistiken över för brott lagförda personer är främst att för ett visst år ge en bild av tillämpningen av olika påföljder och åtalsunderlåtelse. Fr o m 1973 ges även en redovisning av tillämpade brottslagrum. Dessutom belyser statistiken i viss mån sambandet mellan brott och påföljd och beskriver olika kategorier av lagförda personer. Statistiken över för brott lagförda personer är också underlag för statistiken över återfall i brott (avsnitt 3.6).

Statistikens omfattning

I statistiken över lagförda personer ingår personer som:

- dömts i brottmål i första instans

- *meddelats åtalsunderlåtelse*, dvs de har inte åtalats av olika skäl (oftast pga sin ungdom), trots att åklagaren funnit dem skyldiga till brott
- *godkänt strafföreläggande*, dvs böter som utfärdas av åklagare utan åklagare utan domstolsförhandling
- *godkänt föreläggande av ordningsbot*, dvs böter som utfärdas direkt av polisman

Förelägganden av ordningsbot (ca 183 000 år 1986) avser till allra största delen förseelser mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1, 3.4.3 – 3.4.5.

Frikända personer ingår inte i redovisningen och inte heller personer under 15 år (de får inte straffas). Utländska medborgare, både kyrkobokförda och ej kyrkobokförda i Sverige, ingår.

Domar i högre instans liksom domar i tvistemål redovisas i statistiken över domstolarnas verksamhet, se avsnitt 4.

Redovisningsenhet i tabellerna är den *person* som lagförts för brott under kalenderåret. Om *samma* person lagförs flera gånger under året räknas denne som en person varje gång. Om flera *olika* personer ingår i en och samma lagföring redovisas var och en av dessa personer som en enhet för sig. Se vidare Brutto- och nettoredovisning i avsnitt 3.4.5.

Brottsredovisningen

Brottsredovisningen omfattar brottsbalken samt s k specialstraffrättsliga författningar som innehåller en straffparagraf. Varje år görs en uppdatering av redovisningen där nya lagar med straffparagraf samt ändringar i gällande lagar som tillkommit under året läggs till. Lagar som trätt ur kraft tas bort efter viss tid. Brottsredovisningen omfattar alltså inte exakt samma författningar år från år.

Försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott ingår, men särredovisas inte.

I de fall en person vid ett tillfälle dömts för flera brott väljs det brott som har det svåraste straffet i sin straffskala till s k huvudbrott. (Se vidare avsnitt 3.4.5.)

Påföljdsredovisningen

I denna statistik ingår de påföljder som framgår av t ex tabell 3.4.8. Dessutom ges i tabell 3.4.6 en redovisning efter huvudbrott av utländska medborgare som av domstolen utvisats ur riket. Beslut om skadestånd, beslag m m ingår däremot ej i redovisningen. Ej heller ingår förordnanden med undantag av BrB 34 kap 1 § punkt 1 (se avsnitt 3.4.5). I påföljdsredovisningen förekommer i huvudsak den s k huvudpåföljden (se avsnitt 3.4.4 och 3.4.5).

Statistikens avgränsning i tiden

I denna årsbok redovisas i huvudsak personer som lagförts under kalenderåret 1986. Uppgifter om dessa personer har redovisats till SCB mellan januari 1986 och mars 1987. Därutöver redovisas några tidsserier i tabell 3.4.1–3.4.4.

3.4.3 Insamling och bearbetning

Insamling

Fr o m 1972 har SCB fått uppgifter om lagförda personer (åtalsunderlåtelser fr o m 1973) från rättsväsendets informationssystem (RI). Det är ett ADB-system som är gemensamt för rättsväsendets myndigheter. Den del av RI varifrån uppgifterna om lagförda personer hämtas, sköts av Rikspolisstyrelsen (RPS). Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom olika kungörelser, kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI), rättsstatistikkungörelsen (1971:933), strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och ordningsbotskungörelsen (1968:199).

Uppgifter om åtalsunderlåtelser för vissa lindriga brott insamlas direkt till SCB på särskild blankett.

Bearbetning hos rikspolisstyrelsen (RPS)

De blanketter som kommer in från polis, åklagare och domstolar granskas till en början manuellt hos RPS. Vidare görs kompletteringar av uppgifterna. Därefter stansas och databehandlas uppgifterna. I databehandlingen av uppgifterna ingår maskinella kontroller samt upprättning av de fel som då upptäcks.

Varje månad skickar RPS magnetband till SCB, med uppgifter om domar och strafförelägganden. Åtalsunderlåtelser levereras varannan månad. Domar som lett till påföljd som skall antecknas i kriminalregistret och åtalsunderlåtelser avseende grövre brott har före uttaget till SCB kompletterats med uppgifter om tidigare kriminell belastning från person- och belastningsregistret inom RI.

Bearbetning hos SCB

Uppgifterna från RPS databehandlas hos SCB i ett antal program i vilka bl a granskning, bestämning av huvudbrott, rättning och dubblettkontroll sker. Materialet kompletteras med uppgifter om kyrkobokföring för utländska medborgare. Detta material utgör sedan grunden för tabellproduktionen. Uppgifterna om personer som meddelats åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott ingick tidigare inte i den maskinella bearbetningen. De redovisades därför i separata tabeller. Men fr o m statistikåret 1979 bearbetas och redovisas de tillsammans med övriga åtalsunderlåtelser.

3.4.4 Kvalitet och jämförbarhet

Allmänt

Ingen systematisk kontroll av kvalitén på uppgifterna i lagfördastatistiken har gjorts. I och med anslutningen till RI 1972 ligger primärhandlingen direkt till grund för statistiken, vilket innebär en förbättring jämfört med tidigare rutiner. Dessutom har möjligheterna att påträffa och åtgärda fel utökats på så att många myndigheter (användare) utnyttjar uppgifter från RI i sin verksamhet.

När man gör jämförelser över tid måste man känna till om det skett förändringar i lagarnas innehåll och tillämpning eller i de statistiska insamlings- och bearbetningsrutinerna under den period man studerar. I »Nordisk kriminalstatistik 1950–1980« diskuteras detta närmare (NUK, Stockholm 1982). Där finns också en utförlig beskrivning av bland annat den svenska statistiken över lagförda personer under nästan 30 år samt över hur påföljdssystemet varit utformat under samma period. I Rättsstatistisk årsbok ingick också till och med 1981 års årgång förteckningar över var man kan läsa om statistikomläggningar och viktigare lagändringar från 1949 och framåt. Dessa kvalitetsaspekter behandlas också nedan, men mycket kortfattat.

Omläggningar av statistiken

År 1949 genomfördes en större omläggning av statistiken. Statistikomläggningen beskrivs utförligt i publikationen *Brottsligheten* åren 1949 och 1950, sid 1 ff.

Mellan åren 1951 och 1960 förekom endast mindre förändringar i rutinerna.

Åren 1961 och 1965 genomfördes större förändringar vilka beskrivs utförligt i:

Brottsligheten 1961, sid 20 – 34.

Brottsligheten 1965 och 1966, sid 19, 25 –28.

I samband med omläggningen av statistiken 1961 infördes begreppet »Grövre brott« i den statistiska redovisningen. En allmän bakgrund till detta begrepp ges i Rättsstatistisk årsbok 1975 till och med 1980. I föreliggande publikation redovisas inte den grövre brottsligheten särskilt. Detta sker sedan 1965 i serien *Statistiska meddelanden*, »Den grövre brottsligheten«.

Anslutningen till RI från och med 1972 (åtalsunderlåtelse från och med 1973) innebär en omfattande omläggning av statistiken. Den beskrivs utförligt i *SOS Kriminalstatistik del 2, 1972 resp 1973*. Även sättet att bestämma huvudbrott ändrades.

Från och med statistikår 1979 ingår uppgifter om åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott tillsammans med övriga åtalsunderlåtelse i samtliga aktuella tabeller. Undantag är dock

de fåtaliga fall av åtalsunderlåtelse enligt rättegångsbalken 20:7 1 st 3 p (gammal lydelse). En närmare beskrivning av denna omläggning gavs i Rättsstatistisk årsbok 1980.

År 1982 genomfördes ändringar i redovisningen av påföljder och åtalsunderlåtelse, se Rättsstatistisk årsbok 1984, sid 69–71.

I år har rangnumren, som styr huvudbrottsredovisningen, setts över. Se nedan avsnitt 3.4.5 *Huvudbrott*.

Utländska medborgare

Uppgifterna om nationalitet och kyrkobokföring för de utländska medborgare som lagförts kontrollerades till och med statistikår 1981 mot registret över totalbefolkningen, RTB. Det visade sig att denna kontroll inte var tillräcklig. Därför körs från och med 1982 samtliga lagförda mot RTB, dvs även de som är markerade som svenskar. I stora drag innebär dessa ändrade kontroller att uppgifterna om lagförda utländska medborgare är något underskattade till och med 1981. Mer information om detta kan fås från SCB.

Förändringar i lagstiftningen

Den 1 april 1985 ändrades reglerna angående åtalsunderlåtelse enligt Rättegångsbalken 20 kap 7 §. Dessa beskrivs utförligt i avsnitt 3.4.5 nedan. Lagändringen förorsakade en del kvalitetsproblem i den statistiska redovisningen. 1985 års uppgift om 728 tillämpningar av RB 20:7 1st 2 p har visat sig vara felaktig. Det korrekta antalet kan inte fastställas, men var sannolikt lägre än 170.

3.4.5 Definitioner och begrepp

BrB 33 kap 2 §. Enligt denna paragraf skall för brott som någon begått under inflytande av sinnessjukdom eller motsvarande ej tillämpas annan påföljd än överlämnande till särskild vård enligt BrB 31 kap, eller i vissa fall, böter eller skyddstillsyn. Om nämnda påföljder inte anses kunna användas ska personen vara fri från påföljd. I tabellerna särredovisas BrB 33:2 endast i kombination med skyddstillsyn och på raden »fri från påföljd«.

BrB 34 kap 1 § punkt 1. Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts till fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom, under tiden före domen eller innan påföljden helt verkställts, begått annat brott. Enligt lagrummet kan rätten förordna att den tidigare ådömda påföljden även skall avse det nya brottet. Förordnande enligt BrB 34:1 p 1 betraktas som en självständig påföljd i statistiken från och med 1972. I tabell 3.4.4 redovisas också vilka tidigare ådömda påföljder som

åberopats vid förordnandet. Då förordnandet enligt BrB 34:1 p 1 förekommer i kombination med andra påföljder, och referenser saknas, redovisas förordnandet som huvudpåföljd.

En tabell avseende förordnanden enligt BrB 34:1 p 1 efter dels huvudbrott vid förordnandet och dels den tidigare ådömda påföljden som avses vid förordnandet finns att få från SCB.

Brutto- och netto redovisning. I de flesta tabellerna redovisas en person vid varje tillfälle som denne under redovisningsåret lagförts för brott – brutto redovisning. I tabell 3.4.11 redovisas dock personen endast en gång under redovisningsåret, oavsett hur många gånger personen lagförts för brott under året – netto redovisning. I tabell 3.4.8 ges en kolumn med »Netto per rad«, där en person redovisas endast en gång per påföljd, se vidare förklaring i anslutning till tabellen.

Det kan förekomma att en person begått flera brott av olika slag antingen samtidigt eller vid olika tillfällen och att denne blir lagförd för dessa vid ett och samma tillfälle. I samtliga tabeller i denna årsbok redovisas dylika personer på endast ett av dessa brott, det s k *huvudbrottet*, se nedan.

Böter. Dagsböter utdöms till ett antal av minst en och högst etthundratjugo eller, när böter avser gemensamt straff för flera brott, till högst etthundraåttio. Beloppet för varje dagsbot är beroende av den tilltalades ekonomiska situation. Det fastställs till mellan 10 kronor och 1 000 kronor.

Vid s k penningböter är ett visst högsta belopp bestämt, f n 1 000 kronor. Avser penningböterna fler brott får de som mest uppgå till 2 000 kronor. Därutöver kan böter för vissa brott bestämmas efter särskilda beräkningsgrunder, s k normerade böter. Detta är mycket ovanligt.

Böter kan utdömas av domstol. Betydligt vanligare är att de utfärdas direkt av åklagare i form av ett strafföreläggande eller av polis i form av en ordningsbot (se vidare »Ordningsbot«).

Dom. Härmed avses fällande dom i brottmål som en person meddelats i första instans. Överklagande ingår alltså inte.

Fängelse. Fängelse utdöms på viss tid beroende på vilka straffgränser som är stadgade för brottet. Kortaste tid är 14 dagar och längsta tio år (under speciella omständigheter 16 år) eller livstid. Vanligen är det skillnad mellan den tid som dömts ut och den tid som faktiskt avtjänas. När strafftiden överstiger 2 månader avtjänas i regel inte hela den utdömda tiden utan villkorlig frigivning sker.

Den som är under arton år får ej dömas till fängelse annat än när det finns speciella skäl till detta. Den som är mellan

arton och tjugooett år får endast dömas till fängelse antingen när det är påkallat av hänsyn till allmän laglydnad eller när fängelse anses lämpligare än annan påföljd.

Huvudbrott. Om en lagföring avser flera brott av varierande svårhetsgrad räknas som huvudbrott det brott som har det strängaste straffet i sin straffskala. I de fall lagföringen gäller flera brott med samma straffskala väljs ettdera av dessa brott som huvudbrott, om inget annat brott ingår som har ett strängare straff i sin straffskala.

För att avgöra vilken straffskala som är strängast används ett s k rangnummer som är baserat på de straffgränser mellan vilka en påföljd kan utdömas. Vid bestämningen av rangnumret har i första hand hänsyn tagits till maximigränsen i straffskalan.

Rangnumren har setts över under statistikåret 1986 för samtliga lagrum avseende brottsbalken samt för trafikbrottslagen, narkotika- och varusmuggningslagen och tryckfrihetsförordningen. En del rättningar och justeringar har gjorts. Ändringarna påverkar dock inte påtagligt jämförbarheten över tid. En kontroll avseende 1/4 av årsbeståndet 1986 ger vid handen att i det justerade systemet redovisas något fler »vägtrafikförfattningar i övrigt« på bekostnad av olovlig körning (TBL 3 §) samt något fler brott mot narkotikastrafflagen på bekostnad av brott mot varusmuggningslagen. Övriga förändringar är högst marginella.

Huvudbrott under året. Om en person lagförts mer än en gång under ett år har huvudbrottet under året bestämts på motsvarande sätt som huvudbrottet i en lagföring. Dvs, av samtliga brott som ingår i lagföringarna under året räknas det som har det strängaste straffet i sin straffskala som huvudbrott.

Huvudpåföljd. Om en och samma dom innehåller flera olika påföljder och referenser saknas mellan påföljd och brott, räknas som huvudpåföljd den strängaste påföljden i domen. Vid bestämningen av huvudpåföljden, vilken sker maskinellt, följs nedanstående prioriteringsordning (från högsta till lägsta prioritet):

- fängelse
- sluten psykiatrisk vård
- vård i specialistsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- öppen psykiatrisk vård
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- vård enligt socialtjänstlagen
- vård enligt lagen om vård av missbrukare
- böter

- disciplinstraff
- fri från påföljd
- påföljd eftergiven.

I de fall en person meddelats förordnande enligt brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 och referenser saknas, räknas detta alltid som huvudpåföljd. I tabell 3.4.13 ges en redovisning av de påföljdskombinationer som utdömts under kalenderåret.

I ca 1 procent av domarna finns referenser angivna mellan huvudbrott och påföljd. I dessa fall redovisas den påföljd som huvudbrottet lett till som huvudpåföljd, även om det i domen finns en annan påföljd med högre rang.

Exempel: Någon döms till skyddstillsyn för stöld och till fängelse för rattfylleri. Tidigare, innan referenserna infördes, redovisades ett sådant fall med huvudbrottet stöld (högst rang) och »felaktigt» med huvudpåföljden fängelse (högst prioritet). Med referensernas hjälp kan domen alltså redovisas på »rätt» sätt. Det blir alltså *huvudbrottets påföljd* (dvs skyddstillsyn) och inte domens huvudpåföljd som kommer att redovisas.

Kriminalregistret. I kriminalregistret antecknas de personer som dömts till följande påföljder:

- fängelse
- skyddstillsyn
- villkorlig dom
- överlämnande till sluten psykiatrisk vård eller vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda
- överlämnande till öppen psykiatrisk vård samt
- vård enligt lag om vård av missbrukare, om för brottet är stadgat fängelse

Tillämpningar av BrB 34:1 p 1 räknas också hit eftersom dessa refererar till någon av påföljderna fängelse, skyddstillsyn eller villkorlig dom.

Kyrkobokföring. Uppgifterna om kyrkobokföring avseende utländska medborgare är baserade på uppgifter ur registret över totalbefolkningen (RTB).

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller dom i brottmål. I statistiken över lagförda personer ingår endast domar i tingsrätt. Vidare ingår ej frikännande domar i den statistiska redovisningen.

Medelfolkmängd. Medelfolkmängden beräknas här som ett genomsnitt av antalet straffmyndiga (dvs 15 år eller äldre) i början och slutet av statistikåret. År 1986 var medelfolkmängden för den straffmyndiga befolkningen 6 861 965 personer.

Ordningsbot. Detta är en typ av böter som i regel utfärdas direkt av polisen för brott av lindrigare slag. Riksåklagaren bestämmer i samråd med rikspolisstyrelsen vilka brottsarter föreläggande av ordningsbot skall omfatta. Riksåklagaren bestämmer även med vilka belopp ordningsbot skall utgå. Högsta belopp är 600 kronor för enkelt brott. Endast förelägganden av ordningsbot som godkänts av den misstänkte under 1986 ingår.

Övervägande delen av förelägganden av ordningsbot gäller brott mot vägtrafikförfattningar. Ordningsbot redovisas endast summariskt till SCB och ingår därför endast i tabellerna 3.4.1 och 3.4.3–3.4.5.

Person. I de flesta tabellerna räknas varje lagförd person som en person vid varje tillfälle som vederbörande lagförts under redovisningsåret 1986. Se ovan *Brutto- och netto-redovisning*.

Strafföreläggande. Detta är en form av böter som utfärdas direkt av åklagare utan domstolsförhandling. Strafföreläggande får utfärdas för brott som inte har strängare straff än böter i sin straffskala eller i vissa fall för brott i vilkas straffskalar ingår fängelse i högst sex månader, t ex snatteri och skadegörelse. Högsta straff som kan ges genom strafföreläggande är 100 dagsböter. Endast strafföreläggande som godkänts av den misstänkte under 1986 ingår.

Ålder. Uppgifterna om ålder avser åldern vid tiden för åklagarbeslutet, strafföreläggandet respektive domen. Före 1972 redovisades åldern vid tiden för brottet.

Åtalsunderlåtelse. Åklagaren kan besluta att inte åtala trots att en person funnits skyldig till brott. Detta beslut om åtalsunderlåtelse fattas enligt någon av följande lagar:

- LUL (lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, 1964:167), 1 §. Åklagaren kan enligt detta lagrum ge åtalsunderlåtelse till ungdomar under 18 år om den underårige får vård enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) eller brottet uppenbarligen skett av okynne e d.
- LUL, 6 §. Enligt detta lagrum kan åklagaren ge åtalsunderlåtelse för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § LVU.
- LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall, 1981:1243), 31 §. Lagrummet avser personer som begått lindrigare brott under tiden de undergår vård för sitt missbruk.

– rättegångsbalken 20 kap 7 §, som ändrades den 1 april 1985. De nya reglerna innebär att åklagarnas möjligheter att underlåta åtal vidgas. Här sägs att åklagare får besluta om åtalsunderlåtelse under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts:

1. om det kan antas att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter (20:7 1 st 1 p – ingen ändring);
2. om det kan antas att påföljden skulle bli villkorlig dom och det finns särskilda skäl för åtalsunderlåtelse (20:7 1 st 2 p – ny bestämmelse);
3. om den misstänkte begått annat brott och det utöver påföljden för detta brott inte krävs påföljd med anledning av det föregående brottet (20:7 1 st 3 p – jämför tidigare p 2);
4. om brottet uppenbarligen begåtts under inflytande av sådan *själslig abnormitet*, som avses i 33 kap 2 § brottsbalken, samt psykiatrisk vård eller vård enligt lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda kommer till stånd utan lagföring (20:7 1 st 4 p – ingen ändring);
5. om det av *särskilda skäl* är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och att det med hänsyn till omständigheterna inte heller krävs av andra skäl att åtal väcks (20:7 2 st – tidigare p 3).

Som en följd av de nya reglerna ökar också utrymmet för *förundersökningsbegränsning*. Förundersökning får enligt rättegångsbalken 23:4a 2 st nedläggas om det kan antas att åtal för brott inte skulle komma att ske till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse i 20 kap rättegångsbalken eller om särskild åtalsprövning samt något väsentligt allmänt eller enskilt intresse ej åsidosätts genom att förundersökningen läggs ned. Dylika beslut redovisas emellertid inte i föreliggande statistik, utan i brottsstatistiken (se ovan avsnitt 3.2).

3.4.6 Tidigare publicering

Den officiella statistiken över för brott lagförda personer påbörjades år 1830. Rapporterna för åren 1830 t o m 1912 har publicerats i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik under titeln B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie- Stats-*

ministerns underdåniga Embetsberättelser för år utgiven i Stockholm 1861 f.f.

Fr o m 1913 finns denna statistik publicerad i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Rättsväsen. Brottsligheten år* utgiven av Kungliga Statistiska Centralbyrån fr o m 1920 f.f.

Sedan 1967 ingår dessa uppgifter i *Sveriges Officiella Statistik* under titeln *Kriminalstatistik år Del 2. Domstols- och åklagarstatistik* utgiven av Statistiska centralbyrån.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har publicerats i *Statistisk tidskrift*, årgångarna 1871 t o m 1913, under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag*, och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen*.

Vissa längre tidsserier för tiden före 1950 har publicerats i *Historisk statistik för Sverige* utgiven av Statistiska centralbyrån 1960.

Vidare finns uppgifter över brottslighetens utveckling åren 1913–1947 publicerade av SCB i *Statistiska meddelanden, serie A år 1949*.

Utöver dessa publikationer har SCB fr o m 1965 i serien *Statistiska meddelanden (SM)* redovisat uppgifter om den s k *grövre brottsligheten*.

En sammanfattning av den historiska kriminalstatistiken finns nu i SCB:s publikation "Brott och straff i Sverige" (Urval nr 18), se ovan avsnitt 3.1.

Fr o m statistikomläggningen 1972 publiceras dels uppgifter om *huvudbrott och huvudpåföljd* och dels uppgifter om de enskilda *brottslagrum* som tillämpats under det aktuella året. Dessutom finns för 1974 en publikation med uppgifter om vissa påföljder. Motsvarande uppgifter för åren därefter återfinns i publikationen med uppgifter om huvudbrott och huvudpåföljd för respektive år. Närmare uppgifter om aktuella publikationer m m ges i nästföljande avsnitt.

3.4.7 Förändringar i tabellredovisningen

Tabellerna 3.4.11 angående utländska medborgare har anpassats till redovisningsprincipen i tabell 3.4.6 (brutto-redovisning). Motsvarande tabeller enligt den gamla redovisningsprincipen finns hos SCB.

Tabell 3.4.12 är ny för i år. Den redovisar lagförda personer efter *län*, huvudbrott och ålder.

I de flesta övriga tabellerna har layouten justerats. Jämförbarheten över tid påverkas inte.

3.4.8 Ytterligare statistik inom området

Utöver uppgifterna i denna bok finns ytterligare uppgifter om lagförda personer publicerade i Statistiska meddelanden (SM) och RS-promemorior. I följande översikt framgår vilka uppgifter som finns samt var dessa eventuellt finns publicerade.

A Publicering i Statistiska meddelanden (SM)

Serie R11 *Kriminalstatistik.*

Huvudbrott och huvudpåföljd 1986

Den grövre brottsligheten 1986

För narkotikabrott lagförda personer, 1986.

B Publicering i RS-promemorior

Brottslagrum och samtliga lagrum, 1986

C Opublicerat tabellmaterial

Alla tabeller publiceras inte men kan beställas från SCB. Tidigare ingick de flesta av dessa i Appendix till Rättsstatistisk årsbok (t o m statistikår 1979). Opublicerade tabeller finns inom följande områden.

Kvinnor

Redovisningen av kvinnor i årsboken har fr o m RSÅ 1984 gjorts utförligare. Fortfarande finns dock vissa opublicerade tabeller. Dessutom kan ytterligare tabeller tas fram på beställning.

Utländska medborgare

Särredovisning finns av utländska medborgare efter brott, påföljd, ålder, kön och kyrkobokföring. Ytterligare tabeller kan tas fram på beställning.

Övrigt

- Netto redovisning av åtalsunderlåtelse och domar efter brott och ålder.
- Åtalsunderlåtelse efter brott och lagrum.
- BrB 34:1, punkt 1, efter huvudbrott i den aktuella domen och huvudpåföljd i den tidigare domen.
- Samtliga påföljder, dvs motsvarande tabell 3.4.9 men i stället för huvudpåföljd redovisas alla påföljder.

Diagram 3.4.1 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1950–1986

Antal personer/100 000 av medelfolkmängden
Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1950–1986, per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

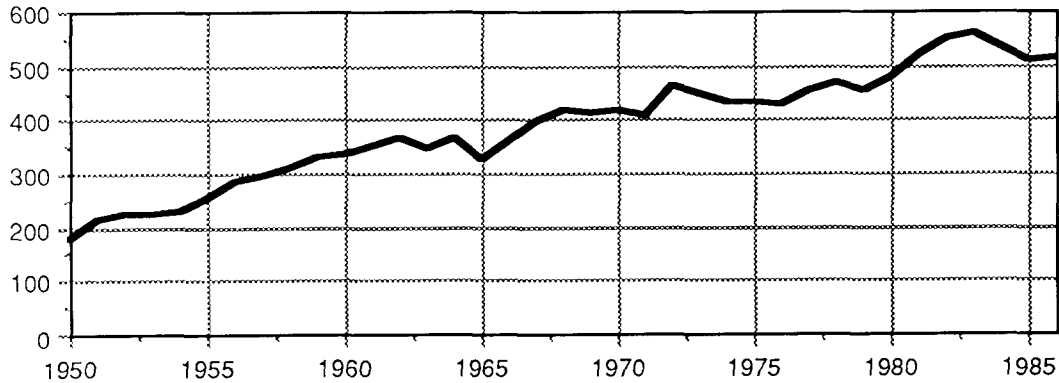
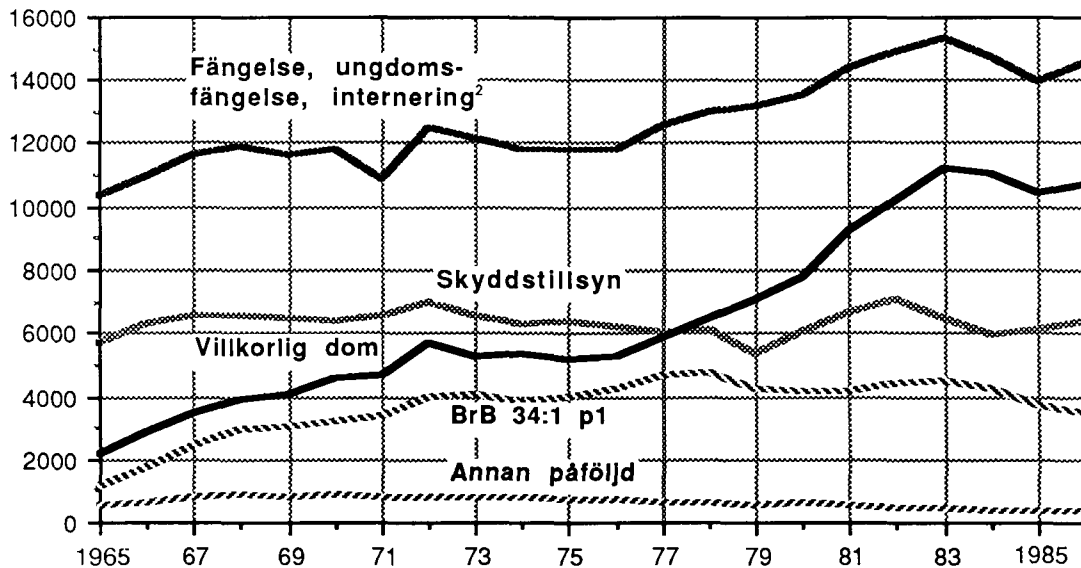

Diagram 3.4.2 Personer som dömts till kriminalregisterpåföljd¹, 1965–1986

Persons sentenced to sanctions registered in the General Criminal Register, 1965–1986

Antal personer

1) I kriminalregistret antecknas i stort sett alla påföljder utom böter, se sid 73.

2) Ungdomsfängelse avskaffades den 1 januari 1980. Internering avskaffades den 1 juli 1981.

Diagram 3.4.3 Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, 1986. Påföljderna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning

Persons found guilty, by principal sanction, 1986. Sanction categories distributed by sex, age and citizenship. In percent

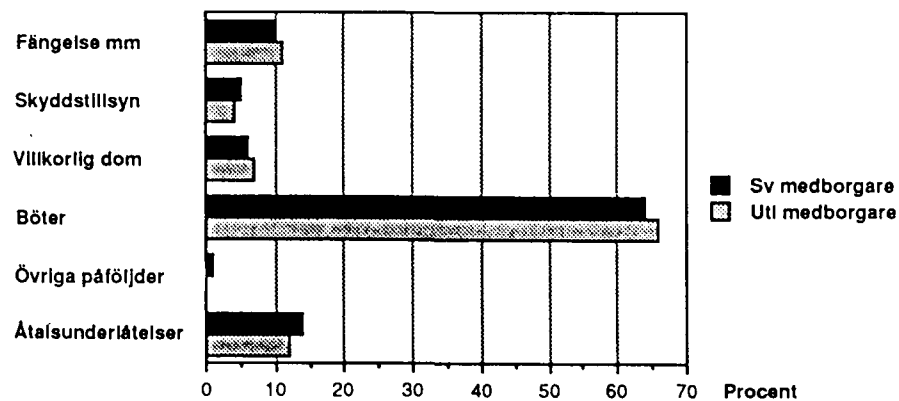
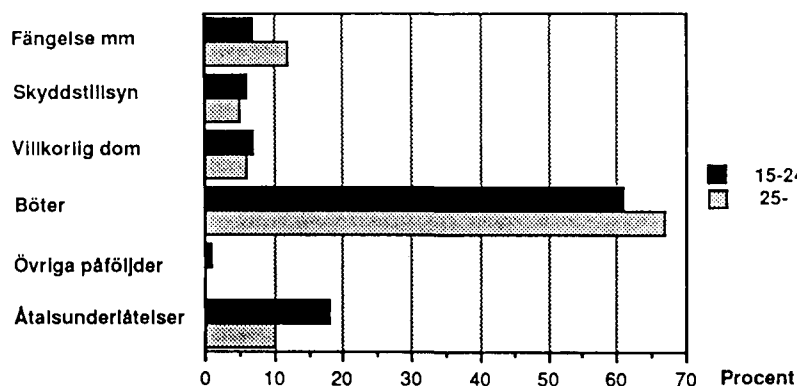
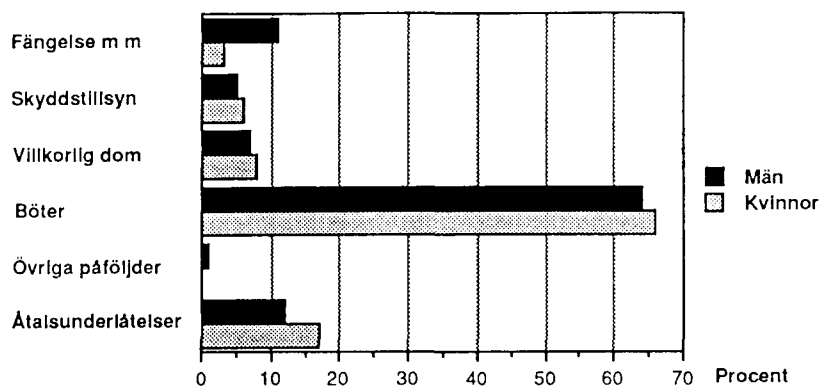

Diagram 3.4.4 Personer som lagförts, efter huvudbrott, 1986. Brottsgrupperna fördelade efter kön, ålder och medborgarskap. Procentuell fördelning

Persons found guilty, by principal crime, 1986. Crime categories distributed by sex, age and citizenship, in percent

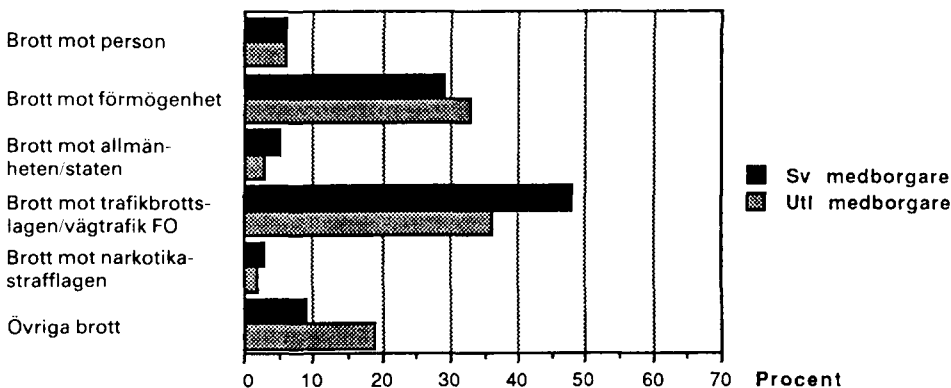
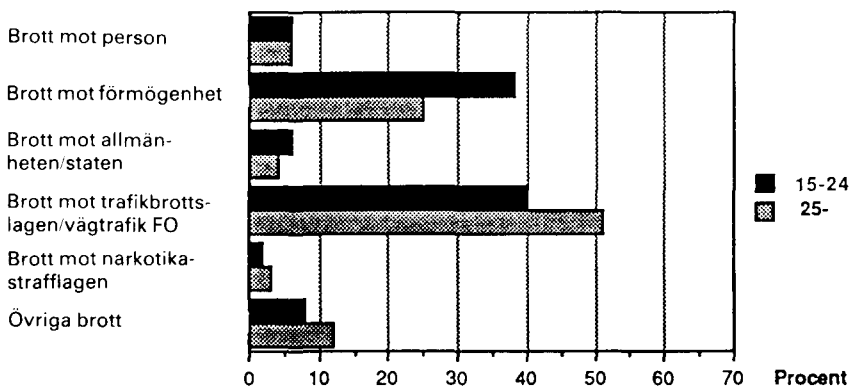
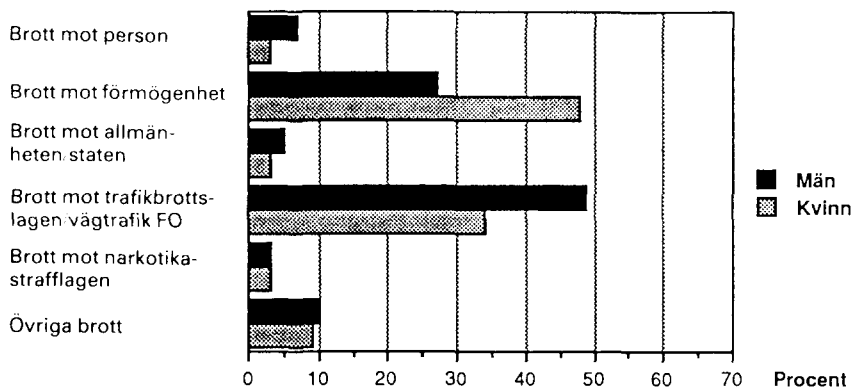

Diagram 3.4.5 Personer som lagförts, efter kön och ålder vid lagföringen, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden, 1986

Persons found guilty, by sex and age at the time of the decision.
Per 100 000 of the mean population 15 years of age and over, 1986

Per 100 000 av
medelfolkmängden

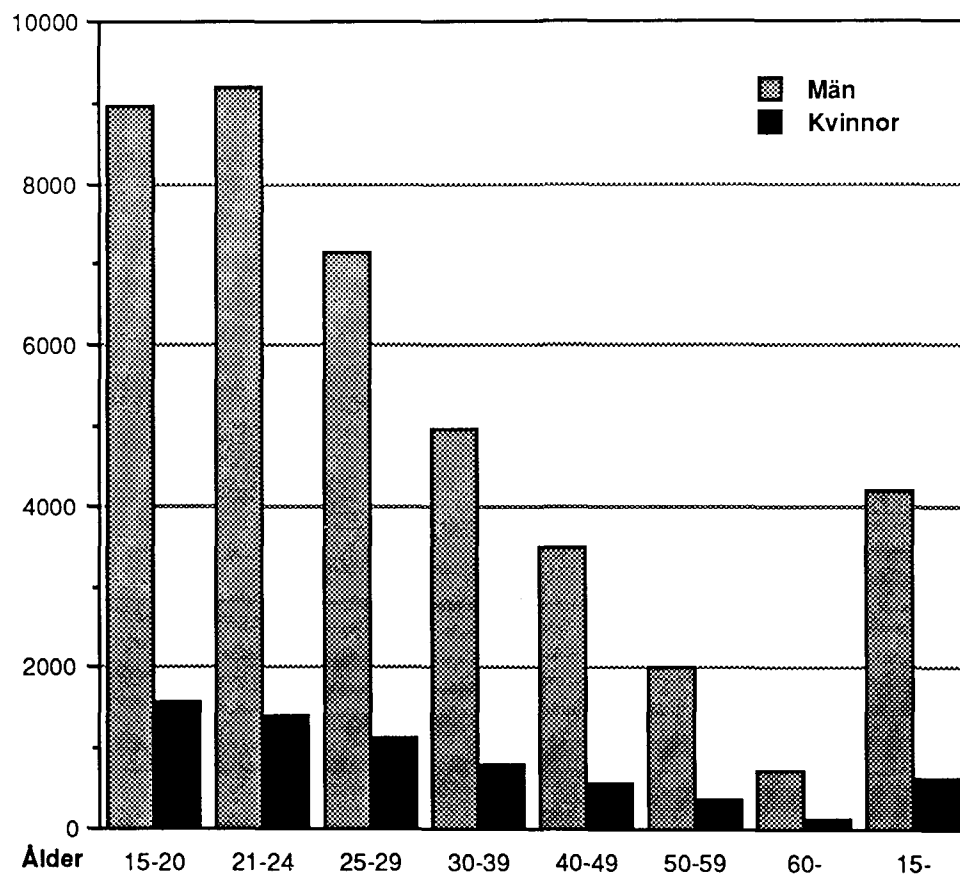
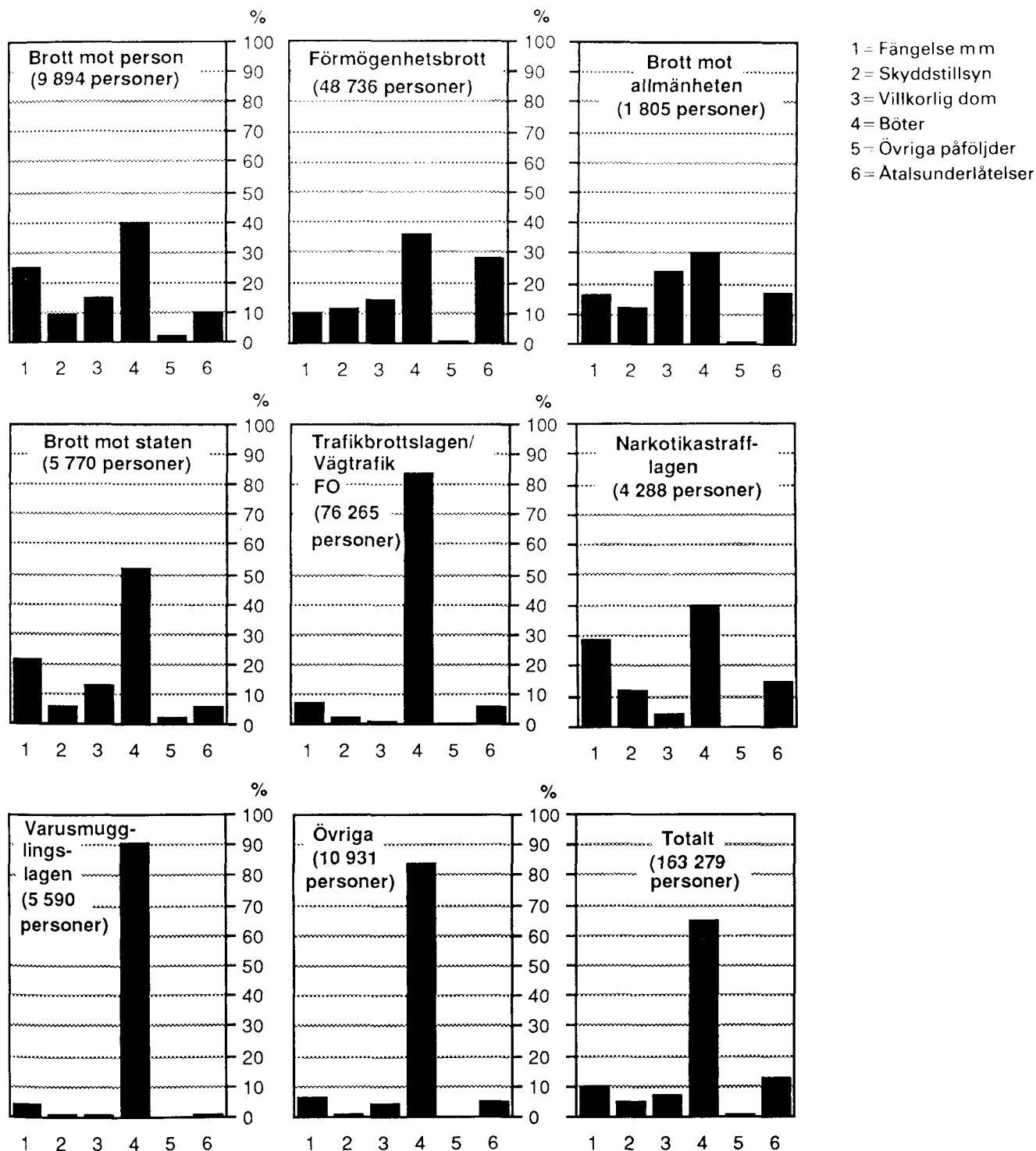

Diagram 3.4.6 Personer som lagförts, efter huvudpåföljd, i olika brottsgrupper, 1986. Procentuell fördelning
 Persons found guilty, by principal sanction in different crime categories, 1986. In percent

Tabell 3.4.1 Personer som lagförts för brott, 1831–1986, efter påföljd

Persons found guilty of criminal offences, 1831–1986, by sanctions

Anm. Samtliga påföljder ingår.

År ¹	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		
			Frihets- straff	Böter	Övriga påföljder
1831–35	21 817	1 197	..	..	..
1836–40	23 120	1 197	..	..	..
1841–45	30 583	1 482	..	..	..
1846–50	31 272	1 431	..	..	..
1851–55	40 285	1 762	..	..	..
1856–60	43 145	1 801	5	95	0
1861–65	39 033	1 547	6	94	0
1866–70	32 264	1 239	9	90	1
1871–75	39 825	1 478	6	93	1
1876–80	53 199	1 868	4	95	1
1881–85	53 963	1 830	5	95	0
1886–90	53 857	1 809	4	95	1
1891–95	58 183	1 927	5	95	0
1896–00	74 376	2 377	4	95	1
1901–05	79 225	2 432	4	95	1
1906–10	89 704	2 644	4	95	1
1911–15	97 936	2 753	3	95	2
1916–20	89 985	2 399	6	91	3
1921–25	86 062	2 171	3	95	2
1926–30	91 585	2 199	3	95	2
1931–35	120 362	2 752	3	95	2
1936–40	139 190	3 032	3	95	2
1941–45	167 881	3 528	4	91	5
1946–50	161 238	3 303	3	90	7
1951–55	233 797	4 679	3	89	8
1956–60	417 821	8 093	3	90	7
1961–65	399 920	7 416	3	87	10
1966–70	446 557	7 974	3	87	10
1971–75	483 180	8 489	3	87	10
1976–80	413 982	7 210	3	86	11
1981–85	393 154	6 759	4	85	11
1986	346 194	5 914	5	83	12

1) Årsgenomsnittsvärden.

Källa: Brotts och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån.
Stockholm 1985. Tab 5.1 och 6.3.

Tabell 3.4.2 Personer som lagförts för grövre brott, 1857–1986, efter kön, ålder, medborgarskap och tidigare belastning

Persons found guilty of serious offences, 1857–1986, by sex, age, citizenship and previous sentences

Anm. Med grövre brott avses i princip brott som lett till strängare påföljd än böter samt vissa åtalsunderlåtelser.

År ¹⁾	Antal lagförda personer	Per 100 000 av befolkningen 15–69 år	Därav andel (i procent)		Utl medborgare	Tidigare dömda ³⁾
			Kvinnor	15–20 år ²⁾		
1857–60	2 270	95	17	12	..	..
1861–65	2 581	102	15	11	..	..
1866–70	3 663	141	18	13	..	..
1871–75	2 912	108	15	16	..	..
1876–80	2 763	97	14	21	..	..
1881–85	2 871	97	14	21	..	..
1886–90	2 561	86	12	20	..	..
1891–95	2 944	97	12	25	..	..
1896–00	3 316	106	10	26	..	..
1901–05	3 634	112	9	25	..	..
1906–10	3 731	110	9	25	..	..
1911–15	3 841	108	10	25	..	..
1916–20	7 608	203	10	38	..	..
1921–25	3 804	96	9	29	..	36
1926–30	4 448	107	9	31	..	32
1931–35	5 630	129	10	29	..	30
1936–40	7 002	153	8	31	..	28
1941–45	11 760	247	12	31	..	31
1946–50	10 023	205	9	27	..	..
1951–55	15 395	308	7	30	..	..
1956–60	23 577	457	6	38	5	..
1961–65	26 913	499	6	43	7	44
1966–70	32 596	582	7	41	11	46
1971–75	37 348	656	8	42	13	46
1976–80	37 115	646	9	36	16	50
1981–85	42 230	726	11	32	14	52
1986 ⁴⁾	39 629	677	11	..	14	50

1) Årsgenomsnittsvärden.

2) Ålder vid brottet.

3) Avser domar för grövre brott.

4) Preliminära uppgifter.

Källa: Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik. Urval Nummer 18. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985. Tab 5.5 – 5.8.

Tabell 3.4.3 Personer som godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, 1950–1986, efter huvudbrott

Persons who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced, 1950–1986, by principal offence

Anm. Åtalsunderlätelser ingår inte. 1-ars uppgifter finns publicerade i RSA 1977 och 1985.

Brottsart	År ¹								
	1950–54 ²	1955–59 ²	1960–64 ²	1965–69 ²	1970–74	1975–79	1980–84	1985	1986
Strafflagen/Brottsbalken³									
3 kap Brott mot liv och hälsa	3 259	3 306	3 252	4 229	4 705	4 671	5 883	6 446	6 403
därav Mord och drap	7	14	15	51	55	83	95	76	132
Barnadrap	3	2	1	1	–	–	–	–	–
Misshandel, inkl grov	2 922	2 908	2 835	3 696	4 174	4 221	5 415	6 028	5 962
Vållande till annans död	201	257	303	363	277	203	152	136	119
4 kap Brott mot frihet och frid	255	309	292	1 237	1 491	1 512	2 112	2 110	1 909
5 kap Årekränkning	57	34	18	16	10	22	35	24	25
6 kap Sexualbrott	542	614	747	570	445	369	446	533	576
därav Våldtäkt, inkl grov	30	51	63	91	94	93	111	127	152
Otukt mot person under 15 år	..	..	..	172	116	76	83	135	158
Otukt mot person 15 år eller äldre	..	..	..	119	107	114	142	166	183
Sexuellt ofredande	269	280	303	262	202	144	198	226	220
7 kap Brott mot familj	2	0	–	5	6	6	8	26	18
8 kap Tillgreppsbrott	7 075	9 533	13 742	18 365	19 002	20 164	23 050	24 415	23 315
därav Stöld, inkl grov	4 007	5 525	7 950	10 595	9 516	8 829	10 032	9 743	9 345
Rån, inkl grovt	50	87	148	198	335	419	441	471	476
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	2 611	3 549	4 792	5 855	6 267	6 019	7 681	6 436	6 002
10 kap Förskingring och annan trolöshet	1 217	1 232	1 126	936	896	731	889	992	953
11 kap Galdenärsbrott	149	192	183	173	227	168	660	1 060	1 083
12 kap Skadegörelsebrott	486	805	1 098	1 266	1 895	3 102	4 044	3 644	3 556
13 kap Allmänfarliga brott	498	562	472	295	232	243	254	230	222
därav Mordbrand, inkl grov	9	15	17	36	55	79	76	80	86
14 kap Förfalskningsbrott	277	344	362	291	339	481	664	722	845
15 kap Mened, falskt åtal m m	232	338	615	513	491	233	368	374	435
16 kap Brott mot allmän ordning ⁴	38 776	67 170	69 762	70 682	65 450	26 680	1 588	1 055	997
därav Fylleri	34 871	63 097	64 616	66 102	62 810	25 239 ⁵	..	..	..
Förargelseväckande beteende	3 766	3 948	5 029	3 836	2 536	1 323	1 401	930	883
17 kap Brott mot allmän verksamhet	2 592	2 708	2 675	2 440	2 556	2 431	2 862	2 651	2 555
därav Våld eller hot mot tjänsteman	1 014	986	970	786	1 027	1 303	1 643	1 589	1 592
Väldsam motstånd	1 438	1 516	1 487	1 104	900	745	834	787	706
18 kap Högmålsbrott				32	21	22	12	10	10
19 kap Brott mot rikets säkerhet	29	36	35	4	3	1	2	–	2
20 kap Myndighetsmissbruk	177	151	122	106	86	19	19	46	26
21 kap Brott av krigsmän	1 516	1 494	1 504	1 543	1 958	2 074	1 967	1 413	1 812
Summa brott mot strafflagen/brottsbalken	59 750	92 377	100 798	108 560	106 079	68 950	52 542	52 187	50 744
Trafikbrottslagen	23 306	43 732	44 152	35 727	36 950	36 063	35 497	31 241	31 023
därav Rattfylleri och rattonyktighet	2 720	6 974	7 554	9 634	10 978	11 711	11 631	10 622	11 498
Övriga brott	20 586	36 758	36 598	26 093	25 972	24 352	23 866	20 619	19 525
Andra lagar och författningar	119 102	223 799	245 309	262 379	291 482	305 618	292 546	238 679	242 809
därav Vägtrafikförfattningar	68 698	117 504	190 646	211 366	246 289	267 236	258 688	211 469	216 060
Skattestraff-/Skattebrottslagen	..	2 284	3 128	4 386	3 992	613	835	876	665
Övriga stadganden	50 404	44 011	51 535	46 627	41 201	37 769	33 023	26 334	26 084
Totalt	202 158	359 908	390 259	406 666	434 511	410 631	380 585	322 107	324 576

1) Årsgenomsnittsvärden. Avrundningsfel kan förekomma.

2) T o m 1964 ingår inte personer som dömts till sinnessjukvård enl SL 5:5.

3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte strafflagen den 1 jan 1965. Brottsbenämningarna för åren 1950–1964 har därför anpassats till den nya lagstiftningen.

4) Uppgifterna t o m 1971 sticksprovsberäknade.

5) Fylleri avkriminaliserades 1 jan 1977.

Tabell 3.4.4 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller strafföreläggande eller som dömts, 1950–1986, efter huvudpåföljd

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor or who were sentenced, 1950–1986, by principal sanction

Anm. 1-års uppgifter finns publicerade i RSA 1977 och 1985.

Lagrum enligt vilket åklagarens beslut meddelats/huvudpåföljd ¹	År ² 1950–54	1955–59	1960–64	1965–69 ³	1970–74	1975–79	1980–84	1985	1986
Åtalsunderlåtelse enligt									
RB 20:7 st 1 p 1	6 408	10 445	12 235	7 918	6 689	7 704	4 470	6 722	6 488
RB 20:7 st 1 p 2	.	.	.	.	.	.	.	728 ²¹	137
RB 20:7 st 1 p 3 ⁴	.	.	.	.	5 286	8 637	8 527	9 496	9 510
RB 20:7 st 1 p 4	.	.	709	741	841	667	474	452	418
RB 20:7 st 2 ⁵	.	.	.	6	16	17	10	7	10
LUL, 1 par ⁶	3 582	4 693	5 086	6 255	8 242	6 744	6 915	5 330	4 693
LUL, 6 par ⁷	841	1 435	1 620	2 136	2 393	1 631	781	390	344
under vård i ungdomsfängelse ⁸	206	325	537	597	605	402	.	.	.
LVM, 31 par ⁹	1 160	5 013	8 835	9 569	5 870	2 116	58	24	18
Summa åtalsunderlåtelser	12 197	21 911	29 022	27 221	29 938	27 918	21 235	23 149	21 618
Dömda till									
Fängelse ¹⁰	5 669	9 615	11 309	11 090	11 872	12 773	15 118	14 464	14 993
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	272	323	417	545	505	468
Ungdomsfängelse ¹¹	155	252	417	506	405	225	2	.	.
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	188	213	156	2	.	.
Internering ¹²	253	328	460	676	577	392	82	.	.
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	551	517	362	78	.	.
Sluten psykiatrisk vård/ vård i specialsjukhus ¹³	398	502	535	394	437	375	340	290	312
Öppen psykiatrisk vård	.	.	.	60	27	14	16	17	20
Villkorlig dom	.	.	.	3 273	5 130	6 008	10 006	10 600	10 771
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	19	40	65	141	168	147
Skyddstillsyn	5 082	5 686	7 693	7 484	9 109	9 317	9 923	9 150	9 149
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	1 189	2 578	3 331	3 486	3 017	2 813
med fängelse ¹⁴	.	.	.	456	362	315	894	803	858
Vård enl Socialtjänstlagen ¹⁵	12	223	456	944	985	796	835	601	684
Vård enl LVM ¹⁶	.	.	.	271	349	241	101	25	22
Böter ¹⁷	189 870	342 596	368 871	381 070	405 144	381 222 ²⁰	343 943	286 810	288 508
därav genom dom	75 473	84 870	100 376	89 638	58 412	48 617	39 150	31 772	29 773
strafföreläggande	114 397	257 726	268 495	230 842	174 562	149 435	92 625	77 900	75 820
ordningsbot ¹⁸	.	.	.	60 590	172 170	182 170	212 168	177 138	182 915
Disciplinstraff	1 108	1 186	1 039	795	377	176	120	73	60
Avsättning/suspension ¹⁹	9	22	15	18	16	3	.	.	.
Fri från påföljd	.	.	.	25	14	12	13	9	7
Påföljd eftergiven	.	.	.	61	67	75	86	68	50
Summa domar, strafföreläggande, ordningsbot	202 556	360 411	390 794	406 666	434 511	410 631	380 585	322 107	324 576
därav BrB 34:1 p 1	.	.	.	2 218	3 671	4 332	4 252	3 690	3 428
TOTALT	214 753	382 321	419 816	433 887	464 449	438 548	401 820	345 256	346 194
därav domar	88 171	102 684	122 299	115 234	87 779	79 025	75 792	67 069	65 841
åtalsunderlåtelser/ strafförelägganden ordningsbot	126 594	279 637	297 517	258 063	204 500	177 353	113 860	101 049	97 438
	.	.	.	60 590	172 170	182 170	212 168	177 138	182 915

1) Senaste lydelse. 2) Årsgenomsnittsvärden. Avrundningsfel kan förekomma. 3) Brottsbalken jämte följdförfattningar ersatte Strafflagen den 1 januari 1965. 4) T o m 31 mars 1985 RB 20:7 p 2. 5) T o m 31 mars 1985 RB 20:7 p 3. 6) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 kallades den 1964 års lag. T o m 1964 gällde Lagen 19 maj 1944 eftergift av åtal mot vissa underåriga. 7) Lag om unga lagöverträdare. T o m 1981 gällde Barnavårdslagen, 69 par. T o m 1960 gällde Lagen 6 juni 1924 om samhällets barnavård. 8) RB 20:7 p 2 (äldre lydelse). 9) Lag om vård av missbrukare. T o m 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen, 57 par. Före 1 oktober 1955 gällde Lagen 12 juni 1931 om behandling av alkoholister. 10) T o m 1964 inkl straffarbete. 11) Ungdomsfängelse avskaffades 1 januari 1980. 12) Internering avskaffades den 1 juli 1981. T o m 1964 inkl förvaring. 13) T o m 1964 gällde strafflagen 5:5 samt Lagen 19 september 1929, sinnessjuklagen. 14) Skyddstillsyn med anstaltsbehandling ersattes 1 januari 1980 av skyddstillsyn med fängelse. 15) T o m 1960 avser uppgiften personer som överlämnats för samhällsvård resp skyddsuppföstran, därefter t o m 1981 gällde vård enligt Barnavårdslagen. 16) T o m 1981 gällde Nykterhetsvårdslagen. 17) T o m 1971 är uppgifterna ang BrB 16 kap (motsv) stickprovseräknade. 18) Ordningsbot infördes genom Lag 28 maj 1968 som trädde i kraft 1 juli samma år. Uppgifterna inkluderar samtliga ordningsbot. 19) Fr o m 1 januari 1976 har avsättning och suspension genom lagändring tagits bort som påföljd för brott. 20) Fylleriet avkriminaliserades 1 januari 1977. 21) Felaktig uppgift. Sannolikt lägre än 170.

Tabell 3.4.5 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot eller straffföreläggande eller som dömts, efter kön och huvudbrott 1986, totalt och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by police or prosecutor, or who were sentenced 1986, by sex and principal offence, in totals and per 100 000 of mean population 15 years of age and over

Huvudbrott	Åtalsunderlåtelse		Ordningsbot		Straffföreläggande		Dom		Totalt	
	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv	M+Kv	Kv
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	963	112	–	–	999	88	7 932	464	9 894	664
därav										
Mord, dråp, barnadrap	1	–	–	–	–	–	132	13	133	13
Misshandel, inkl grov	365	50	–	–	533	36	5 429	298	6 327	384
Våldtäkt	4	–	–	–	–	–	152	2	156	2
Övriga sexualbrott	52	–	–	–	–	–	424	2	476	2
Förmögenhetsbrott	13 827	3 144	–	–	10 735	4 122	24 174	3 734	48 736	11 000
därav										
Stöld, inkl grov	3 720	398	–	–	–	–	9 345	1 273	13 065	1 671
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	939	38	–	–	23	2	1 660	58	2 622	98
Rån, inkl grovt	32	1	–	–	–	–	476	25	508	26
Bedrägeri och annan oredlighet	1 487	283	–	–	485	98	5 517	1 184	7 489	1 565
Brott mot allmänheten	303	66	–	–	209	72	1 293	279	1 805	417
Brott mot staten	368	31	–	–	1 168	41	4 234	193	5 770	265
<i>Summa brott mot BrB</i>	15 461	3 353	–	–	13 111	4 323	37 633	4 670	66 205	12 346
Trafikbrottslagen	2 854	284	–	–	18 058	2 796	12 965	1 266	33 877	4 346
därav										
Rattfylleri, rattonykerhet	181	12	–	–	3 674	281	7 824	549	11 679	842
Övriga vägtrafikförfattningar	2 085	163	175 757	27 409	32 999	2 895	7 304	494	218 145	30 961
Narkotikastrafflagen,	640	127	–	–	1 194	147	2 454	391	4 288	665
Varusmugglingslagen	53	4	7 158	..*	4 233	692	1 304	156	12 748	852*
Skattebrottslagen	39	3	–	–	–	–	665	35	704	38
Övriga stadganden	486	60	–	–	6 225	796	3 516	256	10 227	1 112
Totalt	21 618	3 994	182 915	27 409*	75 820	11 649	65 841	7 268	346 194	50 320*
Per 100 000 av den straff-										
myndiga medelfolkmängden										
<i>Brottsbalken</i>										
Brott mot person	14	3	–	–	15	3	116	13	144	19
därav										
Mord, dråp, barnadrap	0	–	–	–	–	–	2	0	2	0
Misshandel, inkl grov	5	1	–	–	8	1	79	9	92	11
Våldtäkt	0	–	–	–	–	–	2	0	2	0
Övriga sexualbrott	1	–	–	–	–	–	6	0	7	0
Förmögenhetsbrott	202	90	–	–	156	118	352	107	710	314
därav										
Stöld, inkl grov	54	11	–	–	–	–	136	36	190	48
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	14	1	–	–	0	0	24	2	38	3
Rån, inkl grovt	0	0	–	–	–	–	7	1	7	1
Bedrägeri och annan oredlighet	22	8	–	–	7	3	80	34	109	45
Brott mot allmänheten	4	2	–	–	3	2	19	8	26	12
Brott mot staten	5	1	–	–	17	1	62	6	84	8
<i>Summa brott mot BrB</i>	225	96	–	–	191	123	548	133	965	353
Trafikbrottslagen	42	8	–	–	263	80	189	36	494	124
därav										
Rattfylleri, rattonykerhet	3	0	–	–	54	8	114	16	170	24
Övriga vägtrafikförfattningar	30	5	2 561	783	481	83	106	14	3 179	884
Narkotikastrafflagen,	9	4	–	–	17	4	36	11	62	19
Varusmugglingslagen	1	0	104	..*	62	20	19	4	186	24*
Skattebrottslagen	1	0	–	–	–	–	10	1	10	1
Övriga stadganden	7	2	–	–	91	23	51	7	149	32
Totalt	315	114	2 666	783*	1 105	333	960	208	5 045	1 437*

* Vid ordningsbot för ringa varusmuggling saknas uppgift om kön.

Tabell 3.4.6 Översiktstabell. Lagförda personer efter kön, ålder, medborgarskap m m, 1986

A Summary table. Persons found guilty 1986, by sex, age etc.

Anm. Ordningsbot ingår ej. Till de frihetsberövande påföljderna räknas alla påföljder som innebär fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd, samt sluten psykiatrisk vård.

HUVUDBROTT	TOTALT	DÄRAV											
		KVINNOR		UNGDOMAR 15-20 ÅR		UTLÄNDSKA MEDBORGARE		UT- VISADE	I STORSTADS- LÄNEN		FRIHETS- BERÖVADE		
		ANTAL	%	ANTAL	%	ANTAL	%		ANTAL	%	ANTAL	%	
BROTT MOT BROTTSBALKEN	66205	12346	19	20265	31	9493	14	168	29672	45	8896	13	

BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	9894	664	7	2351	24	1437	15	40	4023	41	2436	25	
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	6786	416	6	1712	25	1019	15	21	2699	40	1940	29	
DÄRAV MORD OCH DRÅP	133	13	10	21	16	33	25	7	82	62	126	95	
MISSHANDEL INKL GROV	6327	384	6	1619	26	959	15	14	2495	39	1785	28	
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	126	8	6	27	21	10	8	-	32	25	18	14	
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	2423	236	10	554	23	316	13	3	1000	41	210	9	
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	34	5	15	4	12	3	9	-	21	62	-	-	
SEXUALBROTT (6 KAP)	632	4	1	81	13	95	15	16	292	46	277	44	
DÄRAV VÄLDTAKT INKL GROV	156	2	1	19	12	53	34	13	85	54	142	91	
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	19	3	16	-	-	4	21	-	11	58	9	47	
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	48736	11000	23	16048	33	7315	15	117	22318	46	4969	10	
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	34445	8806	26	12405	36	5721	17	103	16103	47	3442	10	
DÄRAV SNATTERI	15469	6550	42	4183	27	3213	21	-	7935	51	17	-	
STÖLD	11432	1560	14	5323	47	1608	14	36	4822	42	1471	13	
GROV STÖLD	1633	111	7	481	29	271	17	42	879	54	985	60	
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	2622	98	4	1508	58	267	10	4	1134	43	542	21	
RÄN INKL GROVT	508	26	5	161	32	114	22	21	299	59	376	74	
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	7489	1565	21	1700	23	971	13	14	3666	49	1196	16	
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	4973	1241	25	847	17	625	13	8	2471	50	731	15	
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	2487	320	13	840	34	343	14	6	1182	48	457	18	
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	1291	250	19	268	21	121	9	-	552	43	109	8	
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	1129	89	8	3	-	70	6	-	443	39	173	15	
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	4382	290	7	1672	38	432	10	-	1554	35	49	1	
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	1805	417	23	533	30	270	15	9	860	48	293	16	
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	273	52	19	56	21	25	9	3	100	37	66	24	
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	110	15	14	31	28	13	12	3	45	41	58	53	
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	1023	238	23	321	31	133	13	2	497	49	103	10	
MENED, FÄLSKT ÅTAL MM (15 KAP)	509	127	25	156	31	112	22	4	263	52	124	24	
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	5770	265	5	1333	23	471	8	2	2471	43	1198	21	
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	1044	34	3	404	39	81	8	-	399	38	3	-	
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	2825	222	8	505	18	385	14	2	1344	48	677	24	
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	2605	195	7	473	18	345	13	2	1254	48	654	25	
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	10	-	-	9	90	-	-	-	4	40	-	-	
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	2	-	-	1	50	-	-	-	1	50	1	50	
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	26	9	35	1	4	-	-	-	9	35	1	4	
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	1863	-	-	413	22	5	-	-	714	38	516	28	

BROTT MOT ANDRA LAGAR	97074	10565	11	17137	18	13000	13	50	40102	41	7267	7	

TRAFIKBROTTSLAGEN	33877	4346	13	6969	21	3651	11	-	12528	37	5172	15	
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	11679	842	7	1693	14	1324	11	-	4644	40	4597	39	
SMITNING	1383	226	16	333	24	129	9	-	560	40	106	8	
OLOVLIG KÖRNING	8548	819	10	2267	27	1393	16	-	3972	46	383	4	
NARKOTIKA STRAFFLAGEN	4288	665	16	549	13	477	11	32	2512	59	1243	29	
VARUSMUGGLINGSLAGEN	5590	852	15	775	14	2536	45	17	4223	76	202	4	
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	720	61	8	67	9	89	12	-	307	43	110	15	
SKATTEBROTTSLAGEN	704	38	5	-	-	34	5	-	319	45	190	27	
MILJÖSKYDDSLAGEN	12	-	-	-	-	-	-	-	3	25	-	-	
NATURVÄRDSLAGEN	297	36	12	86	29	16	5	-	70	24	-	-	
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	42388	3552	8	7091	17	4542	11	-	15815	37	4	-	
ÖVRIGT	9198	1015	11	1600	17	1655	18	1	4325	47	346	4	
TOTALT	163279	22911	14	37402	23	22493	14	218	69774	43	16163	10	

Tabell 3.4.7 a Personer som meddelats atalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1986

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1986, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTT MOT BROTTSBALKEN	9803	10462	11091	9424	13154	6815	2945	2511	66205
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	962	1389	1534	1402	2371	1391	537	308	9894
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	659	1053	1153	992	1579	876	304	170	6786
DÄRAV MORD OCH DRÅP	10	11	12	26	37	20	12	5	133
MISSHANDEL INKL GROV	628	991	1080	931	1489	805	269	134	6327
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	3	24	21	15	16	21	8	18	126
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	274	280	310	315	595	381	173	95	2423
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	-	4	6	5	9	5	2	3	34
SEXUALBROTT (6 KAP)	29	52	64	87	179	124	57	40	632
DÄRAV VÄLDTÅKT INKL GROV	5	14	19	28	59	22	7	2	156
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	1	3	9	5	1	-	19
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	8387	7661	7571	6730	9327	4747	2219	2094	48736
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	6880	5525	5082	4449	6082	2942	1615	1870	34445
DÄRAV SNATTERI	2670	1513	1543	1871	3027	1799	1295	1751	15469
STÖLD	2834	2489	2044	1476	1731	646	161	51	11432
GROV STÖLD	186	295	343	304	372	109	20	4	1633
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	827	681	467	301	269	64	11	2	2622
RÄN INKL GROVT	82	79	104	102	111	21	6	3	508
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	685	1015	1451	1374	1787	842	244	91	7489
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	285	562	984	968	1275	642	186	71	4973
HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	390	450	467	403	505	196	56	20	2487
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	91	177	220	200	295	203	75	30	1291
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	-	3	21	70	342	438	195	60	1129
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	731	941	797	637	821	322	90	43	4382
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	209	324	340	279	352	177	79	45	1805
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	34	22	31	37	60	36	25	28	273
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	18	13	22	16	23	7	9	2	110
FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	125	196	200	147	205	100	43	7	1023
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	50	106	109	95	87	41	11	10	509
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	245	1088	1646	1013	1104	500	110	64	5770
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	115	289	254	125	135	80	27	19	1044
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	130	375	582	547	745	330	76	40	2825
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	120	353	546	509	695	290	60	32	2605
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	9	1	-	-	-	-	-	10
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	1	-	-	-	1	-	-	2
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	1	1	-	5	9	6	4	26
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	413	808	341	219	80	1	1	1863
BROTT MOT ANDRA LAGAR	5725	11412	14374	14141	22480	16269	7190	5483	97074
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
TRAFIKBROTTSLAGEN	1986	4983	4804	4176	6833	5248	2589	3258	33877
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	366	1327	1604	1552	2922	2418	995	495	11679
SMITNING	44	289	226	170	212	173	111	158	1383
OLOVLIG KÖRNING	1229	1038	1250	1320	2031	1181	333	166	8548
NARKOTIKASTRAFFLAGEN	92	457	934	1159	1308	283	47	8	4288
VARUSMUGGLINGSLAGEN	183	592	794	873	1531	972	452	193	5590
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	19	48	78	101	201	147	72	54	720
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	12	24	159	270	155	84	704
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	1	1	5	4	1	12
NATURVÄRDSLAGEN	14	72	45	32	63	40	14	17	297
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	2832	4259	6438	6498	10103	7742	3097	1419	42388
ÖVRIGT	599	1001	1269	1277	2281	1562	760	449	9198
TOTALT	15528	21874	25465	23565	35634	23084	10135	7994	163279

Tabell 3.4.7 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och ålder, 1986

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, 1986, by principal offence and age

HUVUDBROTT	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
BROTT MOT BROTTSBALKEN	2152	1547	1631	1637	2241	1377	802	959	12346
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	105	97	94	83	139	81	45	20	664
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	70	60	60	59	93	47	22	5	416
DÄRAV MORD OCH DRÅP	-	1	2	4	3	1	2	-	13
MISSHANDEL INKL GROV	70	56	52	53	88	44	19	2	384
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	1	2	1	1	1	-	2	8
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	35	35	32	23	41	32	23	15	236
ÅREKRÄNKNING (5 KAP)	-	1	-	1	2	1	-	-	5
SEXUALBROTT (6 KAP)	-	1	2	-	1	-	-	-	4
DÄRAV VÄLDTÅKT INKL GROV	-	-	1	-	1	-	-	-	2
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	-	2	1	-	-	3
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	1960	1326	1418	1441	1966	1228	734	927	11000
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	1775	1031	983	1043	1452	965	657	900	8806
DÄRAV SNATTERI	1373	640	608	712	1011	743	588	875	6550
STÖLD	323	275	241	220	288	155	38	20	1560
GROV STÖLD	10	13	31	22	27	6	2	-	111
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	33	25	12	14	12	2	-	-	98
RÄN INKL GROVT	5	5	6	6	4	-	-	-	26
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	124	209	342	303	367	162	44	14	1565
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	75	152	281	249	298	135	39	12	1241
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	49	57	61	54	67	26	4	2	320
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	9	33	55	39	62	33	13	6	250
BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	-	1	3	7	24	42	9	3	89
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	52	52	35	49	61	26	11	4	290
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	64	86	74	64	69	37	16	7	417
ALLMÄNFARLIGA BROTT (13 KAP)	3	3	4	7	12	8	9	6	52
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	2	1	2	2	3	1	3	1	15
FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	37	43	50	38	43	22	5	-	238
MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	24	40	20	19	14	7	2	1	127
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	23	38	45	49	67	31	7	5	265
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	5	4	6	4	5	5	4	1	34
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	18	33	38	45	60	23	2	3	222
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	16	30	34	39	54	19	1	2	195
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	1	1	-	2	3	1	1	9
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT ANDRA LAGAR	436	1224	1648	1506	2515	1800	801	635	10565
TRAFIKBROTTSLAGEN	106	642	610	527	903	773	365	420	4346
DÄRAV RATTIFYLLERI, RATTONYKTERH.	24	80	114	121	233	209	44	17	842
SMITNING	2	43	43	24	37	37	15	25	226
OLOVLIG KÖRNING	45	135	124	153	225	104	20	13	819
NARKOTIKASTRAFFLAGEN	14	71	171	173	187	44	4	1	665
VARUSMUGGLINGSLAGEN	24	79	136	130	228	125	85	45	852
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	7	3	12	5	11	13	3	7	61
SKATTEBROTTSLAGEN	-	-	3	1	10	9	10	5	38
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NATURVÄRDSLAGEN	3	9	2	7	6	4	3	2	36
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	183	341	553	512	899	692	263	109	3552
ÖVRIGT	99	79	161	151	271	140	68	46	1015
TOTALT	2588	2771	3279	3143	4756	3177	1603	1594	22911

Tabell 3.4.8 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudpåföljd och ålder, 1986

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1986

LAGRUM ENLIGT VILKET ÅKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT	NETTO PER RAD ¹
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ENLIGT										
LUL, 1 PAR	4409	282	2	-	-	-	-	-	4693	4305
LUL, 6 PAR	213	131	-	-	-	-	-	-	344	205
RB 20:7 ST 1 P 1	2084	533	480	509	900	657	488	837	6488	5971
RB 20:7 ST 1 P 2	3	18	32	24	27	19	5	9	137	137
RB 20:7 ST 1 P 3	308	1190	1740	2038	2749	1101	298	86	9510	6372
RB 20:7 ST 1 P 4	3	29	49	83	144	79	18	13	418	363
RB 20:7 ST 2	-	2	2	1	1	3	1	-	10	10
LVM, 31 PAR	-	-	-	2	4	11	1	-	18	17
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	7020	2185	2305	2657	3825	1870	811	945	21618	16657
DOMAR OCH STRAFFÖRELÄGGANDEN										
FÄNGELSE	21	952	2666	3033	4435	2364	763	291	14525	13101
SLUTEN PSYK VÅRD	5	23	51	60	83	53	25	11	311	310
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
ÖPPEN PSYK VÅRD	-	1	1	6	6	4	1	1	20	20
SKYDDSTILLSYN	138	1126	1207	1105	1600	830	252	78	6336	6331
DÄRAV MED FÄNGELSE	12	179	211	172	196	60	23	5	858	856
BRB 33:2 TILLÄMPAD	1	-	7	11	7	8	5	1	40	40
VILLKORLIG DOM	196	2151	2265	1519	2114	1435	592	352	10624	10595
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	517	167	-	-	-	-	-	-	684	642
VÅRD ENL LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE	-	-	1	3	12	3	3	-	22	21
BÖTER	7602	14529	16096	14488	22724	16225	7631	6298	105593	..
DÄRAV GENOM DOM	1449	3787	4563	4317	6964	5002	2191	1500	29773	29009
GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	6153	10742	11533	10171	15760	11223	5440	4798	75820	..
DISCIPLINSTRAFF	-	38	9	6	5	2	-	-	60	59
BRB 34:1 P1 TILLÄMPAD	28	696	854	685	817	288	50	10	3428	3143
DÄRAV AVS FÄNGELSE	-	18	87	137	146	71	8	1	468	459
AVS SKYDDSTILLSYN	27	643	726	523	642	206	39	7	2813	2543
AVS VILLKORLIG DOM	1	35	41	25	29	11	3	2	147	146
FRI FRÅN PÅFÖLJD	-	1	1	-	1	2	1	1	7	7
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	1	5	8	3	12	8	6	7	50	50
SUMMA DOMAR OCH SF	8508	19689	23160	20908	31809	21214	9324	7049	141661	..
DÄRAV DOMAR	2355	8947	11627	10737	16049	9991	3884	2251	65841	60113
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE, DOMAR OCH SF										
DÄRAV ÅTALSUNDERLÅTELSE OCH DOMAR	9375	11132	13932	13394	19874	11861	4695	3196	87459	71647

1) I denna kolumn redovisas en person, som dömts till samma påföljd flera gånger under året, endast en gång. Har personen under året dömts till olika påföljder, redovisas denne en gång per påföljd. I summaraden redovisas dock personerna endast en gång.

Tabell 3.4.8 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvud-påföljd och ålder, 1986

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines or who were sentenced, by principal sanction and age, 1986

LAGRUM ENLIGT VILKET ÅKLAGARENS BESLUT MEDDELATS/HUVUDPÅFÖLJD	ÅLDER VID TIDEN FÖR ÅKLAGARBESLUTET/FÖRELÄGGANDET/DOMEN								TOTALT	NETTO PER RAD 1
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
ÅTALSUNDERLÅTELSE ENLIGT										
LUL, 1 PAR	675	38	-	-	-	-	-	-	713	689
LUL, 6 PAR	20	19	-	-	-	-	-	-	39	30
RB 20:7 ST 1 P 1	949	140	129	142	188	157	155	327	2187	2141
RB 20:7 ST 1 P 2	-	5	4	2	4	7	2	3	27	27
RB 20:7 ST 1 P 3	16	102	193	237	305	81	16	12	962	705
RB 20:7 ST 1 P 4	-	9	6	10	18	14	5	3	65	61
RB 20:7 ST 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LVM, 31 PAR	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE	1660	313	332	392	515	259	178	345	3994	3590
DOMAR OCH STRAFFÖRELÄGGANDEN										
FÄNGELSE	-	29	112	160	183	114	19	6	623	585
SLUTEN PSYK VÅRD	1	2	5	6	3	3	1	-	21	21
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖPPEN PSYK VÅRD	-	-	-	-	2	1	-	-	3	3
SKYDDSTILLSYN	8	121	194	217	270	121	24	8	963	961
DÄRAV MED FÄNGELSE	3	15	26	21	23	3	1	-	92	91
BRB 33:2 TILLÄMPAD	-	-	2	-	1	1	-	-	4	4
VILLKORLIG DOM	13	250	380	288	426	274	89	41	1761	1758
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	37	28	-	-	-	-	-	-	65	64
VÅRD ENL LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BÖTER	867	1972	2155	1973	3220	2370	1285	1192	15034	..
DÄRAV GENOM DOM	165	423	540	493	776	545	261	182	3385	3345
GENOM STRAFFÖRELÄGGANDE(SF)	702	1549	1615	1480	2444	1825	1024	1010	11649	..
DISCIPLINSTRAFF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BRB 34:1 P1 TILLÄMPAD	2	53	96	107	133	34	6	1	432	392
DÄRAV AVS FÄNGELSE	-	-	1	11	8	2	1	-	23	22
AVS SKYDDSTILLSYN	2	49	92	93	120	32	4	1	393	355
AVS VILLKORLIG DOM	-	4	3	3	5	-	1	-	16	16
FRI FRÅN PÅFÖLJD	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	-	3	5	-	4	-	1	1	14	14
SUMMA DOMAR OCH SF	928	2458	2947	2751	4241	2918	1425	1249	18917	..
DÄRAV DOMAR	226	909	1332	1271	1797	1093	401	239	7268	6907
SUMMA ÅTALSUNDERLÅTELSE, DOMAR OCH SF										
DÄRAV ÅTALSUNDERLÅTELSE	2588	2771	3279	3143	4756	3177	1603	1594	22911	..
OCH DOMAR	1886	1222	1664	1663	2312	1352	579	584	11262	9996

1) I denna kolumn redovisas en person, som dömts till samma påföljd flera gånger under året, endast en gång. Har personen under året dömts till olika påföljder, redovisas denne en gång per påföljd. I summeraden redovisas dock personerna endast en gång.

Tabell 3.4.9 a Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1986

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1986

Anm. Motsvarande tabell men med utförligare brottsredovisning finns i Statistiskt meddelande, serie R, »Huvudbrott och huvudpåföljd«.

HUVUDBROTT	DÖMDA TILL									
	FÄNG- ELSE	SLU- TEN PSYK VÄRD	VÄRD I SPEC SJKH F PSYK UTV.- STÖRDA	ÖP- PEN PSYK VÄRD	SKYDDSTILLSYN			VILL- KOR- LIG DOM	VÄRD ENLIGT	
					TO- TALT	DÄRAV MED FÄNG- ELSE	BRB 33:2 TILL- LÄM- PAD		SOCIAL- TJÄNST- LAGEN	LAGEN OM VÄRD AV MISS- BRUKARE
1 BROTT MOT BROTTSBALKEN	7635	297		1	16 4701	667	37	9448	642	19
2 BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	2090	167		1	9 765	139	18	1438	173	1
3 BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	1679	119			5 588	116	6	1279	159	1
4 DÄRAV MORD OCH DRÅP	62	62			3	1			4	
5 MISSHANDEL INKL GROV	1591	56			5 574	114	5	1178	151	1
6 VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	17	1			3			82		
7 BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	175	7		1	113	15	4	100	9	
8 ÅREKRÄNKNING (5 KAP)										
9 SEXUALBROTT (6 KAP)	228	41		1	3 62	7	8	59	5	
10 DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	118	22		1	7	1	2		2	
11 BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	8				2	1				
12 BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	4200	86		4	3556	464	14	6812	415	16
13 TILLEGREPPSBROTT (8 KAP)	2912	68		4	2393	316	5	3757	361	13
14 DÄRAV SNATTERI	9			1	9			8		3
15 STÖLD	1219	16		3	1612	132	2	3203	172	9
16 GROV STÖLD	863	11			307	106		120	48	
17 TILLEGREPP AV FORTSK.MEDEL	456	9			379	55	1	367	88	1
18 RÅN INKL GROV	328	27			46	20	2	20	44	
19 BEDRÅGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	1006	17			1023	126	7	2030	36	3
20 DÄRAV BEDRÅGERIBROTT (1-3 PAR)	602	16			738	91	5	1473	9	3
21 HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	397	1			282	34	2	555	25	
22 FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	89				96	11	1	316	1	
23 BROTT MOT Borgenärer MM (11 KAP)	168				12	3		691		
24 SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	25	1			32	8	1	18	17	
25 BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	233	24		1	152	26	3	428	19	1
26 ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	41	22			20	3	3	9	10	
27 DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	37	19			15	2	3	2	10	
28 FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	83	1		1	103	14		356	3	1
29 MENED, FÄLSKT ÅTAL MM (15 KAP)	109	1			29	9		63	6	
30 BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	1112	20		2	228	38	2	770	35	1
31 BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	2				3			9	2	
32 BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	596	20		2	205	38	2	245	33	1
33 DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	575	20		2	197	37	2	239	33	1
34 HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)										
35 BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	1									
36 MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	1							1		
37 BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	512				20			515		
38 BROTT MOT ANDRA LAGAR	6890	14		4	1635	191	3	1176	42	3
39 TRAFIKBROTTSLAGEN	5034	5		3	1032	29	2	487	16	2
40 DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	4557	4		2	966	18	1	461	11	2
41 SMITNING	98			1	25	3		9	2	
42 OLOVLIG KÖRNING	303				25	1		3	3	
43 NARKOTIKA STRAFFLAGEN	1047	8			480	143		175	18	1
44 VARUSMUGGLINGSLAGEN	195	1			47	3	1	42	3	
45 TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	103				20	3		48		
46 SKATTEBROTTSLAGEN	187			1	8	1		242		
47 MILJÖSKYDDSLAGEN										
48 NATURVÄRDSLAGEN										
49 VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR										
50 ÖVRIGT	324				48	12		182	5	
51 TOTALT	14525	311		1	20 6336	858	40	10624	684	22

BÖTER			DISCI- PLIN- STRAFF	BRB 34:1 TILLÄMPAD		FRI FRÅN PÅ- FÖLJD	PÅ- FÖLJD EFTER- GIVEN	ÅTALS- UNDER- LÄTEL- SER (=ÅU)	SUMMA DOMAR, SF OCH ÅU	
TOTALT	DÄRAV GENOM DOM	GENOM STRAFF- FÖRE- LÄGG.		TOTALT	DÄRAV AVS- FÄNG- ELSE					
25064	11953	13111	59	2829	296	6	27	15461	66205	1
3961	2962	999	-	315	39	1	10	963	9894	2
2318	1763	555	-	246	26	1	8	383	6786	3
-	-	-	-	1	1	-	-	1	133	4
2157	1624	533	-	240	24	1	8	365	6327	5
14	14	-	-	2	-	-	-	7	126	6
1445	1008	437	-	57	13	-	2	514	2423	7
25	19	6	-	-	-	-	-	9	34	8
166	166	-	-	11	-	-	-	56	632	9
1	1	-	-	-	-	-	-	4	156	10
7	6	1	-	1	-	-	-	1	19	11
17547	6812	10735	5	2255	219	2	11	13827	48736	12
12207	3070	9137	1	1589	146	2	8	11130	34445	13
9459	1770	7689	1	61	8	-	2	5916	15469	14
516	516	-	-	1110	104	1	4	3567	11432	15
10	10	-	-	121	5	-	-	153	1633	16
128	105	23	-	255	22	-	-	939	2622	17
2	2	-	-	9	1	-	-	32	508	18
1351	866	485	-	535	47	-	1	1487	7489	19
891	510	381	-	333	22	-	1	907	4973	20
455	351	104	-	201	25	-	-	571	2487	21
394	328	66	3	54	9	-	-	338	1291	22
196	102	94	-	16	2	-	-	46	1129	23
3399	2446	953	1	61	15	-	2	826	4382	24
547	338	209	1	95	10	-	1	303	1805	25
116	70	46	-	4	-	-	-	51	273	26
-	-	-	-	3	-	-	-	24	110	27
223	147	76	1	73	5	-	-	178	1023	28
208	121	87	-	18	5	-	1	74	509	29
3009	1841	1168	53	164	28	3	5	368	5770	30
978	185	793	-	1	1	1	1	47	1044	31
1322	1052	270	-	127	23	1	3	270	2825	32
1172	903	269	-	122	22	1	3	240	2605	33
9	9	-	1	-	-	-	-	-	10	34
1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	35
24	24	-	-	-	-	-	-	-	26	36
675	570	105	52	36	4	1	1	51	1863	37
80529	17820	62709	1	599	172	1	23	6157	97074	38
24131	6073	18058	1	305	104	-	7	2854	33877	39
5354	1680	3674	-	139	18	-	2	181	11679	40
1140	1140	-	-	9	5	-	1	98	1383	41
5987	980	5007	1	150	79	-	-	2076	8548	42
1698	504	1194	-	221	45	-	-	640	4288	43
5236	1003	4233	-	12	3	-	1	53	5590	44
498	475	23	-	12	4	-	-	39	720	45
220	220	-	-	6	2	1	-	39	704	46
12	12	-	-	-	-	-	-	-	12	47
275	51	224	-	-	-	-	-	22	297	48
40290	7291	32999	-	4	4	-	9	2085	42388	49
8169	2191	5978	-	39	10	-	6	425	9198	50
105593	29773	75820	60	3428	468	7	50	21618	163279	51

Tabell 3.4.9 b Kvinnor som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 1986

Women against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by principal offence and principal sanction, 1986

Anm. Motsvarande tabell men med utförligare brottsredovisning kan rekvideras från SCB.

HUVUDBROTT	DÖMDA TILL									
	FÄNG- ELSE	SLU- TEN PSYK VÅRD	VÅRD I SPEC SJUKH F PSYK UTV.- STÖRDA	ÖP- PEN PSYK VÅRD	SKYDDSTILLSYN TO- TALT	DÄRAV MED FÄNG- ELSE	BRB 33:2 TILL- LÄM- PAD	VILL- KGR- LIG DOM	VÅRD ENLIGT SOCIA- LÅGEN TJÄNST- LÅGEN	OM VÅRD AV MISS- BRUKARE
1 BROTT MOT BROTTSBALKEN	294	19	-	3	675	60	4	1602	58	-
2 BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	33	11	-	1	53	7	2	67	16	-
3 BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	30	10	-	1	49	7	1	57	15	-
4 DÄRAV MORD OCH DRÄP	5	7	-	-	1	-	-	-	-	-
5 MISSHANDEL INKL GROV	25	2	-	1	47	7	1	51	15	-
6 VÅLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-
7 BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	2	1	-	-	2	-	-	8	1	-
8 ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 SEXUALBROTT (6 KAP)	1	-	-	-	1	-	1	2	-	-
10 DÄRAV VÅLDTÄKT INKL GROV	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
11 BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
12 BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	228	5	-	2	566	47	1	1380	34	-
13 TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	127	2	-	2	272	25	-	708	28	-
14 DÄRAV SNATTERI	-	-	-	1	4	-	-	4	-	-
15 STÖLD	64	1	-	1	214	10	-	669	18	-
16 GROV STÖLD	39	-	-	-	33	11	-	17	1	-
17 TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	8	-	-	-	13	3	-	15	4	-
18 RÅN INKL GROVT	15	1	-	-	3	1	-	-	4	-
19 BEDRÅGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	89	3	-	-	268	20	1	527	4	-
20 DÄRAV BEDRÅGERIBROTT (1-3 PAR)	63	3	-	-	225	16	1	460	4	-
21 HÅLERI, HÅLERIFÖRSEELSE	26	-	-	-	42	3	-	67	-	-
22 FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	11	-	-	-	24	2	-	92	1	-
23 BROTT MOT BORGENÄRER MM (11 KAP)	1	-	-	-	-	-	-	52	-	-
24 SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	-	-	-	-	2	-	-	1	1	-
25 BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	16	3	-	-	33	3	1	124	3	-
26 ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	2	3	-	-	3	-	1	1	1	-
27 DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	1	3	-	-	2	-	1	-	1	-
28 FÖRFALSKNINGSBROTT (14 KAP)	6	-	-	-	23	2	-	108	-	-
29 MENED, FALSKT ÅTAL MM (15 KAP)	8	-	-	-	7	1	-	15	2	-
30 BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	17	-	-	-	23	3	-	31	5	-
31 BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
32 BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	17	-	-	-	22	3	-	30	5	-
33 DÄRAV VÅLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	16	-	-	-	21	3	-	28	5	-
34 HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35 BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36 MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37 BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38 BROTT MOT ANDRA LAGAR	329	2	-	-	288	32	-	159	7	-
39 TRAFIKBROTTSLAGEN	191	-	-	-	174	2	-	95	1	-
40 DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH.	178	-	-	-	165	1	-	93	1	-
41 SMITNING	3	-	-	-	4	1	-	1	-	-
42 OLOVLIG KÖRNING	10	-	-	-	4	-	-	-	-	-
43 NARKOTIKA STRAFFLAGEN	111	2	-	-	104	29	-	31	6	-
44 VARUSMUGGLINGSLAGEN	18	-	-	-	6	-	-	6	-	-
45 TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	5	-	-	-	2	-	-	7	-	-
46 SKATTEBROTTSLAGEN	3	-	-	-	-	-	-	14	-	-
47 MILJÖSKYDDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48 NATURVÅRDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
49 VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 ÖVRIGT	1	-	-	-	2	1	-	6	-	-
51 TOTALT	623	21	-	3	963	92	4	1761	65	-

BÖTER			DISCI- PLIN- STRAFF	BRB 34:1 TILLÄMPAD		FRI FRÅN PÅ- FÖLJD	PÅ- FÖLJD EFTER- GIVEN	ÅTALS- UNDER- LÄTEL- SER (=ÅU)	SUMMA DOMAR, SF OCH ÅU	
TOTALT	DÄRAV GENOM DOM	GENOM STRAFF- FÖRE- LÄGG.		TOTALT	DÄRAV AVS FÄNG- ELSE					
5970	1647	4323	-	359	14	1	12	3353	12346	1
349	261	88	-	17	1	1	4	112	664	2
189	150	39	-	12	1	1	2	50	416	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	4
178	142	36	-	12	1	1	2	50	384	5
1	1	-	-	-	-	-	-	-	8	6
155	108	47	-	5	-	-	2	60	236	7
3	1	2	-	-	-	-	-	2	5	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10
2	2	-	-	-	-	-	-	-	3	11
5328	1206	4122	-	308	10	-	5	3144	11000	12
4741	797	3944	-	179	6	-	4	2743	8806	13
4271	620	3651	-	26	-	-	2	2242	6550	14
75	75	-	-	122	6	-	2	394	1560	15
-	-	-	-	17	-	-	-	4	111	16
8	6	2	-	12	-	-	-	38	98	17
-	-	-	-	2	-	-	-	1	26	18
274	176	98	-	117	2	-	-	283	1565	19
201	127	74	-	86	1	-	-	199	1241	20
71	47	24	-	31	1	-	-	83	320	21
72	63	9	-	9	1	-	-	41	250	22
32	16	16	-	-	-	-	-	4	89	23
209	154	55	-	3	1	-	1	73	290	24
148	76	72	-	23	-	-	1	66	417	25
26	10	16	-	-	-	-	-	16	52	26
-	-	-	-	-	-	-	-	8	15	27
46	30	16	-	19	-	-	-	36	238	28
76	36	40	-	4	-	-	1	14	127	29
145	104	41	-	11	3	-	2	31	265	30
26	10	16	-	-	-	-	1	5	34	31
110	85	25	-	11	3	-	1	26	222	32
91	66	25	-	11	3	-	1	22	195	33
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35
9	9	-	-	-	-	-	-	-	9	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37
9064	1738	7326	-	73	9	-	2	641	10565	38
3572	776	2796	-	27	4	-	2	284	4346	39
381	100	281	-	12	1	-	-	12	842	40
211	211	-	-	-	-	-	1	6	226	41
593	93	500	-	15	3	-	-	197	819	42
243	96	147	-	41	5	-	-	127	665	43
816	124	692	-	2	-	-	-	4	852	44
40	38	2	-	1	-	-	-	6	61	45
18	18	-	-	-	-	-	-	3	38	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47
33	1	32	-	-	-	-	-	3	36	48
3389	494	2895	-	-	-	-	-	163	3552	49
953	191	762	-	2	-	-	-	51	1015	50
15034	3385	11649	-	432	23	1	14	3994	22911	51

Tabell 3.4.10 a Personer som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1986
Persons sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1986

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD I MÅNADER														TOTALT	GENOMSnittlig FÄNGELSETID I MÅNADER
	MINDRE ÄN 1	EXAKT 1	MER ÄN 1 HÖGST 2	MER ÄN 2 HÖGST 3	MER ÄN 3 HÖGST 4	MER ÄN 4 MINDRE ÄN 6	EXAKT 6	MER ÄN 6 MINDRE ÄN 12	EXAKT 12	MER ÄN 12 HÖGST 24	MER ÄN 24 HÖGST 48	MER ÄN 48	LIVS- TID			
BROTT MOT BROTTSBALKEN	396	1647	1480	1072	831	130	929	1000	483	520	204	89	4	8785	6.5	
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	44	653	425	262	166	30	153	127	126	169	108	48	4	2315	8.0	
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	39	578	370	226	135	26	116	98	91	100	43	42	4	1868	7.0	
DÄRAV MORD OCH DRAP	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	17	38	4	63	74.8	
MISSHANDEL INKL GROV	38	572	364	220	133	24	115	94	89	97	26	4	-	1776	4.7	
VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	1	3	3	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-	17	4.4	
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	5	67	46	26	17	4	12	8	6	6	3	1	-	201	4.1	
ÄREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
SEXUALBROTT (6 KAP)	-	7	7	9	13	-	24	21	26	62	62	5	-	236	19.5	
DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	-	1	1	-	5	6	17	43	44	2	-	119	25.0	
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	1	2	1	1	-	1	-	3	1	-	-	-	10	7.8	
BROTT MOT FÖRMÖGENHET (8-12 KAP)	51	641	836	684	471	79	678	795	337	318	80	39	-	5009	6.6	
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	41	417	601	489	328	57	481	522	220	222	61	38	-	3477	6.8	
DÄRAV SNATTERI	3	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1.2	
STÖLD	24	269	383	251	214	41	188	94	15	6	-	-	-	1485	3.4	
GROV STÖLD	8	26	68	88	34	7	209	348	122	94	13	3	-	1020	8.5	
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	4	110	129	123	70	9	63	46	7	5	-	-	-	566	3.5	
RÄN INKL GROVT	-	1	6	20	6	-	15	29	75	117	48	35	-	352	22.1	
BEDRÄGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	8	116	176	171	121	18	164	238	105	84	16	-	-	1217	6.6	
DÄRAV BEDRÄGERIBROTT (1-3 PAR)	3	62	81	98	56	8	94	182	86	68	13	-	-	751	7.6	
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	5	54	92	73	65	10	69	53	19	14	3	-	-	457	4.9	
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	-	16	16	10	5	1	24	15	7	10	1	1	-	106	7.2	
BROTT MOT BÖRGENÄRER MM (11 KAP)	-	83	34	12	16	2	8	11	5	-	2	-	-	173	3.0	
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	2	9	9	2	1	1	1	9	-	2	-	-	-	36	4.6	
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	2	29	54	35	29	8	32	32	9	25	15	2	-	272	8.0	
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	-	3	1	3	-	-	-	1	2	18	15	2	-	45	24.4	
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	-	-	-	3	-	-	-	1	2	18	15	1	-	40	25.5	
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	-	12	20	20	8	3	14	17	6	6	-	-	-	106	5.4	
MENED, FÄLSKT ÅTAL MM (15 KAP)	2	14	33	12	21	5	18	14	1	1	-	-	-	121	4.1	
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	299	324	165	91	165	13	66	46	11	8	1	-	-	1189	2.5	
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	4.3	
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	23	208	146	77	62	13	66	45	11	8	-	-	-	659	3.2	
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	22	204	139	72	58	13	64	44	11	8	-	-	-	635	3.2	
HÖGMÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	36.0	
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.0	
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	275	116	18	14	103	-	-	-	-	-	-	-	-	526	1.4	
BROTT MOT ANDRA LAGAR	350	4196	1345	366	194	44	204	226	91	165	126	53	-	7360	3.5	
TRAFIKBROTTSLAGEN	268	3735	1018	169	41	9	24	11	1	2	-	-	-	5278	1.3	
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTONYKTERH. SMITNING	221	3482	889	127	23	6	15	2	-	-	-	-	-	4765	1.3	
OLOVLIG KÖRNING	4	44	44	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	101	1.6	
NARKOTIKA STRAFFLAGEN	40	185	71	16	9	1	3	-	-	-	-	-	-	325	1.4	
VARUSMUGGLINGSLAGEN	43	196	168	136	81	22	124	146	68	116	101	33	-	1234	10.5	
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	1	46	40	15	7	4	6	22	4	14	23	20	-	202	16.6	
SKATTEBROTTSLAGEN	2	33	16	15	18	4	9	2	4	7	-	-	-	110	4.0	
MILJÖSKYDDSLAGEN	-	38	32	12	11	1	25	34	10	24	2	-	-	189	6.6	
NATURVÅRDSLAGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ÖVRIGT	36	148	71	19	36	4	16	11	4	2	-	-	-	347	2.3	
TOTALT	746	5843	2825	1438	1025	174	1133	1226	574	685	330	142	4	16145	5.1	

Tabell 3.4.10 b Kvinnor som dömts till fängelse, efter brott och fängelsetidens längd, 1986
 Women sentenced to imprisonment, by offence and duration of imprisonment, 1986

Anm. I denna tabell redovisas samtliga personer som dömts till fängelse, antingen enbart eller i kombination med annan påföljd.

BROTT	FÄNGELSETIDENS LÄNGD I MÅNADER													TOTALT	GENOMSnittlig FÄNGELSETID I MÅNADER
	MINDRE ÄN 1	EXAKT 1	MER ÄN 1 HÖGST 2	MER ÄN 2 HÖGST 3	MER ÄN 3 HÖGST 4	MER ÄN 4 HÖGST 6	EXAKT 6	MER ÄN 6 HÖGST 12	EXAKT 12	MER ÄN 12 HÖGST 24	MER ÄN 24 HÖGST 48	MER ÄN 48	LIVS- TID		
BROTT MOT BROTTSBALKEN	5	74	88	52	21	2	49	53	22	26	6	2	-	400	6.0
BROTT MOT PERSON (3-7 KAP)	-	10	12	3	1	-	1	2	5	5	3	-	-	42	7.7
BROTT MOT LIV OCH HÄLSA (3 KAP)	-	10	10	3	1	-	1	2	5	4	3	-	-	39	7.6
DÄRAV MORD OCH DRAP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	26.8
MISSHANDEL INKL GROV VÄLLANDE TILL ANNANS DÖD	-	10	10	3	1	-	1	2	5	2	-	-	-	34	4.7
BROTT MOT FRIHET O FRID (4 KAP)	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2.0
ÅREKRÄNKNING (5 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SEXUALBROTT (6 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	24.0
DÄRAV VÄLDTÄKT INKL GROV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	24.0
BROTT MOT FAMILJ (7 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT FORMÖGENHET (8-12 KAP)	5	50	64	46	13	2	46	46	17	20	2	2	-	313	6.0
TILLGREPPSBROTT (8 KAP)	5	30	40	19	9	1	28	19	9	8	2	1	-	171	5.7
DÄRAV SNATTERI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
STÖLD	3	21	32	8	7	-	10	2	2	-	-	-	-	85	2.8
GROV STÖLD	2	5	6	8	1	1	12	15	4	2	-	-	-	56	5.9
TILLGREPP AV FORTSK.MEDEL	-	3	1	1	1	-	3	2	-	-	-	-	-	11	4.3
RÄN INKL GROV	-	-	1	2	-	-	3	-	3	6	2	1	-	18	20.2
BEDRÅGERI O OREDLIGHET (9 KAP)	-	19	21	27	4	1	14	25	8	9	-	-	-	128	5.8
DÄRAV BEDRÅGERIBROTT (1-3 PAR)	-	11	12	19	2	1	12	23	7	9	-	-	-	96	6.7
HÄLERI, HÄLERIFÖRSEELSE	-	8	8	8	2	-	2	2	1	-	-	-	-	31	3.2
FÖRSKINGRING MM (10 KAP)	-	1	2	-	-	-	4	2	-	3	-	1	-	13	12.7
BROTT MOT BORGÄNÄRER MM (11 KAP)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.0
SKADEGÖRELSEBROTT (12 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT ALLMÄNHETEN (13-15 KAP)	-	4	8	2	3	-	1	2	-	1	1	-	-	22	5.2
ALLMÄNFÄRLIGA BROTT (13 KAP)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	15.5
DÄRAV MORDBRAND INKL GROV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	30.0
FÖRFÄLSKNINGSBROTT (14 KAP)	-	1	4	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	10	3.7
MENED, FÄLSKT ÅTAL MM (15 KAP)	-	2	4	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	10	4.6
BROTT MOT STATEN (16-21 KAP)	-	10	4	1	4	-	1	3	-	-	-	-	-	23	3.0
BROTT M ALLMÄN ORDNING (16 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M ALLM VERKSAMHET (17 KAP)	-	10	4	1	4	-	1	3	-	-	-	-	-	23	3.0
DÄRAV VÄLD M TJM (1-2,4-5 PAR)	-	10	4	1	3	-	1	3	-	-	-	-	-	22	3.0
HÖGHÅLSBROTT (18 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT M RIKETS SÄKERHET (19 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MYNDIGHETSMISSBRUK (20 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT AV KRIGSMÄN (21 KAP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BROTT MOT ANDRA LAGAR	16	192	47	25	7	4	13	25	8	17	14	2	-	370	5.1
TRAFIKBROTTLÅGEN	14	159	21	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	196	1.1
DÄRAV RATTFYLLERI, RATTÖNYKTERH.	14	151	16	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	182	1.1
SMITNING	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1.5
OLOVLIG KÖRNING	-	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1.5
NARKOTIKA-TRAFFLAGEN	2	26	20	22	4	3	11	22	8	14	12	2	-	146	9.9
VARUSMUGGLINGSLAGEN	-	3	4	1	1	1	-	3	-	3	2	-	-	18	10.0
TILLVERKNING AV/HANDEL M DRYCKER	-	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	5	4.2
SKATTEBROTTLÅGEN	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1.7
MILJÖSKYDDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NATURVÅRDSLÅGEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VÄGTRAFIKFÖRFATTNINGAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ÖVRIGT	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.0
TOTALT	21	266	135	77	28	6	62	78	30	43	20	4	-	770	5.5

Tabell 3.4.11 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter medborgarskap, huvudbrott och ålder, 1986

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by citizenship, principal offence and age, 1986

MEDBORGARE FRÅN	HUVUDBROTT				BROTT MOT ANDRA LAGAR			TOTALT	ÅLDER VID TIDEN FÖR DOMEN/ÅKLAGARBESLUTET/ STRAFFÖRELÄGGANDET				
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				SAMT- LIGA	DÄRAV			15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	BROTT MOT PERSON	FÖR- MÖGEN- HETS- BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA		RATT- FYLLE- RI OCH RATT- ÖNYK- TERHET							
						NARKO- TIKA- STRAFF- LAGEN							
NORDEN	714	3193	381	4288	7004	869	266	11292	887	1075	1431	5414	2485
ÖVRIGA EUROPA INKL SOVJET O TURKIET	400	2478	182	3060	4449	348	132	7509	562	518	951	3634	1844
AFRIKA	90	281	61	432	218	21	19	650	17	40	110	426	57
NORDAMERIKA	14	52	11	77	121	10	6	198	25	22	24	77	50
SYD- OCH MELLANAMERIKA	83	542	40	665	418	31	18	1083	58	104	167	603	151
ASIEN	109	663	58	830	684	41	31	1514	57	97	302	948	110
AUSTRALIEN OCH OCEANIEN	-	9	1	10	10	-	2	20	3	-	5	8	4
STATSLÖSA OCH OKÄNT	27	97	7	131	96	4	3	227	20	35	48	92	32
SAMTLIGA UTLÄNDSKA MEDBORGARE	1437	7315	741	9493	13000	1324	477	22493	1629	1891	3038	11202	4733
SVERIGE	8457	41421	6834	56712	84074	10355	3811	140786	13899	19983	22427	47997	36480
TOTALT	9894	48736	7575	66205	97074	11679	4288	163279	15528	21874	25465	59199	41213
DÄRAV KYRKOBOKFÖRDA													
NORDEN	649	2718	306	3673	3668	739	193	7341	766	703	840	3542	1490
ÖVRIGA EUROPA INKL SOVJET O TURKIET	372	2073	158	2603	2605	271	112	5208	527	442	696	2374	1169
AFRIKA	69	199	48	316	182	17	16	498	15	25	65	344	49
NORDAMERIKA	12	38	8	58	76	5	5	134	20	17	16	54	27
SYD- OCH MELLANAMERIKA	80	427	40	547	381	27	18	928	55	94	135	509	135
ASIEN	99	585	53	737	612	38	26	1349	55	85	269	859	81
AUSTRALIEN OCH OCEANIEN	-	8	1	9	4	-	1	13	3	-	2	5	3
STATSLÖSA OCH OKÄNT	20	82	3	105	60	3	1	165	18	26	32	67	22
SAMTLIGA KYRKOBOKF. UTLÄNDSKA MEDBORGARE	1301	6130	617	8048	7588	1100	372	15636	1459	1392	2055	7754	2976

Tabell 3.4.12 Personer som meddelats åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller som dömts, efter län, huvudbrott och ålder, 1986

Persons against whom prosecution was waived, who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced, by county, principal offence and age, 1986

LÄN	HUVUDBROTT				BROTT MOT ANDRA LAGAR			TOTALT	ÅLDER VID TIDEN FÖR DOMEN/ÅKLAGARBESLUTET/ STRAFFÖRELÄGGANDET				
	BROTT MOT BROTTSBALKEN				SAMT- LIGA	DÄRAV			15-17	18-20	21-24	25-39	40-
	BROTT MOT PERSON	FÖR- MÖGEN- HETS- BROTT	BROTT MOT ALLM O STATEN	SUMMA		RATT- FYLLE- RI OCH RATT- ÖNYK- TERHET	NARKO- TIKA- STRAFF- LAGEN						
STOCKHOLMS LÄN	2028	11887	2028	15943	16835	2161	1023	32778	2728	3541	5060	13540	7909
UPPSALA LÄN	323	1563	263	2149	2891	296	59	5040	531	550	763	1914	1282
SÖDERMANLANDS LÄN	317	1676	310	2303	3615	328	145	5918	600	841	971	2033	1473
ÖSTERGÖTLANDS LÄN	419	1930	304	2653	3674	382	117	6327	608	876	1064	2215	1564
JÖNKÖPINGS LÄN	345	1636	249	2230	2504	310	60	4734	532	681	749	1512	1260
KRONBERGS LÄN	173	677	120	970	1929	177	42	2899	208	438	432	982	839
KALMAR LÄN	156	693	64	913	2204	210	37	3117	368	504	456	934	855
GÖTLANDS LÄN	85	350	48	483	457	113	6	940	106	173	149	284	228
BLEKINGE LÄN	160	559	138	857	1564	190	46	2421	249	410	367	736	659
KRISTIANSTADS LÄN	270	1264	302	1836	2995	406	37	4831	511	747	842	1485	1246
MALMÖHUS LÄN	1136	5561	723	7420	11516	1241	502	18936	1673	2248	2897	7259	4859
HALLANDS LÄN	190	1020	117	1327	2308	370	68	3635	393	557	609	1177	899
GÖTEBORGS O BOHUS LÄN	859	4866	580	6305	8460	1242	987	14765	1315	1868	2464	5819	3299
ÄLVSBORGS LÄN	391	1749	222	2362	4674	588	110	7036	727	1109	981	2320	1899
SKARABORGS LÄN	213	1023	170	1406	2230	336	126	3636	381	645	597	1106	907
VÄRMLANDS LÄN	303	1481	257	2041	3219	498	73	5260	472	888	913	1744	1243
ÖREBRO LÄN	360	1530	202	2092	2886	327	133	4978	518	652	758	1770	1280
VÄSTMANLANDS LÄN	268	1585	217	2070	3071	311	188	5141	503	624	808	1951	1255
KOPPARBERGS LÄN	398	1335	210	1943	2602	364	77	4545	580	719	650	1400	1196
GÄVLEBORGS LÄN	343	1334	175	1852	2559	432	212	4411	452	627	726	1464	1142
VÄSTERNORRLANDS LÄN	326	1418	228	1972	2626	440	84	4598	569	696	697	1451	1185
JÄMTLANDS LÄN	105	539	68	712	1088	210	38	1800	174	250	249	595	532
VÄSTERBOTTENS LÄN	222	1099	171	1492	2680	248	26	4172	491	591	555	1318	1217
NORRBOTTENS LÄN	358	1648	339	2345	3863	390	47	6208	666	1106	970	1998	1468
TULLVERKSÅKLAGARE	-	3	2	5	4202	1	-	4207	135	400	548	1858	1266
REGIONÅKLAGARE	-	20	6	26	39	1	21	65	3	3	12	19	28
HELA RIKET	9894	48736	7575	66205	97074	11679	4288	163279	15528	21874	25465	59199	41213

Tabell 3.4.13 Personer som dömts, efter påföljd 1986
Persons who were sentenced 1986, by sanction

PÅFÖLJD	DOMAR	PÅFÖLJD	DOMAR
ENDAST EN PÅFÖLJD	55151	TVÅ PÅFÖLJDER	10680
-----		-----	
FÄNGELSE	14457	FÄNGELSE + SKYDDSTILLSYN	162
SLUTEN PSYK VÅRD	310	-''- + VILLKORLIG DOM	58
VÅRD I SPEC.SJH F PSYK UTV.STÖRDA	1	-''- + DAGSBÖTER	16
ÖPPEN PSYK VÅRD	19	-''- + ANNAN PÅFÖLJD	1
SKYDDSTILLSYN	4492		
DÄRAV MED FÄNGELSE	858	DAGSBÖTER + ÖPPEN PSYK VÅRD	1
BRB 33:2 TILLÄMPAD	39	-''- + SKYDDSTILLSYN	1704
VILLKORLIG DOM	3377	-''- + VILLKORLIG DOM	7191
VÅRD ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	445	-''- + VÅRD ENL SOL	239
VÅRD ENL LAG O VÅRD AV MISSBRUKARE	22	-''- + VÅRD ENL LVM	-
DAGSBÖTER	23719	-''- + NORMERADE BÖTER	4
NORMERADE BÖTER	36		
PENNINGSBÖTER	5998	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + FÄNGELSE	584
DISCIPLINSTRÄFF	58	DÄRAV AVS FÄNGELSE	6
BRB 34:1 P 1 TILLÄMPAD	2160	SKYDDSTILLSYN	578
DÄRAV AVS FÄNGELSE	457	VILLKORLIG DOM	-
SKYDDSTILLSYN	1617		
VILLKORLIG DOM	86	BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + DAGSBÖTER	713
FRI FRÅN PÅFÖLJD	7	DÄRAV AVS FÄNGELSE	11
PÅFÖLJD EFTERGIVEN	50	SKYDDSTILLSYN	641
		VILLKORLIG DOM	61
		BRB 34:1 P 1 TILLÄMP + ANNAN PÅFÖLJD	3
		DÄRAV AVS FÄNGELSE	1
		SKYDDSTILLSYN	2
		VILLKORLIG DOM	-
		ÖVRIGT	4
		FLERA PÅFÖLJDER	10

		DÄRAV FÄNGELSE + ANNAN PÅFÖLJD	9
		SUMMA	65841

3.5 Kriminalvård

Corrections

3.5.1 Några resultat

Kriminalvård – fängelse och frivård

Kriminalvård innebär

- antingen *intagning* i fängelse, även kallad anstaltsvård
- eller frivård, dvs *övervakning* av dem som dömts till skyddstillsyn eller som villkorligt frigivits ur fängelset.

Kriminalvården sysselsätter ungefär 4 600 personer på anstalterna, 750 inom frivården och 345 personer vid kriminalvårdsstyrelsen. Hela kriminalvården kostade ca 1,9 miljarder kronor budgetåret 1986/87.

Fängelserna

Den 1 oktober 1986 fanns 76 fängelser: 19 riksanstalter och 57 lokalanstalter samt 25 häkten.

År 1986 togs drygt 46 000 personer¹ in i fängelser och häkten. Mellan 1977 och 1983 ökade antalet nyintagna fångar (exkl häktade) med 44 procent. Ökningen har brutits sedan 1984. Medelbeläggningen 1986 är däremot ungefär lika stor som 1977.

Ökningen av intagningarna efter 1977 kan förklaras av²:

- Polisens och åklagarnas ökade insatser mot illegal hantering av *alkohol* (sedan 1978, då en straffskärpning bl a för langning trädde i kraft) och *narkotika* (sedan 1980), vilka har lett till fler fängelsestraff.
- Intensifierade insatser mot den ekonomiska brottsligheten vilka resulterat i ett tydligt ökat antal fängelsestraff.
- Fler *äldre* kriminellt belastade personer (30 – år) som döms till fängelse för traditionella vålds- och förmögenhetsbrott.

De vanligaste brotten bland dem som påbörjar ett fängelsestraff är alltså rattfylleri, stöld och misshandel. Narkotikabrotten utgör mindre än 10 procent.

Antalet kvinnor har fyrdubblats sedan mitten av 60-talet

Få unga personer (15–20 år) och få kvinnor tas in i fängelserna. Antalet nyintagna 15–17-åringar har under perioden 1965–1986 varierat mellan 40 (1965) och 9 (1975). 1986 var antalet 28. Antalet kvinnor har däremot fyrdubblats sedan mitten av 60-talet: 1965 togs 163 kvinnor in – 1986 var de 644. Det genomsnittliga antalet kvinnor i fängelserna är idag omkring 200 (inkl häktade).

År 1986 var strafftiden för 54 procent av de nyintagna högst 2 månader. För 14 procent var den 1 år eller längre. Räknar man däremot strafftiden *en given dag* blir bilden annorlunda.

Den 1 mars 1987 hade

- 16 procent en strafftid på mindre än 2 månader
- 21 procent på 2 månader och upp till 6 månader
- 35 procent på 6 månader och upp till 2 år
- 28 procent på 2 år och däröver.

Långa strafftider har ökat

Antalet fångar med långa strafftider har ökat kraftigt sedan mitten av 70-talet. Cirka 1/3 del av dem avser utländska medborgare. 1986 registrerades 3 nykomna livstidsfångar.

	Intagna den 1 mars		
	Strafftid på		
	2–4 år	5 år eller mer	Summa
1976	455	128	583
1986	730	403	1 133

Ökningen bör bl a ses mot bakgrund av att internering avskaffats 1981 och de ökade insatserna mot narkotikabrottsligheten (se nedan avsnitt 3.7).

- 1) Dubbelräkningar av personer förekommer i statistiken, dvs en och samma person kan ha tagits in flera gånger under året.
- 2) Se RS-promemoria 1983:10 "Varför ökar beläggningen på fängelserna?"

Trots att fångar med långa strafftider blir allt fler minskar den genomsnittliga vistelsetiden. Det beror huvudsakligen på de generösa reglerna angående villkorlig frigivning. Gränsen för villkorlig frigivning har sänkts tre gånger sedan 1980. Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande två år i regel ska friges villkorligt när *halva tiden*, dock minst två månader, har avtjänats.

Fängelsevistelsen varar i genomsnitt i drygt 3 månader

Den genomsnittliga vistelsetiden var 3 månader 1986. (Räknar man bort rattfyllerister, som vanligtvis döms till 1 à 2 månaders fängelse, ökar den genomsnittliga vistelsetiden till ungefär 3,6 månader). Utvecklingen har sett ut på följande vis:

Genomsnittlig vistelsetid i månader	1965	1970	1975	1980	1985	1986
	4,9	4,5	3,7	3,5	3,2	3,0

Den 1 januari 1987 var 4 100 fångar (inkl häktade) inskrivna på fängelserna.

Drygt 10 procent av de inskrivna brukar dock inte vara närvarande av olika skäl: vissa har permissioner, andra är sjuka, vistas på behandlingshem eller är på rymmen osv.

Omkring 70 procent av fångarna (inkl häktade) är inskrivna på slutna anstalter. Där är bevakningen strängare än på de öppna anstalterna.

Fångarna har arbetsplikt. Ca hälften av dem är sysselsatta med industri- eller jordbruksarbete. Timförtjänsten är omkring 8 kr. Marknadsmässig lön betalas på 3 anstalter. Knappt 15 procent studerar.

En given dag har omkring 150 intagna eller drygt 3 procent av fångarna *frigång*, dvs de får vistas utanför fängelset på dagen för att arbeta eller studera. Nätterna ska emellertid tillbringas i fängelset. Frigång har funnits sedan 1943, men användes inte i någon större utsträckning före 1974.

En given dag vistas omkring 130 intagna eller 3 procent av fångarna enligt § 34 *kriminalvårdslagen* utanför fängelse; på behandlingshem eller i familjevård, på folkhögskolor eller i militärtjänst. I genomsnitt varar dessa vistelser i 2 månader och 3 av 5 vistelser brukar fullföljas (KVS Rapport 1985:1).

Rymningar och missbruk av permissioner har minskat

År 1986 inträffade 1 000 rymningar och 4 procent av de 40 000 beviljade permissionerna missköttes. Missbruk av permissioner minskade under 70-talet trots att allt fler permissioner beviljades. Antalet rymningar har mer än halverats sedan 1977. De disciplinära bestraffningarna har utvecklats på följande sätt.

	1977	1986/87
Varning	2 606	2 650
Tidstillägg enligt 47 § Kval	1 099	1 837
Förflyttning	1 706	1 532
Summa	5 411	6 019

Tung narkotika förekommer sällan på anstalterna

Den sedan 1968 årligen insamlade statistiken visar, att antalet *kända* narkotikamissbrukare har varit konstant. Det har legat kring 1 100 intagna eller mellan en tredjedel och en fjärdedel av samtliga fångar. Sedan 1982 inträffade dock en ökning. Den 1 april 1987 var antalet kända narkotikamissbrukare 1 500. En av orsakerna till ökningen är att antalet personer som dömts för narkotikabrott till fängelse ökat kraftigt under 80-talet pga ändrad ingripandepaxis (se nedan avsnitt 3.7).

Cannabis är det preparat som är vanligast i fängelserna. Amfetamin och opiater är däremot sällsynta (KVS Rapport 1983:1).

Många undersökningar om fångarnas sociala situationer har visat att . . .

- . . . deras uppväxtmiljö i stor utsträckning varit dålig;
- . . . utbildning utöver folk- och grundskola är mycket ovanlig hos dem;
- . . . arbets- och bostadslöshet förekommer ofta;
- . . . många har alkohol- och narkotikaproblem;
- . . . över hälften har redan tidigare fängelseerfarenhet.

Många återfaller trots långa straff

Risken att återfalla i nya brott är störst tiden närmast efter frigivningen. Den varierar också med hur långt fängelsestraffet har varit och hur många gånger man tidigare varit straffad. I korthet: ju oftare man har varit straffad tidigare, desto längre fängelsestraff får man (delvis beroende på att brotten blir grövre) och desto större är risken att begå nya brott efter frigivningen.

Av de som 1980 dömdes till fängelsestraff återföll (i procent) t o m 1984 år i allvarigare (s k grövre) brott

Antal tidigare lagföringar	Fängelsestraffets längd				
	1 mån	2-6 mån	7-12 mån	13-mån	Alla
0	18	24	22	15	19
1-2	32	45	60	47	39
3-5	55	68	72	62	63
6-	72	88	92	83	85

Endast svenska medborgare. 1:a lagföring under året.

Att ha människor i fängelse kostade 1985/86, beroende på anstaltstyp, mellan 580 kr (öppna riksanstalter) och 1 100 kr (slutna riksanstalter) per person och dygn. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppgick till 870 kr budgetåret 1985/86.

Frivården

Frivården har till uppgift att anpassa straffade till samhället genom övervakning, vilket innebär kontroll, sociala insatser och personlig påverkan. För varje dömd person inom frivården utses därför en övervakare. Tanken är att den dömda regelbundet ska träffa sin övervakare.

Övervakning är billig

Idag får man övervakning antingen omedelbart efter domen (skyddstillsyn) eller efter villkorlig frigivning från fängelset.

Övervakningen pågår i regel under 1 år och kostar 52 kronor per person och dygn.

Den 1 januari 1987 stod ca 12 000 personer under övervakning. Antalet övervakade har minskat kraftigt sedan 1 juli 1983, då övervakningstiden förkortades till i regel 1 år. Det finns drygt 5 000 lekmanövervakare, dvs vanliga medborgare som ställer upp som övervakare. Dessutom finns knappt 500 tjänstemannaövervakare.

Övervakaruppgiften är inte lätt. Den 1 oktober 1985 såg de övervakades situation ut så här. Endast 26 procent hade arbete i öppna marknaden och var fjärde saknade bostad.

Av de som dömdes till skyddstillsyn 1980 var andelen (i procent) som t o m 1984 återföll i allvarigare (s k grövre) brott följande.

Antal tidigare lagföringar	Ålder				Alla
	15–19 år	20–24 år	25–39 år	40–år	
0	50	47	28	14	39
1–2	69	55	40	25	52
3–5	85	72	57	34	65
6–	92	88	75	59	76

Endast svenska medborgare. 1:a lagföring under året.

Antal tidigare lagföringar	Antal lagförda personer		Andel som dömts till fängelse		Andel som återfallit (samtliga påföljder) inom 3 år			
	66–68	78–80	66–68	78–80	66–68	78–80	därav minst 3 gånger 66–68	78–80
0	35 000	36 600	26	26	26	24	6	5
1–2	20 400	18 800	41	34	47	42	13	9
3–4	7 600	8 300	63	41	61	57	20	16
5–9	8 900	9 900	77	50	68	67	19	23
10–	1 500	8 500	92	66	83	81	28	42
TOTALT	73 400	82 100	41	36	42	43	12	13

Anm.: Statistiken avser endast svenska medborgare lagförda för grövre brott. Första lagföring under resp år.

Fängelse bättre än skyddstillsyn?

Eftersom domstolarna *inte* väljer olika påföljder "slumpmässigt" utan bl a tar hänsyn till de tilltalades olika prognoser, ger en jämförelse av tablerna ovan inget svar på frågan om fängelse är bättre än skyddstillsyn för att förhindra återfall.

Denna fråga kan dock belysas genom att studera påföljdsvalet och återfallsfrekvenserna för *samtliga* lagförda personer under en längre tidsperiod. Om fängelserna är bättre för att förhindra återfall än skyddstillsyn och andra mindre ingripande påföljder, borde återfallsfrekvenserna öka när användningen av fängelse minskar.

Tablån på föregående sida visar att återfallsfrekvenserna inte har ökat, utan snarare minskat under den studerade perioden – trots en påtaglig nedtrappning av fängelsestraffets användning. Ett undantag gäller emellertid personer över 25 år med minst 5 tidigare lagföringar. Här har andelen som återfallit *minst 3 gånger inom 3 år* ökat. Färre och kortare fängelsevistelser har ökat deras tid i frihet och därmed också de praktiska möjligheterna att begå nya brott.

Nordisk jämförelse 1984

Norge har få fångar, Finland många

Medelantalet fångar (inkl häktade) var lägst i Norge (49 fångar per 100 000 invånare). I Sverige var motsvarande antal 52, i Danmark 63 och i Finland 92. Uppgifterna avser år 1984. Medelantalet fångar ökade de senaste 5 åren i Norge, medan det minskade i Finland och Sverige.

Den genomsnittliga vistelsetiden för dömda fångar kan uppskattas till mindre än 2 månader i Danmark, till drygt 2 månader i Norge, 3 månader i Sverige och till minst det dubbla i Finland.

Europeisk jämförelse 1985

Sverige har få fångar

Jämfört med de övriga europeiska stater som anslutit sig till *Europarådet* var det svenska fångantalet den 1 sept 1985 *lägre* än genomsnittet för samtliga stater. Detta gäller även för andelen häktade, unga personer och den genomsnittliga vistelsetiden. Däremot var andelen utländska medborgare

bland fångarna i Sverige *högre* än det europeiska genomsnittet. Sedan början av 1970-talet har fångantalet i de flesta europeiska länderna ökat (undantag: Spanien), medan det sjunkit i de nordiska länderna med undantag för Norge och Island.

Tablå 1 Fångantalet den 1 september 1985 i medlemsstaterna i Europarådet. Per 100 000 av befolkningen

Rang 1985	Land	Fångantalet per 100 000 av befolkningen			därav andel (i procent)				Genomsnittlig vistelsetid 1984 (i månader)
		1983	1984	1985	häktade m m	kvinnor	ungdomar (under 21 år)	utl medborgare	
1.	Turkiet	..	193	139	35	3	1	1	7,4
2.	Österrike	110	109	109	24	4	..	8	..
3.	England ¹⁾	88	87	97	21	3	27	1	3,0
4.	Portugal	59	78	93	35	4	13	5	8,5
5.	Västtyskland	100	97	92	24	4	13	15	6,7
6.	Italien	73	76	77	59	5	..	9	5,0
7.	Luxemburg	67	66	73	34	5	4	43	3,7
8.	Frankrike	70	76	72	50	4	16	26	5,5
9.	Schweiz	62	62	64	24	5	..	35	..
10.	Danmark	60	60	63	26	4	..	..	1,1
11.	Belgien	65	66	63	31	5	..	28	3,7
12.	Spanien	39	44	58	49	5	16	11	3,2
13.	Irland	42	44	56	7	2	29	2	3,0
14.	Sverige	43	48	49	17	4	4	21	..²⁾
15.	Norge	47	49	45	23	..	10	8	2,2 ³⁾
16.	Island	24	32	39	18	2	..	1	3,0
17.	Grekland	47	37	36	24	3	7	16	6,4 ³⁾
18.	Nederländerna	28	33	34	34	3	..	15	2,3
19.	Cypern	36	40	33	6	2	24	23	4,5
20.	Malta	30	29	26	36	6	..	12	5,0
Genomsnitt		..	66	66	29	4	14	15	4,4

1) Inkl. Wales och Skottland. 2) 2,9 månader (jfr Tabell 3.5.10 nedan). 3) Avser 1983.

Anmärkning: Liechtenstein ingår inte i redovisningen. Tablåen bör läsas översiktligt eftersom jämförelser mellan olika stater kan störas av delvis kraftiga säsongsvariationer. För eventuellt vetenskapligt bruk hänvisas till de tekniska kommentarerna i originalkällan.

Källa: Council of Europe. Prison Information Bulletin.

3.5.2 Statistikens omfattning, insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken omfattar i huvudsak uppgifter om personer som *pga brott*

- har berövats friheten
- eller
- som står under övervakning.

Statistiken omfattar dock inte de personer som *pga brott* har berövats friheten eller som står under övervakning enligt

- barnavårdslagen (ungdomsvårdsskolor)¹
- nykterhetsvårdslagen (nykterhetsvårdsanstalter)²
- mentalsjukhus m m (BrB 31:3)
- tillfälligt omhändertagna enligt polislagen 11–18 §§ (tidigare LTO, se avsnitt 3.3)
- gripna, anhållna på polisarrestorer som inte är samordnade med kriminalvårdsanstalter.

Kriminalvårdsstatistik framställs av kriminalvårdsstyrelsen (KVS) och fr o m 1973 är uppgiftsinsamlingen integrerad i rättsväsendets informationssystem (RI). Kriminalvårdsstatistiken erhålles genom bearbetningar av det centrala kriminalvårdsregistret. Det centrala kriminalvårdsregistret innehåller dels uppgifter från RI:s domsrutin, dels rapporter från kriminalvårdsanstalterna samt interneringsnämnden³, ungdomsfängelnsnämnden³, kriminalvårdsnämnden och de lokala övervakningsnämnderna.

3.5.3 Kvalitet och jämförbarhet

Tidigare årgångar av Rättsstatistisk årsbok (1974–1980) innehåller uppgifter även för perioden 1950–1964. Av utrymmesskäl har redovisningen sedan 1981 inskränkts till perioden efter brottsbalkens ikraftträdande 1965. Samtidigt omredigerades vissa tabeller, vilket dock inte påverkar jämförbarheten med tidigare år. Fr o m RSÅ 1985 redovisas åren 1966–1979 som 5-års medeltal.

Vissa uppgifter har ej varit möjliga att erhålla för samtliga år. Kvaliteten i redovisningen torde ha höjts fr o m 1973 genom att uppgifterna sedan detta år hämtas från det centrala kriminalvårdsregistret inom RI.

1) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt Socialtjänstlagen; »hem för vård eller boende«.

2) Fr o m 1 januari 1982 vård enligt lag om vård av missbrukare; »hem för vård eller boende«.

3) Internering har avskaffats 1 juli 1981. Ungdomsfängelse har avskaffats 1 januari 1980.

3.5.4 Definitioner och begrepp

Fängelse (26 kap BrB) är ett tidsbestämt frihetsstraff. Strafftiden är fr o m 1 juli 1981 minst 14 dagar (tidigare 1 månad) och högst 10 år. Tiden kan dock ökas till 12 år (i undantagsfall till 16 år) om straffet är gemensamt för flera brott.

Fängelse på livstid kan utdömas för ett mindre antal mycket grova brott.

Förvandlingsstraff för böter (BrB 25:7). Före den 1 juli 1983 kunde obetalda böter förvandlas till fängelse. Förvandlingsstraffets längd beräknades efter antalet ådömda dagsböter. Minimum var 10 dagars och maximum 90 dagars fängelse. Sedan 1 juli 1983 får förvandling av bötesstraff endast äga rum i vissa särskilt anmärkningsvärda fall. Förvandlingsstraffet bestäms av rätten till fängelse i lägst 14 dagar och högst 3 månader. Någon särskild förvandlingsskala gäller inte längre.

Angående böter se avsnitt 3.4.5.

Gripna, anhållna, häktade. En person som är misstänkt för brott kan *gripas* av polisman, förklaras *anhållen* av åklagare och slutligen *häktas* genom beslut av domstol.

Se vidare avsnitt 3.3.

Huvudbrott bestäms utifrån den dom som legat närmast före den aktuella intagningen i anstalt. I de fall när flera brott anges i domen har som huvudbrott i första hand det brott valts som har längsta angivna strafftid i straffskalan. När två eller flera brott med samma maximigräns förekommit i domen har det brott angivits som har högsta minimistrafftid. I de fall där strafflatituderna för de brott som redovisas i domen varit lika har något huvudbrott ej bestämts.

OBS! Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4.5.

Internering (30 kap BrB) avskaffades den 1 juli 1981. Internering var en brottspåföljd vid allvarliga brott, då ett långvarigt och tidsobestämt frihetsstraff ansågs lämpligt för att förebygga *fortsatt* allvarlig brottslighet.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt. Den började i anstalt och fortgick där under minst 1 år. Någon maximitid för internering fanns inte stadgad, men anstaltstiden kunde bestämmas till högst 12 år.

Beslut om övergång till vård utom anstalt fattades av interneringsnämnden. Under frivården stod den dömde under övervakning. Efter 5 år utom anstalt upphörde påföljden.

Skyddstillsyn (28 kap BrB) är en påföljd som innebär kriminalvård i frihet med övervakning och eventuellt med skyldighet att följa särskilda – av rätten – meddelade föreskrifter.

Skyddstillsyn pågår under en prøvotid om 3 år. I vissa fall kunde före 1974 *prövotiden* förlängas till högst 5 år. Fr o m 1974 upphör *övervakningen* automatiskt efter 2 år (fr o m 1 juli 1983 efter 1 år) om inte den dömde av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning.

Skyddstillsyn med anstaltsbehandling (BrB 28:3). Före 1980 kunde anstaltsvistelse under en eller två månader ingå i skyddstillsynen.

Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3). Sedan 1 januari 1980 kan skyddstillsyn förenas med ett fängelsestraff på högst 3 månader.

Villkorlig frigivning (BrB 26:6). Före 1966 var villkorlig frigivning efter *fem sjättedelar* av strafftiden obligatorisk för dem som dömts till mer än sex månaders fängelse. Därefter gällde fram till 30 juni 1983, att villkorlig frigivning kunde ske sedan *två tredjedelar* av strafftiden eller, om särskilda skäl förelåg, *halva* tiden avtjänats.

Fr o m 1 juli 1983 gäller att den som har en strafftid understigande 2 år i regel ska friges villkorligt när *halva* tiden, dock minst två månader, har avtjänats.

För den som villkorligt friges gäller en prøvotid av ett år (i undantagsfall högst 3 år). Under prøvotiden kan den frigivne ställas under övervakning.

Ungdomsfängelse (29 kap BrB) har avskaffats den 1 januari 1980.

Ungdomsfängelse var ett tidsobestämt frihetsberövande, följt av kriminalvård i frihet. I regel skulle den tilltalade vid domen ha fyllt 18 år men ej 21 år. Vidare förutsattes att sådan fostran och utbildning som gavs i ungdomsfängelse var lämplig för den dömde.

Påföljden verkställdes i och utom anstalt under samman-

lagt högst 5 år. Den började med en vistelse i anstalt, som i regel varade drygt 1 år. Vid vård utom anstalt stod den dömde under övervakning.

3.5.5 Tidigare publicering

Den officiella kriminalvårdsstatistiken går tillbaka till år 1830. Ett sammandrag för åren 1830–1856 finns publicerat i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *B. Rättsväsendet. Ny följd. Sammandrag af Justitie-Statsministrarnas Underdåniga Embetsberättelse för åren 1830 till och med 1856, Stockholm 1868*.

En regelbunden publicering av dåvarande fångvårdsstyrelsens årsberättelser påbörjades 1857 i *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik* under titeln *G. Fångvård. Ny följd*.

Fr o m år 1911 har årsberättelserna publicerats av Kungliga Fångvårdsstyrelsen i serien *Sveriges Officiella Statistik* under benämningen *Fångvården år 1911* osv.

Vissa sammanfattande och översiktliga tabeller har för åren 1871 t o m 1913 publicerats i *Statistisk tidskrift* under rubriken *Sveriges Officiella Statistik i sammandrag* och fr o m 1914 i *Statistisk årsbok* under rubriken *Rättsväsen* samt i *Historisk statistik för Sverige* (Stockholm 1960). Se nu även för perioden 1751–1984 *Brott och straff i Sverige 1750–1984* (Urval nr 18).

För perioden 1948 till 1959 finns inga tryckta årsberättelser. 1960 års berättelse utgavs i stencilform med titeln *Kriminalvården* av Kungliga Fångvårdsstyrelsen. Fr o m 1961 återupptogs publiceringen under titeln *Kriminalvården*. Den senaste rapporten i denna serie avser 1986–1987.

Sedan år 1974 ingår delar av kriminalvårdens redovisning i Rättstatistisk årsbok.

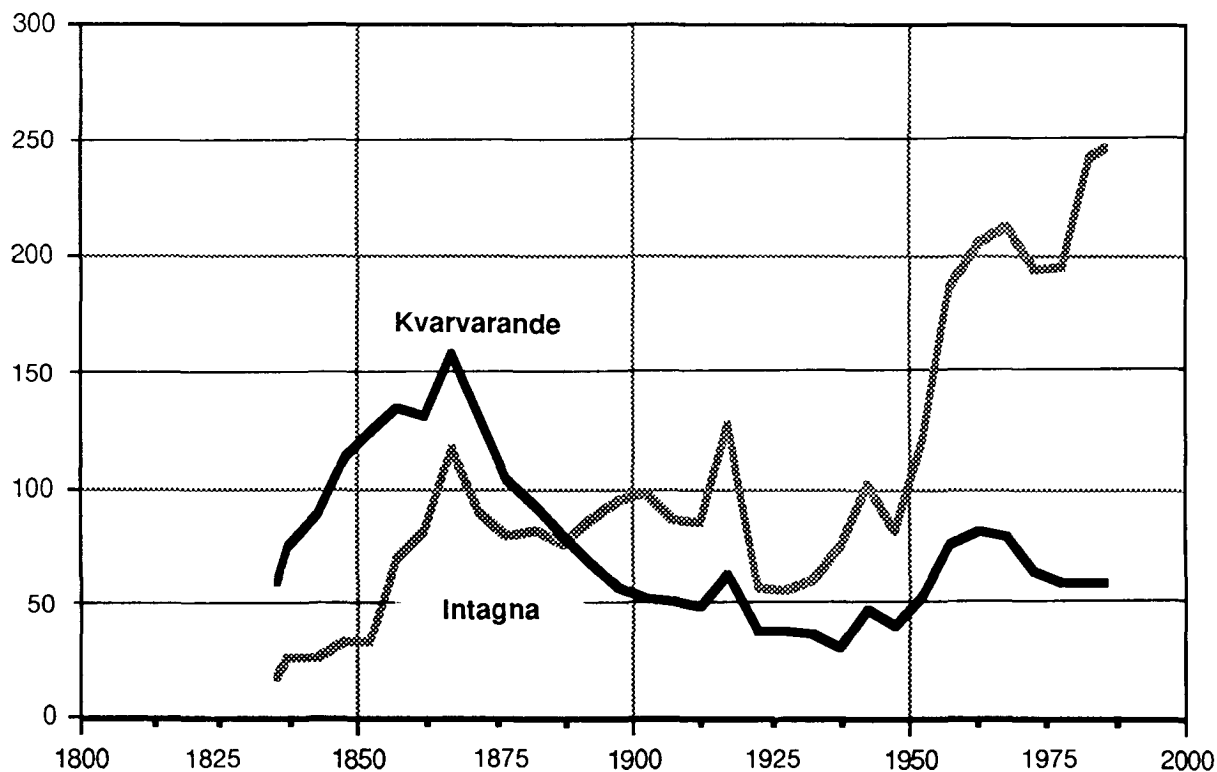
För åren 1966 t o m 1974 har SCB årligen publicerat uppgifter över avslutad kriminalvård i *Statistiska meddelanden serie R, Kriminalstatistik, Verkställan av dom* respektive *Avslutad kriminalvård* (1974).

Diagram 3.5.1 Till frihetsstraff dömda personer som tagits in i kriminalvårdsanstalt samt kvarvarande den 31 december, 1835–1986, per 100 000 av folkmängden vid årets slut i åldern 15–69 år

Persons admitted to prison and persons in prison on December 31st, 1835–1986, per 100 000 of the population 15–69 years of age at the end of the year

Anm. 5-års medeltal fr o m 1836. Se Brott och straff i Sverige 1750–1984 (Urval nr 18), 7:10.

Per 100 000
Invånare,
15-69 år

Tabell 3.5.1 Genomsnittligt antal personer inom anstaltsvård och frivård, 1965–1986
Average institutional and non-institutional populations, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Personer i anstalter¹	5 376	4 899	4 223	4 564	4 835	4 996	4 844	4 309	4 339	4 283
<i>Gripna, anhållna, häktade</i>	726	736	672	818	880	875	823	744	743	736
<i>gripna, anhållna</i>	94	111	133	167	178	163	152	133	118	115
<i>häktade</i>	632	625	539	651	702	712	686	611	588	621
<i>därav undersökningsfall²</i>	169	112	54	41	46	45	39	25	37	49
<i>Dömda</i>	4 564	4 106	3 514	3 708	3 912	4 046	3 964	3 534	3 552	3 511
<i>till fängelse</i>	3 202	3 104	3 028	3 479	3 755	3 985	3 933	3 519	3 541	3 506
<i>till skyddstillsyn med</i>										
<i>anstaltsbehandling</i>	72	73	63	4	–	.	.	.	.	.
<i>till ungdomsfängelse</i>	541	391	166	18	–	.	.	.	.	.
<i>till internering</i>	749	538	257	207	157	61	31	15	11	5
<i>Förvandlingsstraff för böter</i>	23	12	5	2	3	3	2	1	..	..
<i>Övriga³</i>	63	45	32	36	40	42	40	30	44	36
<i>därav överförda till</i>										
<i>psykiatrisk vård</i>	27	14	3	1	1	1	1	–	–	–
Personer i frivård	20 537	22 343	16 324⁴	14 530⁵	14 869	16 026	16 080	12 124⁶	11 781	11 994
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>	16 947	18 584	13 244	11 608	11 865	12 902	12 682	9 024	8 272	8 382
<i>Frigivna under övervakning</i>	3 590	3 759	3 080	2 922	3 004	3 124	3 398	3 100	3 509	3 612
<i>villkorligt frigivna</i>	2 397	2 547	2 334	2 637	2 873	3 124	3 398	3 100	3 509	3 612
<i>överlämnade till vård</i>										
<i>utom anstalt:</i>										
<i>ungdomsfängelse</i>	538	500	269	27	5	.	.	.	.	.
<i>internering</i>	655	712	477	258	126	.	.	.	.	.
Samtliga personer i anstalter och i frivård	25 913	27 242	20 547	19 094	19 704	20 992	20 924	16 433	16 128	16 277

1) Intagna på kriminalvårdsanstalter, allmänna häkten och med häkten samordnade polisarrester.

2) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

3) I förvar tagna utlänningar m fl.

4) Lagändring 1974.

5) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter.

6) Lagändring 1 juli 1983.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.2 Personer som intagits i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten, 1965–1986
Persons admitted to prison and remand prison, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Gripna, anhållna, häktade	36 437²	34 172	32 442	35 911	36 955	36 466	35 452	32 527	31 807	31 890
Dömda	11 699	11 238	11 006	12 223	13 296	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188
till fängelse	9 977	9 946	10 224	12 054	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188
till skyddstillsyn med										
anstaltsbehandling	680	641	494	11	.	.	.	.	.	.
till ungdomsfängelse	500	315	99	2	–	.	.	.	.	.
till internering	542	336	189	156	62	.	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	49	50	37	9³	..	..	..
Samtliga¹ intagna under året	48 704²	45 519	43 485	48 183	50 301	50 301	50 629	47 174	45 342	46 078
därav										
i kriminalvårdsanstal-										
terna	14 057	14 175	11 203	12 392	13 516	13 989	15 294	14 741	13 544	14 188
i de allmänna häktena	34 271 ²	31 344	32 282	35 791	36 785	36 312	35 335	32 433	31 798	31 890

1) Kategorin »Övriga« (se ovan tabell 3.5.1) ingår ej. Dubbelräkningar av personer som både tagits in på häkte och sedan på anstalt förekommer.

2) Avser åren 1967–1969.

3) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling fr o m 1983 registreras som fängelse.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.3 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter ålder och påföljd, 1965–1986
 Persons who started prison sentences, by age and sentence, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
15–17 år	28	27	14	26	28	37	24	18	16	30
Fängelse	8	12	7	26	28	37	24	18	16	30
Ungdomsfängelse	20	15	7	–	–	–	–	–	–	–
18–20 år	1 339	1 288	1 108	1 023	1 144	1 065	1 142	1 049	990	957
Fängelse	697	771	841	1 016	1 142	1 065	1 142	1 049	990	957
Förvaldningstraff för böter	5	3	1	4	2	–	–	..	..	..
Ungdomsfängelse	280	162	45	–	–	–	–	–	–	–
Internering	0	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	357	352	221	3	–	–	–	–	–	–
21–24 år	2 778	2 812	2 515	2 663	2 765	2 739	2 796	2 654	2 420	2 671
Fängelse	2 482	2 591	2 364	2 652	2 757	2 733	2 795	2 654	2 420	2 671
Förvaldningstraff för böter	32	16	5	6	8	6	1	..	..	..
Ungdomsfängelse	26	9	1	–	–	–	–	–	–	–
Internering	9	2	1	1	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	229	194	144	4	–	–	–	–	–	–
25–29 år	2 041	2 504	2 523	2 756	2 972	3 154	3 375	3 107	2 857	2 928
Fängelse	1 918	2 399	2 432	2 736	2 965	3 148	3 372	3 107	2 857	2 928
Förvaldningstraff för böter	39	25	8	13	5	6	3	..	..	..
Internering	38	18	8	5	2	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	46	62	75	2	–	–	–	–	–	–
30–39 år	2 548	2 272	2 799	3 397	3 925	4 164	4 640	4 523	4 125	4 297
Fängelse	2 396	2 196	2 728	3 376	3 902	4 152	4 639	4 523	4 125	4 297
Förvaldningstraff för böter	58	28	13	17	22	12	1	..	..	..
Internering	57	22	15	3	1	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	37	26	43	1	–	–	–	–	–	–
40–år	2 591	2 033	1 878	2 263	2 453	2 676	3 200	3 296	3 127	3 305
Fängelse	2 476	1 978	1 852	2 248	2 440	2 663	3 196	3 296	3 127	3 305
Förvaldningstraff för böter	83	36	11	9	13	13	4	..	..	..
Internering	21	12	4	5	–	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	11	7	11	1	–	–	–	–	–	–
Samtliga	11 325	10 936	10 837	12 128	13 287	13 835	15 177	14 647	13 535	14 188
Fängelse ¹	9 977	9 947	10 224	12 054	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188
Förvaldningstraff för böter	217	108	38	49	50	37	9	..	..	..
Ungdomsfängelse	326	186	53	–	–	–	–	–	–	–
Internering	125	54	28	14	3	–	–	–	–	–
Skyddstillsyn med anstalts- behandling	680	641	494	11	–	–	–	–	–	–

1) Skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår fr o m 1980.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.4 Personer som nyintagits i kriminalvårdsanstalt efter strafftid vid intagning, 1965–1986
Persons who started prison sentences, by length of sentence, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas endast för den första intagningen under året för respektive påföljd, dvs återintagningar under året redovisas ej.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Fängelse¹	9 977	9 946	10 224	12 054¹	13 234	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188
1/2–2 månader	5 472	6 141	6 356	7 185	7 540	7 753	8 604	8 282	7 395	7 639
3–5 »	1 488	1 238	1 225	1 801	2 120	2 371	2 572	2 358	2 026	2 205
6–11 »	2 039	1 620	1 519	1 713	2 044	2 094	2 240	2 235	2 222	2 353
1 år	813	723	807	936	1 028	988	1 107	1 144	1 223	1 326
2 år	108	135	179	216	248	288	355	319	314	363
3 år	26	42	62	87	108	135	124	134	142	116
4 år och däröver	29	46	75	111	146	165	163	171	209	183
livstid	2	1	1	5	–	4	3	4	4	3
Internering (minsta tid)	125	54	27	14	3	.	.	.	.	.
1 år	64	30	9	–	1	.	.	.	.	.
2 år	37	16	10	8	1	.	.	.	.	.
mer än 2 år	24	8	8	6	1	.	.	.	.	.
Förvandlingsstraff för böter	217	109	37	49	50	37	9²	..	..	..
högst 30 dagar	57	24	10	12	8	8	2	..	..	..
31–90 dagar	160	85	27	37	42	29	7	..	..	..

1) Fr o m 1980 inklusive skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3).

2) Registeromläggning har medfört att bötesförvandling registreras som fängelse.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.5 Personer som dömts till fängelse och som under 1986 tagits in i kriminalvårdsanstalt efter ålder, kön och huvudbrott

Persons sentenced and admitted to prison, by age, sex and principal offence, 1986

Anm. Personer dömda till skyddstillsyn med fängelse (BrB 28:3) ingår.

Huvudbrott ¹	Ålder vid intagning								Summa	därav kvinnor
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-		
<i>Brottsbalken</i>										
3 kap Brott mot liv och hälsa	5	95	242	230	192	148	157	63	1 132	24
därav mord (3:1)	–	1	3	2	3	4	2	3	18	–
dråp (3:2)	–	2	2	–	8	4	3	2	21	1
misshandel (3:5)	1	68	190	186	141	103	124	48	861	13
grov misshandel (3:6)	4	19	40	39	40	34	25	8	209	10
4 kap Brott mot frihet och frid	–	2	24	32	36	38	31	13	176	1
6 kap Sedlighetsbrott	3	17	19	27	41	35	37	16	195	2
8 kap Stöld, och andra tillgreppsbrott	20	344	726	724	547	308	227	48	2 944	141
därav stöld (8:1)	5	117	314	326	271	162	114	27	1 336	70
grov stöld (8:4)	8	102	221	217	160	82	80	13	883	48
rån, även grovt (8:5–6)	3	48	75	73	45	25	15	3	287	17
tillgrepp av fortskaffningsmedel (8:7)	4	74	115	101	63	35	14	3	409	5
9 kap Bedrägeri och annan oredlighet	–	38	166	225	220	131	150	47	977	107
därav bedrägeri även grovt (9:1,3)	–	23	92	131	123	83	95	30	577	74
hälteri (9:6)	–	16	74	92	94	46	49	15	386	32
10 kap Förskingring och annan trolöshet	–	1	2	8	9	13	18	8	59	4
11 kap Gåldenärsbrott	–	–	–	6	8	15	41	18	88	–
12 kap Skadegörelse	–	6	6	7	4	4	3	–	30	–
13 kap Allmänfarliga brott	–	4	14	5	1	6	3	3	36	1
14 kap Förfalskningsbrott	–	6	9	5	6	3	12	5	46	3
15 kap Mened, falskt åtal och annan osann utsaga	–	1	11	19	11	9	15	5	71	6
16 kap Brott mot allmän ordning	–	–	1	–	1	4	2	–	8	–
17 kap Brott mot allmän verksamhet	–	40	128	117	102	66	65	20	538	13
därav våld eller hot mot tjänsteman (17:1)	–	39	126	114	97	62	60	18	516	13
21 kap Brott av krigsmän	–	35	173	115	47	20	17	–	407	–
därav lydnadsbrott (21:1–2)	–	4	49	43	7	2	1	–	106	–
rymning (21:12)	–	28	117	72	40	18	16	–	291	–
<i>Trafikbrottslagen (1951:649)</i>	1	174	523	568	557	505	853	511	3 692	133
därav rattfylleri, rattonykterhet (4 §)	1	165	483	529	517	481	823	505	3 504	128
<i>Utlänningslagen (1980:376)</i>	–	–	6	10	16	20	20	23	95	1
<i>Varusmuggningslagen (1960:418)</i>	–	14	27	35	20	7	16	4	123	14
<i>Narkotikastrafflagen (1968:64)</i>	–	37	161	280	250	103	82	21	934	107
därav grovt narkotikabrott (3 §)	–	4	24	51	53	34	29	9	204	22
<i>Skattestrafflagen (1971:69)</i>	–	–	1	6	14	32	86	93	232	2
<i>Vapenlagen (1973:1176)</i>	–	–	10	20	16	18	15	11	90	–
<i>Övrigt</i>	1	143	422	489	396	318	361	185	2 315	85
därav två eller flera likvärdiga brott i domen	–	101	257	282	241	223	271	150	1 525	52
Summa	30	957	2 671	2 928	2 494	1 803	2 211	1 094	14 188	644

1) Huvudbrottsbegreppet här skiljer sig från det i avsnitt 3.4. Se definitioner och begrepp ovan 3.5.4 sid 105.

Källa: Uppgift från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.6 Personer som intagits i respektive avgått från kriminalvårdsanstalt samt beläggning vid årets början och slut, 1965–1986

Persons admitted to and released from prison, 1965–1986, plus population at beginning and end of year

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

Tabellen avser endast personer som dömts till fängelse, ungdomsfängelse, internering eller skyddstillsyn med anstaltsbehandling.

Jämförbarheten mellan uppgifterna om *Beläggning 1 januari*/*Beläggning 31 december* och *Intagna under året*/*Avgångna under året* är något bristfällig. Se utförligt RSA 1984, sid 116.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Beläggning 1 januari	4 461	4 075	3 230	3 293	3 461	3 721	3 796	3 175¹	3 040	3 186
Intagna under året	11 699	11 238	11 007	12 223	13 296	13 798	15 168	14 647	13 535	14 188
Avgångna under året	11 653	11 825	11 090	12 133	12 963	13 752	15 780	14 682	13 511	13 548
därav										
<i>Dömda till fängelse</i>	10 047	10 449	10 172	11 894	12 854	13 752	15 780	14 682	13 511	13 548
frigivna efter full tid	6 948	7 406	7 351	7 985	8 526	8 425	8 819	8 478	7 593	7 588
villkorligt frigivna	3 099	3 043	2 821	3 909	4 328	5 327	6 961	6 204	5 918	5 960
<i>Överlämnade till vård</i>										
<i>utom anstalt</i>	958	755	330	199	109	–	.	.	.	.
dömda till ungdoms-										
fängelse	427	343	125	21	1	.	.	.	.	.
dömda till internering	531	412	205	178	108	–	.	.	.	.
<i>Dömda till skyddstillsyn</i>										
<i>med anstaltsbehandling</i>	648	648	588	40	.	.	.	.	.	.
Beläggning 31 december	4 433	3 806	3 279	3 461	3 721	3 796	3 175¹	3 040	3 186	3 379

1) Korrigerad uppgift.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.7 Antal personer i kriminalvårdsanstalter och allmänna häkten efter kategori den 31 december, 1965–1986
 Prison and remand prison populations at the end of the year, 1965–1986, by legal status

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Gripna, anhållna, häktade	665²	625	581	719	796	786	624	636	613	653
gripna, anhållna	70 ²	87	103	112	108	111	108	89	87	98
häktade	595 ²	538	478	607	688	675	516	547	526	555
därav undersökningfall ¹	173 ²	118	40	41	53	50	19	31	43	58
Dömda	4 434	3 806	3 300	3 497	3 760	3 828	3 191	3 086	3 203	3 412
till fängelse	3 042	2 851	2 848	3 287	3 664	3 788	3 173	3 074	3 193	3 406
till skyddstillsyn med anstaltsbehandling	82	76	59	–	.	.	.	.	.	.
till ungdomsfängelse	551	374	143	2	.	.	.	.	.	.
till internering	759	505	250	208	96	40	18	12	10	6
Förvandlingsstraff för böter	17	10	3	6	–	1	2	..	..	..
Övriga	43²	39	31	36	27	53	19	31	34	41
därav överförda till psykiatrisk vård	32	14	2	5	–	1	–	–	1	–
Samtliga	5 159	4 480	3 915	4 258	4 583	4 668	3 836	3 753	3 850	4 106
kriminalvårdsanstalter	4 944	4 130	3 312	3 511	3 748	3 825	3 183	3 058	3 190	3 385
allmänna häkten	215	350	603	747	835	843	653	695	660	721

1) Avser rättspsykiatrisk undersökning.

2) Beräknade uppgifter.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.8 Antal rymningar, 1965–1986
 Escapes, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

En person redovisas för varje rymningstillfälle under året.

Uteblivande efter permission har ej räknats såsom rymning.

År	Antal rymningar		Totalt	Därav direkt från anstalt	
	Från slutan stalt	Från öppen anstalt		Slutan stalt	Öppen anstalt
1965–69	221	366	557	..	..
1970–74	268	437	705	..	..
1975–79	627	1 129	1 756	215	911
1980	515	754	1 269	171	599
1981	460	703	1 163	147	553
1982	505	747	1 252	204	604
1983	438	602	1 040	164	488
1984	427	477	904	153	391
1985	510	470	980	165	374
1986	621	378	999	178	296

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.9 Beviljade permissioner från kriminalvårdsanstalterna, 1965–1986
Furloughs from prison, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Beviljade permissioner			Därav misskötta				Totalt	
	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Totalt	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Sluten anstalt	Öppen anstalt	Antal	%
1965–69	5 227	5 146	10 373	657	257	274	155	1 343	13
1970–74	10 835	9 113	19 948	1 051	398	361	249	2 059	10
1975–79	18 479	23 006	41 485	1 804	1 003	445	627	3 879	9
1980	18 852	22 296	40 878	1 489	693	383	373	2 938	7
1981	18 095	22 414	40 509	1 312	586	433	483	2 814	7
1982	17 735	23 014	40 749	1 340	515	472	384	2 711	7
1983	16 310	23 309	39 619	1 033	426	318	316	2 093	5
1984	15 808	22 038	37 846	945	349	203	199	1 696	4
1985	17 821	22 361	40 182	1 012	308	189	135	1 644	4
1986	18 130 ¹	22 079 ²	40 209	1 057	255	219	151	1 682	4

1) 12 av dessa utgjorde frigivningspermissioner.

2) 1 av dessa utgjorde frigivningspermissioner.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.10 Genomsnittlig tid i anstalt i dagar för de dömda personer för vilka anstaltsvården upphörde åren 1965–1986
Average number of days served in prison by persons released, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

Den genomsnittliga tiden i anstalt har erhållits genom att medelbeläggningen under året multiplicerats med 365 och dividerats med antalet personer som intagits under året.

	1965–69	1970–74	1975–79	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Samtliga dömda ¹	143	133	117	111	107	107	95	88	96	90
därav till fängelse (inkl BrB 28:3)	112	109	104	105	104	105	95	88	96	90

1) Fängelse, ungdomsfängelse, internering, BrB 28:3 (åren 1965–1980: skyddstillsyn med anstaltsbehandling; fr o m 1980 skyddstillsyn med fängelse).

Tabell 3.5.11

Dygnskostnaden i kronor per klient inom anstaltsvård och frivård budgetåren 1966/67–1986/87

Daily costs in Swedish Kronor per client under institutional care and non-institutional care, 1966/67–1986/87

Budgetår	Kriminalvårds- anstalterna	Frivården
1966/67	94	2
1967/68	96	2
1968/69	100	3
1969/70	120	4
1970/71	140	5
1971/72	180	6
1972/73	180	6
1973/74	230	8
1974/75	302	13
1975/76	311	14
1976/77	352	17
1977/78	441	21
1978/79	469	24
1979/80	511	28
1980/81	549	32
1981/82	585	32
1982/83	607	31
1983/84	727	38
1984/85	808	46
1985/86	872	52
1986/87	.	.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.12 Antal personer under övervakning den 1 januari 1965–1987

Number of persons under supervision January 1st, 1965–1987

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979

År	Överförda till vård utom anstalt		Villkorligt frigivna med övervakning	Dömda till skyddstillsyn	Samtliga
	Dömda till ungdomsfängelse	Dömda till inretering			
1965–69	516	634	2 285	16 720 ¹	20 155
1970–74	505	704	2 485	19 256	22 950
1975–79	292	498	2 326	13 279	16 395
1980	69	257	2 522	11 910	14 758 ⁴
1981	9	236	2 659	11 754	14 658
1982	–	–	2 984	12 568	15 552
1983	.	.	3 248	13 394	16 642
1984	.	.	3 223	9 407	12 535
1985	.	.	3 415	8 448	11 863
1986	.	.	3 607	8 328	11 935
1987	.	.	3 620	8 511	12 131

1) Inkl villkorligt dömda med övervakning enligt strafflagen.

2) 1974 exkl Faluns skyddskonsulentdistrikt.

3) Lagändring 1974.

4) Genom omläggning av statistikrutinerna är uppgifter fr o m 1 januari 1980 inte helt jämförbara med tidigare uppgifter. Vid samma tidpunkt 1987 hade därtill 1 125 personer *intagna i anstalt* övervakare förordnad.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.13 Nytillkomna övervakningsfall inom frivården, 1965–1986
Persons newly received for supervision, 1965–1986

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År	Överförda till vård utom anstalt		Villkor- ligt fri- givna med övervak- ning	Dömda till skydds- tillsyn	Över- flyttade från annat nordiskt land	Samtliga
	Dömda till ung- doms- fängelse	Dömda till in- tärning				
1965–69	427	531	3 099	7 484	..	11 541
1970–74	344	412	3 043	7 569	..	11 368
1975–79	125	205	2 820	6 542	30 ¹⁾	9 722
1980	21	178	3 909	6 387	63	10 558
1981	1	108	4 328	6 919	48	11 404
1982	.	.	5 026	7 285	48	12 359
1983	.	.	5 524	6 657	39	12 220
1984	.	.	4 382	6 090	45	10 517
1985	.	.	4 570	6 183	42	10 795
1986	.	.	4 633	6 535	42	11 210

1) Exkl åren 1975 och 1976.

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

Tabell 3.5.14 Beslut av övervakningsnämnd om åtgärder vid misskötsamhet för personer under övervakning, 1965–1986/87

Decisions of the Parole and Probation Boards on misconduct cases among persons under supervision, 1965–1986/87

Anm. 5-års medeltal avseende åren 1965–1979.

År Typ av beslut (betr år 1986/87)	Antal beslut		Villkor- ligt fri- givna med över- vakning	Dömda till skydds- tillsyn	Samtliga
	Överförda till vård utom anstalt	Dömda till ung- doms- fängelse			
1965–69	143	574	1 242	1 538	3 497
1970–74	78	218	630	972	1 898
1975–79	22	43	308	800	1 173
1980	9	46	632	1 772	2 459
1981	3	36	809	2 123	2 971
1982	.	.	845	2 301	3 146
1983	.	.	..	..	3 466
1984	.	.	..	..	3 358
1984/85	.	.	..	..	3 557
1985/86	.	.	..	..	3 699
1986/87	.	.	..	..	3 661
<i>därav</i>					
Beslut om varning	.	.	..	..	575
Förordnande om tillfälligt omhändertagande	.	.	..	..	2 146
<i>därav</i> verkställda omhänder- taganden	.	.	..	..	1 253
Meddelande om föreskrift (BrB 26 kap 15 §)	.	.	..	..	795
Förverkande av den villkorligt medgivna friheten	.	.	..	.	82
Framställning till åklagare att denna vid domstol för talan om undanröjande av skydds- tillsyn pga allvarlig missköt- samhet	.	.	.	..	63

Källa: Uppgifter från kriminalvårdsstyrelsen.

3.6 Återfall i brott

Recidivism

3.6.1 Några resultat

- Återfallsandelarna visar endast små förändringar från år till år.

- *Återfall och ålder*

Ju yngre en person är, desto större är risken att han/hon återfaller överhuvudtaget samt att han/hon återfaller tre eller flera gånger inom tre år.

Detta gäller oavsett lagföringsklass och kön.

- *Återfall och kön*

För debutanter har män dubbelt så höga återfallsandelar som kvinnor. Detta gäller oavsett ålder.

Kvinnor med tidigare konstaterad kriminell belastning har dock lika höga återfallsandelar som män med motsvarande belastning. Det finns dock endast få kvinnor med tidigare kriminell belastning.

- *Återfall och lagföringsklass*

Recidivister¹ återfaller genomgående i större utsträckning än debutanter². Skillnaden är speciellt utpräglad under det första uppföljningsåret. Därefter inträder en utjämning.

Återfallsandelarna varierar mellan olika brottskategorier mer för debutanter än recidivister.

Lagföringsklassen betyder oftast mer för återfalls-mönstret än själva ingångsbrottet.

- *Återfall och ingångsbrott*

Återfallsandelarna varierar mellan olika brottskategorier. Brott mot narkotikastrafflagen ger de högsta, brott mot »övriga lagar« ger de lägsta återfallsandelarna.

För de flesta personer gäller att de återfaller i »sin egen« ingångsbrottskategori i större utsträckning än vad andra återfaller i denna brottskategori.

- *Återfall och påföljd*

Det föreligger en stark tendens att den påföljd som utmättes i ingångslagföringen också utmäts vid återfallet. Speciellt gäller detta åtalsunderlåtelse.

Återfallsandelarna är olika för olika påföljder. Dessa variationer torde i första hand förklaras av att olika riskgrupper erhåller olika påföljder.

Vad gäller *debutanter*, så åtföljs böter av de lägsta och skyddstillsyn med anstaltsbehandling/fängelse av de högsta återfallsandelarna. Villkorlig dom har lägre återfallsandelar än samtliga fängelsepåföljder. Dessa i sin tur ligger lägre än skyddstillsyn.

Vad gäller *recidivister*, så åtföljs villkorlig dom av de lägsta och skyddstillsyn med anstaltsbehandling/fängelse av de högsta återfallsandelarna. Skyddstillsyn utan anstaltsbehandling har lägre återfallsandelar än fängelse (2 mån eller fler). Återfallsandelarnas spridning mellan olika påföljder är dock tydligt mindre än för debutanter.

- *Tid till återfall*

För de flesta av dem som kommer att återfalla sker det första återfallet redan under första året efter ingångslagföringen.

Återfallsnivån efter endast 1 år ger en god uppfattning om återfallsnivån efter 5 år, på så vis att rangordningen av olika brottskategorier eller påföljder efter återfallsandelar är i stort sett densamma efter 5 år som efter 1 år.

En utförlig resultatredovisning har publicerats i *Svensk Juristtidning*, 1983:1, s 66 f.

1) Avser personer som redan tidigare lagförts för något grövre brott.

2) Avser personer som ej tidigare lagförts för något grövre brott.

3.6.2 Insamling, bearbetning, kvalitet m m

Återfallsstatistiken grundar sig på samma underlag som utnyttjas inom statistiken över För brott lagförda personer (se ovan avsnitt 3.4).

Följande begränsningar gäller i återfallsstatistiken. Statistiken omfattar *ej* uppgifter om

- ej straffmyndiga personer
- utländska eller statslösa medborgare
- lagföringar i högre instans (dvs endast domar i första instans ingår)
- föreläggande av ordningsbot
- åtalsunderlåtelse som ej omfattas av rikspolisstyrelsens personbladsrutin
- fylleribrott¹
- brott mot annan trafiklagstiftning än trafikbrottslagen (SFS 1951:649).

Ingen hänsyn har tagits till uppgifter om dödsfall eller utvandring under uppföljningsperioden.

För en ingående beskrivning av insamlingsrutinerna m m, se Statistiska meddelanden R 1981:5.3.

3.6.3 Definitioner och begrepp

Anstaltspåföljd. Sammanfattande benämning för påföljderna fängelse, ungdomsfängelse² samt internering².

Bibrott. Med bibrott avses brott, som inte hänförs till huvudbrott (se ovan avsnitt 3.4.5).

Brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p 1). Se ovan avsnitt 3.4.5.

Brottsredovisning

De olika brotten har indelats i sex olika kategorier. Dessa är uppräknade nedan och för varje kategori är motsvarande lagrum angivna.

- Brott mot brottsbalken

1 Brott mot person	BrB 3– 7 kap
2 Brott mot förmögenhet	BrB 8–12 kap
3 Brott mot allmänheten och staten (exkl fylleri) ¹	BrB 13–21 kap
- Brott mot lagstiftning inom det specialstraffrättsliga området

4 Brott mot trafikbrottslagen (lag om straff för vissa trafikbrott)	SFS 1951:649
---	--------------

5 Brott mot narkotikastrafflagen	SFS 1968:64
6 Brott mot övriga lagar och förordningar (exkl trafikbrott)	

Personerna är redovisade på *huvudbrottet* i lagföringen.

Debutant. Med debutant avses en person som ej tidigare lagförts för något grövre brott.

Grövre brott. Se ovan avsnitt 3.4.5. Observera dock att *överlämnande till sluten psykiatrisk vård* eller *vård i specialsjukhus för psykiskt utvecklingsstörda* här i återfallsstatistiken omfattas av begreppet »grövre brott«.

Huvudbrott. Se ovan avsnitt 3.4.5.

Huvudpåföljd. Se ovan avsnitt 3.4.5.

Ingångsbrott. Brott i ingångslagföring. Om en lagföring avser flera brott räknas det s k huvudbrottet som ingångsbrott.

Ingångslagföring. Lagföring som inträffat under ingångsperioden och från vilken uppföljning sker. I vissa tabeller redovisas en person utifrån flera ingångslagföringar.

Lagföring. Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt föreläggande av ordningsbot, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål i första instans. I denna redovisning ingår dock ej förelägganden av ordningsbot.

Lagföringsklass. Anger personens tidigare brottsbelastning. I denna redovisning anger lagföringsklassen antalet gånger före ingångslagföringen som en person lagförts för grövre brott.

Lindrigare brott. Med lindrigare brott avses brott, som inte hänförs till grövre brott (se *Grövre brott*).

Recidivist. Med recidivist avses här en person som tidigare lagförts för något grövre brott.

Tid till första återfall. Tiden mellan tidpunkten för ingångslagföringen och tidpunkten för första återfallsbrottet.

1) Fylleri avkriminaliserades den 1 januari 1977.

2) Ungdomsfängelse avskaffades den 1 januari 1980 och internering den 1 juli 1981.

Uppföljningsperiod. Den period, t ex angiven i antal år, under vilken en lagförd person följs upp med avseende på återfallsbrott. Utgångspunkt för perioden är datum för personens ingångslagförelse.

Ålder. Alder vid tiden för ingångslagförelsen.

Åtalsunderlätelser. Endast de åtalsunderlätelser som omfattas av rikspolisstyrelsens (RPS) personbladsrutin ingår.

Personblad upprättas för

- 1 brott mot brottsbalken utom fylleri (16:15 och 21:15) och förgelseväckande beteende (16:16 och 21:16)
- 2 brott mot följande författningar:
 - narkotikastrafflagen (SFS 1968:64)
 - narkotikaförordningen (SFS 1962:704)
 - valutaförordningen (SFS 1959:264)
 - lagen om handel med drycker (SFS 1977:293) och olovlig sprittillverkning (SFS 1977:292).
- 3 brott mot andra lagar och författningar, då för brottet är stadgat svårare straff än böter eller disciplinstraff.

Återfall. En händelse som innebär att en person lagförts för brott som räknas som återfallsbrott. Om en lagförelse avser flera återfallsbrott, räknas dessa till ett och samma återfall.

Återfallsbrott. Genom lagförelse konstaterat brott, som en person förövat inom den angivna uppföljningsperioden.

Återfallslagförelse. Lagförelse, genom vilken återfallsbrott konstaterats.

3.6.4 Tidigare publicering

Statistiska centralbyran började publicera statistik över återfall i brott år 1972. Denna statistik avser endast återfall i s k *grövre* brott. Med *grövre* brott avses huvudsakligen brott som lett till strängare straff än böter.

Redovisningen omfattar åren 1966 t o m 1975 (tre-års uppföljning) respektive 1966 t o m 1973 (fem-års uppföljning) och har publicerats i serien Statistiska meddelanden (SM), undergrupp R. Nederst på sidan presenteras en tabell som översiktligt sammanfattar utvecklingen under perioden 1966–1980.

1981 publicerade statistiska centralbyran dessutom en utförligare återfallsstatistik som inte inskränker sig enbart till s k *grövre* brott. Redovisningen omfattade åren 1973–1979 och publicerades i Statistiska meddelanden, undergrupp R 1981:5.3.

Ett urval ur denna nya statistik presenteras på de följande sidorna. Uppgifterna har delvis daterats upp och en tabell (3.6.1) har tillkommit.

Översiktstabell. Svenska medborgare som lagförts för grövre brott 1966–1980 samt andel (i procent) som återfallit i grövre brott inom 3 år.

	1966–68		1969–71		1972–74		1975–77		1978–80	
	Antal	Återfallsproc	Antal	Återfallsproc	Antal	Återfallsproc	Antal	Återfallsproc	Antal	Återfallsproc
Män och kvinnor	24 477	42	26 250	42	28 156	40	26 039	43	27 359	43
Enbart kvinnor	1 739	20	2 039	23	2 436	23	2 380	28	2 702	28
15–24 år	13 211	47	14 691	49	15 129	48	13 703	50	13 662	48
25– år	11 266	35	11 559	34	13 027	33	12 336	36	13 697	36
Debutanter	11 682	26	12 217	27	12 913	24	11 688	25	12 191	24
Recidivister	12 795	57	14 033	55	15 243	54	14 351	58	15 168	58
Anstaltspåföljd	10 097	46	9 736	46	10 058	43	9 535	45	9 965	45
Övriga påföljder	14 380	39	16 514	40	18 098	38	16 504	42	17 394	42

Anm.: Uppgifterna avser 3-års medeltal. Endast den första lagförelsen under varje år har tagits med. Ingångs- och återfallslagförelsen avser *grövre* brott. Se vidare ovan Definitioner och begrepp.

Tabell 3.6.1 Personer som lagförts för brott under åren 1974–1981, fördelade efter *ålder* och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

Persons found guilty of offences 1974–1981, by age and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

ÅLDER VID INGÅNGS- LAGFÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
15-17	1974	10 212	27	39	47	51	55	1 892	61	74	80	83	86
	1975	11 108	26	38	46	51	55	1 819	60	73	80	83	85
	1976	10 421	26	37	44	50		1 773	59	74	81	85	
	1977	10 347	26	38	46			1 551	61	75	82		
	1978	10 429	25	37				1 514	58	74			
	1979	11 015	25					1 546	58				
	1980	11 685						1 573					
	1981	12 698						1 685					
18-20	1974	9 442	17	26	32	36	39	4 333	52	66	72	77	79
	1975	10 306	17	26	32	36	39	4 633	51	65	72	76	79
	1976	10 526	17	27	32	36		4 440	52	67	74	77	
	1977	10 372	18	27	33			4 362	53	67	74		
	1978	10 206	17	26				4 150	51	66			
	1979	10 655	17					3 860	50				
	1980	10 728						3 856					
	1981	11 343						4 050					
21-24	1974	8 929	12	19	24	28	31	5 796	43	58	65	70	73
	1975	8 845	12	19	24	27	31	5 740	44	59	67	71	74
	1976	8 652	12	19	24	28		5 815	46	60	67	72	
	1977	8 621	13	20	25			6 076	47	61	68		
	1978	8 985	13	20				6 404	43	59			
	1979	8 998	12					5 987	44				
	1980	8 916						6 086					
	1981	9 333						6 149					
25-29	1974	8 490	10	16	21	24	27	5 082	40	55	63	68	72
	1975	8 275	10	16	20	23	26	5 060	42	56	63	68	72
	1976	8 052	10	16	20	24		5 287	42	56	63	68	
	1977	7 394	10	16	21			5 358	43	57	65		
	1978	7 309	11	16				5 459	42	57			
	1979	7 104	10					5 487	42				
	1980	6 930						5 865					
	1981	7 105						6 369					
30-39	1974	11 967	9	15	19	22	25	4 454	39	53	61	66	69
	1975	12 122	9	14	19	22	25	4 744	39	54	62	67	70
	1976	12 431	8	15	19	23		5 150	41	55	62	67	
	1977	12 134	9	15	19			5 440	42	57	64		
	1978	12 553	9	15				6 020	40	55			
	1979	12 831	8					6 060	39				
	1980	12 724						6 571					
	1981	13 177						7 411					
40-	1974	22 659	5	9	11	14	16	3 435	30	42	48	54	57
	1975	22 043	5	8	11	13	15	3 364	30	42	49	53	57
	1976	21 814	5	8	11	13		3 322	29	41	48	53	
	1977	20 408	5	9	12			3 225	31	44	50		
	1978	20 929	6	9				3 476	31	43			
	1979	21 485	5					3 450	29				
	1980	21 003						3 691					
	1981	21 468						4 275					

Anm. Som ingångslagföring räknas den *första* lagföringen under året.
Statistiken avser endast *svenska* medborgare.

Tabell 3.6.2 Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter brottskategori och om de tidigare lagförts för grovare brott eller ej.**Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.**

Persons found guilty of offences 1973–1981, by type of offence and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

BROTTSKATEGORI I INGÅNGS- LAGFÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT				
			INOM 1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		INOM 1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
BROTT MOT PERSON	1973	3 508	16	26	31	35	38	2 479	43	60	67	72	75
	1974	3 399	16	25	30	34	37	2 474	46	61	68	73	76
	1975	3 350	15	25	31	36	39	2 651	48	64	71	75	77
	1976	3 262	15	23	30	34		2 561	45	60	67	72	
	1977	3 267	16	24	30			2 577	46	62	69		
	1978	3 321	16	26				2 819	45	62			
	1979	3 485	15					2 687	45				
	1980	3 630						2 784					
1981	3 564						3 006						
BROTT MOT FÖRMÖGENHET	1973	18 601	20	30	36	40	43	13 361	51	66	73	77	79
	1974	16 289	20	30	36	40	43	12 633	53	67	73	77	79
	1975	17 299	20	29	36	40	43	12 833	53	68	74	78	80
	1976	16 608	21	30	36	40		12 913	54	68	75	79	
	1977	17 089	20	29	35			13 376	54	68	74		
	1978	18 034	19	28				13 695	51	66			
	1979	18 627	18					13 020	50				
	1980	19 216						13 362					
1981	21 414						14 424						
BROTT MOT ALLMÄNHETEN OCH STATEN	1973	4 776	15	26	32	36	39	3 239	42	58	66	71	74
	1974	4 387	15	26	32	36	39	2 996	39	56	64	69	72
	1975	4 448	15	25	30	35	38	3 183	41	55	63	67	70
	1976	3 724	15	23	29	34		3 107	39	52	60	64	
	1977	3 332	17	25	33			2 874	43	58	65		
	1978	3 205	18	26				2 890	43	59			
	1979	3 410	15					3 000	41				
	1980	3 608						2 941					
1981	3 952						3 358						
BROTT MOT TRAFIKBROTTLAGEN	1973	27 932	10	15	19	22	25	7 601	41	55	62	67	70
	1974	27 455	10	15	19	22	25	7 737	41	54	62	67	70
	1975	26 900	10	15	19	22	25	7 737	42	55	62	67	71
	1976	26 890	10	16	20	23		8 212	45	58	65	70	
	1977	25 915	10	16	21			8 569	48	61	68		
	1978	26 045	10	16				9 193	45	59			
	1979	26 037	10					8 455	44				
	1980	25 694						8 525					
1981	26 004						8 856						
BROTT MOT NARKOTIKA- STRAFFLAGEN	1973	1 073	26	40	47	54	57	1 546	52	69	76	80	84
	1974	854	27	38	47	53	57	1 364	51	68	76	80	83
	1975	735	26	40	47	53	58	1 650	54	70	78	81	84
	1976	691	29	43	51	56		1 634	57	74	80	85	
	1977	752	24	38	48			1 714	56	71	79		
	1978	851	21	36				1 852	51	68			
	1979	776	23					1 616	51				
	1980	1 226						2 131					
1981	1 656						2 768						
BROTT MOT ÖVRIGA LAGAR	1973	22 394	8	13	16	19	21	3 018	29	43	51	55	59
	1974	21 031	8	13	17	20	22	3 365	31	45	52	58	62
	1975	21 939	8	13	17	20	22	3 344	32	46	54	59	63
	1976	22 619	8	13	17	20		3 525	32	46	53	59	
	1977	20 866	9	15	19			3 626	34	48	56		
	1978	20 868	9	15				3 713	33	47			
	1979	21 534	9					3 824	33				
	1980	20 598						4 391					
1981	20 684						4 813						

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika brottskategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma brottskategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grovre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

Persons found guilty of offences 1973–1981, by type of sanction and prior record for serious offences.

The rates of recidivism are given by elapsed time (in years).

ÅTALSUNDERLÄTELSELAGRUM/ PÅFÖLJD I INGÅNGSLAG- FÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
1964 ÅRS LAG	1973	5 284	31	45	53	58	62	1 202	58	73	79	83	86
	1974	4 387	35	47	56	61	64	1 044	63	76	82	85	87
	1975	4 930	32	44	53	58	62	1 023	60	75	81	85	87
	1976	4 087	34	47	54	59		1 043	60	76	83	87	
	1977	4 106	34	46	55			852	63	75	83		
	1978	4 056	34	47				829	58	76			
	1979	4 134	33					856	57				
	1980	4 401						833					
1981	5 230						955						
ÖVRIGA LAGRUM	1973	2 539	21	30	35	39	42	5 109	61	76	81	85	86
	1974	1 899	22	30	36	40	44	4 619	63	76	82	85	87
	1975	2 404	20	29	34	37	40	5 503	64	78	83	85	87
	1976	2 454	21	28	34	38		5 831	66	79	84	87	
	1977	2 184	21	30	36			6 096	65	77	83		
	1978	2 153	19	27				5 857	63	77			
	1979	2 003	17					4 950	62				
	1980	2 245						4 841					
1981	2 286						5 158						
BÖTER (DOM ELLER STRAFF- FÖRELÄGGANDE)	1973	58 856	9	15	19	22	24	12 926	35	49	57	62	66
	1974	55 888	10	15	19	22	25	12 991	36	50	57	63	66
	1975	56 813	10	15	19	23	25	13 055	36	50	58	62	66
	1976	57 278	10	15	20	23		13 048	36	51	58	64	
	1977	54 754	10	16	20			13 192	38	52	60		
	1978	55 842	10	16				14 214	37	52			
	1979	57 102	10					13 921	37				
	1980	55 808						14 959					
1981	56 762						16 134						
VILLKORLIG DOM	1973	3 860	12	20	24	27	30	603	22	36	45	50	54
	1974	3 915	12	19	23	28	31	724	22	34	42	48	51
	1975	3 468	12	20	25	29	32	891	24	37	44	50	55
	1976	3 464	12	21	27	31		900	26	40	48	55	
	1977	3 749	13	20	26			1 106	26	39	47		
	1978	3 999	13	21				1 331	25	40			
	1979	4 381	13					1 476	26				
	1980	4 941						1 597					
1981	6 090						1 856						
SKYDDSTILLSYN MED ANSTALTS- BEHANDLING/ FÄNGELSE	1973	71	62	77	83	83	85	216	71	87	92	94	94
	1974	43	63	70	79	81	81	221	75	86	88	91	93
	1975	66	53	71	73	76	77	276	74	88	91	93	94
	1976	56	64	75	79	80		283	76	87	89	92	
	1977	45	51	64	67			220	80	89	91		
	1978	37	51	65				179	77	86			
	1979	26	42					147	79				
	1980	37						130					
1981	52						159						

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika påföljdskategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljdskategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljdskategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 (forts) Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

PÅFÖLJD I INGÅNGSLAG- FÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
SKYDDSTILLSYN UTAN ANSTALTS- BEHANDLING/ FÄNGELSE	1973	2 389	28	40	47	51	55	3 097	45	60	67	72	75
	1974	2 009	28	40	47	51	55	3 317	49	63	70	74	77
	1975	1 924	29	41	48	53	56	3 321	50	64	71	75	78
	1976	1 809	31	43	49	54		3 174	48	63	71	75	
	1977	1 798	28	40	47			3 230	50	64	72		
	1978	1 629	29	42				3 424	48	63			
	1979	1 466	28					2 904	48				
	1980	1 588						3 111					
	1981	1 719						3 346					
VÅRD ENL BVL, NVL, SLUTEN PSYKVÅRD, ÖPPEN PSYKVÅRD, VÅRD I SPECSJUKH	1973	466	36	50	59	64	67	1 060	59	74	81	84	86
	1974	417	39	52	58	62	66	1 031	60	73	79	82	84
	1975	407	35	51	59	64	67	948	63	77	82	84	85
	1976	377	40	53	61	65		797	58	73	79	84	
	1977	366	40	52	58			793	61	76	82		
	1978	401	34	53				798	59	72			
	1979	408	38					738	57				
	1980	448						817					
	1981	461						815					
FÄNGELSE 1 MÅN	1973	2 905	12	23	30	34	38	1 483	38	53	62	67	70
	1974	3 090	11	23	28	32	36	1 600	37	53	61	66	70
	1975	2 994	12	21	26	30	35	1 640	40	53	62	67	70
	1976	2 678	12	19	26	32		1 666	40	53	61	66	
	1977	2 495	14	22	28			1 855	44	58	66		
	1978	2 498	13	21				2 069	43	57			
	1979	2 625	12					2 245	41				
	1980	2 592						2 302					
	1981	2 566						2 574					
FÄNGELSE 2-6 MÅN	1973	724	17	27	33	39	45	2 517	52	69	77	80	83
	1974	732	17	28	34	39	42	2 350	52	68	74	77	80
	1975	582	15	24	31	36	40	2 434	53	67	73	76	79
	1976	553	14	19	24	29		2 771	55	66	72	76	
	1977	596	17	26	34			2 813	61	72	78		
	1978	637	20	30				2 777	61	75			
	1979	619	16					2 898	60				
	1980	682						3 246					
	1981	730						3 528					
FÄNGELSE 7- MÅN	1973	250	12	24	32	36	38	1 508	50	72	80	85	87
	1974	193	15	25	33	39	45	1 381	54	75	81	85	87
	1975	189	14	22	33	36	39	1 353	59	77	84	88	90
	1976	165	16	26	34	41		1 307	64	80	85	88	
	1977	269	13	25	31			1 525	58	76	83		
	1978	231	15	28				1 488	55	75			
	1979	239	10					1 382	55				
	1980	283						1 528					
	1981	339						1 817					

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika påföljds kategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljds kategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljds kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

Statistiken avser endast svenska medborgare.

Tabell 3.6.3 (forts) Personer som lagförts för brott under åren 1973–1981, fördelade efter påföljdskategori och om de tidigare lagförts för grövre brott eller ej.

Andel, som återfallit, fördelade efter tid till återfall.

PÅFÖLJD I INGÅNGSLAG- FÖRINGEN OCH INGÅNGSÅR		ANTAL EJ TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM					ANTAL TIDIGARE LAGFÖRDA	ANDEL, I PROCENT, SOM ÅTERFALLIT INOM				
			1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR		1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR
BRB 34:1 P1 (FÄNG, INTERN, UNGDOMSFÄNG)	1973	1	100*	100*	100*	100*	100*	935	61	81	85	87	39
	1974	1	0*	0*	0*	0*	0*	792	69	83	89	91	92
	1975	2	0*	50*	50*	50*	50*	797	72	85	89	92	93
	1976	1	0*	100*	100*	100*		737	74	86	90	92	
	1977	1	100*	100*	100*			785	73	85	89		
	1978	2	0*	0*				767	70	83			
	1979	-	-					700	68				
	1980	-	-					605					
	1981	-	-					538					
BRB 34:1 P1 (SKYDDSTILLSYN, VILLKORLIG DOM)	1973	15	47	53	53	60	60	2 510	52	67	74	78	80
	1974	8	63*	75*	75*	88*	88*	2 421	54	69	76	79	82
	1975	2	0*	50*	50*	50*	50*	2 416	59	74	80	83	86
	1976	-	-	-	-	-	-	2 707	58	72	78	81	
	1977	-	-	-	-	-	-	3 001	60	74	80		
	1978	-	-	-	-	-	-	3 016	56	73			
	1979	1	0*					2 718	55				
	1980	2						2 673					
	1981	2						2 876					
ÖVRIGA PÅFÖLJDER	1973	285	15	21	25	28	31	299	52	72	78	80	81
	1974	241	16	21	26	31	34	200	60	71	78	80	82
	1975	184	11	19	22	24	27	183	62	74	81	82	84
	1976	231	15	20	23	27		162	59	77	78	81	
	1977	205	12	19	21			168	51	69	73		
	1978	187	13	20				133	47	62			
	1979	155	12					74	44				
	1980	178						56					
	1981	164						43					

Anm. En person redovisas för varje år på alla sina lagföringar som innefattar olika påföljds kategorier.

Om en person under samma år har flera lagföringar med samma påföljds kategori, redovisas endast den första lagföringen från respektive påföljds kategori.

En och samma person kan därför förekomma på flera olika rader i tabellen, men endast en gång per rad.

* Procenttalet är beräknat på ett antal som är mindre än 10.

3.7 För narkotikabrott lagförda personer

Persons found guilty of drug offences

3.7.1 Några resultat

Nedan följer en översiktlig beskrivning av narkotikabrottsligheten som den framträder i lagföringsstatistiken¹. Redovisningen kan *inte* ge någon beskrivning av narkotikamissbruket eller den *faktiska* narkotikabrottsligheten, utan enbart av den brottslighet som uppdagas genom åklagarnas och domstolarnas verksamhet – baserad på polisens och tullens spaningsarbete. Lagföringsstatistiken underskattar systematiskt brottslighetens *volym* (dvs den faktiska brottsligheten är större). Statistiken ger dock troligen – att döma av jämförelser med andra källor – en rättvisande bild av bl a brottslighetens *struktur* (dvs vad gäller ålders- och könsfördelningen, förekomsten av olika preparat osv).

- *De senaste årens ökning har avstannat*

Totalt lagfördes 1986 ca 6 400 personer för narkotikabrott, varav ca 380 personer fler än en gång under året. Detta innebär att den kraftiga ökning som inträffade under åren 1980 och 1981, nu definitivt har avstannat.

	1975	1979	1980	1982	1984	1985	1986
Totalt	4 350	4 500	6 400	8 200	6 200	6 100	6 400
därav åtals- under- låtelse	1 750	1 200	1 200	1 250	900	800	640

Avrundade uppgifter.

Ökningen efter 1979 bör ses mot bakgrunden av att riksåklagaren år 1980 meddelade åklagarna nya tillämpningsföreskrifter angående narkotikabrott (RÅC I:94). Dessa

1) Med lagföring avses här åtalsunderlåtelse, strafförelägganden (böter utfärdade av åklagaren) eller domar.

En person kan lagföras flera gånger under samma år, dvs s k dubbelräkningar förekommer. Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

2) Det gäller troligen även för missbruksutvecklingen (jfr Karlsson-Olsson, 1983; Svensson, 1986).

3) Bl a ökade antalet polismän som huvudsakligen varit sysselsatta med spaning och utredning i narkotikaärenden, från 322 månadsarbetskrafter år 1979 till 391 år 1981 och 493 år 1985 (uppgift från rikspolisstyrelsen).

innebar att även innehav av mycket små mängder narkotika ska beivras. Också polisen intensifierade sina insatser – speciellt mot gatuhandlingen av narkotika (utförligt Eriksson – Eriksson, 1983). Att den *faktiska* brottsligheten skulle ha förändrats, är däremot inte sannolikt² (Solarz, 1985).

Resultatet av dessa policy-förändringar³ blev inte oväntat, att antalet personer som lagfördes för narkotikabrott (framför allt för smärre mängder cannabis) ökade kraftigt. Statistik från SCB visar därutöver, att ökningen avsåg framför allt personer som redan tidigare varit i kontakt med rättsväsendet. Mindre än en fjärdedel av ökningen gällde personer *utan* tidigare kriminell belastning (SCB Urval nr 18, tablå 4.3).

- *Cannabis förekommer oftast*

Cannabis svarar för 63 procent av de narkotiska medel som i Sverige förekommer i lagföringssammanhang. Den grova narkotikabrottsligheten rör i 38 procent av fallen cannabis. Centralstimulantia, vanligen amfetamin, svarar för 29 procent samt opiater och sömn- och rogivande medel för vardera 4 procent.

Kokain, som 1973 registrerades för första gången i polisens beslagsstatistik, förekom 1986 i 30 fall.

Hallucinogener, främst LSD, är mycket ovanliga i Sverige och förekom 1986 i 20 domar.

- *Narkotikabrottsligheten är fortfarande ett storstadsfenomen*

De tre storstadslänen svarade 1986 för 63 procent av cannabisfallen och för drygt hälften av fallen med centralstimulantia. Stockholm och Malmö står för 80 procent av de 224 lagföringar som gällde opiater; i Göteborg registrerades endast 8 fall.

Fördelningen mellan storstäderna och övriga riket är i stort sett konstant över tid. Detta gäller för samtliga medel.

Även lagföringsstatistiken visar alltså det kända faktum, att opiatmissbruk förekommer nästan uteslutande i Stockholms- och Malmöområdet. Anledningen till varför opiat-

missbruket är så sällsynt i Göteborg är okänd. Det har dock hävdats, att skillnaden bl a skulle bero på att *påföljdsvalet* för narkotikabrott är strängare i Göteborg än i Stockholm och Malmö. En översiktlig granskning av lagföringsstatistiken visar emellertid, att skillnaderna i påföljdsvalet knappast kan anföras som förklaring. (Se utförligt RSA 1984, s 133.)

- *Narkotikabrotten gäller framförallt innehav*

68 procent av narkotikabrotten 1986 gällde innehav av narkotika. Smuggling (då även inräknat små och mycket små mängder) avsåg 9 procent. Resten av brotten gällde överlåtelse av narkotika. 7 fall av framställning av narkotika avgjordes.

- *Små mängder förekommer oftast*

Inte överraskande gäller, att små mängder narkotika förekommer oftast och stora mängder minst. År 1986 var fördelningen mellan små, »medelstora» och stora mängder för cannabis 67, 29 och 4 procent samt för centralstimulantia 55, 37 resp 8 procent. Sedan 1975 har antalet lagföringar ökat för såväl små, »medelstora» som stora mängder. Ökningen var kraftigast för små mängder cannabis.

- *Grova narkotikabrott är relativt få*

Faktorer såsom mängd resp medel, hänsynslöshet, yrkesmässighet och dylikt har betydelse för om ett narkotikabrott ska bedömas som ringa, normalt eller grovt.

60 procent av narkotikabrotten 1986 bedömdes av åklagarna och domstolarna som ringa, mellangruppen svarade för 36 procent och de grova narkotikabrotten för 4 procent.

Utvecklingen för *domar* avseende grova narkotikabrott har haft följande utseende (i absoluta tal, inkl grov varusmuggling):

	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Totalt	379	453	478	376	303	289	352	241
därav domar								
avs								
enbart								
cannabis	203	287	218	139	116	123	118	84
Procent	54	63	46	37	38	43	34	35

- *Narkotikabrotten går inte allt längre ner i åldrarna*

Relativt sett lagförs åldersgruppen 21–29 år oftare för narkotikabrott än andra åldersgrupper.

Andelen 15–17-åringar har sedan 1975 sjunkit från 7 till 2 procent av de lagförda personerna. 18–24-åringarnas

andel minskade under samma period från 60 till 35 procent, medan 25–39-åringarna har ökat från 30 till 56 procent. Narkotikabrottsstatistiken stöder således *inte* uppfattningen, att narkotikabrottsligheten går allt längre ner i åldrarna.

Snarare ger statistiken uttryck för en systematisk förskjutning *uppåt* i åldrarna, vilket antyder att narkotikabrottsligheten kanske bör betraktas som ett *generationsfenomen*.

Liknande framgår även av SCBs kohortstatistik, där man har valt att studera hur många personer¹ i en födelse-årgång (dvs alla födda 1951, 1952 t o m 1963) som har lagförts för s k *grövre brott*² under sin ungdomstid. Denna statistik visar bl a att andelen personer som någon gång mellan 15 och 20 år lagförts för ett *grövre brott* mot *narkotikastrafflagen* har minskat i de yngre kohorterna. Medan ca 0,6 procent av de födda 1951 någon gång mellan 15 och 20 år lagfördes för ett grövre brott mot narkotikastrafflagen, var motsvarande andel för de födda 1963 endast ca 0,3 procent³.

- *Ungefär var fjärde som lagförs för narkotikabrott döms till fängelse*

Av de 6 400 personer som 1986 lagfördes för narkotikabrott⁴ fick

11 procent åtalsunderlåtelse;
37 procent böter;
32 procent frihetsberövande påföljd och
20 procent övriga påföljder.

Påföljdsvalet har förändrats sedan mitten av 70-talet. Andelen åtalsunderlåtelse har sjunkit från 40 procent (1975) till 11 procent (1986), medan böter (inkl strafförelägganden) har ökat från 14 till 37 procent. Förändringen förklaras främst av två faktorer (Olsson, 1980): *dels* av den debatt som fördes under 1978–1979 om tillämpningen av åtalsunderlåtelse och *dels* av det ökade antalet ringa brott.

Andelen frihetsstraff har varit svagt ökande sedan mitten av 70-talet, men i *absoluta* tal har – huvudsakligen som en följd av policy-ändringen 1980 (se ovan) – antalet frihetsberövanden mer än fördubblats mellan 1975 och 1982. År 1986 var antalet 2 043. Därvid har de korta frihetsstraffen ökat snabbare än de långa och ökningen faller framför allt på åldersgruppen 25–39 år. Mellan 1984 och 1985 ökade

1) Kohortstatistiken omfattar endast svenska medborgare.

2) Ang begreppet *grövre brott*, se ovan avsnitt 3.5.

3) Maskintabeller 87-06-03 hos SCB. Statistiken avser endast svenska medborgare.

4) Obs! Narkotikabrottet behöver inte vara huvudbrottet i lagföringen.

fängelsedomarna med 10 procent. Ökningen har till 70 procent med den fullständighetskontroll att göra som genomfördes 1985 (se nedan sid 131). Resterande ökning (55 domar) avser uteslutande domar med strafftider över 1 år. Ökningen fortsätter i år och avser uteslutande strafftider upp till 1 år.

Straffmätningen för narkotikabrott är speciell på så sätt att *hela* fängelsestraffskalan används. För andra brottstyper gäller däremot som regel att de utdömda fängelsestraffen ligger nära lagrummens straffminimum (Grönvall, 1980).

1986 uppgick den genomsnittligt ådömda fängelsestrafftiden till 5,3 månader för narkotikabrott enl 1§ NStL och till 40 månader för grovt narkotikabrott enl 3§ NStL. Endast mord och dråp samt grov våldtäkt och grovt rån bedömdes strängare än grovt narkotikabrott. Vidare avsåg grovt narkotikabrott eller grov varusmuggling 37 procent av de 142 domar som 1986 ledde till ett fängelsestraff över 4 år.

Medelstrafftiden avseende skrena fall (lagföringen avser endast ett medel) uppgick 1986 för *opiat*er till 8 månader, för *centralstimulantia* till 11,5 månader och för *cannabis* till 6,7 månader.

Värt att notera är också att mer än 4 av 5 fängelsedomar för narkotikabrott *inte* gäller grova narkotikabrott och att de oftast avser cannabis.

Andelen utländska medborgare och kvinnor är stabil

Andelen utländska medborgare har varit kring 10–14 procent sedan 1975 och uppgick 1986 till 14 procent (varav nordborna utgjorde 63 procent). Andelen utländska medborgare är dock större vid grova narkotikabrott: 30 procent 1986.

Andelen kvinnor har varit kring 13–16 procent sedan 1975 och uppgick 1986 till 14 procent.

Tidigare belastning

1986 svarade ca 5 300 personer för de totalt 5 700 domar och strafförelägganden som avgjordes under året. 357 personer lagfördes 2 gånger, 21 personer 3 gånger och 3 personer 4 gånger för narkotikabrott under året. År 1985 var drygt hälften tidigare straffade för narkotikabrott och 75 procent var tidigare straffade för grövre brott (antingen narkotikabrott eller annat brott). Med grövre brott avses brott som lett till strängare straff än böter. Andelen personer som straffats första gången och där debutbrottet var ett narkotikabrott uppgick till uppskattningsvis 15–20 procent. Statistiken visar tydligt att narkotikabrottsligheten är mycket starkt knuten till personer med kriminell belastning.

Referenser

Inger Eriksson – Ulla Britt Eriksson, Polisens insatser mot gatulangningen av narkotika – ett utvärderingsförsök. Brå. Kansli PM 1983:9.

Gunnar Grönvall, "En undersökning av svensk straffmätningsspraxis", ingår i Påföljdsval, straffmätning och straffvärde. Brå-Rapport 1980:2, s 219–234. Stockholm: Liber, 1980.

Christer Karlsson – Orvar Olsson, "Narkotikamissbrukets förändringar – metoder, metodproblem och bedömning av utvecklingen", ingår i Narkotikautvecklingen 1983, Brå-Rapport 1983:6, s 19–53. Stockholm: Liber, 1983.

Orvar Olsson, »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål 1969–1979«, ingår i Brotsutvecklingen, Lägesrapport 1980, Brå-Rapport 1980:3, s 111–136. Stockholm: Liber, 1980.

RS-PM 1981:12, Kriminalitetsutveckling och -belastning belyst genom födelsekohortstatistik. Statistiska centralbyrån.

SCB Urval nr 18, Brott och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Statistiska centralbyrån, 1985.

Artur Solarz, »Narkotikabrottslighet, narkotikamissbruk och kontrollpolitik under perioden 1980–1984«, ingår i Brotsutvecklingen 1985, Brå Forskning 1985:5, s 155–165.

Statistiska meddelanden R 1981:5.3. Kriminalstatistik. Återfall i brott. Översiktstabeller. Personer som lagförts för brott 1973–1979. Statistiska centralbyrån.

Bo Svensson, Narkotikasituationen i Sverige 1986. Brå Kansli PM 1986:3. Stockholm 1986.

3.7.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiska centralbyrån (SCB) har fr o m 1975 årligen specialbearbetat uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott. Denna statistik tas fram av flera skäl. Utvecklingen av narkotikabrottsligheten och förändringar i narkotikalagstiftningen har medfört ett allmänt intresse för och ett behov av statistik över åklagarnas och domstolarnas verksamhet på detta område. Vidare finns från riksåklagarens sida behov av uppgifter om praxis vad gäller domar i narkotikamål för att underlätta åklagarnas bedömningar. Vidare åligger det Sverige

att rapportera till den internationella narkotikakontrollens organ om narkotikabrottslighet och narkotikamissbruk.

Uppgiftslämnandet till narkotikastatistiken regleras enligt speciell kungörelse (KK 1968:72) som innebär att landets domstolar respektive åklagardistrikt ska sända in domar och godkända strafförelägganden som avser narkotikabrott till socialstyrelsen. Fr o m 1987 får SCB domar och strafförelägganden direkt (SFS 1987:85).

Statistiken i denna redovisning omfattar uppgifter om personer som:

- dömts, dvs som fällts till ansvar för narkotikabrott i mål i första instans i allmän domstol
- godkänt strafföreläggande för narkotikabrott, dvs böter som utfärdas direkt av åklagaren.

I de flesta diagram och tabeller redovisas även åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen. *Åtalsunderlåtelse* ingår inte i specialbearbetningen vilket innebär att vi inte har så detaljerad information om dem. Åtalsunderlåtelse hämtas från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

Med narkotikabrott avses här:

- brott mot narkotikastrafflagen (SFS 1968:64), NSL
- brott mot varusmuggningslagen (SFS 1960:418), VSL, där varan utgjorts av narkotika
- övriga narkotikabrott, t ex stöld av narkotika

T o m 30 juni 1983 kan narkotikalagstiftningen beskrivas på följande sätt.

Narkotikastrafflagen innehöll bestämmelser om straff för tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika. Brotten var indelade i tre svårhetsgrader; narkotikaförseelse (2 §), narkotikabrott (1 §) och grovt narkotikabrott (3 §). Straffskalan omfattade för narkotikaförseelse endast böter, för narkotikabrott böter eller fängelse i högst tre år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst två och högst tio år.

Varusmugglingsbrotten var också indelade i tre grader, med i stort sett samma straffskala som för brotten i narkotikastrafflagen.

Två ändringar i narkotikalagstiftningen har sedan skett. Den första trädde i kraft 1 juli 1983. I narkotikastrafflagen (SFS 1983:363) utvidgades gärningsbeskrivningarna till sex huvudtyper (1§, punkt 1–6). Innehav och överlåtelse kvarstår i oförändrad form. Förvärv och annan hantering av narkotika i överlåtelssyfte kriminaliserades. I stället för tillverkning infördes benämningen framställning och på så sätt faller även odling av narkotiska växter under gärningsformen. Saluhållande av narkotika avskaffades eftersom det saknar praktisk betydelse.

En ny brottstyp, vårdslöshet med narkotika (3a §) infördes, med böter eller fängelse högst ett år i straffskalan. Straffbestämmelserna från narkotikaförordningen, som reglerade den legala hanteringen av narkotika, flyttades till narkotikastrafflagen (5a §). Möjligheterna att döma för medverkan, försök, förberedelse, och stämpling till narkotikabrott utvidgades.

Den *andra lagändringen* trädde i kraft i mars 1985 (SFS 1985: 9–10). Möjligheterna att utdöma böter för narkotikabrott (1§ NSL) och varusmuggling av narkotika (1§ VSL) togs bort. Benämningen narkotikaförseelse ersattes med ringa narkotikabrott. För ringa varusmuggling utvidgades straffskalan från enbart böter till böter eller fängelse 6 månader. En livlig debatt om en eventuell straffbeläggning av själva konsumtionen av narkotika föregick lagändringen. Det beslutades dock att konsumtion av narkotika även i fortsättningen ska falla utanför det straffbelagda området.

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen men särredovisas inte.

3.7.3 Insamling och bearbetning

SCB får från socialstyrelsen domar och godkända strafförelägganden där narkotikabrott förekommit i lagföringen. Eftersom en lagföring kan innefatta flera olika brott så kan det förutom ett eller flera narkotikabrott även ingå andra typer av brott i en lagföring. Uppgifter om narkotikabrottets rubricering, typ av narkotika och mängden narkotika m m hämtas från domsakten respektive blanketten för strafföreläggande och kodas på en särskild blankett. I de fall en person i samma lagföring har flera narkotikabrott, sker denna kodning med avseende på det grävsta av dessa brott (angående narkotikabrottens rangordning se Definitioner och begrepp).

Efter kodningen stansas och databehandlas materialet. I databehandlingen ingår maskinella kontroller av uppgifterna så att orimliga uppgifter sällas ut. Dessa granskas manuellt och rättas.

I samband med att SCB fr o m 1975 åtog sig den statistiska bearbetningen av narkotikadomarna gjordes en översyn av bearbetningsrutinerna. Vissa variabler, såsom nationalitet, förekomst av andra brott än narkotikabrott och påföljd, som tidigare kodades från narkotikadomarna/strafföreläggandena, hämtas istället direkt från SCBs statistik över För brott lagförda personer.

3.7.4 Kvalitet och jämförbarhet

Exakta jämförelser mellan den löpande redovisningen av narkotikabrott i statistiken över För brott lagförda personer och narkotikaredovisningen i detta avsnitt, med avseende på antalet personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott är pga olikheter i brottsredovisningen inte möjliga att göra.

Narkotikadomarna (och strafföreläggandena) har specialbearbetats sedan 1969. När SCB 1975 övertog bearbetningen byggdes redovisningen delvis ut och en del nya rutiner infördes. Det betyder att uppgifterna före och efter 1975 inte är helt jämförbara. En skillnad är att uppgifterna från 1975 baserar sig på avgöranden i första instans medan den redovisning som avser åren 1969–1974 även är baserad på avgörande i högre instans (hovrätt eller högsta domstol). Det sistnämnda gäller förutsatt att ett överklagande medfört en ändring av tingsrätts eller hovrätts dom och att detta avgörande varit tillgängligt vid tidpunkten för bearbetningen. SCB har gjort en urvalsundersökning av 10 procent av hovrättsdomarna med narkotikabrott avseende perioden 1975–1979, som visar följande. Av narkotikadomarna överklagades 13 procent och 5 procent ledde till ändring i hovrätten. En del av dessa ändringar saknar betydelse för statistiken.

En lodrät linje vid år 1975 har lagts in i diagrammen för att påminna om att det rör sig om två något olika redovisningar före och efter 1975.

Främst av kostnadsskäl infördes ett förenklat sätt att bearbeta materialet från 1981. I stället för att som tidigare koda efter vad domstolen anför i det sk domskälet, kodas i stället uppgifterna i åklagarens stämningsansökan. Det innebär en tidsbesparing. En provkodning som gjordes innan omläggningen visade, att för 21 av 133 kodade fall avvek domstolens bedömning från åklagarens. I samtliga fall var det dock fråga om *små* avvikelser. Dessa kunde t ex gälla att åklagarens yrkande avsåg större mängder respektive försök till överlåtelse medan domstolen fastställde en mindre mängd och enbart innehav. En annan förväntad följd av att koda efter åklagarens yrkande är att antalet olika medel överskattas något, men detta belyses inte helt i undersökningen. Eftersom avvikelserna var så små bedömdes kvaliteten på den förenklade kodningen som fullt acceptabel. Det är fortfarande möjligt att göra jämförelser över tid. 1985 gjordes smärre ändringar i kodningsschemat som dock inte påverkar statistikens jämförbarhet över tid.

1985 genomfördes också en bortfallsundersökning angående domar för narkotikabrott. Undersökningen visade att 261 domar inte hade kommit med i det statistiska underlaget. Domarna begärdes in till SCB och påfördes statistiken. Detta

innebär att nedgången i antalet lagföringar mellan 1984 och 1985 *faktiskt* är större än den som redovisas i statistiken, eftersom liknande bortfall bör ha förekommit också under tidigare år. Hälften av de efterskickade domarna avsåg personer i åldrarna 25–39 år och drygt hälften var fängelsedomar. Från och med år 1985 sker bortfallskontrollen rutinmässigt och omfattar både domar och strafförelägganden.

Narkotikalagstiftningen har ändrats två gånger under de senaste åren, se ovan avsnitt 3.7.2.

3.7.5 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt har endast ett fåtal definitioner och begrepp medtagits. En utförligare redovisning ges i Statistiska meddelanden R 11 SM 8703, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer 1986. Vissa begrepp återfinns även i avsnitt 3.4.5 i denna årsbok.

Lagföring: Sammanfattande benämning för meddelad åtalsunderlåtelse, godkänt strafföreläggande eller dom i brottmål. Narkotikastatistiken omfattar huvudsakligen godkända strafförelägganden och domar i första instans. Åtalsunderlåtelser har dock lagts till i de flesta tabeller och diagram. Ordningsbot kan överhuvudtaget inte förekomma. Frikännande domar ingår ej.

Narkotikabrott: Detta begrepp används som sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken. Narkotikabrott är också den juridiska benämningen på brott enligt 1 § NSL.

Narkotikabrottens rangordning: Då flera narkotikabrott ingår i en lagföring redovisas i diagram och tabeller den typ av hantering och de narkotiska medel som förekommer i det grävsta brottet. Det grävsta brottet bestäms genom följande rangskala: NSL 3 §, VSL 3 §, NSL 1 §, VSL 1 §, NSL 3 a §, NSL 5 a §, NSL 2 §, VSL 2 §, VSL 6 § och övriga narkotikabrott.

Narkotiska medel: Enligt svensk lag definieras narkotika som de kemiska medel och preparat som omfattas av narkotikaförordningen. Narkotika räknas till gruppen beroendeframkallande medel (liksom alkohol). Beroendet orsakas dels av drogens direkta kemiska inverkan på hjärnans funktioner, dels av en social tillvänjning.

De narkotiska medlen kan indelas i följande huvudgrupper: – Cannabis. Till denna grupp räknas haschisch och marihuana, som utvinns ur olika delar av cannabisplantan.

- Centralstimulantia. De vanligaste medlen i denna grupp är s k amfetaminer såsom preludin och ritalina, som framställs på kemisk väg.
- Hallucinogener. LSD och meskalin hör till hallucinogenerna, varav LSD är det vanligaste medlet.
- Opiater. Opium utvinns ur den orientaliska vallmon. Genom rening av råopium erhålls morfin, som också är ett viktigt läkemedel. Ersättningsämnen för morfin såsom heroin, kan framställas på kemisk väg, s k morfinderivat.
- Sömn- och rogivande medel. Dessa medel, som i Sverige endast kan köpas efter ordination av läkare, missbrukas oftast på så vis att personen tar högre doser än som föreskrivits.

I diagram 3.7.3 där typ av medel redovisas, har hallucinogener samt sömn- och rogivande medel pga sin ringa förekomst slagits samman till gruppen »Övriga«.

Person/Lagföring: Om inte annat anges redovisas en person som lagförts flera gånger under året en gång för varje lagföring.

3.7.6 Tidigare publicering

Statistiken över lagförda för narkotikabrott publiceras i serien Statistiska meddelanden (SM), serie R, under rubriken »Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer«. Den första publikationen avsåg åren 1975–1979 (SM R 1980: 12). Sedan dess har statistiken redovisats årligen. 1985 publicerades den undantagsvis i serien »RS-promemorior».

För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkomanvårdskommitténs betänkande (SOU 1969:52). Fr o m 1969 fortsatte redovisningen av narkotikadomar på uppdrag av riksåklagaren. För 1969 redovisades resultaten kvartalsvis (Riksåklagaren, u å). Vidare finns en

rapport med uppgifter för åren 1969–1970 (Rexed och Wickberg, u å) och en för åren 1969–1973 (Wickberg, u å).

Ansvar för undersökningen av narkotikadomar övertogs 1974 av brottsförebyggande rådet och fr o m 1975 har alltså SCB svarat för den statistiska bearbetningen. Brottsförebyggande rådet har publicerat en rapport avseende »Rubricering, praxis och påföljder vid narkotikamål, 1969–1979«, baserad på ovanstående material (Orvar Olsson, i Brå Rapport 1980:3).

3.7.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver den narkotikastatistik som redovisas i detta avsnitt finns det inom andra grenar av rättsstatistiken särredovisning av narkotikastrafflagen och i viss mån även varusmuggningslagen. Vissa av dessa uppgifter finns också med i denna årsbok, se främst avsnitt 3.2 och 3.4 men även 3.5 och 3.6.

Vidare redovisar *rikspolisstyrelsen* statistik över hos polisen och tullen *beslagtagen narkotika*.

Hänvisningar till statistik och undersökningar rörande narkotika ges även i *socialstyrelsens* publikation *Genomgång av statistik inom området beroendeframkallande medel, sept 1980* och i *Brå-apropå 1983:1*.

I årsskriften *Rapport 87* som utges av *Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)* ges bl a en översikt över narkotikastatistik och aktuella narkotikaundersökningar. Narkotikakontrollens utveckling i Sverige behandlas av Artur Solarz (*CAN, PM-serie, Nr 2 1987*).

Brottsförebyggande Rådet har publicerat två rapporter om narkotika, *Narkotikautvecklingen (BRÅ-Rapport 1982:2 och 1983:6)*. Narkotikautvecklingen 1986 behandlas i *BRÅ-Rapport 1987:4*.

En redovisning av narkotikabrott bland utländska medborgare finns i *BRÅ-Rapport 1983:4*.

Diagram 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1969–1986, efter beslutstyp

Persons found guilty of drug offences, 1969–1986, by type of decision

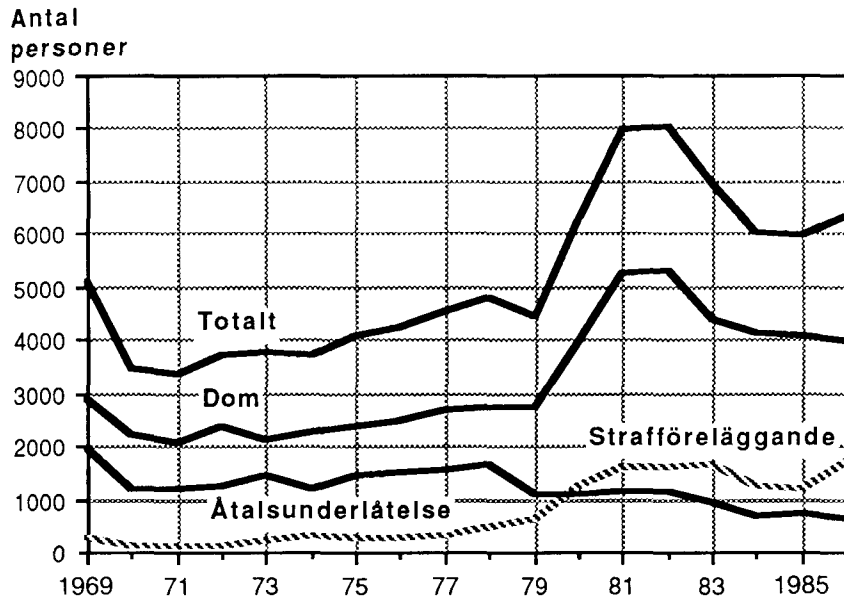

Diagram 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter brottsrubricering

Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by seriousness of the offence

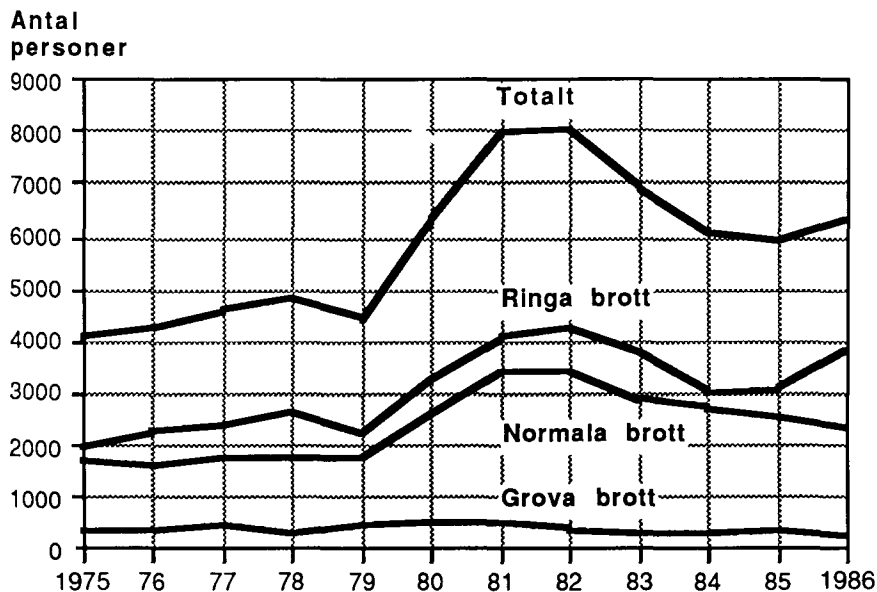
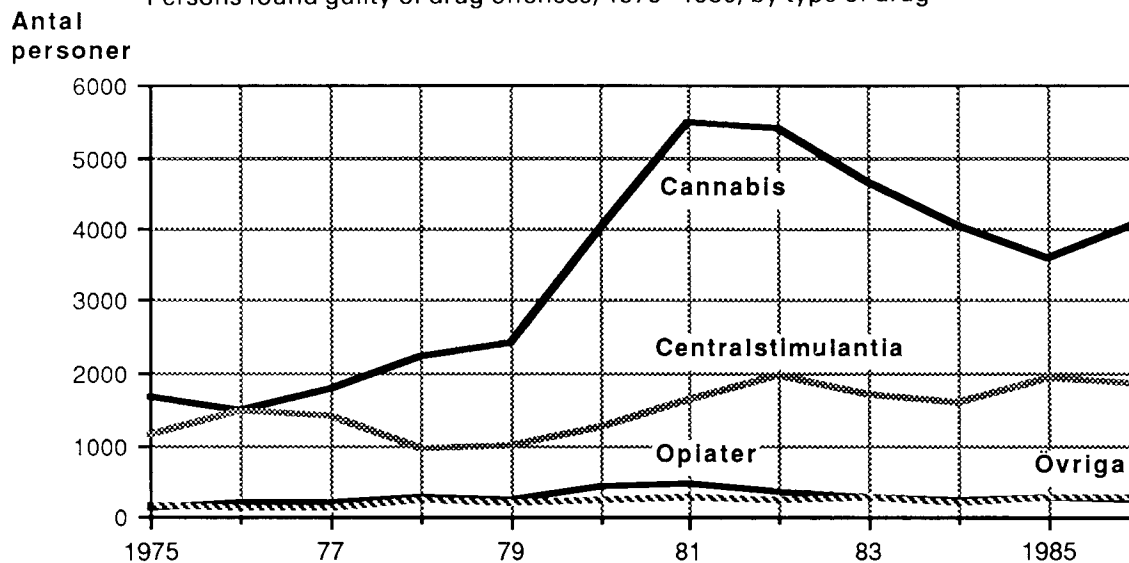

Diagram 3.7.3 För narkotikabrott lagförda¹ personer, 1975–1986, efter typ av medel²

Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by type of drug

1) Ätalsunderlåtelse ingår ej.

2) I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas samtliga dessa typer (s k bruttoredovisning).

3) Här ingår främst sömn- och rogivande medel samt hallucinogener.

Diagram 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975 och 1986, efter ålder och per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden

Persons found guilty of drug offences, 1975 and 1986, by age and per 100 000 of the mean population 15 years of age and over

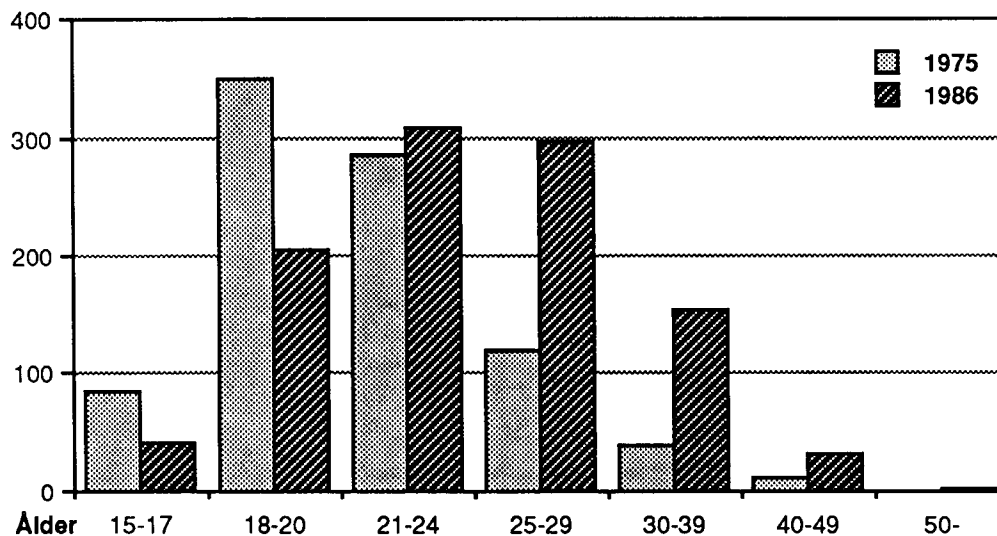
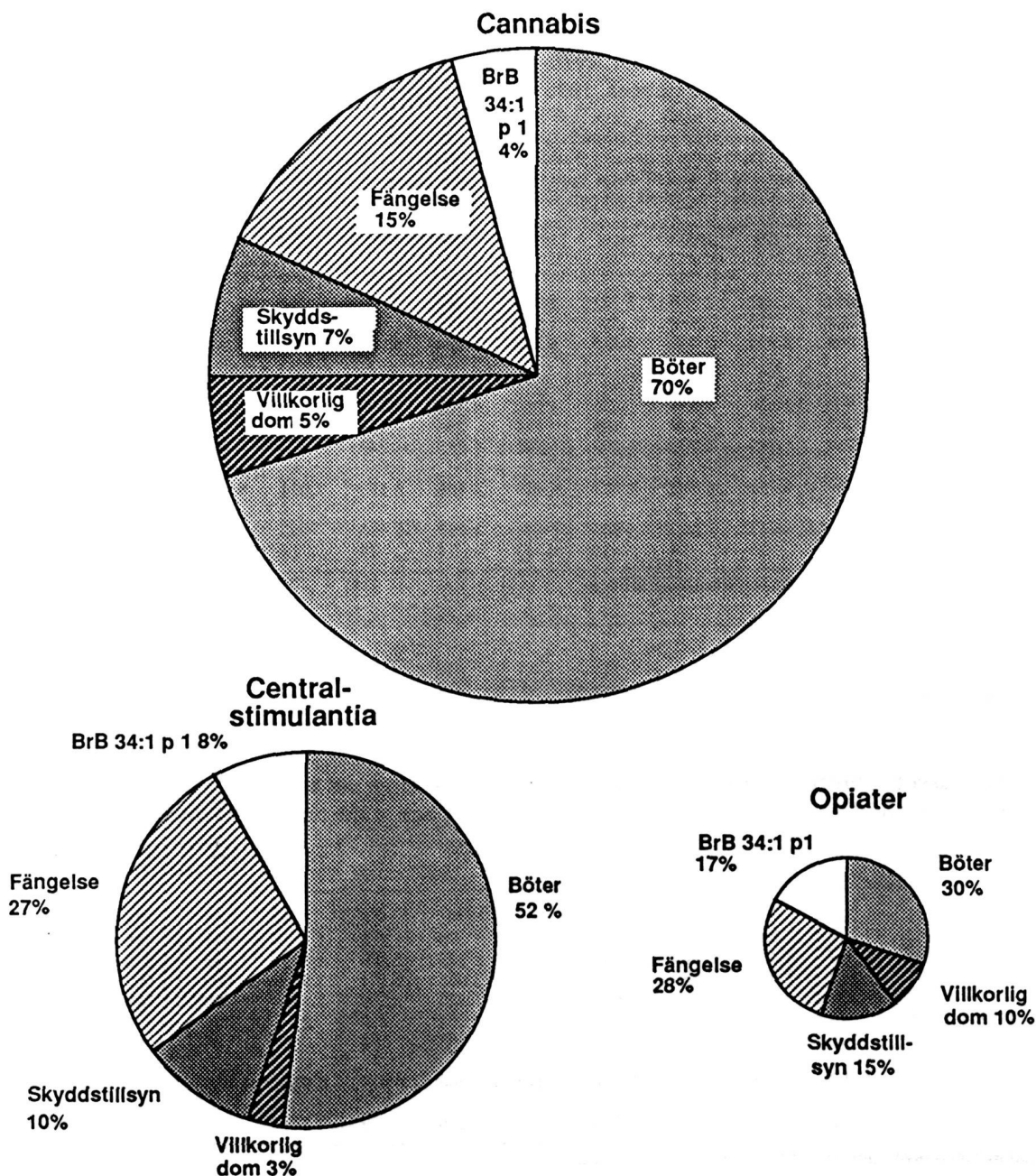

Diagram 3.7.5 Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för enbart brott mot narkotikastrafflagen, efter typ av narkotika i lagföringar där endast en typ förekommit samt efter huvudpåföljd, 1986

Persons who consented to summary fines by prosecutor or who were sentenced for offences only against the Narcotics Drug Act of 1968, by type of drug where only one type of drug was involved, and by principal sanction, 1986

Anm. Observera att cirklarnas storlek motsvaras av hur ofta preparaten förekommit.

Eftersom det har visat sig att de tabeller som publiceras i Statistiska meddelanden, Kriminalstatistik. För narkotikabrott lagförda personer, är komplicerade och svårlästa, presenteras här i årsboken några enkla översiktstabeller avseende perioden 1975–1986.

Tabellerna bygger på de uppgifter som publicerats i ovan nämnda Statistiska meddelanden. En del specialbearbetningar har också gjorts.

Tabell 3.7.1 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter beslutstyp och kön
Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by type of decision and sex

Anm. Denna översiktstabell syftar till, att beskriva vilka populationer som ingår i narkotikastatistiken. De flesta tabellerna nedan bygger, på grund av bristfälligheter i grundmaterialet, endast på vissa delpopulationer – framför allt domar och strafförelägganden. Man kan utgå ifrån att åtalsunderlåtelse i de flesta fall avser hantering av små mängder cannabis. Detta innebär att i de tabeller där åtalsunderlåtelse *inte* ingår, underskattas andelen ringa cannabisbrott och överskattas andelen övriga brott.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Domar	2 359	2 454	2 681	2 718	2 721	3 973	5 266	5 307	4 367	4 109	4 049	3 979	169
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	1 232	1 197	1 706	705
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	219
Åtalsunderlåtelse ¹													
Huvudbrott	1 438	1 504	1 554	1 632	1 096	1 060	1 122	1 108	935	682	709	640	45
Bibrott	329	265	202	159	106	141	236	139	148	126	112	76	23
Summa	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	808	821	716	41
Totalt	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	6 149	6 067	6 401	147
därav													
kvinor	675*	606*	712*	690*	702*	844	1 116	1 118	962	876	907	904	134
Procent	15	14	15	14	16	13	14	14	14	14	15	14	

1) Avser endast åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastrafflagen.

*) Uppgift delvis skattad.

Tabell 3.7.2 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter ålder vid beslutet
Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by age at the time of the decision

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
15 – 17 år	271	236	223	252	177	365	501	454	303	174	123	141	52
18 – 20 år	1 144	1 012	952	982	921	1 335	1 570	1 471	1 162	941	785	753	66
21 – 24 år	1 295	1 367	1 482	1 489	1 405	1 928	2 273	2 106	1 755	1 483	1 278	1 455	112
25 – 29 år	791	931	1 095	1 189	1 098	1 581	2 035	2 171	1 986	1 606	1 582	1 655	209
30 – 39 år	411	528	619	724	656	890	1 327	1 509	1 435	1 488	1 744	1 887	459
40 – 49 år	103	93	140	117	123	143	201	249	219	266	381	364	353
50 – år	24	25	37	45	31	37	53	74	66	65	62	70	292
Samtliga	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	157
»Bortfall« ¹	329	265	202	159	106	141	236	139	148	126	112	76	23

1) Åtalsunderlåtelse med brott mot narkotikastrafflagen som bibrott.

Tabell 3.7.3 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter medborgarskap

Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by citizenship

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Samtliga¹	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	157
därav													
utl. medborgare	445	436	459	545	571	815	941	949	886	729	797	860	193
Procent	11	10	10	11	13	13	12	12	13	12	13	14	
Endast domar och strafförelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	219
därav													
utl. medborgare	330	323	313	411	462	709	806	838	795	668	706	803	243
Procent	13	12	10	13	14	14	12	12	13	13	13	14	
därav													
nordbor	178	155	138	204	218	352	451	460	421	378	429	509	286
Procent	54	48	44	50	47	50	56	55	53	57	61	63	

1) Åtalsunderlåtelse för brott mot narkotikastraffagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.4 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter medel¹ och region

Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by type of drug and geographic region

Anm. Åtalsunderlåtelse ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning).

Medel och region	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Cannabis													
Storstäderna ²	741	677	982	1 038	1 011	2 419	3 080	2 892	2 754	2 064	2 043	2 555	345
Övriga riket	712	595	773	806	874	1 594	2 394	2 514	1 872	1 959	1 518	1 504	211
Ej uppgivet	211	197	1	396	525	–	–	–	–	6	–	–	–
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	4 029	3 561	4 059	244
Centralstimulantia													
Storstäderna	599	714	677	523	482	592	850	1 077	907	899	1 018	1 033	172
Övriga riket	504	731	726	381	482	662	765	883	808	696	858	827	164
Ej uppgivet	38	43	–	35	28	–	–	1	–	4	–	–	–
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	1 599	1 876	1 860	163
Opiater													
Storstäderna	95	158	166	221	189	373	388	278	235	173	217	186	196
Övriga riket	13	13	39	50	34	50	67	60	47	38	53	38	292
Ej uppgivet	2	–	–	8	5	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	211	270	224	204
Samtliga domar och straff- förelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	219

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel m m redovisas inte här.

2) »Storstäderna» omfattar Stockholms kommun och Stockholms län, Malmö kommun och Malmöhus län, Göteborgs kommun och Göteborgs och Bohus län.

Tabell 3.7.5 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter typ av hantering.
Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by type of offence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Domar och straff- förelägganden													
Enbart innehav därav ringa brott	1 249 595	1 361 796	1 462 825	1 554 956	1 478 860	2 563 1 713	3 419 2 483	3 711 2 710	3 189 2 390	2 765 2 140	2 765 2 067	3 130 2 599	251 437
Smuggling därav ringa brott	491 79	508 134	725 164	858 247	951 385	1 460 604	1 609 575	1 446 526	1 350 589	1 202 390	1 115 435	1 225 628	249 795
Framställning därav ringa brott	2 –	3 1	7 2	6 2	6 –	8 –	14 1	6 1	9 2	7 1	4 –	4 –	.. –
Övriga ¹ därav ringa brott	859 36	816 24	800 48	748 42	880 47	1 188 39	1 796 98	1 763 129	1 443 110	1 367 70	1 362 117	1 326 143	154 397
Summa	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	219
Åtalsunderlåtelser²													
Narkotikastrafflagen därav ringa brott	1 438 1 211	1 504 1 290	1 554 1 313	1 632 1 427	1 096 936	1 060 859	1 122 881	1 108 840	935 673	682 435	709 429	640 411	45 34
Totalt	4 039	4 192	4 548	4 798	4 411	6 279	7 960	8 034	6 926	6 023	5 955	6 325	157
därav ringa brott	1 921	2 245	2 352	2 674	2 228	3 215	4 038	4 206	3 764	3 036	3 048	3 781	197
normalt brott	1 733	1 592	1 781	1 787	1 749	2 601	3 429	3 442	2 849	2 689	2 546	2 288	132
grovt brott	385	355	415	337	434	463	493	386	313	298	361	256	66

1) Huvudsakligen innehav av narkotika i kombination med överlåtelse/saluhållande.

2) Åtalsunderlåtelser för brott mot narkotikastrafflagen som bibrott ingår ej.

Tabell 3.7.6 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter medel¹ och viktklass²
 Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by type of drug and quantity

Anm. Atalsunderlätelser ingår ej.

I det fall det i en lagföring förekommit olika typer av narkotika redovisas *samtliga* dessa typer (s k bruttoredovisning).

Medel och mängd	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Cannabis													
liten/ringa	748	762	888	1 192	1 305	2 342	3 216	3 322	3 000	2 458	2 285	2 706	362
medelstor	704	522	683	872	840	1 310	1 939	1 799	1 403	1 337	1 076	1 175	167
stor	212	185	185	176	265	361	319	285	223	234	200	178	84
Summa	1 664	1 469	1 756	2 240	2 410	4 013	5 474	5 406	4 626	4 029	3 561	4 059	244
Centralstimulantia													
liten/ringa	541	803	688	571	456	732	928	1 126	1 023	901	983	1 020	189
medelstor	531	591	595	279	379	464	585	710	586	580	694	697	131
stor	69	94	120	89	157	58	102	125	106	118	199	143	207
Summa	1 141	1 488	1 403	939	992	1 254	1 615	1 961	1 715	1 599	1 876	1 860	163
Opiater													
liten/ringa													
medelstor	78	117	121	208	178	331	321	229	202	152	208	180	231
stor	32	54	84	71	50	92	134	109	80	59	62	44	138
Summa	110	171	205	279	228	423	455	338	282	211	270	224	204
Samtliga domar och straff- förelägganden	2 601	2 688	2 994	3 166	3 315	5 219	6 838	6 926	5 991	5 341	5 246	5 685	219

1) Hallucinogener, sömn- och rogivande medel m m redovisas inte här.

2) Viktklasserna för de olika medlen har definierats på följande sätt. Klassgränserna följer ungefärligen domstolarnas bedömning av »ringa«, »normala« och »grova« brott.

Medel	Viktklass (gram)		
	liten/ ringa	medel- stor	stor
Cannabis	–25	26–1000	1001–
Central- stimulantia	– 5	6– 250	251–
Opiater	.	– 25	26–

Tabell 3.7.7 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter påföljd
Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by sanction

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Åtalsunderlåtelse	1 767	1 769	1 756	1 791	1 202	1 201	1 358	1 247	1 083	808	821	716	41
Strafförelägganden	242	234	313	448	594	1 246	1 572	1 619	1 624	1 232	1 197	1 706	705
Böter genom dom	386	395	452	635	689	941	1 304	1 271	1 025	954	732	631	163
Villkorlig dom	145	110	119	153	199	254	314	348	300	259	253	247	170
Barnavårdslagen/ Socialtjänstlagen	35	28	32	40	26	52	118	83	65	35	34	37	106
Skyddstillsyn	489	484	514	492	436	682	806*	787	588	631	610	608	124
Fängelse m m	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090*	2 259	1 876	1 791	1 976	2 043	206
BrB 34:1 p 1	309	334	375	359	331	467	567	558	510	437	441	412	133
Övriga	2	1	3	3	–	4	67*	1	3	2	3	1	..
Samtliga	4 368	4 457	4 750	4 957	4 517	6 420	8 196	8 173	7 074	6 149	6 067	6 401	147

*) Uppgifterna osäkra.

Tabell 3.7.8 För narkotikabrott lagförda personer, 1975–1986, efter fängelsestraffets längd
Persons found guilty of drug offences, 1975–1986, by length of prison sentence

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	Index 1986 (1975=100)
Fängelse													
– 2 mån ¹	149	159	184	208	183	322	516	671	604	544	584	657	441
3 – 6 mån	238	315	334	285	279	522	659	685	461	464	505	542	228
7 – 12 mån	286	316	306	258	242	308	429	402	365	373	394	428	150
13 – 24 mån	166	158	215	177	181	237	283	214	201	172	199	195	117
25 – mån	97	95	108	94	138	163	178	252	218	221	277	198	204
UF, Int, SPV²	57	59	39	14	17	21	25	35	27	17	17	23	40
Samtliga	993	1 102	1 186	1 036	1 040	1 573	2 090	2 259	1 876	1 791	1 976	2 043	206

1) Inkl. skyddstillsyn med anstaltsbehandling eller med fängelse.

2) Ungdomsfängelse, internering, sluten psykiatrisk vård.

3.8 Nordisk kriminalstatistik

Nordic Criminal Statistics^{*)}

3.8.1 Inledning

I samarbete med de statistiska centralbyråerna i Danmark, Norge och Finland har SCB sammanställt kriminalstatistik från dessa länder samt från Sverige för perioden 1950–1980. Uppgifterna har publicerats under titeln *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* (Köpenhamn 1982).

Följande brottstyper ingår i denna redovisning:

- mord, dråp
- misshandel
- våldtäkt
- rån
- inbrott/grov stöld
- tillgrepp av motorfordon
- övriga tillgreppsbrott
- bedrägeri o d
- rattfylleri
- samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen

Varje enskild brottstyp redovisas i fyra olika tabeller och diagram, som avser

- antal registrerade brott (1950–1980)
- uppklaringsprocent (1950–1980)
- antalet för brott lagförda personer (1950–1980)
- påföljdernas fördelning (1950–1980, 5-års intervall)

I övrigt innehåller publikationen en sammanställning av de ifrågavarande strafflagstiftningarna, en beskrivning av påföljdssystemen samt en redovisning av de statistiska insamlings-, bearbetnings- och redovisningsrutinerna. Lagändringar och omläggningar av statistiska rutiner under perioden 1950–1980 har i möjligaste mån dokumenterats.

Av utrymmesskäl redovisas här enbart *diagram* över vissa *hos polisen registrerade brott 1950–1985* (ang basuppgifterna, se *Nordisk statistisk årsbok 1986, tab 229*). Uppgifterna är beräknade i relation till befolkningens mängden vid årets slut i åldern 15 (Norge 14) – 67 år.

Rättsstatistisk årsbok 1980, avsnitt 3.8, innehåller även diagram över påföljderna för samtliga brott mot brottsbalken/strafflagen.

3.8.2 Definitioner och begrepp

Diagrammen nedan har försetts med en sammanställning av de lagrum redovisningen bygger på. Uppgifterna om lagparagraf avser år 1985. För dokumentation av eventuella lag- och statistikändringar under perioden 1950–1980 hänvisas till *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980*.

3.8.3 Jämförbarhet i allmänhet

Det faktum att SCB publicerar en sammanställning av kriminalstatistiska uppgifter från de nordiska länderna innebär inte att uppgifterna verkligen är jämförbara. Frågan om huruvida uppgifter som hämtas ur officiella statistiska publikationer kan användas i kriminalpolitiskt och vetenskapligt sammanhang är *empirisk*, dvs i varje enskilt användningsfall måste man pröva om de officiella uppgifterna lämpar sig som underlag för analys eller ej. Något generellt svar finns ej. Lämpligheten är bl a beroende av vilken frågeställning undersökningen avser.

Tre typer av jämförande undersökningar förekommer:

- strukturjämförelser
- nivåjämförelser
- jämförelser av trender

Strukturjämförelser avser t ex följande frågor: Dominerar tillgreppsbroten brottsbilden i olika länder? Vilken åldersprofil har de för brott lagförda personerna i olika länder?

Nivåjämförelser avser t ex följande frågor: Vilket land har den högsta rånfrekvensen? Vilket land använder sig mest av böter som brottspåföljd?

Jämförelser av trender avser däremot frågor som: Skiljer sig rånutvecklingen över tid i olika länder? Har användningen av villkorlig dom varierat i olika länder under 1970-talet?

^{*)} An English summary has been published in the series RS-Promemoria as volume 1984:3. This report may be obtained from Statistics Sweden, S-115 81 Stockholm, Sweden.

Innan man kan besvara sådana frågor bör man beakta följande. Officiella statistiska uppgifter om brott och påföljder styrs i allt väsentligt av tre faktorer:

- *statistiska förhållanden*:
 - a) formella: gällande insamlings- och bearbetningsregler;
 - b) informella: statistiksystemets sätt att fungera i praktiken.
- *rättsliga förhållanden*:
 - a) formella: strafflagens, processrättens, sociallagstiftningens utformning m m samt kontrollorganens formella organisation;
 - b) informella: lagarnas användning och kontrollorganens arbetssätt i praktiken;
- *faktiska förhållanden*:
 brottsbenägenhet, tillfällesstruktur, upptäcktsrisker, anmälningsbenägenhet, poliseffektivitet m m;

Tillförlitliga *struktur- och nivåjämförelser* förutsätter att man har fullgod kontroll över de rättsliga och statistiska förhållandena innan man kan uttala sig om att observerade likheter eller skillnader i uppgiftsmaterialet är reella, dvs beroende på de *faktiska* förhållandena.

I allmänhet torde det vara så, att noggrant utförda jämförelser i bästa fall leder till påståenden av typ: brottsfrekvensen är högre/lika/lägre i land A jämfört med land B. Däremot torde det i de allra flesta fall vara en omöjlighet att med acceptabel säkerhet kvantifiera skillnaderna (t ex två gånger högre, 30 procent lägre).

Vid *jämförelser av trender* är läget något annorlunda. Här behöver man inte i första hand känna till på vilken nivå tidsserierna ligger, utan det räcker om man kan hålla eventuella förändringar i de rättsliga och statistiska förhållandena under kontroll. Detta är naturligtvis en nog så svår uppgift; framför allt är det komplicerat att få grepp om *informella* ändringar i rättssystemet och i de statistiska rutinerna.

Det grundläggande antagandet i analysen av trender är att eventuella förändringar i dessa tillskrivs förändringar i faktiska förhållanden (»reell« förändring), förutsatt att man kan utesluta förändringar i rättsliga och statistiska förhållanden.

Sammantaget är det två huvudproblem som en jämförande analys av trender måste lösa:

- kontinuitetsproblemet
- kongruensproblemet

Kontinuitetsproblemet rör frågan om den enskilda uppgiftsserien (t ex registrerade rån i land A) har samma rättsliga och

statistiska innehåll vid samtliga mättillfällen samt hur man ska bedöma eventuella förändringar.

Kongruensproblemet (vilket även gäller för nivåjämförelser) rör frågan om de använda uppgifterna är jämförbara länderna emellan.

För att underlätta analysarbetet med kontinuitets- och kongruensproblemet har i huvudpublikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* dokumenterats

- strafflagstiftningen samt eventuella förändringar under redovisningsperioden
- det statistiska regelsystemet samt eventuella förändringar under redovisningsperioden.

Någon dokumentation av processrätten, andra i sammanhanget betydelsefulla rättsområden (t ex socialvårdslagstiftningen), effektstudier eller undersökningar om statistikens kvalitet har däremot inte tagits med.

3.8.4 Jämförbarhet mellan de nordiska länderna

Vad gäller *brottsbeskrivningarna* visar jämförelser, att det förekommer skillnader mellan de nordiska länderna, men skillnaderna tycks i allmänhet vara små (undantag: bedrägeribrotten).

Sättet att föra statistik skiljer sig emellertid påtagligt mellan länderna och jämförbarheten påverkas härigenom. Här har inte givits någon mera uttömmande beskrivning av dessa skillnader, men följande bör sägas.

De *svenska* antalsuppgifterna tenderar att vara högre än övriga länders uppgifter. Det beror bl a på att i Sverige sker registrering vid anmälningsstillfället, att även handlingar vilka senare visar sig vara ej brottsliga ingår samt att någon form av huvudbrottsredovisning inte tillämpas. Dessutom tycks antalsräkningen av brott vara mest generös i Sverige.

De *norska* antalsuppgifterna är i allmänhet lägre än uppgifterna i de övriga länderna. Det beror bl a på att polisstatistiken i Norge bygger på brott för vilka polisen avslutat sin utredning. Därtill kommer att den norska statistiken endast omfattar *förbrytelser* och inte förseelser, vilket t ex innebär att snatterier inte ingår i den norska statistiken (sedan 1972), men däremot i den danska, finska och svenska statistiken.

Danmark och Finland placerar sig någonstans mellan Sverige och Norge.

3.8.5 Statistik från Island

Eftersom publikationen *Nordisk kriminalstatistik 1950–1980* inte innehåller uppgifter om Island, publiceras nedan några uppgifter som har ställts till förfogande av det isländska justitiedepartementet. Uppgifterna avser personer som åtalats för brott 1977–1983.

Antal personer som åtalats för brott 1977–1983. Abs antal

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Mord, dråp	8	2	1	1	1	1	2
Misshandel	79	58	28	32	38	34	45
Våldtäkt	..	..	..	..	..	..	..
Rån	6	3	2	2	–	–	3
Stöld, häleri	264	240	193	160	153	141	181
Bedrägeri m m	130	63	62	57	58	67	85
Samtliga brott mot strafflagen	728	541	473	478	435	438	576
Samtliga brott mot specialstraffrätten	596	546	532	615	686	575	710

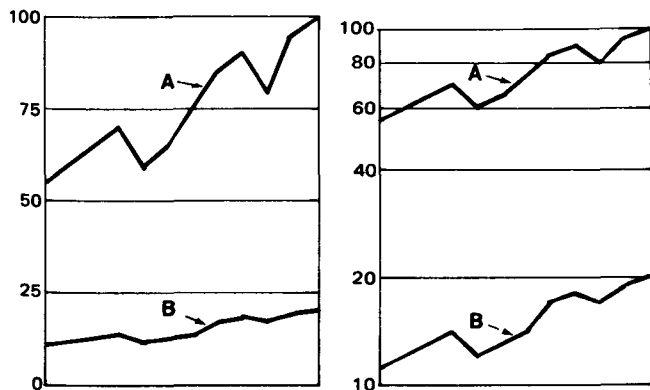
Anm: Invånarantalet i åldern 15–64 år uppgick till 137 503 den 31 december 1977 och till 151 142 den 31 december 1983.

En samlad beskrivning av brottsutvecklingen på Island har nyligen presenterats av Ólafsdóttir (1985).

3.8.6 Diagrammen

Diagrammen har ritats med logaritmisk skala, dvs brottsantalet framställs inte i vanliga aritmetiska tal utan i deras logaritmer.

Fördelen med ett logaritmiskt diagram är att det visar de *relativa* förändringarna medan det aritmetiska visar de *absoluta* förändringarna. I diagrammet nedan är skalan till vänster aritmetisk och skalan till höger logaritmisk.

När talen är ritade med aritmetisk skala tycks kurva A ha en mycket kraftigare tillväxt än kurva B. I det logaritmiska diagrammet däremot visas att de relativa ökningarna är ungefär lika stora.

Den synliga skillnaden i trenden beror på att den aritmetiska skalans förändringar räknas från nollinjen medan däremot förändringarna i det logaritmiska diagrammet sker från punkt till punkt. (Bunte-Jörberg, *Historia i siffror*, 1966, sid 87).

3.8.7 Referenser och ytterligare statistik inom området

Den senaste samlade beskrivningen av brottsutvecklingen i Danmark, Norge, Sverige och Finland finns i *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 1984:2, ss 83–176, »Kriminalitetsutviklingen 1950–1982«.

Övrig litteratur

M. Näsberg, »Nordisk jämförelse«, i: Brottsutvecklingen. Lägesrapport 1984. Brottsförebyggande rådet. Rapport 1984:5, ss 68–71. Stockholm 1984.

F. Balvig, »Theft in Scandinavia 1970–1978«. Norman Bishop (ed): Crime and Crime Control in Scandinavia. Scandinavian Research Council 1980, pp 1–6.

Brottsförebyggande rådet, Brottsutvecklingen. Lägesrapport (publiceras årligen sedan 1976).

N. Christie, Hvor tett et samfun? 2. rev. utgave. Universitetsforlaget 1982.

R. Hauge – P. Wolf, »Criminal Violence in Three Scandinavian Countries«. Scandinavian Studies in Criminology, Vol 5, pp 25–33. Oslo 1974.

H. v Hofer, Brotts och straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–1984. Urval nr 18. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1985.

S. Hurwitz – K.O. Christiansen, Criminology. The New and Completely Revised Edition of the Standard Scandinavian Study. London 1983.

Justis- og politidepartementet, Om kriminalpolitikken. St.meld.nr 104 (1977–1978). Beriktiget avtrykk. Trykt den 24/5 1978.

R. Knudsen, »Den registrerede kriminalitet i Danmark fra 1960«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1977, ss 249–266.

L. Lenke, »Alkohol och våldsbrott«, Alkohol och narkotika 1976:1, s 8 f.

L. Lenke, Risken för våldsbrott i Sverige – i komparativ belysning. Stockholm 1978 (stencil).

Levekårsundersökelsen 1983. Statistisk Sentralbyrå. NOS B 511. Oslo 1985.

M. Moe, Straffesystemet. København 1976 (1:a uppl) och 1978 (2:a uppl).

Nordisk Statistisk Årsbok. Olika årgångar.

Nordiska rådet, Straffesystemet i Norden. NU B 1977:25. Stockholm 1977.

Nordiska rådet och Nordiska statistiska sekretariatet, Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden. En komparativ analys av de nordiska levnadsnivåundersökningarna. Göteborg 1983.

Nordisk Strafferetskomité, Alternativer til frihedsstraf. Nu A 1980:13. Stockholm 1981.

H. Ólafsdóttir, »Kriminalitetstendenser i det islandske samfunn«, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1985, ss 81–100.

A. Snare (in collaboration with L.P. Olaussen), Crime and Criminal Justice in Norway During the Last Twenty Years. Stensilserie nr. 32. Institutt for kriminalogi og strafferett. Universitetet i Oslo 1979.

K. Sveri, Vergleichende Kriminalitätsanalyse mit Hilfe von Opferbefragungen: die skandinavische Erfahrung. Sonderdruck aus: Das Verbrechensopfer in der Strafrechtspflege. Herausgegeben von Hans Joachim Schneider. Berlin – New York 1982.

P. Törnudd, Crime Trends in Finland 1950–1977. Research Institute of Legal Policy. No 29. Helsinki 1978.

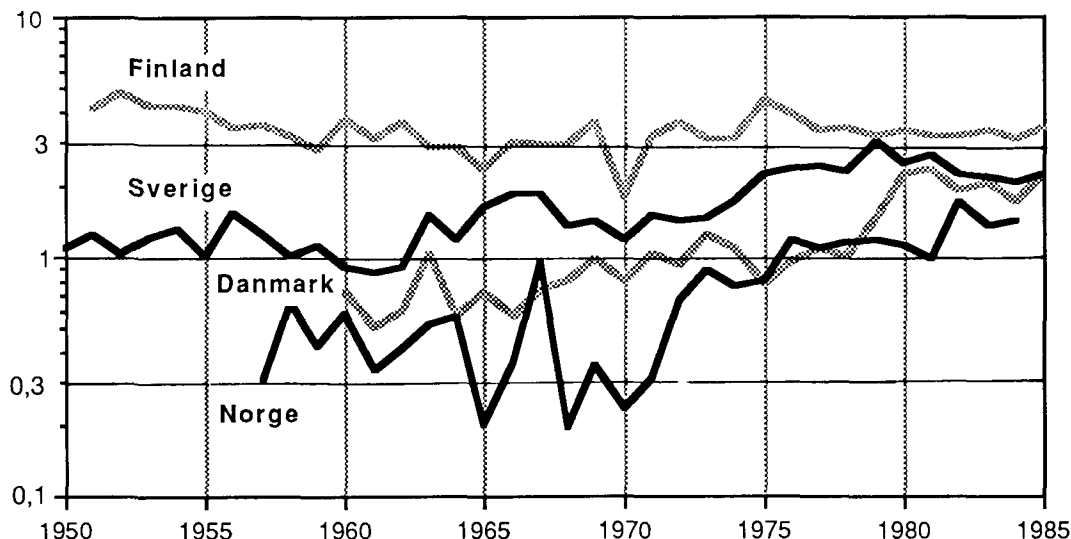
V. Verkko, »Våldsbrottslighetens utveckling och lagbundenhet i Sverige och Finland åren 1750–1940«, Statsvetenskaplig Tidskrift 1946, s 325 f.

Diagram 3.8.1 Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985
Reported offences per 100 000 of the population, 15 (14) – 67 years of age, at the end of the year, 1950–1985

a) Mord, dråp
Murder

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar
Danmark	SL § 237	–	1960, 1979
Finland	SL 21:1–2	1970	1951, 1970, 1971
Norge	SL § 233	1981	–
Sverige	BrB 3:1–2	1965	1965, 1968, 1975
samt misshandel med dödlig utgång (BrB 3:5–6)			

Antal brott
(log skala)

Diagrammet avser endast *fullbordade* brott.

Jämförelser med dödsorsaksstatistiken visar, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i stort sett rättvisande. Finland ligger högst. Skillnaderna mellan de övriga länderna i slutet av perioden är små.

Bedömningen av utvecklingen över tid störs av statistikomläggningar i Finland 1970 (misshandel med dödlig utgång exkluderas), Sverige 1975 (misshandel med dödlig utgång inkluderas) och Danmark 1979 (månadsvis registrering införs). Detta innebär, att brottsnivån i Finland underskattas respektive brottsnivån i Sverige överskattas. För Sveriges del gäller dessutom, att 16 procent av de personer som *misstänkts* för fullbordat mord eller dråp under perioden 1980–85 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Uppgången 1979 i Sverige och 1982 i Norge beror på två fall av seriemord av åldringar på sjukhus respektive ålderdomshem. Uppgången i Danmark efter 1978 och i Norge under 80-talet finns även i dödsorsaksstatistiken. Enligt

denna blir differensen mellan Finland och de övriga länderna markant. 4-års-genomsnittet för åren 1980–1983 ger sålunda 4,2 mord och dråp per 100 000 invånare (15–67 år) för Finland mot 1,7–1,8 för Norge, Danmark och Sverige.

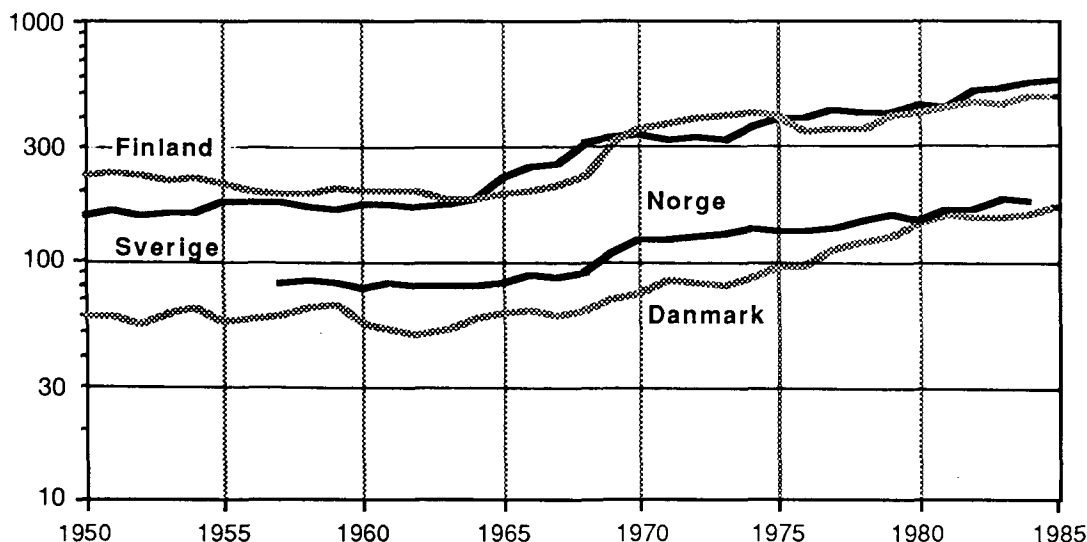
Procent som uppger att de har drabbats av hotelser eller våld

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
2-årsperiod*	1977	1976	1974	1975
Inget hot eller våld	94,4	82,4	95,4	91,2
Hotelsler	0,5	3,9	1,1	2,4
Lättare våld	3,3	10,5	4,7	4,6
Svårare våld	1,5	2,8	0,7	1,8
1-årsperiod	1978	..	1983	1983
Inget hot eller våld	94	..	96	94
Hot eller våld	6	..	4	6

* Källa: Sveri (1982, s 162).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985b) Misshandel
Assault

		Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL	§§ 244–246	–	1960, 1979
Finland	SL	21:5–8	1970, 1975	1951, 1970, 1971, 1980
Norge	SL	228, 229, 231	1981	–
Sverige	BrB	3:5–6	1965, 1982	1965, 1968, 1975
		exkl misshandel med dödlig utgång.		

Antal brott
(log skala)

Jämförelser med offerundersökningar från mitten av 70-talet (se sid 145; Hauge & Wolf 1974; Lenke 1978; Sveri 1982) tillåter slutsatsen, att diagrammet beskriver rangordningen mellan länderna i så måtto rättvisande, att misshandel är vanligare i Finland och Sverige än i Norge och Danmark. Däremot är rangordningen mellan Sverige och Finland och Norge och Danmark oklar. För Sveriges del gäller också, att 9 procent av de personer som *misstänkts* för misshandel under perioden 1980–1985 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Ökningen i alla länder efter mitten av 60-talet är troligen delvis reell, att döma av jämförelser med lagföringsstatistiken. Det kan tilläggas, att den registrerade alkoholkonsumtionen ökade kraftigt i samtliga länder mellan 1965 och mitten av 70-talet. Alkoholkonsumtionens förändring har

spelat en betydande roll för att förklara den *historiska* misshandelsutvecklingen i åtminstone Finland och Sverige (Verkko 1946; Lenke 1976; Törnudd 1978).

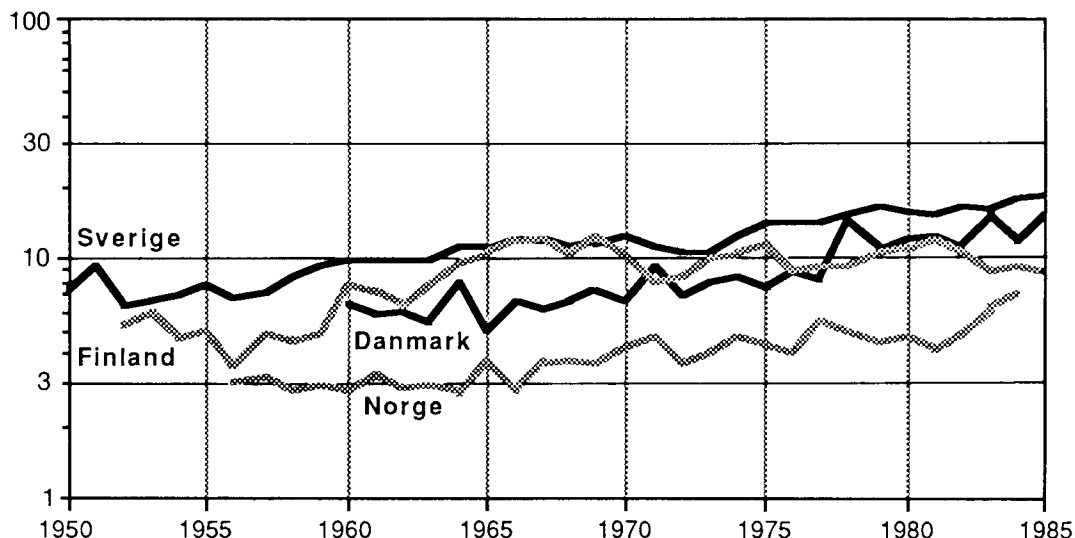
Alkoholkonsumtionens förändring i Norden mellan 1965 och 1985. Liter ren alkohol per 100 000 invånare 15 år och äldre

	1965 liter	1975 liter	1980 liter	1985 liter
Danmark	6,5	11,7	11,7	12,1
Finland	3,3	8,0	7,9	8,0
Norge	3,7	5,5	5,9	5,1
Sverige	5,7	7,6	6,7	6,1

Källa: Nordisk Statistisk Årsbok 1975, s 194 och 1986, s 256.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985c) Våldtäkt
Rape

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 216–217 (224, 226)	1965, 1967	1960, 1973, 1979
Finland	SL 20:1	1971	1951, 1971, 1980
Norge	SL § 192	1963	–
Sverige	BrB 6:1	1965	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet eftersom det saknas statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Någon säker rangordning mellan länderna kan därför inte göras. I alla länder är dock antalet våldtäkter som anmäls till polisen lägre jämfört med exempelvis misshandel eller rån.

Jämförelser med lagföringsstatistiken ger vid handen, att våldtäktsbrotten de senaste 15 åren har ökat – antingen faktiskt eller pga av ökad anmälningsbenägenhet – i Danmark och Norge, medan de i stort sett varit oförändrade i Finland. Utvecklingen i Sverige diskuteras utförligare ovan i avsnitt 3.1. För Sverige gäller för övrigt, att 12 procent av de män som *misstänkts* för våldtäkt under perioden 1980–1985 var medborgare från något av de övriga nordiska länderna.

Enligt de nordiska levnadsnivåundersökningarna hyser en anmärkningsvärt stor andel av de *finska* kvinnorna oro för att drabbas av våld utanför hemmet (alla former av våld, ej endast våldtäkt).

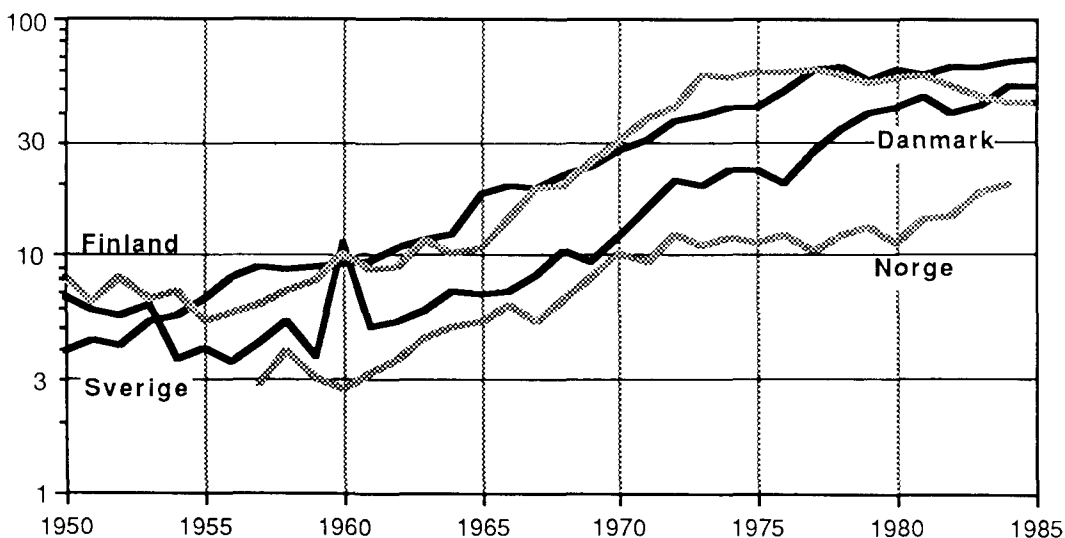
Procent som hyser oro att utsättas för våld

		Danmark (1976)	Finland (1978)	Norge (1983)	Sverige (1979)
Män	20–64 år	5	4	2 (16–66)	3
Kvinnor	20–64 år	29	48	12 (16–66)	18
därav	20–24 år	28	53	17 (16–24)	15
	55–64 år	36	49	13 (45–66)	27

Källa: Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden (1983, s 141).
Levekårsundersökelsen 1983 (1985, tab. 60).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985d) Rån
Robbery

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL § 288	–	1960, 1979
Finland	SL 31: 1–3	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 267, 268 ² , 269	1967, 1972	–
Sverige	BrB 8:5–6	1965, 1976	1965, 1968, 1975

Antal brott
(log skala)

Även här saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. Jämförelser med lagföringsstatistiken leder dock till slutsatsen, att rånbroten har ökat i alla länderna. Den avmattning som inträffar i Norge och Finland under 70-talet framgår även av lagföringsstatistiken.

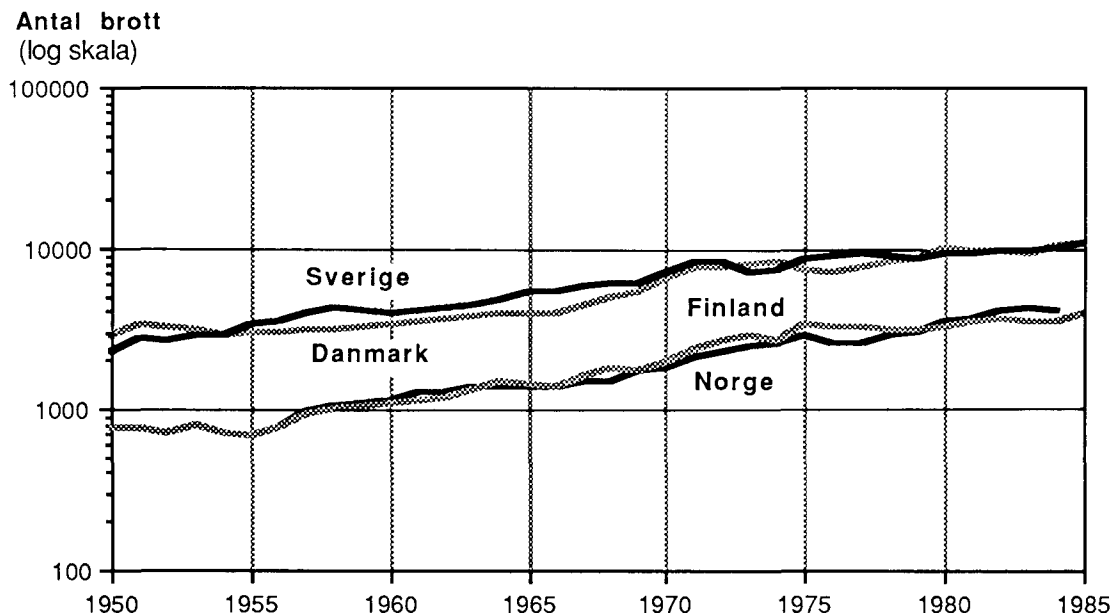
För Sveriges del gäller, att 15 procent av de personer som misstänkts för rån under perioden 1980–1985 var medborga-

re från något av de övriga nordiska länderna. Det kan tilläggas, att ännu i slutet av 1930-talet förekom rån mycket sällan i Norden. I Sverige lagfördes exempelvis under perioden 1936–1940 16 personer årligen för rån. Fyrtio år senare uppgick antalet till omkring 500 personer. Denna utveckling förklaras bl a av att en grupp kriminellt belastade medborgare uppstod efter andra världskriget (se ovan avsnitt 3.1).

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985

e) Tillgreppsbrott
(exkl rån)
Theft

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 276, 293 ¹	1961, 1973	1960, 1979
Finland	SL 28:1–3 38:6a 2–4	1964, 1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 257, 258, 260	1972	–
Sverige	BrB 8:1–4, 7–11	1965, 1972, 1976	1965, 1968, 1975

Jämförelser med offerundersökningar (se även nedan avsnitt 3.9) ger en samstämmig bild: stöldbrottsligheten är högre i Sverige och Danmark än i Norge och Finland.

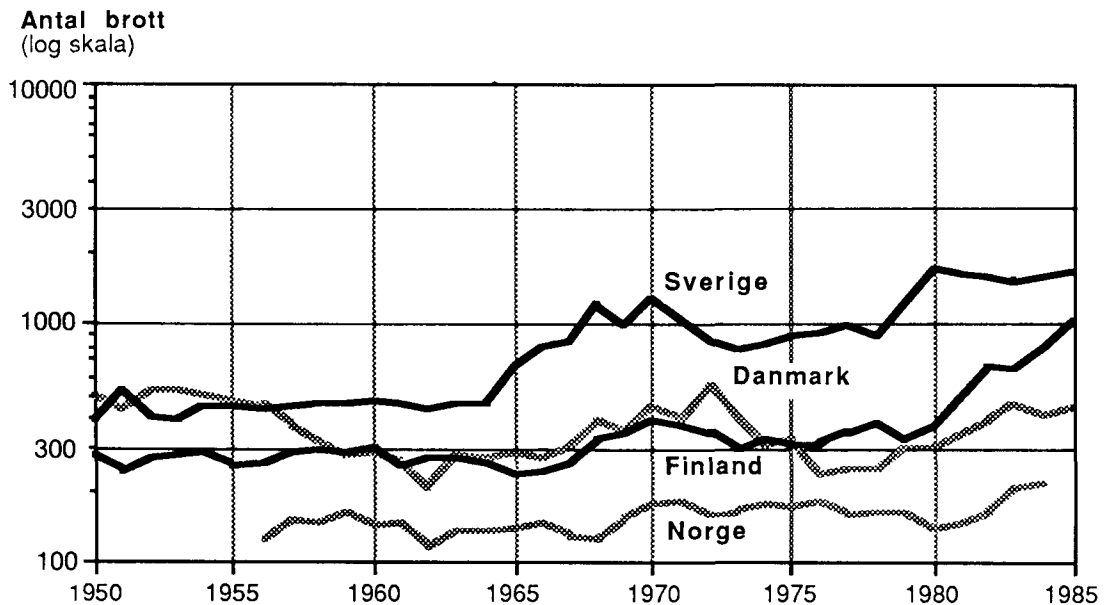
Procent som uppger att de varit utsatta för stöld under en 1-års period. 1980-talet

	Danmark (1982)	Finland (1980)	Norge (1981)	Sverige (1984/85)
Ej utsatta för stöld	85	90	92	81
Utsatta för stöld	15	10	8	19

Även den privata konsumtionen i de olika länderna har samma rangordning (utförligt Levnadsnivå och Ojämlighet i Norden, s 78 f). Den har under hela perioden varit högst i Danmark och Sverige och lägst i Finland. Under 60- och 70-talen har dock Norge och Finland haft en snabbare ekonomisk tillväxt än Danmark och Sverige. Liksom i flera andra industriländer har även i Norden ökningen av den privata konsumtionen stagnerat under andra hälften av 70-talet. Brottsutvecklingen tycks följa denna utveckling överraskande väl, att döma av den avmattning som inträffar i slutet av perioden i alla länder (med undantag för Norge). Alternativa tolkningar kan bl a vara ändrade försäkringsregler, allt mindre ungdomskullar och ändrade flyttningsmönster.

Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i ålder 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985f) Bedrägeri o d
Fraud

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	SL §§ 278–280, 283	1973	1960, 1979
Finland	SL 36:1, 1a 29:1–3	1973	1951, 1971, 1980
Norge	SL §§ 255–256, 270–278	1980	1975
Sverige	BrB 9:1–3, 8–10; 10	1965, 1971, 1977, 1979	1965, 1968, 1975

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i uppgifterna i diagrammet vad gäller *nivån* mellan länderna. Detta beror dels på att kriminaliseringen är mer omfattande i Sverige än i de övriga länderna; dels på att det saknas jämförbar statistik från andra områden än kriminalstatistikens. De uppgifter som framgår av offerundersökningarna uppvisar så gott som inga skillnader.

Nedgången i *Danmark* efter 1972 har bl a sin förklaring (Moe 1976) i ett minskat antal checkbedrägerier samt i en lagändring ang vidareförsäljning av varor som köpts under egendomsförbehåll (kreditköp). Straffansvaret togs bort ur strafflagen.

Uppgången i *Sverige* i slutet av 60-talet berodde på ett ökat antal checkbedrägerier, medan uppgången i slutet av 70-talet hänger samman med dels en allt mer utbredd användning och missbruk av konto- och kreditkort, dels att speciella kontroll-

insatser gjorts mot bidragsbedrägerier (såsom bostadsbidrag).

Bedrägeribrottens utveckling i Sverige sedan mitten av 1960-talet är belysande på många sätt. De två topparna i statistiken illustrerar hur brottsutvecklingen påverkas av "tillfällesstrukturen" (inga checkbrott utan att checkar accepteras som betalningsmedel). De visar också i vilken hög grad som statistiken styrs av förändringar i anmälningsbenägenheten (t ex i vilken omfattning kontokortsföretagen bestämmer sig för att polisanmäla brott) eller då det gäller kontrollinsatser (av exempelvis kommunkontor, försäkringsbolag eller sjukkassor).

För övrigt är bedrägeribrotten klart vanligare i storstäderna (pga större anonymitet där). Bedrägeribrotten är inte heller något ungdomsbrott, eftersom ungdomar ännu inte riktigt är inlemmade i de vuxnas vardags- och bidragsekonomi.

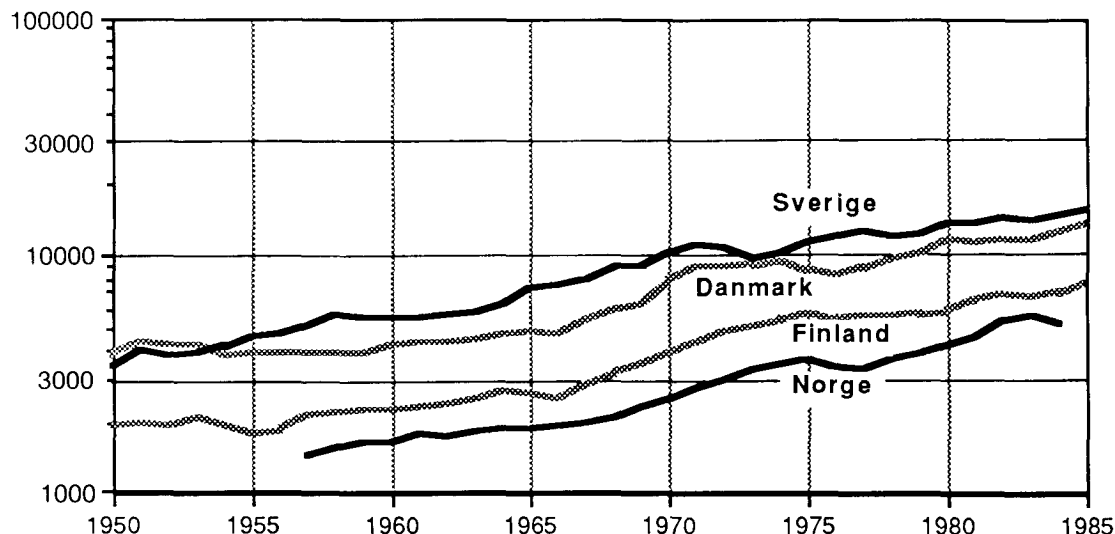
Diagram 3.8.1 (forts) Registrerade brott per 100 000 av folkmängden i åldern 15 (14) – 67 år vid årets slut 1950–1985

g) Samtliga brott
mot brottsbalken:
strafflagen
Total penal Code

	Lagrum 1985	Lagändringar	Statistikomläggningar/-ändringar
Danmark	Hele straffeloven	..	1960, 1979
Finland	Samtl brott mot strafflagen exkl trafikfylleribrott	..	1951, 1971, 1980
Norge	Forbrytelser mot straffeloven	..	–
Sverige	Samtl brott mot brottsbalken exkl förargelseväckande beteende	..	1965, 1968, 1975

Antal brott

(log skala)

Diagrammet är i huvudsak en återspeglning av förmögenhetsbrottslighetens omfattning och utveckling i de olika länderna (se ovan diagram e och f). Samtidigt beskriver diagrammet strafflagstiftningens olika täckningsgrad (mer omfattande kriminalisering i Sverige och Finland än i Norge och Danmark).

I någon mån belyser diagrammet även de straffrättsliga kontrollsystemens effekt på brottsligheten. Kriminalitetsutvecklingen i t ex Norge och Finland har sedan slutet av 50-talet i det närmaste varit identisk – *trots* att de straffrättsliga kontrollsystemen skiljer sig mycket tydligt från varandra.

I Finland jämfört med Norge

- a) har uppklaringsprocenten under hela perioden varit dubbelt så hög;

- b) lagförs fler personer – räknat i förhållande till hur många brott som uppklaras av polisen;
c) används nästan inga åtalsunderlåtelse och minst dubbelt så många frihetsberövande påföljder per 100 000 invånare;
d) är även fängelsestraffen avsevärt längre: Finland har det största antalet fångar i Norden (ca 90 per 100 000 inv år 1985), Norge det lägsta¹ (45 per 100 000 inv).

Dessa förhållanden ger vid handen, att det inte finns något enkelt och självklart samband mellan t ex hög uppklaringsprocent, många eller långa fängelsestraff å ena sidan och brottsnivån respektive brottsutvecklingen å andra sidan.

¹) Island oräknat.

3.9 Offer för våld och egendomsbrott 1984–1985

Victims of violence and property crimes 1984–1985

3.9.1 Bakgrund

Den traditionella redovisningen av kriminalstatistik omfattar huvudsakligen *brott* som anmälts till polisen och *personer* som lagförts för brott.

Denna statistik täcker av naturliga skäl inte alla brott som *faktiskt* begåtts. Sedan 1960-talet har man därför i en rad länder använt sig av speciella metoder för att belysa även brott som inte kommer med i brottsstatistiken (se Council of Europe 1986). Ett sätt att belysa den faktiska brottsligheten är att fråga ett urval personer om de varit utsatta för brott. Dessa undersökningar kallas *offerundersökningar*.

I Sverige har sådana undersökningar utförts av Institutet för social forskning (SOFI, se Tham 1984) och av statistiska centralbyrån (SCB). Inom SCB genomfördes dels en provundersökning 1974–75, dels undersökningar i större skala 1978 och 1984–85. Provundersökningen finns publicerad i serien *Promemorior från SCB (1977:7) Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning*. De större undersökningarna har utförts inom ramen för de s k levnadsnivåundersökningarna och den första finns publicerad i rapporten *Offer för vålds- och egendomsbrott 1978* som utgör nr 24 i serien *Levnadsförhållanden*, Sveriges officiella statistik. Den har också sammanfattats i RSÅ 1985, avsnitt 3.9.

Allmänt om SCBs levnadsnivåundersökningar

SCB genomför sedan 1974 årligen s k levnadsnivåundersökningar i form av intervjuer med ca 12 000 personer om året. Personerna utgör ett representativt stickprov ur Sveriges befolkning i åldrarna 16–74 resp 16–84 år. Vid intervjuerna som i regel görs vid ett besök i hemmet ställs ett stort antal frågor om levnadsförhållandena.

Intervjuerna brukar ta ca en timme. Deltagandet i undersökningen är frivilligt. Ungefär 80–85 procent av de utvalda ställer sig till förfogande för en intervju.

Ett drygt tiotal s k välfärdskomponenter har definierats och blivit föremål för undersökning. Exempel på sådana komponenter är

- hälsa
- boende
- sysselsättning
- ekonomi
- utbildning
- sociala relationer
- politiska resurser
- trygghet och säkerhet

Under 1978 och 1984–85 insamlades uppgifter för att utförligt belysa välfärdsdimensionen trygghet och säkerhet. Ett stort antal frågor riktades till de utvalda personerna för att belysa i vilken utsträckning de blivit offer för våldsbrott, egendomsbrott eller trafikolycksfall, samt i vad mån de kände oro för att bli utsatta för brott.

Nedan ges en sammanfattning av några viktiga resultat beträffande offer för vålds- och egendomsbrott 1984–85. Uppgifterna är *preliminära* och avser personer i åldrarna 16–74 år.

Några problem med offerundersökningar

Bortsett från de problem som uppstår i samband med alla intervjuundersökningar, finns några problem som är speciella för just offerundersökningar.

- Kommer man ihåg?

Det är svårt att minnas rätt. Detta kan i offerundersökningar leda till att för många eller för få händelser rapporteras.

Ligger händelserna längre tillbaka än den tid undersökningen avser (t ex 1 år), så finns det risk för *överrapportering*. Glömmer man händelsen, fast den faller inom årsgränsen, så leder detta till *underrapportering*.

Således lät t ex Institutet för social forskning återintervjua en mindre del av de personer som ingick i institutets undersökning år 1981. Flera personer som i den ordinarie intervjun angivit att de utsatts för allvarliga hot svarade nekande nästa gång och vice versa (Tham 1984:288).

- Kan man avgöra om en händelse är brottslig eller inte? Några enkla exempel: Plånboken är borta. Är den stulen eller förlorad? Bilen är skadad: skadegörelse eller icke brottslig åverkan? Man blir knuffad på gatan: ofredande eller bara en oavsiktlig knuff i trängseln?

Svårigheterna att kunna bedöma en handlings »brottsliga« innebörd leder till såväl över- som underrapporteringar.

Rent allmänt gäller också att den *rättsliga* definitionen av vissa handlingar som brottsliga inte behöver stämma överens med den *sociala* värderingen bland allmänheten. Handlingar som formaljuridiskt framstår som brott, behöver inte uppfattas som brottsliga av vanliga människor och vice versa. Detta har inte enbart betydelse för den vardagliga brottsligheten som misshandel, stöld och bedrägerier, utan det är också av stor betydelse, när den »moderna« brottsligheten diskuteras. I många fall är det – även rent juridiskt – komplicerat att avgöra om vissa förfaranden är brottsliga eller inte.

- Vill man berätta om *alla* brott? Speciellt vad gäller vissa våldsbrott (våldtäkt, brott inom familjen) vill många människor inte berätta om dem för en främmande intervjuare. Underrapporteringar blir följden.
- Är alla befolkningsgrupper med i undersökningen? Det kan hända att vissa grupper med speciellt höga risker att bli utsatta för brott inte finns med i undersökningen eller inte har velat svara på frågorna.

Detta gäller t ex barn, som av åldersskäl inte ingår i undersökningen. Barn torde ha en hög risk att bli utsatta för våld (ej enbart s k barnmisshandel).

3.9.2 Våld eller hot om våld 1984–1985

Frågan om våld eller hot om våld löd:

»Har Du själv under det senaste 12 månaderna, alltså sedan, varit utsatt för någon eller några av följande händelser?

- A) Våld som ledde till sådana skador att det krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska?
- B) (Har Du därutöver blivit utsatt för) våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada men som ej krävde besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska?
- C) (Har Du därutöver blivit utsatt för) våld som *inte* ledde till synliga märken eller kroppsskada?
- D) (Har Du därutöver blivit utsatt för) hot eller hotelser om våld som var farliga eller så allvarliga att Du blev rädd?»

Resultat

- 95 procent svarade att de *inte* blivit utsatta för våld eller hot om våld.
 - Drygt 5 procent svarade jakande på frågan.
 - 3,1 procent uppgav hot om våld;
 - 1,4 procent uppgav våld som *inte* ledde till synliga märken eller kroppsskada;
 - 1,7 procent uppgav våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada;
 - 2,6 procent uppgav våld eller hot om våld *flera gånger* under året.
- (En person kan svara på flera alternativ.)

Av utrymmes- och tillförlitlighetsskäl beskrivs här utförligare endast den *grövsta* formen av våld, dvs våld som ledde till synliga märken eller kroppsskada (= 1/4 av samtliga uppgivna våldshändelser).

Hur allvarligt är det grövsta våldet?

Det grövsta våldet ledde i högst 1/3 av fallen till besök hos läkare, tandläkare eller sjuksköterska och medförde sjukskrivning i högst 1/5 av fallen. I ca 1/6 av fallen varade sjukskrivningen i minst en vecka.

Våld mot kvinnor ledde något oftare till läkarvård och sjukskrivning än våld mot män.

Var händer det grövsta våldet?

Det grövsta våldet rapporteras i drygt 40 procent av fallen ha inträffat på gata eller på restaurang. 24 procent förekom i hemmen, 24 procent på arbetsplatsen eller i samband med yrkesutövningen, 2 procent på tåg, tunnelbana eller buss och 6 procent i annat sammanhang.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för våld?

- Män
- Ensamstående – med eller utan barn
- Boende i storstadsområdena
- Personer i åldrarna 16–24 år
- Personer med utländsk härstamning

Dessa resultat stämmer överens med andra undersökningar som visat, att risken att utsättas för våld är större för män än för kvinnor, för yngre än för äldre, i städerna än på landsbygden, för arbetare än för övriga (gäller våld med kroppsskada). Dessa överrisker ska emellertid inte skymma det faktum, att det inte är någon vanlig händelse att ha utsatts för våld eller hot om våld, och att ingen av de nämnda riskgrupperna kan sägas verkligen »förklara« överriskerna. Den

klart vanligaste erfarenheten i samtliga dessa undergrupper är ju, att de *inte* har råkat ut för något brott (Tham 1984:287, 293).

Tre mycket utsatta grupper

Det finns tre mycket klart urskiljbara grupper vilka ofta (minst fyra gånger under året) blivit utsatta för våld och hot.

- Yngre män som drabbas av gatuvåldet.
- Ensamstående småbarnsmödrar som drabbas av våld i hemmet.
- Vissa yrkesgrupper (polismän, trafikpersonal, restauranganställda, personal på institutioner) som utsätts för våld i samband med yrkesutövningen.

Våld mot pensionärer

Undersökningen ger inget stöd för påståendet om ett allmänt och utbredd våld mot äldre människor på gator och andra allmänna platser.

Risken att bli utsatt för våld eller hot är cirka tio gånger så hög bland de yngsta som bland de äldsta. Bland de yngsta är dessutom den grävsta formen av våld, våld med kropps-skada, relativt frekvent. Mellan fem och sex procent berättar om någon sådan händelse – bland de äldsta rör det sig här om endast ett par promille.

För pensionärer har det uppgivna våldet minskat mellan 1978 och 1985. Minskningen är statistiskt säker.

Kontaktar man polisen?

I knappt ett av tre fall då man blivit utsatt för den grävsta formen av våld togs någon form av kontakt med polisen.

Vittne till våld eller hot om våld

13 procent i den vuxna befolkningen, svarade ja på frågan om man själv under det senaste året råkat få se när någon person blivit utsatt för våld som gjorde att man blev upprörd eller kände sig illa till mods. Att bli vittne till våld är vanligt främst i de grupper som ofta själva drabbas.

Oron för våld

12 procent i den vuxna befolkningen säger sig någon gång under det senaste året ha avstått från att ge sig ut på kvällen av oro för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Högst är denna andel bland äldre, kvinnor och bland dem som bor i de större städerna.

Allmänt gäller, att de som oftast blir utsatta för våld, de unga männen, är minst oroliga och de som är minst utsatta är mest oroad, nämligen pensionärerna.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Kriminalstatistik genom tre sekler« ligger misshandelnivån idag på en historiskt sett *låg* nivå, även om misshandel har ökat sedan mitten av 1960-talet. Utvecklingen sedan 1978 har varit mycket stabil enligt SCBs offerundersökningar, vilket står i kontrast till den polisregistrerade misshandelsbrottsligheten, som ökade mellan 1978 och 1985 med 40 % (se ovan avsnitt 3.2).

	Procent		
	Våld/ hotelser	Våld med kropps- skada	Orolig för våld
<i>Befolkningen</i>			
<i>16–74 år</i>			
1978	6,2	1,9	12,5
1979	5,9	1,8	12,7
1980	5,9	2,2	11,5
1981	5,2	1,8	10,5
1982	6,3	2,3	10,6
1983	5,7	2,3	10,8
1984	5,4	1,8	12,3
1985	5,0	1,7	12,3

3.9.3 Offer för stöld och skadegörelse 1984–1985

Frågan om stöld och skadegörelse löd:

»Jag skall nu räkna upp några olika typer av brott. Har Du eller någon i Ditt hushåll blivit utsatt för något eller några av följande brott under de senaste tolv månaderna, alltså sedan?«

Den intervjuade fick därefter ta ställning till var och en av sju olika brottstyper.

Stölder och skadegörelse

- i den ordinarie bostaden
- på vind, i källare, i garage eller annat förvaringsutrymme
- i fritidshus
- av bil
- av något i eller från bilen
- av cykel, moped, mc eller delar av dessa
- annan stöld, t ex på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt etc.

Resultat

- 78 procent uppgav att de *inte* varit utsatta för stöld eller skadegörelse under det senaste året.
- 22 procent svarade jakande, därav hade 8 procent blivit utsatta mer än en gång.

Av dem som varit utsatta för stöld eller skadegörelse uppgav

- 81 procent någon stöld
- 19 procent endast skadegörelse.

Vilka har större risker än genomsnittet att bli utsatta för stöld och skadegörelse?

- Storstadsbor

48 procent av dem som uppgav stöld eller skadegörelse bodde i storstadsområdena Stockholm, Göteborg eller Malmö. I övrigt är förekomsten av dessa brott i stort sett relaterad till kommunstorleken: ju större kommunen är desto vanligare är brotten.

- Familjer i höghusområden

Av dem som bor i höghus (flerfamiljshus med minst 4 våningar) har drygt 30 procent varit utsatta. Motsvarande siffra bland dem som bor i villor eller småhus var endast 16 procent.

- Ensamstående med barn

31 procent av ensamstående med barn har under en ettårsperiod varit utsatta för någon stöld eller skadegörelse. Detta förklaras till stor del av att de vanligtvis bor i områden där brottsrisken är hög (höghusområden i storstäderna).

- Barnfamiljer i Stockholm

Omkring hälften av de barnfamiljer som bor i flerfamiljshus i Stockholm har drabbats av egendomsbrott. Detta kan jämföras med ca 14 procent bland de familjer utan barn som bor i villor eller småhus utanför de större städerna.

- Utländska medborgare

Medborgare med utländsk härstamning är i högre grad utsatta för egendomsbrott (se ovan även våldsbrott) än infödda svenskar. Även denna skillnad torde i hög grad hänga samman med olikheter i boende. Invandrarna bor företrädesvis i de större städerna och där ofta i höga flerfamiljshus.

- Tjänstemän oftare än arbetare

Tjänstemannagrupperna och företagare anger en något högre andel utsatta för stöld eller skadegörelse än arbetarna, vilket bl a kan vara en följd av en ojämn fördelning av stöldbegärligt gods mellan dessa grupper. Lägst ligger lantbrukarna med en andel av under 10 procent. Detta beror på att dessa bor i typiska glesbygdsmråden med låg brottsrisk.

Hur vanliga är de olika egendomsbrotten?

Följande rangordning kan sammanställas ur intervju svaren:

Stöld eller skadegörelse....	har uppgetts av de tillfrågade (i procent)	
	1978	1984–85
...av cykel, moped, mc eller delar av dessa	8,3	7,6
...på vind, i källare, i garage osv	4,8	4,3
...av något i eller från bilen	4,2	5,6
...annan stöld (t ex på arbetsplatsen, i samband med resor, av båt)	4,1	4,2
...av bil	2,7	2,8
...i den ordinarie bostaden	1,5	1,5
...i fritidshus	1,0	0,8

Anm.: De intervjuade kan svara på flera alternativ.

Hur stor är den ekonomiska förlusten av egendomsbrotten?

Enligt intervjuuppgifterna har den ekonomiska förlusten – utöver den som täckts av försäkringar¹ eller på annat sätt – år 1984 uppskattats till ca 775 milj kronor eller i genomsnitt drygt 200 kronor per bostadshushåll. *Kommissionen mot ekonomisk brottslighet* (SOU 1984:15) uppskattar däremot de totala omedelbara kostnaderna för den faktiska stöldbrottsligheten f n till mellan 2 och 3 miljarder kronor.

Hur många är försäkrade?

95 procent av den vuxna befolkningen uppgav att de hade hemförsäkring, medan 4 procent uppgav att de saknade hemförsäkring.

Vad som framför allt tycks bestämma innehav av hemförsäkring är boendeformen och bostadens standard och utrustning.

Bland dem som bor i villor eller småhus är det mycket få som saknar hemförsäkring. Bland boende i flerfamiljshus saknar däremot ca 10 procent hemförsäkring.

Andelen försäkringstagare är lägre bland utländska medborgare (75 procent) än bland svenska medborgare.

När tar man kontakt med polisen?

Någon form av poliskontakt har tagits i drygt hälften av fallen. Kontakten tycks i hög grad bestämmas av skadans omfattning och om föremålet är försäkrat eller ej.

1) Uppskattningsvis 400 milj kronor år 1979 (Eriksson – Tham, 1982: 152).

Oro för inbrott eller skadegörelse i bostaden

23 procent av de tillfrågade har under den senaste tiden känt sig oroliga för inbrott eller skadegörelse i bostaden. Oron är mer utbredd bland kvinnor än bland män (27 resp 18 procent). Ju större befolkningstäthet desto större är andelen som hyser oro. 34 procent i Stockholmsregionen minskar till 12 procent i de norra bygderna.

Det råder ett tydligt samband mellan att hysa oro för att bli utsatt för våld och att vara orolig för inbrott.

Utvecklingstendenser

Som framgår av avsnitt 3.1 »Kriminalstatistik genom tre sekler« ligger stöldnivån idag på en historiskt sett hög nivå. De största relativa ökningarna inträffade emellertid redan under 1940- och 1950-talen. 1970-talet och början av 1980-talet kännetecknas däremot av att ökningarna inte fortsätter i samma takt som tidigare. Detta kommer även till uttryck i offerundersökningar, utförda av SOFI 1974 och 1981, vilka bara visar smärre ökringar mellan de två mättillfällen (Tham 1984). Detta gäller även för SCBs undersökningar 1978 och 1984. Avmattningen hänger delvis samman med att ungdomsbrottsligheten, som har ökat sedan andra hälften av 1800-talet och som var speciellt påtaglig mellan åren 1925 och 1959, har stabiliserats under 1970-talet. Det blir intressant att se om de allra senaste årens ökringar av biltillgrepp och tillgrepp ur bil enligt brottsstatistiken kommer att bli synliga även i offerundersökningarna.

Referenser

Council of Europe, Research on Victimisation. 16th Criminological Research Conference. Strasbourg 1986.

Ulla-Britt Eriksson & Henrik Tham, Försäkringsbedrägeri. Omfattning och orsaker. Brå Rapport 1982: 6. Stockholm 1982.

Lars Häll, Offer för vålds- och egendomsbrott 1978–1984. I: Brottsutvecklingen 1986. Brå Forskning 1986:4. Stockholm 1986, ss 185–207.

Lars Häll, Trygghet. Kapitel 11 i J. Vogel m fl, Ojämligheten i Sverige. Utveckling och nuläge. Levnadsförhållanden 1975–1985. Rapport 51. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1987.

Offer för vålds- och egendomsbrott. Levnadsförhållanden 1978. Rapport 24. Sveriges officiella statistik. Statistiska centralbyrån. Stockholm 1981.

Promemorior från SCB (1977:7), Offer för tillgrepp, skadegörelse och våld – en redovisning av 1974 års offerundersökning.

Statistiska centralbyrån, Offer för vålds- och egendomsbrott. Undersökningen av levnadsförhållanden 1982–83. Preliminärt resultat. 1984–11–12.

SOU 1984:15, Ekonomisk brottslighet i Sverige. Slutbetänkande av Kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Stockholm 1984.

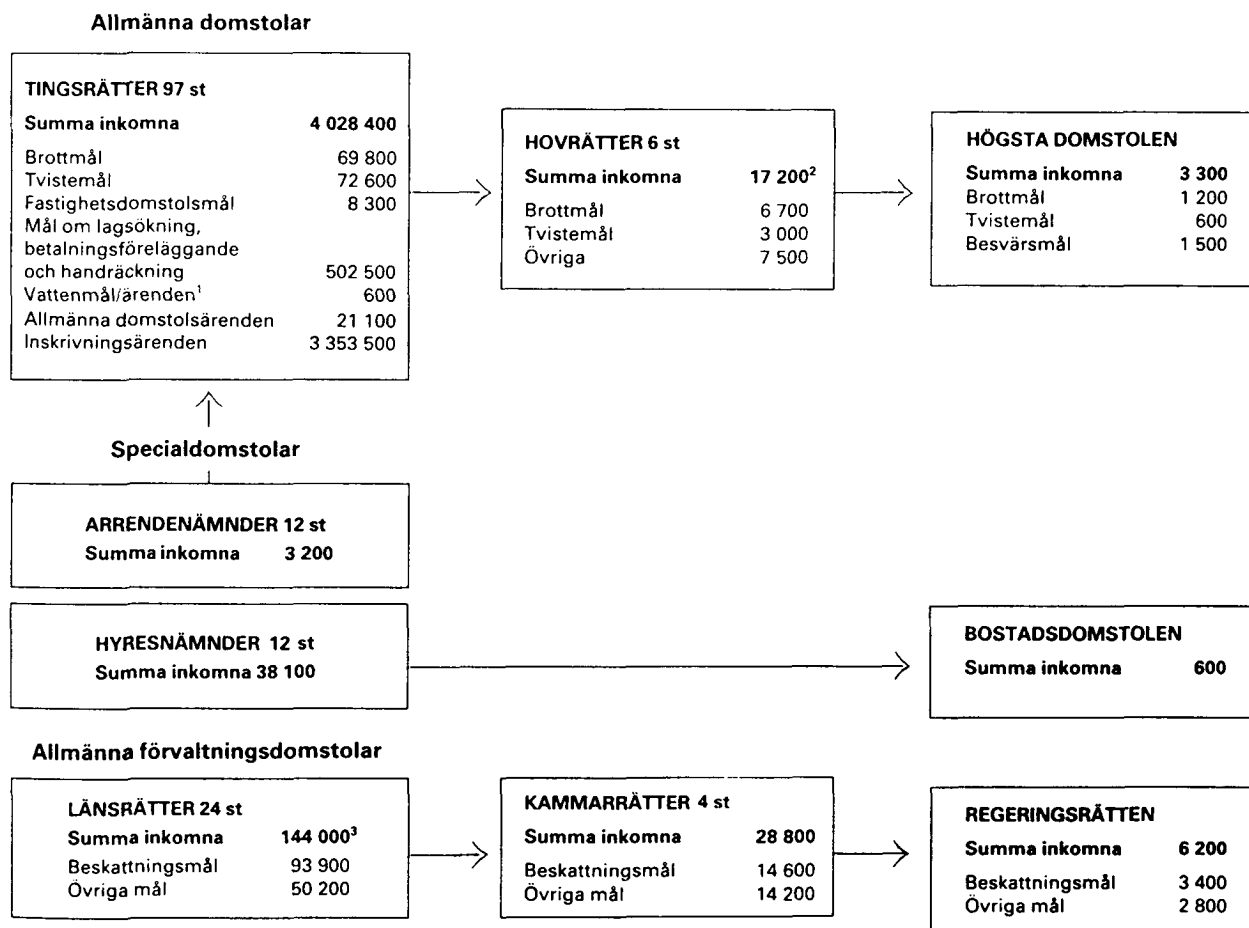
Henrik Tham, Säkerhet till liv och egendom. I: Robert Erikson och Rune Åberg (red), Välfärd i förändring. Levnadsvillkor i Sverige 1968–1981. Arlov 1984, ss 285–302.

4 Statistik över domstolarnas m fl verksamhet

Court statistics

4.1 Domstolarnas verksamhet

Court statistics, overview

1) Inklusive 326 mål i Statens Va-nämnd.

2) Inklusive 116 mål inkomna till Vattenöverdomstolen vid Svea hovrätt.

3) Inklusive 1 296 mål inkomna till Mellankommunala skatterätten.

4.1.1 Allmänt

Den dömande verksamheten utövas i Sverige av allmänna domstolar, specialdomstolar, allmänna förvaltningsdom-

stolar samt vissa myndigheter. Rättegångsbalken (RB) i Sveriges rikes lag och vissa speciallagar innehåller de vikti-

gaste reglerna om processerna. De flesta domstolarna och myndigheterna med uppgifter inom rättsväsendets område sorterar under justitiedepartementet, övriga under social-, finans- eller arbetsmarknadsdepartementet.

Domstolarna är i regel uppbyggda enligt ett s k instanssystem, vilket innebär att domar/beslut kan överklagas till högre instans.

Förändringar förekommer ständigt inom och mellan domstolarna och antalet mål varierar kraftigt mellan de olika domstolarna.

I RSÅ redovisas uppgifter från de domstolar och myndigheter för vilka uppgifter inkommer till SCB. Av den anledningen finns det en del domstolar och myndigheter som inte redovisas nedan.

I ovanstående tablå redovisas relationerna mellan allmänna domstolar, vissa specialdomstolar och allmänna förvaltningsdomstolar samt till dessa domstolar inkomna mål och ärenden.

4.1.2 Statistikens syfte och omfattning

Statistiken avser att belysa frekvensen av mål och ärenden hos domstolarna m fl, målens och ärendenas beskaffenhet och handläggningsordning, målens utgång, handläggningstid samt fullföljds- och ändringsfrekvens ävensom variationerna i tiden i dessa avseenden. Samtidigt vill den ge en bild av arbetsbördan hos domstolar, kronofogdemyndigheter m fl. Dessutom avser den att belysa frekvensen av rättshjälps samt kostnaderna för samhället.

Denna rapport avser redogörelseåret 1986 och lämnar liksom rapporterna för åren 1974–1985 en redovisning av de allmänna underrätternas, inskrivningsmyndigheternas, hovrätternas, högsta domstolens, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyresnämndernas, arrendenämndernas och bostadsdomstolens verksamhet. Dessutom redovisas beslut i nådeärenden och rättshjälpen.

4.1.3 Insamling och bearbetning

Statistiken grundar sig huvudsakligen på uppgifter, som enligt kungörelsen (1971:933) om rättsstatistiken och kungörelsen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem (RI) rapporteras till rättsstatistiken. Dessutom har efter överenskommelse med domstolsverket inhämtats uppgifter till rättsstatistiken ur de för de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive hyresnämnderna och arrendenämnderna gällande, på automatisk databehandling grundade informationssystemen.

Uppgifterna hämtas dels från särskilda av vederbörande myndighet i samråd med SCB fastställda blanketter, som av

uppgiftslämnarna insänds direkt till SCB och dels ur de olika delsystem som ingår i informationssystemen, inom rättsväsendet (RI) och centralnämnden för fastighetsdata (CFD).

I det följande redogörs för de uppgifter som insamlats från de olika myndigheterna m fl.

Tingsrätt. Från domstolsverket hämtas uppgifter om tvistemål, fastighetsdomstolsmål samt brottmål. Domstolsverket levererar årligen på magnetband uppgifter ur sitt diarie- och redovisningssystem för tingsrätter och hovrätter till SCB. I hovrättsuppgifterna inkluderas mål vid vattenöverdomstolen som inkommit fr o m 1984. Uttaget till SCB görs från domstolsverkets s k målregister, som består av uppgifter vilka enligt rättsstatistikkungörelsen rapporteras till domstolsverket. Uppgiftsskyldigheten omfattar från tingsrätt alla mål som dagbokförts i de särskilda dagböckerna över tvistemål, brottmål, fastighetsdomstolsmål och från hovrätt alla dagbokförda tvistemål, brottmål och övriga mål. Uppgifterna lämnas på blanketter betecknade rapport 1 och 2. Rapport 1 lämnas när mål dagbokförts och rapport 2 när mål slutligt handlagts. Blanketterna fastställs av domstolsverket i samråd med SCB.

Till grund för statistiken ligger även av domstolsverket ur systemet framställda maskintabeller, vilka fortlöpande levereras bl a till SCB.

På statistikblankett 1 och 1a lämnas för halvår och helår till SCB uppgifter om antalet konkurser och konkursärenden, mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning, slutligt handlagda ärenden upptagna i bouppteckningsprotokollet m fl ärenden, inskrivningsmyndigheternas ärenden samt allmänna domstolsärenden. Uppgifter rörande ärenden hos inskrivningsmyndigheterna i 32 domsagor lämnas dock månatligen från CFD till SCB. Blanketterna granskas och kompletteras efter kontakt med uppgiftslämnarna. Tabellerna framställs helt manuellt.

Uppgifter om lagfart och inskrivning av tomträtter erhålls på magnetband från länsstyrelserna. SCB bearbetar uppgifterna maskinellt.

Sjöfartsregistret lämnar årligen på statistikblankett 7 uppgifter till SCB om antalet inkomna ärenden m m.

Statistiken över äktenskapsskillnader slutligen grundar sig på blankett B som kontinuerligt insänds till äktenskapsregistret från tingsrätterna. Uppgifterna om äktenskapsskillnad stansas och tabeller tas fram maskinellt. Viss manuell bearbetning sker även.

Tingsrätterna aviserar i Post- och Inrikes Tidningar samtliga tillkomna konkurser och förhandlingar om offentlig ackord. Med dessa aviseringar som underlag och uppgifter från Cent-

rala Företags- och arbetsställeregistret producerar SCB fr o m 1982 en utvidgad konkursstatistik och fr o m 1985 en statistik om offentlig ackord.

Riksskatteverket lämnar utdrag ur näringsförbudsregistret till SCB. Materialet behandlas manuellt.

Va-nämnden. Va-nämnden har lämnat uppgifter angående inkomna, slutligt handlagda, balanserade och fullföljda till vattenöverdomstolen.

Tingsrätt som är vattendomstol. På statistikblankett 2 lämnas årligen till SCB arbetsredogörelse med uppgifter om antalet balanserade, inkomna och slutligt handlagda mål och ärenden. På statistikblankett 9 redovisas vidare kvartalsvis vissa uppgifter rörande domar och slutliga beslut i vattenmål, t ex vad målet angått, antal handläggningsdagar etc. Bearbetningen sker helt manuellt.

Hovrätt. Uppgifter om tvistemål, brottmål samt övriga mål hämtas från domstolsverket (se vidare ovan under *Tingsrätt*).

Vattenöverdomstolen lämnar motsvarande uppgifter direkt till SCB för mål som inkommit före 1984. För mål som inkommit 1984 och senare inhämtas uppgifter från Domstolsverket, (se vidare ovan under *Tingsrätt*). Bearbetningen sker manuellt.

Högsta domstolen. På statistikblankett 6 lämnas kvartalvis till SCB uppgifter om antalet från föregående respektive till följande kvartal balanserade, under kvartalet inkomna och slutligt handlagda ansökningar om prövningstillstånd i tvistemål, brottmål och besvärsmål, mål vari prövningstillstånd inte behövs, ansökningar om resning samt domvillobesvär respektive återställande av försutten tid samt andra i HD förekommande ärenden. Dessutom lämnas på blanketten antalsuppgifter beträffande under kvartalet handlagda revisionsmål och besvärsmål vari prövningstillstånd meddelats. Särskild redovisning lämnas kvartalsvis på statistikblankett 12 för varje av HD avgjort mål, som fullföljts genom revision eller besvär och som inte rapporteras till RI. Från RI inhämtas uppgifter om brottmål som avgjorts genom dom eller slutligt beslut. Rikspolisstyrelsen (RPS) lämnar uppgifterna i form av magnetband till SCB. Uppgifterna från magnetbandet listas varefter tabeller tas fram dels maskinellt och dels manuellt. Uppgifterna på statistikblanketterna granskas. Viss komplettering görs vid besök i HD. Tabellerna framställs helt manuellt.

Nådeansökningar. Från rättsväsendets informationssystem (RI) inhämtas uppgifter om beslut i nådeärenden som meddelats under redogörelseåret. Rapport om av regeringen meddelade dylika beslut lämnas till RPS av expeditionschefen i justitiedepartementet. Uppgifter ges om beslutets innehåll (ansökan avslagen respektive helt eller delvis beviljad), ådömd påföljd, brottet, ansökningens innehåll, sökandens ålder och kön m m. Uppgifterna lämnas till SCB i form av magnetband. Från magnetbandet framställs maskinlistor som granskas och kodas. Tabellerna framställs manuellt.

Allmän förvaltningsdomstol. Uppgifterna inhämtas från årstabeller som framtagits ur domstolsverkets informationssystem för de allmänna förvaltningsdomstolarna och som av domstolsverket lämnats till SCB. Av de uppgifter tabellerna innehåller må nämnas antalet i länsrätter, mellankommunala skatterätten, kammarrätterna och regeringsrätten in- respektive utbalanserade samt inkomna och avgjorda mål fördelade på målgrupper. Dessutom lämnas beträffande de avgjorda målen uppgifter om handläggningssätt, sammanträdestid m m. Viss bearbetning av årstabellerna görs manuellt hos SCB.

Bostadsdomstolen, hyresnämnder och arrendenämnder. Uppgifter om bostadsdomstolens, hyresnämndernas och arrendenämndernas verksamhet hämtas från av domstolsverket ur informationssystemet framtagna tabeller, vilka fortlöpande levereras till SCB. Uppgifterna ur tabellerna sammanställs manuellt hos SCB.

Kronofogdemyndigheter. Statistiken grundar sig på Riksskatteverkets arbetsstatistik över kronofogdemyndighetenas verksamhet.

Allmän rättshjälp. Uppgifter om rättshjälp vid tingsrätter och hovrätter hämtas från domstolsverkets magnetband. Rättshjälpsuppgifterna från HD kommer in på blankett 12 vad gäller tvistemål och besvärsmål och via magnetband från RPS när det är brottmål. Ur IMDOC systemet tar domstolsverket fram uppgifter om rättshjälp för regeringsrätt och kammarrätter. Uppgifterna är dock ännu ej tillförlitliga. Ifrån vattenöverdomstolen redovisas rättshjälpen på rapport 1 och 2. Rättshjälpsnämnderna lämnar uppgifter om rättshjälp på blankett R4. Övriga domstolar och myndigheter som har befogenhet att lämna rättshjälp redovisar sina uppgifter på rapport rättshjälp. Advokatbyråerna lämnar ej själva uppgifter om rättshjälpen, men till stor del ingår deras ärenden i rättshjälpsnämndernas redovisning.

Domstolsverkets ekonomienhet har slutligen gjort en sammanställning av rättshjälpskostnaderna utifrån förbrukningen av rättshjälpsanslaget år 1986.

Övriga myndigheter. I tabell 4.12.1 redovisas en sammanställning av uppgifter från några myndigheter med verksamhet inom rättsväsendets område. Statistiken härrör i huvudsak från ämbetsberättelser och internstatistik.

4.1.4 Förändringar i jämförelse med föregående år

Ändringar i den judiciella indelningen och organisationen.

Allmänna underrätter. Förordningen (1979:572) med tingsrättsinstruktion har ändrats genom förordningarna (1986:102) och (1986:206).

Ändringarna har trätt i kraft den 1 april resp 1 juli 1986.

Hovrätter. Förordningen (1979:569) med hovrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:100).

Ändringen har trätt i kraft den 1 april 1986.

Högsta domstolen. Förordningen (1979:567) med instruktion för högsta domstolen har ändrats genom förordningen (1985:936).

Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1986.

Länsrätter. Förordningen (1979:573) med länsrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:103).

Ändringen har trätt i kraft den 1 april 1986.

Kammarrätter. Förordningen (1979:571) med kammarrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1986:101).

Ändringen har trätt i kraft den 1 april 1986.

Regeringsrätten. Förordningen (1979:562) med regeringsrättsinstruktion har ändrats genom förordningen (1985:937).

Ändringen har trätt i kraft den 1 januari 1986.

Förändringar i redovisningen

Redovisning för domstolarnas verksamhet har i år genomgått en stor redaktionell förändring. Varje delområde inleds nu med en allmänt förklarande text samt vissa resultatuppgifter. Diagrammen är inlagda i respektive textavsnitt. Familjerätt och ekonomiska mål och ärenden bildar två särskilda avsnitt.

Tabellnummer enligt redovisningen avseende år 1985	Motsvarighet i redovisningen år 1986	Tabellnummer enligt redovisningen avseende år 1985	Motsvarighet i redovisningen år 1986
4.1.1	4.2.1.1	4.2.3	4.2.4.3
4.1.2	4.2.1.2	4.2.4	4.2.4.4
4.1.3	4.2.1.3	4.2.5	4.2.4.5
4.1.4	4.2.1.4	4.2.6	4.2.4.6
4.1.5	4.2.1.5	4.2.7	4.2.4.7
4.1.6	4.2.1.6	4.3.1	4.2.5.1
4.1.7	4.2.2.1	4.3.2	4.2.5.2
4.1.8	4.2.2.2	4.3.3	4.2.5.3
4.1.9	4.2.2.3	4.3.4	4.2.5.4
4.1.10	4.2.1.7	4.3.5	4.2.5.5
4.1.11	4.2.1.8	4.3.6	4.2.5.6
4.1.12	4.2.1.9	4.4.1	4.2.6.1
4.1.13	4.2.1.10	4.4.2	4.2.6.2
4.1.14	tablå	4.4.3	4.2.6.3
4.1.15	4.2.1.11	4.4.4	4.2.6.4
4.1.16	4.2.1.12	4.5.1	4.3.1
4.1.17	4.2.1.13	4.5.2	4.3.2
4.1.18	4.2.1.14	4.5.3	4.3.3
4.1.19	4.2.1.15	4.5.4	4.3.4
4.1.20	4.2.1.16	4.5.5	4.3.5
4.1.21	4.2.3.1	4.5.6	4.3.6
4.1.22	4.2.1.17	4.5.7	4.3.7
4.1.23	4.2.3.2	4.5.8	4.3.8
4.1.24	4.2.3.3	4.6.1	4.4.1
4.1.25	4.2.3.4	4.6.2	4.4.2
4.1.26	4.2.1.18	4.6.3	4.4.3
4.1.27	4.2.1.19	4.6.4	4.4.4
4.1.28	4.2.1.20	4.6.5	4.4.5
4.1.29	4.2.3.5	4.7.1	4.2.3.6
4.1.30	4.2.2.4	4.8.1	4.5.1
4.1.31	utgå	4.8.2	4.5.2
4.2.1	4.2.4.1	4.8.3	4.5.3
4.2.2	4.2.4.2	4.9.1	4.6.1

Förändringar i lagstiftningen

Enligt förordning om företagshypotek (1985:936) som trätt i kraft den 1 januari 1986, är inskrivningsmyndigheten i Malmö domsaga inskrivningsmyndighet enl 4 kap 2§ lagen om företagshypotek (1984:649). Företagsintekningsregistret förs med hjälp av automatisk databehandling.

Enligt förordning om registerföring vid allmänna domstolarna med hjälp av automatisk databehandling vid Stockholms, Malmö och Göteborgs tingsrätter (1986:104) får dessa tingsrätter föra register över mål och ärenden, som avses i protokollskungörelsen (1971:1066) för de allmänna domstolarna, med hjälp av automatisk databehandling. Förordningen har trätt i kraft den 1 april 1986.

En ny lag om näringsförbud (1986:436) trädde i kraft den 1 juli 1986. I lagen utvidgas kretsen av personer som kan meddelas näringsförbud även till de som oavsett om de gått i konkurs eller ej i egenskap av enskilda näringsidkare gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa eller i avsevärd

omfattning underlåtit betala sådan skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter. Lagen detaljreglerar och preciserar näringsförbudens betydligt mer än tidigare. De avsnitt i konkurslagen som tidigare behandlade näringsförbud upphörde att gälla från samma dag.

Näringsförbud skall meddelas för viss tid, lägst tre och högst fem år. Vidare kan rätten meddela tillfälligt näringsförbud till dess frågan om näringsförbud slutligt avgjorts, då det är uppenbart att grund för näringsförbud föreligger. Ett näringsförbud som överträds får förlängas med högst fem år.

4.1.5 Definitioner och begrepp

Balanserade mål. Mål inkommet till tingsrätt och hovrätt vilket för tiden för uttaget ur målregistret inte rapporterats som avgjort har i statistiken betraktats som balanserat till följande år. Senare uppsättningar i målregistret beaktas inte vid den statistiska bearbetningen för året.

Bostadsdomstolen. Domstolen är domför med fyra ledamöter (liten sammansättning) om inte någon av dem begär att målet skall prövas av sju ledamöter (stor sammansättning).

Brottmål. Se nedan under *Mål. Tingsrätt*.

Familjemål. Som sådant räknas mål om boskillnad, hemskillnad, äktenskapsskillnad, faderskap till barn samt bördstalan.

Fullföljdsfrekvens. Fr o m 1974 med undantag för 1981 redovisas de av tingsrätterna under redogörelseåret avgjorda målen som fullföljts till hovrätt i relation till hela antalet av tingsrätterna under året avgjorda mål (se tabellerna 4.2.1.6, 4.2.1.10, 4.2.1.12 och 4.2.1.13). För fullföljdsfrekvensen i hovrättsmålen så gäller att antalet av hovrätterna under redogörelseåret avgjorda mål ställts i relation till antalet till högsta domstolen under året inkomna ansökningar om prövnings-tillstånd (se tabell 4.2.4.7). I tabell 4.4.4 ställs de av hyresnämnderna under redogörelseåret avgjorda ärendena i relation till antalet under samma period till bostadsdomstolen inkomna besvärsmål.

Inteckning, inskrivning. Härmed avses i tabell 4.2.1.2 samtliga ärenden avseende inteckning i fast egendom, tomträtt, företag (före den 1 juli 1967 förlagsinteckning), skepp eller skeppsbyggen (före den 1 januari 1976 fartyg), luftfartyg respektive järnväg, inskrivning av tomträtt, nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft.

Mindre tvistemål. Vid redovisningen i tabellerna 4.2.1.3–4.2.1.5 och 4.2.4.3 har som *avgjort* dylikt mål räknats endast mål som, enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål av mindre värden, slutligt handlagts i förenklad rättegång oberoende av hur målet diariet förts vid anhängiggörandet.

Mål som handlagts i förenklad rättegång. Se ovan under *Mindre tvistemål*.

Mål. Tingsrätt. Fr o m 1972 har varje under särskilt nummer diariet förts mål räknats som särskilt mål. Mål betraktas som avgjort först då det slutligen handlagts till alla delar. Dom som i brottmål givits särskilt beträffande en eller flera av de tilltalade eller beträffande något av åtalen mot en av dem eller deldom eller mellandom i tvistemål räknas sålunda inte som ett särskilt mål. Dock har överflyttade mål räknats som avgjorda när överflyttningsbeslutet meddelats. Mål överflyttade inom samma tingsrätt/hovrätt ingår i allmänhet inte i tabellerna.

Tingsrätt som är fastighetsdomstol. Mål handlagda av tingsrätt som fastighetsdomstol redovisas i tabellerna 4.2.1.11 och 4.2.1.12. Jämför i övrigt *Tingsrätt* ovan.

Tingsrätt som är vattendomstol. Vid redovisningen i tabell 4.2.1.15 räknas som ett mål endast mål som slutligt avgjorts till alla delar. Såsom sådant anses såväl mål, vari beslut meddelats jämlikt 11:24 VL, som mål, i vilket utan att något formligt uppskovsbeslut fattats, part enligt dom eller beslut givits möjlighet att påkalla fortsatt handläggning vid vattendomstolen av viss fråga. Mål anses till alla delar slutligt avgjort, oaktat tid för anmälan av ersättningsanspråk, varom talas i 11:68 VL inte gått till ända. I tabell 4.2.1.16 räknas där- emot såsom ett mål även del av mål, vilket avgjorts genom deldom eller mellandom.

Hovrätt. Se ovan beträffande *Tingsrätt*.

Högsta domstolen. Mål som fullföljts av RÅ, JO eller JK eller i vilka HD är första instans, besvär över beslut av styrelsen för advokatsamfundet, frågor om utlämning samt avvisande av talan redovisas som mål i vilket prövningstillstånd inte behövs.

Notariemål. Som sådant har redovisats mål som enligt 20 § 10 p tingsrättsinstruktionen (1975:511) får handläggas av tingsnotarie.

Sjöfartsregistret. Under registerärenden i dagbok A redovisas registerärenden i skeppsregistret och skeppsbyggnadsregistret (skepp = större fartyg). Registerärenden i båtregistret redovisas i dagbok B (båtar = vissa mindre fartyg). Under ärenden i dagbok C redovisas de ärenden, som inte omedelbart leder till införelse i de olika registren.

Twistemål. Se ovan under *Mål. Tingsrätt.*

Va-nämnden. Statens va-nämnd prövar mål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar samt mål enligt lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

4.1.6 Tidigare publicering

Statistik över domstolarnas verksamhet finns redovisad alltsedan år 1830. Fr o m detta år intogs vissa rättsstatistiska uppgifter i justitiestatsministerns årsberättelse och fr o m dubbelårgången 1857/1858 publicerades rättsstatistiken i serien *Bidrag till Sveriges officiella statistik (SOS)*.

Fr o m 1913 ersattes justitiestatsministerns årliga berättelse angående rättsväsendet av tre av SCB utarbetade redogörelser ingående i den nya serien *Sveriges officiella statistik*. Den processtatistiska redogörelsen, benämnd *Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet* utgavs för 2-årsperioder under 1913–1960 med undantag för en 3-årsperiod

omfattande 1945–1947 samt med rubriken *Domstolarna* årligen under 1966–1973. Luckor föreligger i serien för 1919–1920 samt 1948 och 1961.

Med redogörelseåret 1973 upphörde den processtatistiska publikationen *Domstolarna*. Motsvarande uppgifter publiceras fr o m redogörelseåret 1974 i *Rättsstatistisk årsbok (RSÅ)*.

Den särskilda redogörelsen för lagfartsärenden som tidigare ingick i den processtatistiska redogörelsen publiceras fr o m 1965 i serien *Statistiska meddelanden (SM)*: *Fastighetsprisstatistik med underrubrik P*.

Preliminära sammanställningar av tingsrätternas arbetsredogörelser föreligger dessutom hos SCB.

4.1.7 Ytterligare statistik inom området

Utöver de i denna publikation redovisade uppgifterna kan ytterligare uppgifter om ärenden angående lagfarter hämtas ur SM P serien, SCB. I serien RS-promemoria redovisas mål och ärenden i Tingsrätterna halvårsvis och konkurser kvartalsvis. Beträffande tingsrätternas, hovrätternas, kamrarrätternas, regeringsrättens, hyresnämndernas, arrendenämndernas, bostadsdomstolens och länsrätternas verksamhet kan ytterligare uppgifter hämtas från maskintabeller hos domstolsverket. För ytterligare uppgifter från de myndigheter som redovisas i tabell 4.6.1 hänvisas till respektive myndighet.

4.2 Allmänna domstolar

Ordinary courts

Sverige är indelat i 97 domsagor. Domsaga är tingsrättens domkrets. Tingsrätten är som regel första domstol (instans). Hovrätt är överrätt för tingsrätt. I vissa fall kan hovrätt vara

första domstol. Det finns 6 hovrätter. Högsta domstolen (HD) är överrätt i mål som fullföljs från hovrätt.

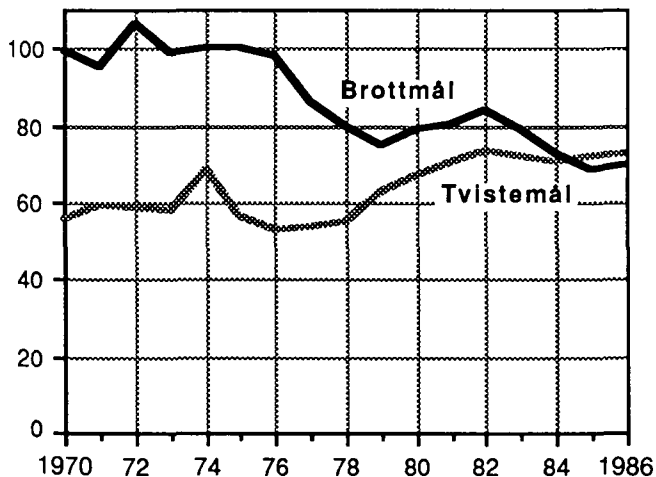
4.2.1 Tingsrätter

Tingsrätterna är s k allmänna underrätter om inte annat föreskrivs. Tingsrätterna handlägger tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande, fastighetsmål och vattenmål m m. I vissa sammanhang fungerar de då också som

- inskrivningsmyndighet 93 st
 - fastighetsdomstolar 27 st
 - vattendomstolar 6 st
 - sjöfartsregistret 1 st (Stockholms tr)
- mera uppgifter se nedan.

Inkomna tvistemål och brottmål, 1970–1986

Antal i
1000-tal

Tvistemål

72 574 tvistemål kom **in till tingsrätterna** under år 1986. Det är 453 mål mer än föregående år. Under de 5 senaste åren har ingen större förändring skett beträffande antal inkomna tvistemål. 73 465 mål 1982 var det högsta värdet under 80-talet. Antalet **avgjorda mål** var 72 143 år 1986. Det är något mer än åren 1984 och 1985 men jämförbart med 1982 och 1983.

Antalet **domar** var 37 723 år 1986 och **beslut** 34 420. Vid en jämförelse av medelvärdet för domar resp. beslut under åren 1981–1985 med 1986 har antalet domar minskat med 5 % och besluten ökat med 13 %.

Avskrivna och övriga beslut ökade med 13 % resp 18 %. Fördelningen mellan avskrivna och övriga beslut var 23 981 resp 10 179 vilket innebär 70 % resp. 30 % av samtliga beslut. Överflyttade mål var 260 år 1986 mot 246 år 1982. Observera att deldomar inte ingår i redovisningen.

Av mål i **ordinär rättegång** har 28 % avskrivits under år 1986. Jämfört med medelvärdet för de 5 föregående åren, 25 %, innebär det en ökning. Av mål som handlagts i **förenklad rättegång** har ingen större förändring skett i andelen avskrivna mål mellan åren. 1986 utgjorde de 48 %.

Fullföljdsfrekvensen till hovrätterna i de avgjorda tvistemålen har inte förändrats anmärkningsvärt under de senaste fem åren. För mål som handlagts i **ordinär rättegång** fullföljs ca 6 %. Motsvarande procentsats gäller också mål som handlagts i **förenklad rättegång**.

Tredskodom är dom som meddelas i parts frånvaro. Antalet tredskodomar i ordinär rättegång har ökat under 80-talet. År 1986 var de 1 908 st mot ett genomsnittsvärde för 1981–

1985 på 1 478. Det innebär en ökning med 29 %. Antalet överklagade domar har varit oförändrat ca 1,5 % under 80-talet. Se även under 4.5.2 Familjerätt.

Brottmål

69 847 brottmål kom in till tingsrätterna under år 1986. Antal **domar** och **beslut** i brottmål var år 1986 61 041 resp. 6 453. Antalet domar har minskat med ca 12 % vid en jämförelse mellan år 1986 och medelvärdet för 1981–1985. Motsvarande siffra för besluten är 15 %. Skillnaden i antalet domar mellan år 1981 och 1986 är en minskning med ca 10 000 mål. Detta beror bl a på rationaliseringar inom rättsväsendet och att t ex trafikbrottmålen minskat på grund av inskränkningar i trafikövervakningen.

Avskrivna mål har under samma period minskat med ca 9 %. Ungefär 5 % av brottmålen **avskrivs** och drygt 10 % **fullföljs** till hovrätt. Någon märkbar förändring under 80-talet framgår inte av tabellerna.

Allmänna domstolsärenden och övriga ärenden

Vid tingsrätterna handläggs ett stort antal ärenden. Allmänna domstolsärenden är bl a adoption, umgägesrätt och ärenden enligt namnlagen. Totalt behandlas drygt 20 000 allmänna domstolsärenden årligen. Ärenden upptagna i boupptecknings- och avhandlingsprotokoll uppgår till drygt 130 000 årligen. De flesta är inregistrering av bouppteckningar, ca 90 000 årligen. Drygt 30 000 ärenden om förmynderskap och godmanskap behandlas varje år. Se även 4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi.

Fastighetsdomstol

24 tingsrätter fungerar som fastighetsdomstolar, dvs en i varje län. Fastighetsdomstolarna behandlar bl a hyres- och arrendetvister och mål/ärenden enligt miljövårdslagen.

Under perioden 1981–1986 har antalet fastighetsdomstolsmål stadigt ökat. Inkomna mål har ökat med 55 % från 1981

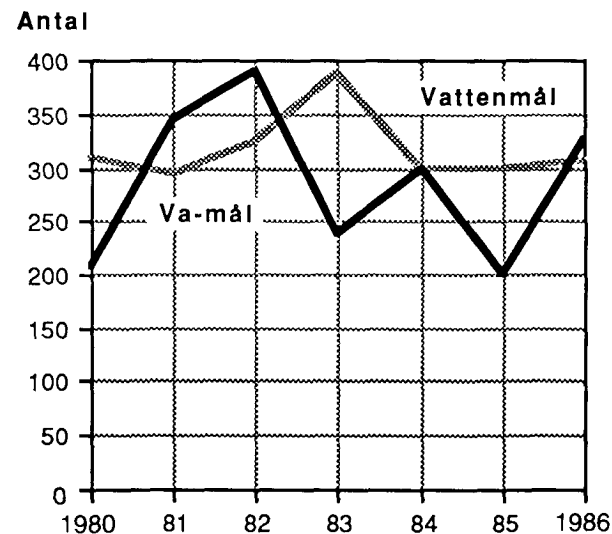
till 1986 och avgjorda mål med 59 %. Mål avseende hyres- och arrendetvister svarar för större delen av ökningen av de genom dom avgjorda målen. De ökade från 1 440 år 1981 till 2 914 år 1986. De **avskrivna** målen svarar för ca 40 % av samtliga avgjorda mål. 7 % av de avgjorda målen **fullföljdes** till hovrätt år 1986. Ca 50 % av domarna i fastighetsdomstolarna är **tredskodomar**.

Vattendomstolar

6 tingsrätter är också vattendomstolar, dvs första domstol i vattenmål, nämligen Luleå, Umeå, Östersunds, Stockholms, Växjö och Vänersborgs. Svea hovrätt är vattenöverdomstol. Högsta domstolen är sista instans.

Vattenmål kan vara ansökningsmål, stämningsmål eller förrättningsmål. **Ansökningsmål** innebär att ansökan lämnas in om att få fastställt frågor om t ex tillstånd eller godkännande av vattenföretag. **Stämningsmål** innebär att någon stäm-

Inkomna vattenmål och va-mål, 1980–1986

Fastighetsdomstolsmål 1981–1986

	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Inbalanserade	2 935	3 122	4 405	4 644	5 693	6 096
Inkomna	5 338	7 488	7 178	8 132	8 137	8 271
Avgjorda gm dom	2 479	3 172	3 640	3 759	4 282	4 469
därav tredskodom	1 225	1 720	1 729	2 066	2 285	2 054
Avgjorda gm beslut	2 671	3 107	3 363	3 296	3 442	3 724
därav avskrivna	2 090	2 527	2 749	2 744	2 942	3 144
Summa avgjorda	5 150	6 279	7 003	7 055	7 724	8 193
Balanserade till följande år	3 123	4 331	4 580	5 721	6 106	6 174

mer en viss person om t ex det ifrågasätts att ett dammbygge har tillkommit i laga ordning. **Förrättningsmål** är besvär över beslut vid förrättningar enligt vattenlagen.

Under 1986 *inkom* till vattendomstolarna 306 **mål**. De flesta målen är ansökningsmål. År 1983 inkom totalt 388 mål, vilket är den högsta siffran under 80-talet. Det är Växjö vattendomstol som visar den absolut största ökningen det året, 146 mål mot 50 år 1984. Det största antalet *slutligt handlagda* mål under 80-talet redovisas för år 1984, det var då den nya vattenlagen trädde i kraft.

Vattenmålen är ofta mycket komplicerade och handläggningstiden blir lång. 1986 avgjordes 59 ansökningsmål som inkommit till vattendomstolen för mer än 10 år sedan. Det motsvarar 18 % av samtliga avgjorda mål. Endast 14 % av målen avgjordes inom 3 månader. Som en jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra för tvistemål i tingsrätt var 50 %.

Antalet **ärenden** till vattendomstol har under en längre period fram t o m 1982 varit omkring 100 per år. År 1983 inkom 197 ärenden för att 1984 öka till 429, vilket är det högsta antalet under 1970- och 80-talet. Åren 1985 och 1986 sjönk inkomna ärenden till 55 resp 62. Det innebär 7 gånger fler ärenden år 1984 än 1986. Den stora ökningen 1984 skedde vid vattendomstolen i Östersund.

Statens va-nämnd

Statens va-nämnd, som inrättades den 1 juli 1970, prövar huvudsakligen tvister mellan brukare och huvudman för allmän vatten-, avlopps- eller vattenvärmeanläggning. Beslut överklagas hos vattenöverdomstolen och sist i högsta domstolen.

På begäran av domstol, statens industriverk eller länsstyrelser avger nämnden yttranden om mål som gäller de tre ovan nämnda områdena.

År 1986 var antalet inkomna mål 326. 1982 nådde antalet inkomna mål sin kulmen med 391 mål mot 199 år 1985, som är lägsta värdet hitintills under 80-talet.

Inskrivningsmyndigheter

93 av landets 97 tingsrätter fungerar även som inskrivningsmyndighet. Vid inskrivningsmyndighet handläggs bl a lagfart, inskrivning av tomträtt, inteckning i fastighet, inskrivning av servitut och nyttjanderätt samt gravationsbevis.

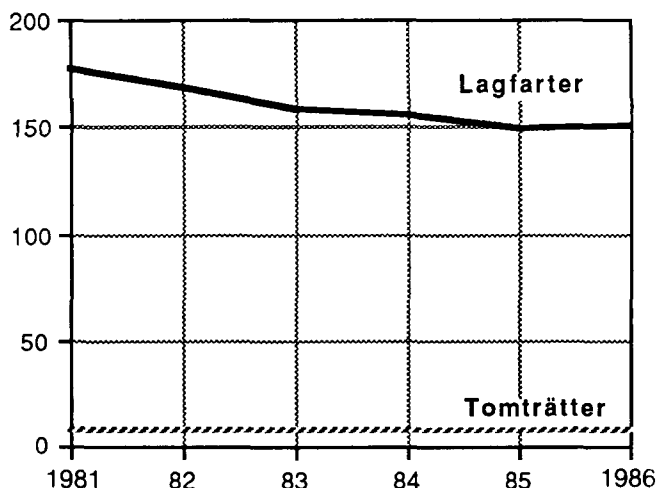
Samtliga inteckningar och gravationsbevis rörande **företag** handläggs fr o m 1 januari 1986 vid inskrivningsmyndigheten i Malmö. Tidigare handlades dessa ärenden vid en inskrivningsmyndighet per län.

Inskrivningsmyndigheten i Stockholms domsaga handlägger ärenden angående **järnvägsinteckningar**.

En särskild enhet vid Stockholms tingsrätt handlägger **sjöfartsregistret**, ett register för skepps- och båtregistren samt skeppsbyggnadsregistret. Sjöfartsregistret handlägger samtliga registerärenden inklusive inteckning i fartyg.

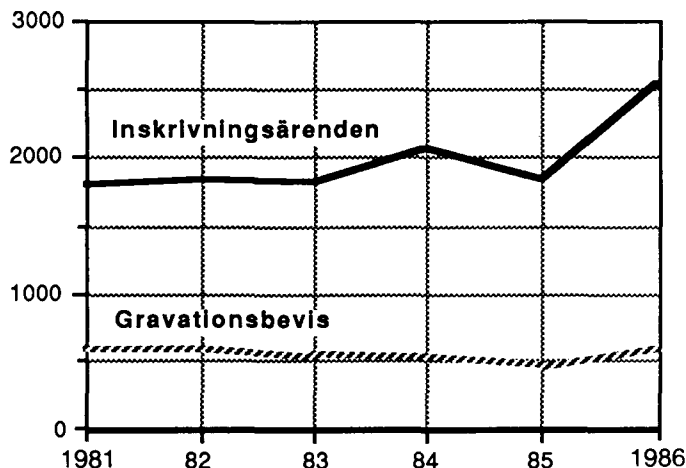
Inskrivning av lagfarter och tomträtter, 1981–1986

Antal i
1000-tal

Inskrivningsärenden och gravationsbevis, 1981–1986

Antal i
1000-tal

Antal ärenden vid inskrivningsmyndighet uppgick år 1986 till nära 3,3 miljoner. Av dessa var inskrivningar av lagfarter 153 500 och tomträtter 7 500. Ärenden angående inteckning och inskrivning av servitut, nyttjanderätt etc uppgick till

2 536 700. Det innebär en ökning med 38 % från år 1985 till år 1986. 595 100 gravationsbevis utfärdades under 1986, en ökning med 30 % jämfört med 1985. Ökningen förklarades av de goda lånemöjligheterna under år 1986.

Tabell 4.2.1.1 Tingsrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade tvistemål, brottmål, mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt konkurser 1960, 1970, 1975 och 1980–1986

District Courts: civil cases, criminal cases, debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies, entered, finally dealt with and pending at the end of the year 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år	Mål år	Inkomna	Slutligt hand- lagda	Balanserade till följande år
Tvistemål²				Mål om lagsökning och betalnings- föreläggande			
1960	(³)	38 389	(⁴)	1960	147 325	146 872	9 020
1970	55 666	54 998	11 510	1970	208 396	202 835	22 479
1975	56 581	55 558	26 354	1975	231 328	226 305	32 066
1980	67 296	64 783	31 341	1980	492 953	463 157	100 083 ⁵
1981	70 769	69 089	32 975	1981	531 238	524 156	107 171
1982	73 465	72 129	34 165	1982	532 462	544 195	95 807
1983	71 992	72 654	33 268	1983	486 346	498 101	84 199
1984	70 592	70 046	33 642	1984	483 353	477 493 ⁵	89 792 ⁵
1985	72 121	70 834	34 764	1985	508 244	494 746	103 337
1986	72 574	72 143	34 897	1986	502 542	510 394	95 437
Brottmål²				Konkurser			
1960	(³)	116 483	(⁴)	1960	1 483	1 486	1 514
1970	99 257	94 633	33 288	1970	3 740	3 123	3 069
1975	99 777	100 427	29 313	1975	4 131	4 305	3 035
1980	78 888	77 537	25 035	1980	4 671	4 047	5 033
1981	80 312	78 710	26 587	1981	5 951	4 488	6 497
1982	83 927	81 718	28 501	1982	5 769	5 027	7 251
1983	79 036	80 829	26 400	1983	6 231	5 592	7 906
1984	72 702	74 780	23 951	1984	7 040	6 746	8 193
1985	68 700	68 425	23 976	1985	7 384	7 175	8 413
1986	69 847	67 494	25 456	1986	7 552	7 492	8 478

1) Före 1971-01-01 häradsrätter och rådhusrätter.

2) Vid redovisningen av tvistemålen och brottmålen år 1970 är den statistiska enheten = handläggningsenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i mål-förteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 157 154.

4) Gemensam redovisning för tvistemål och brottmål sammanlagt 31 101.

5) Korrigerad siffra.

Tabell 4.2.1.2 Tingsrätter: slutligt handlagda mål samt inskrivningsärenden 1960, 1970, 1975 och 1980–1986
District Courts: cases and other matters finally dealt with, 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

Anm. I tabellen ingår inte expropriationsmål, mål handlagda av ägodelningsrätt/domare och fastighetsdomstolsmål.

År	Tvistemål och brottmål			Mål om lagsökning och betalningsföreläggande			Ärenden hos inskrivningsmyndighet			
	Hela antalet ¹	därav Twiste- mål %	Brott- mål %	Hela antalet	därav Lagsök- nings- mål %	Mål om betaln.- förel. %	Inskrivning av Lagfart ²	Tomträtt	Inteckning och inskrivn. av servitut, nyttjande- rätt etc inkl ärenden ³	Grava- tions- bevis
1960	154 900	24,8	75,2	146 900	27,0	73,0	120 300	2 900	527 600	259 100
1970	149 600	36,8	63,2	202 800	25,5	74,5	154 500	6 700	701 800	401 900
1975	156 000	35,6	64,4	226 300	22,9	77,1	206 900	12 900 ⁴	1 228 500	639 600
1980	142 300	45,5	54,5	463 200	15,8	84,2	168 000	8 900	1 727 900	578 000
1981	147 800	46,7	53,3	524 200	15,7	84,3	177 200	7 500	1 793 900	592 100
1982	153 800	46,9	53,1	544 200	17,2	82,8	167 800	7 800	1 842 100	593 100
1983	153 500	47,3	52,7	498 100	18,0	82,0	158 400	7 500	1 809 100	539 900
1984	144 800	48,4	51,6	476 900	19,7	80,3	154 800	7 200	2 053 000	520 400
1985	139 300	50,9	49,1	494 700	20,1	79,9	149 000	7 200	1 838 100	457 100
1986	139 637	51,7	48,3	510 394	20,9	79,1	153 500	7 500	2 536 700	595 100

1) År 1970 är vid redovisningen av tvistemål och brottmål den statistiska enheten = handläggningsenhet. Före 1967 och efter 1971 har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

2) Vilande lagfarter ingår inte.

3) Skepp och skeppsbyggnad ingår. Före 1976 fartyg.

4) År 1975 redovisas vissa specialfall av lagfarna fång som tomträtter.

Tabell 4.2.1.3 Tingsrätter: tvistemål 1986
District Courts: civil cases, 1986

	Hela antalet mål
<i>Balanserade från föregående år</i>	
Hela antalet	34 466
Mindre tvistemål ¹	5 366
Övriga mål	29 100
<i>Inkomna under året</i>	
Hela antalet	72 574
därav	
Gemensamma ansökningar enligt GB ²	18 049
Mindre tvistemål ¹	17 399
<i>Avgjorda under året</i>	
Hela antalet	72 143
Mindre tvistemål ¹	17 511
Övriga mål	54 632
Utan huvudförhandling	33 370
Efter huvudförhandling	21 262
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	37 723
Beslut	34 420
Överflyttade	260
Avskrivna	23 981
Övriga beslut	10 179
<i>Balanserade till följande år</i>	
Hela antalet	34 897
Mindre tvistemål ¹	5 254
Övriga mål	29 643

1) Mål enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden.

2) GB = giftermålsbalken.

Tabell 4.2.1.4 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter målens handläggning och avgörande 1986

District Courts: civil cases finally dealt with, by type of proceedings and decision, 1986

	Hela antalet mål	Familje- mål	Övriga mål
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Avskrivna	15 505	3 324	12 181
Efter muntlig förhandling	5 718	523	5 195
Eljest avskrivna	9 787	2 801	6 986
Överflyttade till annan domstol	165	86	79
Avgjorda genom tredskodom	1 908	31	1 877
Övriga avgjorda mål	37 054	24 239	12 815
Utan muntlig förhandling	23 374	20 138	3 236
Med muntlig förhandling	13 680	4 101	9 579
Summa	54 632	27 680	26 952
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Avskrivna	8 476	–	8 476
Avgjorda genom tredskodom	3 496	–	3 496
Övriga avgjorda mål	5 539	1	5 538
Utan muntlig förhandling	2 832	1	2 831
Med muntlig förhandling	2 707	–	2 707
Summa	17 511	1	17 510

Tabell 4.2.1.5 Tingsrätter: avgjorda tvistemål efter beskaffenhet och processtidens längd 1986
District Courts: civil cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1986

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		Tom 1 mån	Över 1 tom 2 mån	Över 2 tom 3 mån	Över 3 tom 6 mån	Över 6 mån
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>						
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	16 235	5 481	771	137	111	9 735
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	3 401	165	206	110	163	2 757
Boskillnad	1 295	1 273	12	4	–	6
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	522	14	60	48	86	314
Vårdnad om barn m m	2 872	1 018	818	299	227	510
Omyndighetsförklaring	14	5	3	2	3	1
Omyndighetsförklarings hävande	599	434	99	31	25	10
Arbetsvist	86	4	6	6	23	47
Hänskjutna mål angående lagsökning	355	26	66	53	68	142
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 269	121	228	191	309	420
Mål upptagna efter tredskodom	1 898	144	409	357	547	441
Militära mål	25	3	10	3	8	1
Andra tvistemål	10 556	3 574	2 006	980	1 329	2 667
Summa	39 127	12 262	4 694	2 221	2 899	17 051
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>						
Hänskjutna mål angående lagsökning	215	41	45	37	54	38
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	5 840	596	1 386	1 309	1 693	856
Övriga mål	2 980	249	623	597	935	576
Summa	9 035	886	2 054	1 943	2 682	1 470

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.6 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda tvistemålen 1986

District Courts: frequency of appeal against judgments in civil cases, 1986

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt Antal	I % av mål avgjorda av tings- rätt
<i>Mål som handlagts i ordinär rättegång</i>			
Gemensamma ansökningar om äktenskaps- skillnad	16 235	271	1,7
Talan om äktenskapsskillnad som anhängig- gjorts genom stämning	3 401	284	8,4
Boskillnad	1 295	1	0,1
Förklaring att viss man ej fader och fast- ställande av faderskap	522	83	15,9
Vårdnad om barn m m	2 872	150	5,2
Omyndighetsförklaring	14	—	0,0
Omyndighetsförklarings hävande	599	2	0,3
Arbetsvist	86	1	0,1
Hänskjutna mål angående lagsökning	355	62	17,5
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	1 269	140	11,0
Mål upptagna efter tredskodom	1 898	27	1,4
Militära mål	25	—	0,0
Andra tvistemål	10 556	1 412	13,4
Summa	39 127	2 433	6,2
<i>Mål som handlagts i förenklad rättegång</i>			
Hänskjutna mål angående lagsökning	215	15	7,0
Hänskjutna mål ang betalningsföreläggande	5 840	322	5,5
Övriga mål	2 980	200	6,7
Summa	9 035	537	5,9

Tabell 4.2.1.7 Tingsrätter: brottmål 1986

District Courts: criminal cases, 1986

	Hela antalet mål
Balanserade från föregående år	23 103
Inkomna under året	69 847
Avgjorda under året	67 494
<i>Rättens avgörande</i>	
Dom	61 041
Beslut	6 453
därav	
överflyttade	2 028
avskrivna	3 448
Balanserade till följande år	25 456

Tabell 4.2.1.8 Tingsrätter: avgjorda brottmål efter processtidens längd m m 1986

District Courts: criminal cases finally dealt with, by duration of proceedings etc., 1986

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid				
		t o m 1 mån	Över 1 t o m 2 mån	Över 2 t o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Notariemål	9 937	1 109	1 853	1 672	2 630	2 673
Andra brottmål	57 557	11 529	14 488	9 791	12 575	9 174
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>						
Ensamdomare	10 238	1 938	1 782	1 451	2 192	2 875
Nämnd	57 232	10 694	14 551	10 012	13 007	8 968
Jury	24	6	8	–	6	4
Avgjorda genom dom	61 041	11 040	15 395	10 751	14 039	9 816
Avgjorda genom beslut	6 453	1 598	946	712	1 166	2 031
därav avskrivna	3 448	438	414	343	645	1 608
Summa	67 494	12 638	16 341	11 463	15 205	11 847
därav med tolk	2 945	680	590	390	641	644

Tabell 4.2.1.9 Tingsrätter: i brottmål tilltalade personer efter målets avgörande och med offentlig försvarare samt personer dömda till kriminalregisterpåföljd med personutredning m m, 1986
District Courts: prosecuted persons, with public defence counsel etc., 1986

Anm. Avskrivningsbeslut ingår ej i tabellen.

Avgörandet m m	Hela antalet tilltalade	Därav med offentlig försvarare	Personer dömda till kriminalregisterpåföljd				
			Hela antalet	Med personutredning	Därav med personundersökning	rättspsyk. undersökning	läkarintyg ¹
Fällande dom	65 841	26 657	35 283	12 771	11 786	513	1 895
Frikännande dom	4 202	1 657	—	—	—	—	—
Slutligt beslut	80	23	42	1	—	—	1
därav bötesförvandling	39	3	13	—	—	—	—
Summa	70 123	28 337	35 325	12 772	11 786	513	1 896

1) Läkarintyg enligt 7 § lagen (1964:542) om personundersökning i brottmål.

Tabell 4.2.1.10 Tingsrätter: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda brottmålen 1986
District Courts: frequency of appeal against convictions, 1986

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tingsrätt
<i>Målens beskaffenhet</i>			
Notariemål	9 937	526	5,3
Andra brottmål	57 557	6 679	11,6
<i>Rättens sammansättning vid avgörandet</i>			
Ensamdomare	10 238	377	3,7
Nämnd	57 232	6 822	11,9
Jury	24	6	25,0
Avgjorda genom dom	61 041	7 041	11,5
Avgjorda genom beslut	6 453	164	2,5
därav avskrivna	3 448	67	1,9
Summa	67 494	7 205	10,7
därav med tolk	2 945	652	22,1

Tabell 4.2.1.11 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: avgjorda mål efter beskaffenhet och process-tidens längd 1986

Real Estate Courts: cases finally dealt with, by nature and duration of proceedings, 1986

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ¹				
		0 to 1 mån	Över 1 to 2 mån	Över 2 to 3 mån	Över 3 to 6 mån	Över 6 mån
<i>Målens beskaffenhet</i>						
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	139	30	32	17	35	25
Fastighetsbildningsmål	482	30	10	11	80	351
Mål/ärenden enligt lagen om expropriation	181	1	12	5	6	157
Hyrestvist	2 914	195	753	651	797	518
Arrendetvist	68	3	8	4	9	44
Mål/ärenden enl miljöskyddslagen	8	–	–	1	–	7
Andra fastighetsdomstolsmål	1 191	29	118	86	163	795
Summa	4 983	288	933	775	1 090	1 897
därav mål upptagna efter tredskodom	2 054	128	548	466	613	299

1) Tiden från det målet kommit in till tingsrätten och till tingsrättens avgörande.

Tabell 4.2.1.12 Tingsrätter som är fastighetsdomstol: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda fastighetsdomstolsmålen 1986

Real Estate Courts: frequency of appeal against judgements in Real Estate Court cases, 1986

Anm. Avskrivna och inom tingsrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav fullföljda till hovrätt	
		Antal	I % av mål avgjorda av tings- rätt
Mål om handräckning vars handläggning återupptagits efter ansökan om återvinning	139	24	17,2
Fastighetsbildningsmål	482	128	26,6
Mål/ärenden enligt lagen om expropriation	181	29	16,0
Hyrestvist	2 914	113	3,9
Arrendetvist	68	17	25,0
Mål/ärenden enligt miljöskyddslagen	8	2	25,0
Andra fastighetsdomstolsmål	1 191	55	4,6
Summa	4 983	368	7,4
därav mål upptagna efter tredskodom	2 054	10	0,5

Tabell 4.2.1.13 Tingsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda domstolsärenden samt fullföljsfrekvensen av dem 1986

District Courts: legal matters pending, entered, finally dealt with and frequency of appeals against decisions, 1986

	Antal ärenden
Inbalanserade	10 816
Inkomna	21 057
Avgjorda	20 236
därav fullföljda till hovrätt	393
Balanserade till följande år	11 637

Tabell 4.2.1.14 Statens va-nämnd: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål samt fullföljsfrekvensen i de slutligt handlagda målen 1979–1986

Water supply, sewage and district heating tribunal: cases entered, finally dealt with, pending at the end of the year and frequency of appeal against the rulings, 1979–1986

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Inkomna mål	206	208	344	391	237	300	199	326
Slutligt handlagda mål	210	251	223	320	323	257	238	284
Till följande år balanserade	179	136	257	328	242	285	246	288
Fullföljda till vattenöverdomstolen:								
Antal	30	37	20	33	36	34	39	58
I % av de slutligt handlagda	14,3	14,7	9,0	10,3	11,1	13,2	16,4	20,4

Tabell 4.2.1.15 Tingsrätter som är vattendomstol: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade vattenmål och ärenden 1979–1986

Water Rights Courts: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1979–1986

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
<i>Mål</i>								
Inkomna under året	372	310	294	324	388	298	299	306
Slutligt handlagda under året	379	381	339	322	315	393	313	301
Ansökningsmål	355	372	329	306	299	382	297	288
Stämningsmål	15	8	6	9	8	4	2	6
Förrättningsmål ¹	.	.	.	.	.	2	2	3
Handräckningsmål ¹	.	.	.	.	.	1	4	3
Mål om tillstånds giltighet m.m. ¹	.	.	.	.	.	.	1	–
Besvärs- och underställningsmål	9	1	4	7	8	4	7	1
Balanserade till följande år	884	813	768	770	844	749	735	742
<i>Ärenden</i>								
Inkomna under året	94	97	100	113	177	429	55	62
Slutligt handlagda under året	100	104	114	108	104	103	136	173
Balanserade till följande år	44	37	23	28	101	427	346	235

1) Enligt nya VL (1983:291) som trätt i kraft 84-01-01.

Tabell 4.2.1.16 Tingsrätter som är vattendomstol: avgjorda vattenmål efter målets art m m 1986
 Water Rights Courts: civil cases finally dealt with, by nature of case etc., 1986

Målets art (siffrorna betecknar kapitel, paragraf och punkt i vattenlagen)	Hela antalet mål	Antal mål som varit återförvisade eller vilande	Antal mål i vilka tidigare meddelats domar el. beslut	Antal sådana domar och beslut	Fördelning efter tiden mellan målens inkommande och deras avgörande					Målet hänskjutet till regeringens prövning
					T o m 3 mån	Över 3 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 5 år	Över 5 t o m 10 år	Över 10 år	
Enligt äldre lag (1918:523)										
Ansökningsmål	87	2	70	1 967	–	–	22	9	56	5
därav										
Byggande i vatten (11:17 p 1–6)	78	2	66	1 962	–	–	16	9	53	5
Vattentäkt (11:17 p 7–10)	3	–	2	3	–	–	1	–	2	–
Nyprövning enl 4 kap 5 § e 16 § c bestämmande av avgift enl 14 § (11:17 p 13)	2	–	–	–	–	–	2	–	–	–
Allmän farled (11:17 p 14)	1	–	1	1	–	–	–	–	1	–
Avloppsvatten, invallning, vattenavledning (11:17 p 19)	1	–	1	1	–	–	1	–	–	–
Anmälan jäml 11:68 VL om ersättningsanspråk	2	–	–	–	–	–	2	–	–	–
Stämningssmål	4	–	–	–	–	–	4	–	–	–
i vilka ej förts talan om ansvar därav										
Byggande i vatten (11:17 p 27)	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Grundvattentäkt (11:17 p 34)	2	–	–	–	–	–	2	–	–	–
Allmän farled	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Besvärs- och underställningsmål rörande syneförrättning	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–
därav										
Torrläggning av mark (7)	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–

Målets art (siffrorna betecknar kapitel, paragraf och punkt i vattenlagen)	Hela antalet mål	Antal mål som varit återförvisade eller vilande	Antal mål i vilka tidigare meddelats domar el. beslut	Antal sådana domar och beslut	Fördelning efter tiden mellan målens inkommande och deras avgörande					Målet hänskjutet till regeringens prövning
					T o m 3 mån	Över 3 mån t o m 1 år	Över 1 t o m 5 år	Över 5 t o m 10 år	Över 10 år	
Enligt nya lagen (1983:291)										
Ansökningsmål										
För annat vattenföretag än markavvattningsföretag därav	215	—	4	4	41	134	40	—	—	—
Tillstånd till utförande enl 4 kap 1§ (13:13 p 2)	186	—	4	4	39	120	27	—	—	—
Godkännande av utfört ändrings/lagningsarbete enl. 4 kap 4§ (13:13 p 3)	4	—	—	—	—	3	1	—	—	—
Prövning av lagligheten enl. 4 kap 5§ (13:13 p 4)	25	—	—	—	2	11	12	—	—	—
Utskrivning av vattenanläggning enl 14 kap 1 § el. prövning av villkor enl 14 kap 5§ (13:13 p 7)	9	—	—	—	2	7	—	—	—	—
Bortskaffn. av flottledsanl. enl. 14 kap 3§ (1st) eller övertagande av dessa (4 st) (13:13 p8)	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Förlängning av arbetstiden enl 15 kap 2§ 2 st (13:13 p 9)	13	—	—	—	2	9	2	—	—	—
Omprövning av villkor enl. 15 kap (13:13 p 10)	2	—	1	1	—	2	—	—	—	—
Stämningsmål	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—
(Ersättning för skada eller intrång genom vattenanläggning som inte tillkommit i laga ordning el inte är av laga beskaffenhet (13:14 p 2)	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Förrättningsmål										
Besvär över beslut (13:15)	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Mål om ansvar och handräckning därav	3				3					
Handräckningsmål (1983:29 1 kap 21 §4)	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Samtliga	314	2	74	1 971	44	137	68	9	56	5

Tabell 4.2.1.17

Tingsrätter: ärenden i boupptecknings- och avhandlingsprotokollen, förmynderskaps- och godmanskaps-ärenden samt inskrivningsmyndighetens ärenden 1986
 District Courts: estate inventory guardianship and executor cases, and cases in Court Registrar, 1986

	Antal ärenden
<i>I boupptecknings- och avhandlingsprotokollen upptagna ärenden m m</i>	
I bouppteckningsprotokollet upptagna ärenden	
Inregistrering av bouppteckning	89 765
Dödsboanmälan	6 946
Bevakning av testamente	17 838
Äktenskapsförord	10 771
Lösöre köp	110
Kallelse å okända borgenärer	541
Övriga	10 627
Summa	136 598
I avhandlingsprotokollet upptagna ärenden	499
Förmynderskap och godmanskap	30 809
<i>Inskrivningsmyndighetens ärenden</i>	
Ärenden i dagboken del A	332 644
Ärenden i dagboken del B	2 182 515 ¹
Ärenden i dagboken del C	2 343
Ärenden i dagboken över företagsinteckningar	168 121
Summa dagboksärenden	2 685 623 ²
Gravationsbevis	595 069 ³
Äganderättsbevis	5 012 ⁴
Bevis som avses i 4 § 4 st gravationsbeviskungörelsen (1971:710)	64
Uppgifter till fastighetsbildningsmyndighet	32 786
Upplägg för nybildade fastigheter	20 022
Yttranden enl 12 kap 10 § fastighetsbildningslagen (1970:988) ⁵	1 465

1) Dessutom 699 inskrivningsärenden angående luftfartyg.

2) Dessutom tillkommer Sjöfartsregistrets ärenden: dagbok del A 5554, dagbok del B 1110, dagbok del C 440 och övriga ärenden 1403.

3) Inkl 309 gravationsbevis rörande luftfartyg.

4) Inkl 1335 fastighetsbevis.

5) Dessa ärenden ingår även i dagboken del A.

Tabell 4.2.1.18

Tingsrätter¹: Sjöfartsregistrets ärenden 1986
 District Courts: Register of shipping matters, 1986

	Antal ärenden
Sjöfartsregistrets ärenden	
Ärenden i dagboken del A ²	5 554
Ärenden i dagboken del B ²	1 110
Ärenden i dagboken del C (registerärenden)	440
Ärenden i dagboken del C (båtregisterärenden)	366
Partrederiärenden	31
Registerutdrag	899
Bevis om icke-registrering	80
Summa ärenden	8 480
Tingsrättens ärenden, handlagda å sjöfartsregistret	
Ärenden ang dödande av förkommen inteckningshandling och om dödande av inteckning då inteckningshandlingen förkommit, såvitt avser skepp- och skeppsbyggen	7
Ärenden om registrering av båtbyggnadsförskott	20
Summa ärenden	27
Totalt	8 507

1) Sjöfartsregistret är placerat vid Stockholms tingsrätt.

2) Beträffande de här redovisade ärendenas art se sid

Tabell 4.2.1.19**Tingsrätter: beviljade lagfarter och inskrivningar av tomträtt, länsvis 1986**

District Courts: registrations of title to real estate and site leasehold rights, by county, 1986

Län	Lagfart	Inskrivning av tomträtt
Stockholms	17 225	2 452
Uppsala	4 374	22
Södermanlands	4 567	238
Östergötlands	6 094	372
Jönköpings	5 479	18
Kronobergs	3 357	–
Kalmar	5 551	93
Gotlands	1 566	22
Blekinge	3 293	4
Kristianstads	7 021	83
Malmöhus	12 223	578
Hallands	6 050	117
Göteborgs o Bohus	11 261	712
Älvsborgs	9 149	286
Skaraborgs	5 499	4
Värmlands	7 089	296
Örebro	4 801	215
Västmanlands	3 343	1 039
Kopparbergs	8 058	–
Gävleborgs	6 056	299
Västernorrlands	6 184	9
Jämtlands	4 092	12
Västerbottens	5 709	10
Norrbottens	5 450	611
Hela riket	153 491	7 492

Tabell 4.2.1.20**Tingsrätter: beviljade lagfarter fördelade efter fång och beskattningsnatur 1986**

District Courts: registrations of title to real estate, by nature of title and character of assessment, 1986

Fång	Jordbruks- fastighet	Annan fastighet	Summa
Frivillig försäljning	7 066	101 578	108 644
Köp vid exekutiv- och konkurs- försäljning	87	1 473	1 560
Expropriation o d	7	47	54
Byte	125	361	486
Gåva	2 053	7 657	9 710
Äktenskapsförord, arv eller giftorätt samt testamente	5 921	25 939	31 860
Annat fång	169	917	1 086
Okänt	85	6	91
Summa	15 513	137 978	153 491

4.2.2 Familjerätt

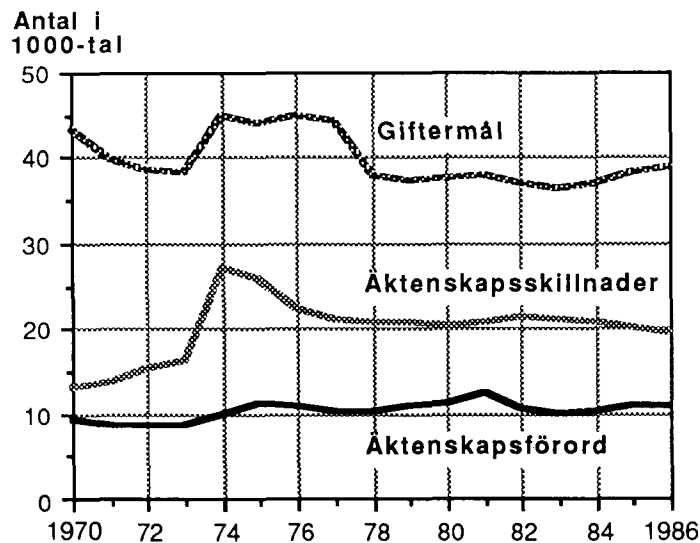
Familjerätt är den del av civilrätten som behandlar rättsnormer som reglerar familjelivet, dvs regler om äktenskap och dess rättsverkningar, om föräldrar och barn, förmynderskap och enligt hävd också arvsordning.

De ständiga förändringarna inom det sociala och ekonomiska området påverkar familjebildningen och har medfört ny lagstiftning också inom familjerättens område. Förslaget till ny äktenskapsbalk m m är ett exempel på hur t ex samlevnad utan äktenskap har fått en sådan omfattning och betydelse att lagreglering behövs.

Äktenskapsskillnader och giftermål

År	Giftermål	Äktenskapsskillnader
1960	50 149	8 958
1965	59 963	9 563
1970	43 278	13 174
1975	44 103	25 751
1980	37 569	20 250
1981	37 793	20 695
1982	37 051	21 270
1983	36 216	21 068
1984	36 210	20 601
1985	38 297	20 185
1986	38 830	19 518

Giftermål, äktenskapsskillnader och äktenskapsförord, 1970–1986

Antalet **äktenskapsskillnader** har under 80-talet hållit sig omkring 20 000. Fr o m år 1983 märks dock en svag nedgång i antalet äktenskapsskillnader samtidigt som en viss uppgång i antal **giftermål** sker. Om man ser på medelfolkmängden gifta kvinnor framgår att år 1986 skiljde sig 1 195 gifta kvinnor på 100 000. Högsta värdet under 80-talet var 1 221 år 1983.

Nästan hälften av äktenskapsskillnaderna sker under de första 10 åren av äktenskapet. I 2/3 av samtliga äktenskapsskillnader finns barn under 18 år. De flesta barnen, ca 85 %, finns i äktenskap som upplöses efter 10–19 år.

Vid beaktande av domsskäl framgår att de flesta är ense om äktenskapsskillnad, ca 1 % är oense. Ansökan om äktenskapsskillnad kan antingen ske gemensamt eller genom stämning. 1/3 saknar barn, vilket innebär att de troligen gemensamt ansökt om äktenskapsskillnad. En hypotes är då att stämningsansökan beror på oenighet beträffande vårdnad av barn eller underhållsbidraget och således berör 5 000–6 000 barn.

Mål om **vårdnad av barn** har sjunkit högst betydligt fr o m 1983 då den nya lagen om vårdnad och umgänge med barn, 1983:47 (ändrad gm lag 1983:484), trädde i kraft. År 1986 var vårdnadsmålen 2 872 mot 5 844 år 1982. Minskningen beror på att flertalet föräldrar som inte är gifta med varandra kan få gemensam vårdnad om barnen genom att vid pastorsämbetet anmäla gemensam vårdnad. Tidigare var ett tingsrättsbeslut nödvändigt även för denna grupp.

Några av de få uppgifter som finns om vårdnadsfrågor finns i utredningen **Vårdnad och underhåll, 1983**, som gjorts av SCB i samråd med socialstyrelsen. Undersökningen var en urvalsundersökning och omfattade 2 675 domar där föräldrarna varit gifta med varandra och 933 domar där föräldrarna inte varit gifta med varandra.

Några huvudresultat då **ingen tidigare vårdnadsdom** finns visar att

- för 40 % av barnen fortsatte den gemensamma vårdnaden, 51 % fick modern som vårdnadshavare och 9 % fick fadern
- andelen skilsmässor där föräldrarna fortsatte gemensam vårdnad av barnen ökade från 38 % 1:a halvåret 1983 till 44 % 2:a halvåret
- den faktiska vistelsen för barnen ändrades inte genom gemensam vårdnad, 85 % placeras hos modern och 15 % hos fadern

- fadern får ensamvårdnad om 4 % av barnen under 6 år, medan modern får ensamvårdnad om 61 %
- fadern får ensamvårdnad om 10 % av pojkarna och 7 % av flickorna
- syskongrupper delas sällan mellan föräldrar
- för 74 % av barnen fastställs underhållsbidraget i samband med vem som får vårdnaden
- 90 % av antalet fastställda underhållsbidrag betalas av fadern

då **ändring av tidigare vårdnadsdom** finns visar att

- vårdnaden övergår så gott som alltid från den ena föräldern till den andra. Övergång till gemensam vårdnad är ovanlig
- fadern får ensam vårdnad om mer än hälften av barnen

- ingen ändring av gemensam vårdnad finns i undersökningsmaterialet

För år 1989 kommer en ny utredning om vårdnad och underhåll att göras.

Omyndighetsförklaring har sjunkit med ca 200 % eller från 43 st i genomsnitt år 1982–1985 till 14 st år 1986. Samtidigt har hävande av omyndighetsförklaring stigit med 76 % från 339 i genomsnitt år 1982–1985 till 599. En ansenlig ökning som torde hänga samman med den kritiska inställning som finns i samhället till att ta från människor beslutanderätten över sitt eget liv, samtidigt som massmedia uppmärksammat omyndighetsförklaringar.

Tabeller om familjemål se även under 4.2.1 Tingsrätter.

Familjemål m m år 1982–1986

År	1982	1983	1984	1985	1986
Gemensam ansökan om äktenskapsskillnad	17 222	17 168	16 954	16 690	16 235
Talan om äktenskaps-skillnad gm stämning	4 250	4 011	3 713	3 567	3 401
Boskillnad	846	857	919	965	1 295
Äktenskapsförord	10 488	10 007	10 068	10 809	10 771
Faderskap	696	679	599	520	522
Vårdnad m m	5 844	4 186	2 847	3 022	2 872
Omyndighetsförklaring	48	37	53	35	14
Omyndighetsförklarings hävande	319	325	321	390	599

**Tabell 4.2.2.1 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen:
äktenskapsskillnader 1960, 1965 och 1970–1986**
District Courts, Courts of Appeal, the Supreme
Court: divorces, 1960, 1965 and 1970–1986

År	Samtliga äktenskaps- skillnader	därav med barn under 18 år ¹	På 100 000 av Hela medel- folkmängden	Medelfolk- mängd gifta kvinnor
1960	8 958	5 795	119,8	503,4
1965	9 563	5 754	123,7	514,2
1970	13 174	8 173	163,8	684,6
1971	13 682	9 266	168,9	711,7
1972	15 189	10 203	187,0	795,0
1973	16 294	11 263	200,2	860,0
1974 ²	27 208	15 971	333,4	1 448,5
1975	25 751	17 511	314,3	1 383,0
1976	22 411	15 058	272,6	1 212,9
1977	20 994	14 026	254,4	1 144,0
1978	20 599	13 798	248,9	1 134,8
1979	20 785	13 776	250,6	1 153,5
1980	20 250	13 339	243,7	1 135,2
1981	20 695	13 707	248,7	1 172,5
1982	21 270	13 862	255,5	1 218,7
1983	21 068	13 559	253,0	1 221,2
1984	20 601	13 249	247,1	1 208,2
1985	20 185	13 101	241,7	1 195,2
1986	19 518	12 347	233,2	1 165,6

1) Åren 1960 till 1970 äktenskapsskillnader med barn under 15 år.

2) Nya regler om äktenskapsskillnad trädde i kraft 1974-01-01.

Tabell 4.2.2.2. Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter barnantal och äktenskapets varaktighet 1986

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by number of children and by duration of marriage, 1986

Uppgifterna grundar sig på till äktenskapsregistret rapporterade äktenskapsskillnader som vunnit laga kraft.

Barnantal m m	Äktenskapets varaktighet (år) ¹								Summa	därav med betänke- tid	utan betänke- tid
	–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–			
<i>Antal äktenskap med nedanstående antal barn under 18 år</i>											
0	2 200	1 131	431	300	1 033	972	571	533	7 171	1 171	6 000
1	1 272	1 209	713	700	1 188	308	54	14	5 458	4 565	893
2	668	1 526	1 330	1 280	458	44	6	2	5 314	5 174	140
3	119	303	427	388	79	7	1	1	1 325	1 304	21
4	27	53	58	62	11	–	–	–	211	206	5
5	2	8	4	5	4	–	–	–	23	23	–
6	1	5	1	1	1	1	–	–	10	9	1
7	1	2	1	–	–	–	–	–	4	3	1
8	–	–	–	–	–	–	–	1	1	1	–
över 8	–	–	1	–	–	–	–	–	1	1	–
Summa äktenskap	4 290	4 237	2 966	2 736	2 774	1 332	632	551	19 518	12 457	7 061
Summa barn	3 096	5 466	4 930	4 703	2 411	423	69	29	21 127	19 856	1 267
Antal barn per äktenskap	0,72	1,29	1,66	1,72	0,87	0,32	0,11	0,05	1,08	1,59	0,18
Utländska domar ²	5	7	4	2	5	1	1	–	25	.	.

1) Antal år mellan vigselåret och domsåret.

2) Svea Hovrätts beslut att i främmande land meddelat beslut om upplösning av äktenskap skall gälla här i riket.

Tabell 4.2.2.3 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: äktenskapsskillnader efter lagrum, samt av hovrätt undanröjda domar på äktenskapsskillnad 1986

District Courts, Courts of Appeal, the Supreme Court: divorces by law sections, and divorces vacated by Courts of Appeal, 1986

	Äktenskapsskillnader enligt 11 kap giftermålsbalken				Samtliga	därav med betän- ketid	utan betän- ketid	med barn under 16 år	Av hovrätt undanröjda domar på äktenskaps- skillnad ¹
	§ 1 (makarna ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 2 (makarna ej ense om äkten- skaps- skillnad)	§ 4 (särlev- nad se- dan minst 2 år)	§ 5 (på grund av äkten- skaps- hinder)					
Tingsrätter	19 046	270	175	1	19 504	12 449	7 055	11 123	.
Hovrätter	8	2	3	–	13	7	6	6	39
Högsta Domstolen	1	–	–	–	1	1	–	1	1

1) Av hovrätt meddelad dom på äktenskapsskillnad som efter gemensamt överklagande undanröjts.

Tabell 4.2.2.4 Tingsrätter: barn fördelade efter kön, ålder och vårdnadshavare, halvårsvis 1983, ingen tidigare vårdnadsdom, föräldrarna tidigare gifta med varandra. Procentuell fördelning

District Courts: children by sex, age and guardian, half-yearly, 1983. Parents earlier married to each other. Relative distribution

Ålder Kön	Antal barn 1:a halvåret				2:a halvåret			
	Gemensam vårdnad	Modern	Fadern	Summa	Gemensam vårdnad	Modern	Fadern	Summa
0-1 år	22	75	3	100	37	62	1	100
Pojke	18	79	3	100	29	71	—	100
Flicka	27	70	3	100	42	56	2	100
2-3 år	34	64	2	100	40	56	3	100
Pojke	33	65	2	100	40	58	2	100
Flicka	35	63	2	100	41	55	4	100
4-5 år	36	58	6	100	36	61	3	100
Pojke	32	61	7	100	37	57	5	100
Flicka	39	56	5	100	35	63	2	100
6-8 år	37	54	9	100	45	49	6	100
Pojke	34	53	12	100	48	45	7	100
Flicka	41	54	5	100	43	53	4	100
9-11 år	37	52	11	100	49	40	11	100
Pojke	31	54	14	100	51	37	12	100
Flicka	42	50	9	100	47	44	9	100
12-14 år	38	50	12	100	46	46	8	100
Pojke	40	47	13	100	50	41	9	100
Flicka	37	53	11	100	41	52	7	100
15-17 år	41	44	15	100	44	43	12	100
Pojke	41	41	17	100	46	42	12	100
Flicka	40	46	14	100	43	45	13	100
Samtliga barn	37	53	10	100	44	49	8	100
Pojke	35	53	12	100	46	46	8	100
Flicka	39	53	8	100	42	51	7	100

4.2.3 Mål och ärenden om ekonomi

Lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning

För att förenkla rutinerna vid tingsrätterna då en borgenär (fordringsägare) har ett krav som enbart gäller pengar används lagsökning eller betalningsföreläggande. Dessa förfaranden är snabbare och billigare rutiner än andra typer av mål och ärenden.

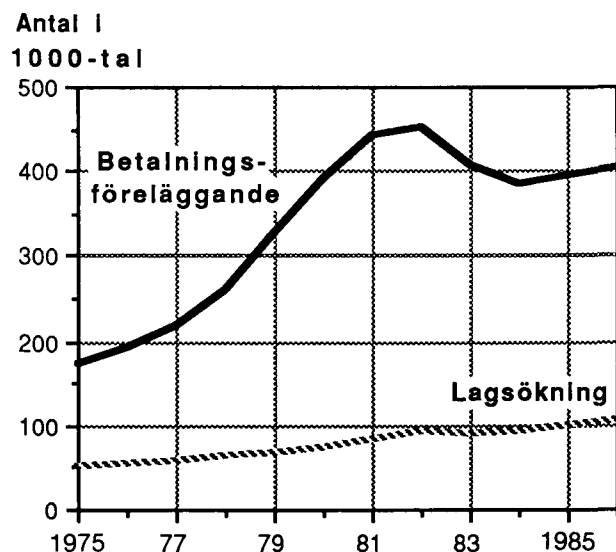
Lagsökning kan en borgenär använda sig av om han har ett skuldebrev eller ett annat *skriftligt fordringsbevis* som är förfallet till betalning. Rätten fastställer i ett lagsökningsutslag att betalningsskyldighet föreligger. Den betalningsskyldige kan begära återvinning, vilket innebär att fordran provas i en vanlig rättegång vid tingsrätt.

Betalningsföreläggande kan den borgenär ansöka om vid tingsrätt som har en fordran på pengar som *inte* grundar sig på *skriftligt fordringsbevis* och inte avser skadestånd. Om kravet medges eller om inget svar kommer till domstolen skrivs ett slutbevis ut. Även i detta fall kan den betalningsskyldige begära återvinning. Om denne förnekar skulden kan inget slutbevis ges och ärendet får tas upp i domstol.

Handräckning ansöks då krav ej gäller pengar och ansöks med vissa undantag vid tingsrätten. Förfarandet är ungefär som vid lagsökning och används t ex vid avhysning (vräkning) och vid återtagande av uttyrd egendom. I samband med den nya Handräckningslagen av 1981 som trädde i kraft 1982 redovisar SCB statistik fr o m 1982 som inte är jämförbar med tidigare års redovisning.

Antalet slutligt handlagda mål har ökat med ca 21 % från 1982 till 1986. Ökningen ligger på avhysning.

Slutligt handlagda mål om lagsökning och betalningsföreläggande, 1975–1986

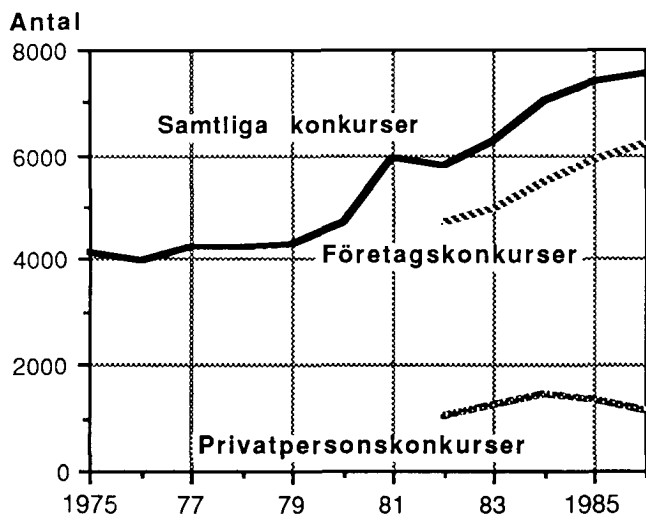

Inkomna och slutligt handlagda handräckningsmål år 1982–1986

År	1982	1983	1984	1985	1986
Inkomna	14 801	13 697	15 083	15 659	16 370
Slutligt handlagda	12 299	12 862	14 245	14 909	15 720
därav avhysning	9 889	9 737	11 588	12 200	12 556

Konkurs innebär att en person (gäldenär) eller företag inte kan betala sina skulder och att en ansökan därför lämnas in till domstol som fattar beslut om konkurs. Samtliga tillgångar fördelas mellan borgenärer beroende på hur och om de har säkerheter. I första hand fördelas tillgångarna till fordringsägare med särskild förmånsrätt t ex företagshypotek, därefter skall staten ha in skatterna, de anställda sina löner och i sista hand kommer övriga borgenärer.

Tillkomna konkurser, 1975–1986

Konkurserna har ökat oavbrutet. År 1960 inkom 1 483 konkurser för att år 1986 vara 7 361.

Konkurser 1982–1986

År	1982	1983	1984	1985	1986
Samtliga därav	5 707	6 172	6 902	7 224	7 361
Företag	4 693	4 931	5 466	5 888	6 200
Privatpersoner	1 014	1 241	1 436	1 336	1 161

Ackord innebär att gäldenär och borgenärer kommer överens om att skulderna sätts ner så att konkurs kan undvikas. Det är som regel bäst för alla parter. Ackordcentralerna i Stockholm, Göteborg och Malmö har hand om ackorden.

SCB redovisar ackordstatistik fr o m år 1985. Antalet ackord har minskat från 134 år 1985 till 101 år 1986. År 1986 hade 19 % av de drabbade företagen 0 anställda, 52 % hade 1–10 anställda och 30 företag mer än 10 anställda.

Näringsförbud

Näringsförbud infördes i konkurslagen den 1 juli 1980. Näringsförbud kan meddelas gäldenär som i samband med konkurs förfarit grovt otillbörligt mot borgenär eller om en person upprepade gånger förekommit i samband med konkurs.

Inkomna konkurser och ackord fördelade efter antal anställda, 1985–1986

År	Konkurser		Ackord	
	1985	1986	1985	1986
Anställda				
0	3 620	3 920	25	19
1– 2	876	895	23	15
3– 5	611	624	17	16
6– 10	389	360	21	21
11– 20	228	232	18	12
21– 50	113	135	20	14
51–100	29	27	8	2
100–	22	7	5	2
Samtliga	5 888	6 200	134	101

Genom lagen om näringsförbud den 1 juli 1986 kan näringsförbud meddelas även person som i egenskap av enskild näringsidkare gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa. Detta oavsett om konkurs föreligger eller ej. Näringsförbud kan meddelas också om person i avsevärd omfattning inte har betalat skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Näringsförbud kan vara tillfälligt eller slutligt. Det senare är tidsbestämt till max 5 år. Den som meddelats näringsförbud får inte driva näringsverksamhet inte heller som styrelseledamot eller i någon annan egenskap företräda aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller stiftelse som driver verksamhet med bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen. Talan om näringsförbud förs vid tingsrätt av åklagare.

Vid utgången av år 1986 hade 184 personer näringsförbud.

Kronofogdemyndighet (KFM)

Kronofogdarna är verksamma i landets 81 kronofogdedistrikt. KFM har exekutiva uppgifter. De verkställer indrivning av pengar från betalningsskyldiga genom att

- göra utmätning
- ålägga arbetsgivare att innehålla lön
- avhyss (»vräka») från bostad
- återtaga varor som sålts på avbetalning.

Staten, företag och privatpersoner m fl kan vara uppdragsgivare till KFM, som handlägger *allmänna* och *enskilda mål*. Stat och kommun är fordringsägare i allmänna mål som kan avse obetalda skatter, arbetsgivaravgifter, böter eller studiemedel m m och privatpersoner och företag i enskilda mål som avser lån, hyror m m.

Vid 1986 års början uppgick de samlade skatte- och avgiftsskulderna, s k *allmänna mål*, till 16,5 miljarder kronor. Under året debiterades 7,1 miljarder kronor hos KFM och 2,87 miljarder drevs in. 2,35 miljarder avkortades (återkallades från indrivning). 1,2 miljarder kronor preskriberades. Vid årets slut hade skatte- och avgiftsskulder ökat till 17,3 miljarder kronor. Av de balanserade skulderna var

- 21 % bearbetningsbart fordringsbelopp
- 47 % avskrivna belopp (passiv indrivning), kan bearbetas på nytt med begränsat resultat
- 21 % bevakning av statens fordringar, men indrivning sker inte
- 11 % fordringsbelopp där anstånd beviljats.

Den 31 december 1986 fanns 250 106 gäldenärer registrerade. 57 % hade skulder på upp till 5 000 kronor. 7 % hade skulder på mer än 100 000 kronor.

I *enskilda mål* redovisade KFM 566 miljoner kronor år 1986 avseende utsökning och återtagning, 265 miljoner införsel av underhållsbidrag och 92 miljoner levererade utsökningsavgifter.

År 1986 inkom 16 567 ansökningar om avhysning, en ökning med 11 % jämfört med 1982. Avhysningen verkställdes i 5 057 fall.

År 1986 inkom 6 300 ärenden om exekutiv fastighetsförsäljning. Detta är det lägsta antal sedan år 1982. Kronofogdemyndighet övertog då uppgiften från överexekutor.

Tabell 4.2.3.1 Tingsrätter: mål om lagsökning, betalningsföreläggande och handräckning samt konkurser och konkursärenden m m 1986

District Courts: debt-recovery cases, injunctions to pay and bankruptcies etc., 1986

	Hela antalet mål		Hela antalet mål
Mål om lagsökning		Konkurser	
Balanserade från föregående år	21 802	Balanserade från föregående år	8 418
Inkomna under året	106 635	Tillkomna under året	7 552
Slutligt handlagda under året	106 596	därav mindre konkurser	7 034
I fastighet el skepp/skeppsbyggnad intecknad fordran	12 461	Upphörda	7 337
Annan fordran	94 135	Till följd av hävt konkursbeslut	61
Balanserade till följande år	21 841	Genom avskrivning enl 124 § KL	7
		Genom slututdelning enl 146 § KL	740
Mål om betalningsföreläggande		Genom förlikning	8
Balanserade från föregående år	81 487	Genom ackord	14
Inkomna under året	395 907	Genom avskrivning enl 186 § KL	27
Slutligt handlagda under året	403 798	Genom avskrivning enl 185 d § KL	4 022
Balanserade till följande år	73 596	Genom utdelning enl 185 f § KL	2 458
		Överflyttade till annan domstol	155
Mål om handräckning		Balanserade till följande år	8 478
Inkomna under året	16 370	Tillkomna under redogörelseåret	4 964
Slutligt handlagda under året	15 720	Tillkomna under tidigare år	3 514
därav avhysning ¹	12 556		
Konkursärenden		Förordnande av god man enligt ackordslagen (1970:847)	235
Konkursansökningar		Beslut om förhandling om off ackord enligt 26 § ackordslagen	87
Inkomna under året	11 641		
därav från borgenär staten	5 353		
därav från borgenär annan	2 276		

1) I avhysningsmål i TR ingår ej mål som även innefattar hyresskulder. Dessa behandlas som lagsökningsmål.

Tabell 4.2.3.2 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och anställda 1986

District Courts: bankruptcies in enterprises 1986

Bransch	Antal företagskonkurser			Summa		Antal företag enligt CFAR	Andel därav i konkurs	Antal årsanställda enligt CFAR	Andel därav berörda av konkurs
	Aktiebolag	Handelsbolag	Enskilda firmor	Antal företag	Antal anställda				
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	47	29	155	231	310,0	159 949	0,14	45 267	0,68
Brytning av mineraliska produkter	6	1	–	7	30,0	992	0,71	11 426	0,26
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillverkning	39	15	11	65	332,8	3 281	1,98	67 620	0,49
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervarutillverkning	48	8	19	75	926,1	4 577	1,64	33 315	2,78
Trävarutillverkning	103	20	25	148	1 132,7	8 972	1,65	60 819	1,86
Massa-, pappers- och pappersvarutillverkn., grafisk produktion	86	16	10	112	458,0	6 184	1,81	125 505	0,36
Tillv. av kemiska produkter, petroleum prod., gummi- och plastvaror	26	2	3	31	237,0	2 351	1,32	63 818	0,37
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	18	4	6	28	412,6	1 684	1,66	22 847	1,81
Metallframställning	13	–	3	16	163,0	458	3,49	47 497	0,34
Verkstadstillverkning	315	42	90	447	3 185,2	22 361	2,00	429 490	0,74
Annan tillverkning	10	4	10	24	40,0	1 983	1,21	7 826	0,51
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	–	–	–	–	–	614	–	26 571	–
Byggnadsverksamhet	364	66	352	782	2 055,6	48 638	1,61	201 756	1,02
Partihandel och varuförmedl.	580	66	182	828	1 493,1	37 360	2,22	182 017	0,82
Detaljhandel	701	287	392	1 380	1 948,6	75 653	1,82	226 363	0,86
Restaurang- och hotellverksamhet	187	66	84	337	1 439,2	12 691	2,66	62 130	2,32
Samfärdsel	165	63	191	419	866,2	26 797	1,56	159 721	0,54
Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltn., uppdragsverksamhet	358	39	121	518	726,3	51 651	1,00	262 402	0,28
Tjänster	201	93	201	495	863,0	46 211	1,07	140 795	0,61
Okänd	164	21	72	257	16,0	.	.	.	.
Summa	3 431	842	1 927	6 200	16 635,4	512 407	1,21	2 177 185	0,76

Tabell 4.2.3.3 Tingsrätter: företagskonkurser efter bransch och antal anställda år 1982–1986
 District Courts: bankruptcies in enterprises, 1982–1986

Bransch	Företagskonkurser		1983		1984		1985		1986	
	1982 Summa	Antal an- ställda	Summa	Antal an- ställda	Summa	Antal an- ställda	Summa	Antal an- ställda	Summa	Antal an- ställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	216	227	189	212	179	164	217	383	231	310
Brytning av mineraliska produkter	3	5	7	6	8	21	5	13	7	30
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillv.	49	413	45	334	59	267	64	299	65	333
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaru- tillverkning	75	1 302	65	826	67	991	77	1 375	75	926
Trävarutillverkning	173	2 819	109	1 278	130	1 618	159	1 930	148	1 133
Massa-, pappers- och pappersvarutillv., grafisk produktion	111	1 250	122	770	119	509	108	806	112	458
Tillv. av kemiska produkter, petroleum- produkter, gummi- och plastvaror	46	297	35	67	37	154	38	201	31	237
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	24	204	20	45	20	201	17	113	28	413
Metallframställning	7	60	12	153	10	157	13	285	16	163
Verkstadsvarutillv.	390	5 887	387	4 445	351	3 259	404	3 675	447	3 185
Annan tillverkning	21	269	28	72	22	125	25	61	24	40
El-, gas- värme och vattenförsörjning	–	–	–	–	1	1	1	–	–	–
Byggnadsverksamhet	640	2 778	786	2 768	820	2 355	802	2 191	782	2 056
Partihandel och varuförmedling	480	2 041	514	1 536	596	1 271	758	1 753	828	1 493
Detaljhandel	938	1 917	1 069	2 351	1 214	1 846	1 342	2 260	1 380	1 949
Restaurang- och hotellverksamhet	194	453	224	1 043	300	1 143	312	1 178	337	1 439
Samfärdsl	432	1 520	430	1 025	457	1 992	416	857	419	866
Bank- och försäkrings- verksamhet, fastig- hetsförvaltn., uppdrags- verksamhet	345	941	313	811	401	739	411	615	518	726
Tjänster	373	624	417	741	479	814	502	1 211	495	863
Okänd	176	–	163	–	197	–	217	18	257	16
Summa	4 693	23 004	4 935	18 480	5 467	17 625	5 888	19 221	6 200	16 635

Tabell 4.2.3.4 Tingsrätter: antal förhandlingar om offentligt ackord efter bransch och antal anställda 1986
District Courts: Hearings on composition without bankruptcy, 1986

Bransch	Aktiebolag		Handelsbolag etc.		Enskilda firmor		Summa	
	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda	Antal ackord	Antal anställda
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	1	5	1	3	3	1	5	9
Brytning av mineraliska produkter	–	–	–	–	–	–	–	–
Livsmedels-, dryckes-, varu- och tobakstillv.	–	–	–	–	–	–	–	–
Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaru- tillverkning	2	91	–	–	–	–	2	91
Trävarutillverkning	7	196	–	–	–	–	7	196
Massa-, pappers- och pappersvarutillv., grafisk produktion	3	39	1	7	–	–	4	46
Tillv. av kemiska produkter, petroleum- produkter, gummi- och plastvaror	–	–	–	–	–	–	–	–
Tillv. av varor av mineraliska ämnen, utom metaller	1	16	–	–	–	–	1	16
Metallframställning	–	–	–	–	–	–	–	–
Verkstadsvarutillv.	9	423	–	–	–	–	9	423
Annan tillverkning	–	–	–	–	–	–	–	–
El-, gas- värme och vattenförsörjning	–	–	–	–	–	–	–	–
Byggnadsverksamhet	8	110	–	–	1	13	9	123
Partihandel och varuförmedling	20	131	1	–	–	–	21	131
Detaljhandel	25	211	1	–	5	10	31	221
Restaurang- och hotellverksamhet	3	35	–	–	–	–	3	35
Samfärdsl	3	17	–	–	–	–	3	17
Bank- och försäkrings- verksamhet, fastighets- förvaltn., uppdragsverk- samhet	5	14	–	–	1	–	6	14
Tjänster	–	–	–	–	–	–	–	–
Okänd	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa	87	1 288	4	10	10	24	101	1 322

Tabell 4.2.3.5 Tingsrätter, hovrätter och Högsta Domstolen: beslut om näringsförbud 1981–1986

District Courts, Courts of Appeal and The Supreme Court: Decisions of prohibition to carry on business, 1981–1986

	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Tingsrätter						
Tillfälligt	12	15	22	14	9	12
Slutligt	12	27	43	54	26	12
– 1 år	1	–	1	–	–	–
1 år–2 år	2	2	2	10	3	4
2 år–3 år	1	10	12	19	10	5
3 år–4 år	2	3	5	10	1	1
4 år–5 år	6	12	22	15	12	2
5 år–	–	–	1	–	–	–
Förlängning	–	–	1	–	2	–
Annan ändring	–	–	–	–	–	1
Hovrätter						
Slutligt	1	7	13	20	12	5
– 1 år	–	–	–	1	–	–
1 år–2 år	–	1	2	2	–	1
2 år–3 år	1	1	6	7	4	1
3 år–4 år	–	2	2	5	5	–
4 år–5 år	–	3	3	5	3	1
Förlängning	–	1	–	3	1	–
Nedsättning	–	–	1	1	1	1
Högsta domstolen						
Slutligt	–	3	–	–	–	–
3 år–4 år	–	1	–	–	–	–
4 år–5 år	–	2	–	–	–	–
Upphävda						
Tillfälligt	–	–	1	3	4	1
Slutligt	–	–	1	–	5	–
Upphörda						
Avlidna	–	–	1	1	–	4
<i>Antal personer med näringsförbud vid årets slut</i>						
Tillfälligt	10	17	27	24	21	21
Slutligt	14	50	104	170	185	162
Summa	24	67	131	194	206	184

Tabell 4.2.3.6 Kronofogdemyndigheter: inkomna, handlagda, avslutade och till följande år balanserade mål och ärenden 1985 och 1986

Offices of the Crown Bailiff cases, 1985 and 1986

	Inkomna		Handlagda		Avslutade		Balanserade	
	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986
Allmänna mål	1 115 382	1 069 403	.	.	1 169 865	1 133 650	944 688	880 621
därav företagskatter	288 784	295 043	.	.	.	.	.	.
Införelsmål	.	.	.	.	.	.	.	.
Nya beslut	.	.	32 138	29 879	.	.	.	.
Ändrings- och tilläggsbeslut	.	.	20 751	21 089	.	.	.	.
Enskilda mål	447 117	456 674	.	.	413 305	464 727	310 071	302 018
Utsökningsmål	417 678	429 093	.	.	.	.	.	.
därav ansökan om avhysning	15 813	16 567	4 985 ¹	5 057 ¹	.	.	.	.
Avbetalningsmål	8 751	6 839	.	.	.	.	.	.
Införelsmål	20 688	20 742	19 555	69 472	.	.	.	.
Lönegarantiärenden/löneborgenärer i mindre konkurs	12 242	12 096	.	.	.	.	.	.
Tillsynsmyndighet i konkurser	7 507	7 380	.	.	.	.	8 809	8 702
Mindre konkurser	6 743	6 869	.	.	.	.	.	.
Ordinära konkurser	764	511	.	.	.	.	.	.
Fastighetsförsäljning	.	.	.	.	.	.	.	.
Kungjorda fastigheter	.	.	2 928	2 585	.	.	.	.
Exekutiv försäljning	6 820	6 920	.	.	2 219 ²	1 849 ²	5 020	4 007

Källa: Tabeller från riksskatteverket.

1) Verkställda.

2) Antal fastigheter vari auktion hållits.

4.2.4 Hovrätter

Domar och beslut som meddelats i allmän underrätt kan överklagas i hovrätt som är överrätt. Antalet hovrätter är 6, nämligen

- 1 Svea hovrätt
- 2 Göta hovrätt
- 3 Hovrätten över Skåne och Blekinge
- 4 Hovrätten för Västra Sverige
- 5 Hovrätten för Nedre Norrland
- 6 Hovrätten för Övre Norrland.

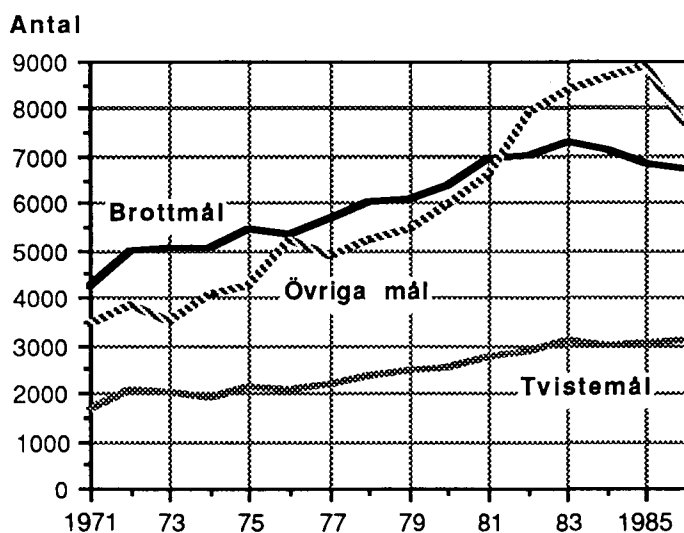
Tingsrätts dom i brottmål överklagas inom tre veckor efter domen till hovrätt genom att överklagandet skickas in skriftligt till underrätt och kallas vad.

I tvistemål förvarnas om överklagande genom att part inom en vecka efter dom inger vadeanmälan, vilken är muntlig eller skriftlig. Denna anmälan visar att part är missnöjd med domen, men innebär inte ett överklagande. Överklagandet sker med vadeinlaga på samma sätt som för brottmål.

Övriga beslut överklagas genom *besvär*, som skall inges till tingsrätten inom två veckor.

Hovrätterna består av lagfarna domare och nämndemän. De senare finns endast med vid brottmål, fördelningen är 3–4 domare och 2–3 nämndemän. Nämndemän deltar inte vid bötesförvandlingsmål.

Inkomna tvistemål, brottmål och övriga mål, 1971–1986

Tvistemål

Antalet till hovrätter inkomna tvistemål år 1986 var 3 082 inklusive mål från vattenöverdomstolen.

2 494 tvistemål avgjordes i *ordinär rättegång* och 577 i för-

enklad rättegång. Av de avgjorda i ordinär rättegång avskrevs 21 % och 71 % prövades i sak. Drygt 2/5 av underinstansens avgörande fastställdes och drygt 1/4 ändrades.

Brottsmål

År 1986 inkom 6 690 brottmål till hovrätterna och 6 704 brottmål avgjordes. 15 % avskrevs och 3 % prövades i sak.

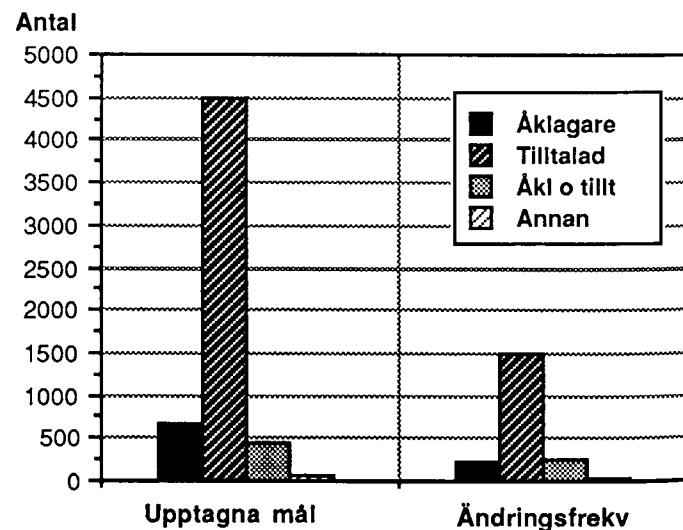
Underinstansens avgörande fastställdes i ca hälften av målen och 1/3 ändrades.

Övriga mål

1986 inkom 7 545 övriga mål till hovrätterna och 7 718 avgjordes.

Tvistemål och övriga mål som avgjorts har ökat något medan brottmålen minskat under 1980-talet. Avskrivna tvistemål och brottmål visar en uppåtående tendens under 80-talet. Avskrivna tvistemål har ökat med 36 % från 1982 till 1986. Motsvarande siffra för brottmål är 21 %.

Ändringsfrekvens av till prövning upptagna brottmål, 1986

Talan fullföljdes från tingsrätt till hovrätt av den *tilltalade* i mer än 3/4 av målen men endast 33 % ändrades. Något mer än 1/10 fullföljdes av åklagare. Av dessa ändrades ca 65 %. Något mindre än 1/10 fullföljdes av åklagare och *tilltalad*, 56 % ändrades.

Till högsta domstolen (HD) fullföljdes år 1986 ca 1/5 av brottmål avgjorda i hovrätt, ca 1/4 av tvistemålen och 18 % av övriga mål.

Tabell 4.2.4.1

Hovrätter¹: inkomna, slutligt handlagda och till följande år balanserade mål 1960, 1970, 1975, 1980 och 1982–1986

Courts of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1960, 1970, 1975, 1980 and 1982–1986

	Inkomna	Slutligt handlagda	Balanserade till följande år
<i>Tvistemål²</i>			
1960	1 853	1 896	895
1970	1 721	1 691	906
1975	2 095	2 047	1 136
1980	2 549	2 453	1 427
1982	2 862	2 823	1 602
1983	3 078	2 971	1 709
1984	2 996	2 958 ³	1 747
1985	3 055 ⁴	2 978	1 824
1986	3 082	3 084	1 822
<i>Brottmål²</i>			
1960	4 119	4 089	1 108
1970	4 323	4 263	1 329
1975	5 431	5 144	1 999
1980	6 383	6 360	2 155
1982	6 996	6 915	2 387
1983	7 253	7 113	2 527
1984	7 103	7 035	2 595
1985	6 838	6 837	2 596
1986	6 690	6 704	2 491
<i>Övriga mål²</i>			
1960	2 089	2 038	529
1970	3 314	3 295	718
1975	4 264	4 248	1 129
1980	5 956	5 903	1 512
1982	7 925	7 686	1 771
1983	8 390	8 171	1 990
1984	8 686	8 659	2 017
1985	8 906	8 931	1 992
1986	7 545	7 718	1 690
<i>Samtliga mål²</i>			
1960	8 061	8 023	2 532
1970	9 358	9 249	2 953
1975	11 790	11 439	4 264
1980	14 888	14 716	5 094
1982	17 783	17 424	5 760
1983	18 721	18 255	6 226
1984	18 785	18 652 ³	6 359
1985	18 799 ⁴	18 746	6 412
1986	17 317	17 506	6 003

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Vid redovisningen av mål 1970 är den statistiska enheten = handläggningseenhet. Övriga år har varje i målförteckningen upptaget mål räknats som särskilt mål.

3) Därav 1 miljöskyddsmål.

4) Därav 2 miljöskyddsmål.

Tabell 4.2.4.2

Hovrätter¹: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1986

Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1986

	Hela antalet mål
<i>Tvistemål</i>	
Balanserade från föregående år	1 762
Inkomna under året	2 982
Avgjorda under året	2 991
Avskrivna	611
Avgjorda utan huvudförhandling	2 232
Avgjorda efter huvudförhandling	759
Avgjorda med nämnd	149
Balanserade till följande år	1 753
<i>Brottmål</i>	
Balanserade från föregående år	2 505
Inkomna under året	6 690
Avgjorda under året	6 704
Avskrivna	988
Avgjorda utan huvudförhandling	2 102
Avgjorda efter huvudförhandling	4 602
Avgjorda med nämnd	4 235
Balanserade till följande år	2 491
<i>Övriga mål</i>	
Balanserade från föregående år	1 920
Inkomna under året	7 529
Avgjorda under året	7 693
Avskrivna	423
Balanserade till följande år	1 756
<i>Samtliga mål</i>	
Balanserade från föregående år	6 187
Inkomna under året ²	17 201
Avgjorda under året	17 388
Balanserade till följande år	6 000

1) Exkl vattenöverdomstolen.

2) Därav 228 omedelbart upptagna mål.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.2.4.3 Hovrätter¹: mål avgjorda i andra instans efter avgörandet och beskaffenheten samt beträffande brottmål efter person som fullföljt talan 1986

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by decision and nature of case; criminal cases, by appellant(s), 1986

Anm. Inom hovrätten överflyttade mål ingår ej i tabellen.

A Tvistemål, som handlagts i ordinär rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Andrat	
Ändringsyrkandet har angått						
Äktenskapsskillnad	145	24	9	46	66	–
Fastställande av faderskap	68	14	1	38	15	–
Omyndighetsförklaring	1	–	–	–	1	–
Omyndighetsförklarings hävande	–	–	–	–	–	–
Fastighetsdomstolsmål	261	73	22	112	54	–
Vattenmål	93	8	–	2	1	82
Annat	1 926	456	94	833	542	1
Summa	2 494	575	126	1 031	679	83

B Tvistemål, som handlagts i förenklad rättegång

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
			Fastställt/Ej prövat i sak	Andrat	
Ändringsyrkandet har angått					
Lagsökning	17	1	13	3	–
Betalningsföreläggande	343	26	278	38	1
Annat tvistemål	181	13	151	17	–
Okänt	36	2	28	6	–
Summa	577	42	470	64	1

1) Inkl vattenöverdomstolen.

C Brottmål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet	Ej prövat i sak	Underinstansens avgörande		Uppgift saknas
				Fastställt	Andrat	
Mål enligt						
Brottsbalken	3 307	523	112	1 490	1 177	5
Trafikbrottslagen	1 202	137	36	717	311	1
Varusmugglingslagen	77	10	1	31	35	–
Narkotikastrafflagen/-förordningen	135	20	6	63	46	–
Brottsbalken o trafikbrottslagen	516	117	18	219	161	1
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	128	25	2	47	54	–
Varusmugglingslagen och narkotika- strafflagen/-förordningen	38	5	1	20	12	–
Annan författning/andra kombinationer	1 222	149	32	634	401	6
Har ej angått brott	79	2	16	33	28	–
Summa	6 704	988	224	3 254	2 225	13
Talan fullföljd av						
Åklagare	759	77	7	237	435	3
Tilltalad	5 201	707	199	2 791	1 500	4
Åklagare och tilltalad	633	185	11	183	252	2
Annan	93	16	7	35	35	–
Okänt	18	3	–	8	3	4

D Övriga mål

	Hela antalet mål	Målet avskrivet
Genom besvär fullföljda		
Brottmål	1 517	31
Tvistemål, fastighetsdomstolsmål	1 806	114
Vattenmål	25	2
Andra ärenden	104	5
Summa	3 452	152

Tabell 4.2.4.4 Hovrätter¹: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd i hovrätten 1986

Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature of case and time period, 1986

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Antal mål med handläggningstid ²			
		T o m 3 mån	Över 3 t o m 6 mån	Över 6 mån t o m 1 år	Över 1 år
<i>Tvistemål</i>					
Ändringsyrkandet har angått					
Äktenskapsskillnad	121	51	33	29	8
Fastställande av faderskap	54	4	15	25	10
Omyndighetsförklaring	1	–	–	1	–
Omyndighetsförklarings hävande	–	–	–	–	–
Fastighetsdomstolsmål	188	43	36	62	47
Vattenmål	85	12	13	44	16
Annat	2 005	453	530	660	362
Summa tvistemål	2 454	563	627	821	443
<i>Brottmål</i>					
Mål enligt					
Brottsbalken	2 784	1 095	979	609	101
Trafikbrottslagen	1 065	338	485	217	25
Varusmuggningslagen	67	15	30	17	5
Narkotikastrafflagen/-förordningen	115	73	29	12	1
Brottsbalken och trafikbrottslagen	399	202	134	57	6
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	103	75	22	5	1
Varusmuggningslagen och narkotikastraff- lagen/-förordningen	33	26	4	3	–
Annan författning/andra kombinationer	1 073	312	436	275	50
Har ej angått brott	77	42	17	11	7
Summa brottmål	5 716	2 178	2 136	1 206	196
Mål med tolk	395	197	111	74	13
<i>Övriga mål</i>					
Genom besvär fullföljda					
Brottmål	1 486	1 389	60	30	7
Tvistemål och fastighetsdomstolsmål	1 692	1 170	248	187	87
Vattenmål	23	11	3	6	3
Annat	99	83	8	7	1
Summa övriga mål	3 300	2 653	319	230	98
Omedelbart upptagna mål	255	106	110	23	16

1) Inkl vattenöverdomstolen.

2) Tiden från det målet kommit in till hovrätten och till hovrättens avgörande.

Tabell 4.2.4.5 Hovrätter: avgjorda mål fullföljda från tingsrätt efter beskaffenheten och tiden från målets anhängiggörande i första instans och till hovrättens avgörande 1986
 Courts of Appeal: cases finally dealt with, by nature and time period from the case's entering 1st instance court until the judgment of the Court of Appeal, 1986

Anm. Besvärsmål, vattenmål och avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till hovrättens avgörande						
		Tom 6 mån	Över 6 tom 9 mån	Över 9 mån tom 1 år	Över 1 tom 1,5 år	Över 1,5 tom 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>								
Ändringsyrkandet har angått								
Äktenskapsskillnad	121	29	10	13	36	14	14	5
Fastställande av faderskap	54	1	3	7	7	9	24	3
Omyndighetsförklaring	1	–	–	–	–	1	–	–
Omyndighetsförklarings hävande	–	–	–	–	–	–	–	–
Fastighetsdomstolsmål	188	23	22	22	34	28	54	5
Annat	2 005	202	226	268	420	288	512	89
Summa twistemål	2 369	255	261	310	497	340	604	102
<i>Brottmål</i>								
Målenligt								
Brottsbalken	2 784	810	684	540	403	144	114	89
Trafikbrottslagen	1 065	262	350	227	146	36	14	30
Varusmugglingslagen	67	21	18	10	7	9	2	–
Narkotikastrafflagen/-förordningen	115	65	24	11	8	4	1	2
Brottsbalken och trafikbrottslagen	399	142	91	65	54	21	10	16
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/-förordningen	103	47	26	10	8	2	2	8
Varusmugglingslagen och narkotikastrafflagen/-förordningen	33	24	3	4	1	1	–	–
Annan författning/andra kombinationer	1 073	207	252	181	203	84	114	32
Har ej angått brott	77	32	13	13	8	4	5	2
Summa brottmål	5 716	1 610	1 461	1 061	838	305	262	179

Tabell 4.2.4.6 Hovrätter¹: ändringsfrekvensen i de till hovrätterna fullföljda och av dem till prövning upptagna målen 1986

Courts of Appeal: frequency at which judgments are altered by Courts of Appeal, 1986

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	därav ändrade Antal	%
<i>Tvistemål</i>			
Ändringsyrkandet har angått			
Äktenskapsskillnad	121	66	55
Faderskap till barn	54	15	28
Omyndighetsförklaring	1	1	100
Omyndighetsförklarings hävande	—	—	—
Fastighetsdomstolsmål	188	54	29
Vattenmål	85	..	..
Annat	2 005	606	30
Summa tvistemål	2 454	742	30
<i>Brottmål</i>			
Målenligt			
Brottsbalken	2 784	1 177	42
Trafikbrottslagen	1 065	311	29
Varusmuggningslagen	67	35	52
Narkotikastrafflagen/-förordningen	115	46	40
Brottsbalken och trafikbrottslagen	399	161	40
Brottsbalken och narkotikastrafflagen/ -förordningen	103	54	52
Varusmuggningslagen och narkotikastraff- lagen/-förordningen	33	12	36
Annan författning/andra kombinationer	1 073	401	37
Har ej angått brott	77	28	36
Summa brottmål	5 716	2 225	39
Talan i brottmål fullföljd av			
Åklagare	682	435	64
Tilltalad	4 494	1 500	33
Åklagare och tilltalad	448	252	56
Annan	77	35	45

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.4.7 Hovrätter¹: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1986

Courts of Appeal: frequency at which rulings of Courts of Appeal led to applications for review by the Supreme Court, 1986

	Hela antalet mål	Till HD inkomna ansökningar om prövningstillstånd Antal	I % av mål avgjorda av hovrätt
Tvistemål	2 465	614	24,9
Brottmål	5 716	1 119	19,6
Övriga mål	7 293	1 311	18,0
Summa	15 474	3 044	19,7

1) Inkl vattenöverdomstolen.

Anm. Avskrivna mål ingår ej i tabellen.

4.2.5 Högsta domstolen (HD)

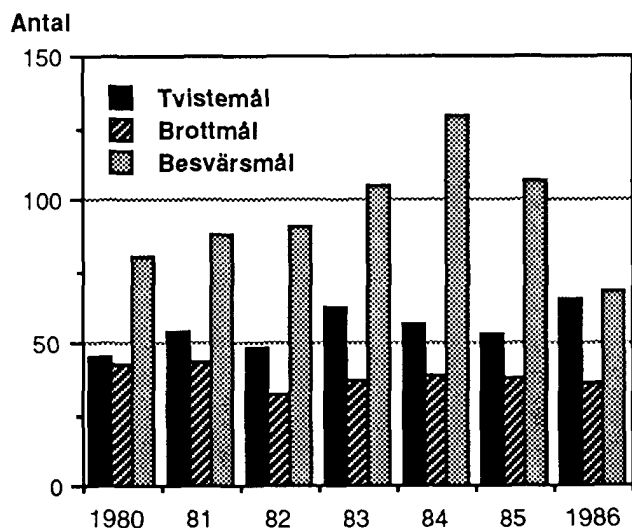
HD som finns i Stockholm är oftast tredje och alltid sista instans med något undantag. Domare i HD är justitieråd. Om t ex ett justitieråd åtalas för ämbetsbrott, vilket är ytterst sällsynt, konstitueras en särskild domstol, riksätten, för att handlägga ärendet.

För att ett mål skall tas upp i HD måste prövningstillstånd meddelas. Prövningstillstånd meddelas om det är av vikt som ledning för rättstillämpningen att talan prövas i HD eller då det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning som t ex att

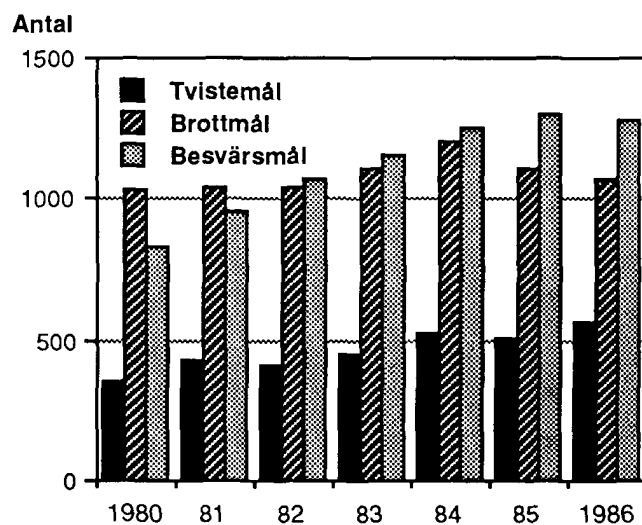
grund till resning finns eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbi-seende eller grovt misstag. Domvillan kan t ex innebära fel-aktig sammansättning i rätten, att någon dömts utan att på rätt sätt blivit stämd eller inte fått föra sin talan i HD.

År 1986 inkom 3 044 ansökningar om prövningstillstånd till HD, 614 tvistemål, 1 119 brottmål och 1 311 besvärsmål. För 10 % av tvistemålen beviljades prövningstillstånd. Motsvarande siffror för brottmål och besvärsmål var 3 % resp 5 %.

Bifallna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1986

Avslagna ansökningar om prövningstillstånd i HD, 1980–1986

Tabell 4.2.5.1 Högsta Domstolen: ansökningar om prövningstillstånd 1960, 1970, 1975 och 1980–1986

The Supreme Court: applications for review of cases, 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

År	Antal mål i vilka ansökningen varit bifallen				Antal avslagna ansökningar				Hela antalet mål
	Twiste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	Twiste-mål	Brott-mål	Besvärs-mål	Summa	
1960	68	37	51	156	277	620	116	1 013	1 169
1970	59	51	76	186	228	626	218	1 072	1 258
1975	48	45	84	177	318	680	422	1 420	1 597
1980	45	42	80	167	356	1 035	831	2 222	2 389
1981	54	43	88	185	426	1 039	955	2 420	2 605
1982	48	32	91	171	409	1 045	1 068	2 522	2 693
1983	62	37	105	204	447	1 104	1 160	2 711	2 915
1984	57	39	129	225	527	1 201	1 251	2 979	3 204
1985	53	38	107	198	507	1 111	1 297	2 915	3 113
1986	65	36	68	169	564	1 070	1 276	2 910	3 079

Tabell 4.2.5.2 Högsta Domstolen: avgjorda mål efter innebörden av HDs avgörande 1960, 1970, 1975 och 1980–1986

The Supreme Court: cases finally dealt with, by nature of decision of the Supreme Court, 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

Anm. I tabellen ingår inte avslagna ansökningar om prövningstillstånd.

Mål År	Hela antalet mål	Ändrings- yrkandet ej till nå- gon del upp- taget till prövning	Målet återför- visat	Överklagade avgörandet		
				Fast- ställt	Andrat tillbaka till första instans	Andrat på annat sätt
<i>Tvistemål¹</i>						
1960	65	2	1	27	15	20
1970	52	—	3	24	3	22
1975	60	1	2	21	4	32
1980	30	—	2	17	2	9
1981	63	2	2	30	4	25
1982	42	2	1	22	4	13
1983	51	—	3	18	6	24
1984	50	1	2	19	5	23
1985	63	—	4	31	5	23
1986	53	3	2	24	9	15
<i>Brottmål¹</i>						
1960	44	1	1	9	5	28
1970	57	—	1	5	7	44
1975	39	1	2	9	4	23
1980	48	8	3	13	3	21
1981	69	3	9	23	6	28
1982	41	6	1	5	2	27
1983	41	—	2	14	5	20
1984	39	1	4	4	—	30
1985	51	3	3	25	—	20
1986	52	4	2	12	—	34
<i>Besvärsmål¹</i>						
1960 ²	75	—	3	49	6	17
1970	92	6	8	43	3	32
1975	124	15	9	60	5	35
1980	138	21	6	66	6	39
1981	165	16	10	79	16	44
1982	160	23	32	73	6	26
1983	173	37	18	63	3	52
1984	208	6	22	86	5	89
1985	167	5	15	90	3	54
1986	156	3	15	71	10	57

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

2) Som besvärsmål har redovisats 3 ospecificerade mål som fullföljts från vattenöverdomstolen.

Tabell 4.2.5.3 Högsta Domstolen: mål och ärenden 1986
The Supreme Court: cases and other legal matters, 1986

A Samtliga mål

	Ansökningar om prövningstillstånd			Summa	Mål vari prövnings- tillstånd ej erford- ras	Besvär över dom- villa	Ansökningar om	
	Revisionsmål	Besvärsmål					Resning	Återställ- ande av försutten tid
	Tviste- mål	Brott- mål						
Balanserade från föregående år	380	417	695	1 492	61	24	205	93
Inkomna under året ¹	614	1 119	1 311	3 044	111	44	364 ²	119
därav specialmål	51	6	158	215	4	–	–	–
Summa	994	1 536	2 006	4 536	172	68	569	212
Avskrivna under året	30	47	62	139	7 ³	2	17	16
Avgjorda under året	638	1 106	1 387	3 131	106 ³	36	344	127
därav bifallna	65	36	68	169	13	7	99	17
Balanserade till följande år	326	383	557	1 266	59	30	208	69
därav specialmål	43	2	125	170	1	–	–	–
Summa	994	1 536	2 006	4 536	172	68	569	212
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit								
Under redogörelseåret	298	370	490	1 158	51	25	154	57
Under tidigare år	28	13	67	108	8	5	54	12

1) Här tillkommer 12 andra i HD förekommande ärenden.

2) Därav 180 resningar enl RB 58:1 och 184 resningar enl RB 58:2 och 3.

3) Av dessa mål handlades sammanlagt av HD som andra instans 57 mål.

B Mål vari prövningstillstånd meddelats

	Revisionsmål		Besvärsmål	Summa
	Tviste- mål	Brott- mål		
Balanserade från föregående år	47	20	80	147
Mål vari prövningstillstånd meddelats under året	65	36	68	169
Summa	112	56	148	316
Avskrivna under året	–	1	2	3
Avgjorda under året	42	34	88	164
därav efter huvudförhandling	11	13	–	24
Balanserade till följande år	70	21	58	149
Summa	112	56	148	316
Av de till följande år balanserade målen har till HD inkommit				
Under redogörelseåret	24	6	17	47
Under tidigare år	46	15	41	102

Tabell 4.2.5.4 Högsta Domstolen: avgjorda mål¹ och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits¹ efter tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande 1986

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period in the Supreme Court, 1986

Anm. I HD avskrivna mål ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till HD och till HDs avgörande						
		Tom 3 mån	Över 3 tom 6 mån	Över 6 mån tom 1 år	Över 1 tom 1,5 år	Över 1,5 tom 2 år	Över 2 år	Okänd tid
<i>Twistemål</i>	617	151	148	179	80	40	19	–
Målenl 14 § instr för HD	21	19	1	1	–	–	–	–
Specialmål	40	2	6	10	6	12	4	–
Förtursmål	147	62	40	36	7	1	1	–
Andra mål	409	68	101	132	67	27	14	–
<i>Brottmål</i>	1 122	546	302	175	49	17	12	21
Målenl 14 § instr för HD	182	174	5	1	–	–	–	2
Förtursmål	611	254	206	105	25	6	4	11
Andra mål	329	118	91	69	24	11	8	8
<i>Besvärsmål</i>	1 432	559	321	296	144	56	36	20
Målenl 14 § instr för HD	169	150	7	6	4	–	–	2
Specialmål	185	12	35	50	50	26	12	–
Förtursmål	586	237	158	110	47	14	6	14
Andra mål	492	160	121	130	43	16	18	4
Samtliga mål	3 171	1 256	771	650	273	113	67	41
<i>Avgjorda mål</i>								
Twistemål	53	3	3	7	10	14	16	–
Brottmål	52	6	6	10	9	14	5	2
Besvärsmål	156	26	19	36	34	21	18	2
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>								
Twistemål	564	148	145	172	70	26	3	–
Brottmål	1 070	540	296	165	40	3	7	19
Besvärsmål	1 276	533	302	260	110	35	18	18

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

Tabell 4.2.5.5 Högsta Domstolen: avgjorda mål och mål i vilka ansökning om prövningstillstånd avslagits efter tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande 1986

The Supreme Court: cases finally dealt with and applications for review refused, by time period from the case's entering 1st instance court until the decision of the Supreme Court, 1986

Anm. I HD avskrivna mål, besvärsmål och mål avgjorda av HD som första instans ingår ej i tabellen.

	Hela antalet mål	Tiden från det målet inkommit till första instans och till HDs avgörande				
		To m 1 år	Över 1 to m 2 år	Över 2 to m 3 år	Över 3 år	Okänd tid
<i>Tvistemål</i>	617	41	142	180	243	11
Mål enl 14 § instr för HD	21	4	9	4	4	–
Specialmål	40	–	3	3	33	1
Förtursmål	147	19	61	35	32	–
Andra mål	409	18	69	138	174	10
<i>Brottmål</i>	1 122	418	443	139	69	53
Mål enl 14 § instr för HD	182	158	12	5	4	3
Förtursmål	611	196	258	80	43	34
Andra mål	329	64	173	54	22	16
Samtliga mål	1 739	459	585	319	312	64
<i>Avgjorda mål</i>						
Tvistemål	53	1	3	7	36	6
Brottmål	52	10	12	17	10	3
<i>Avslagna ansökningar om prövningstillstånd</i>						
Tvistemål	564	40	139	173	207	5
Brottmål	1 070	408	431	122	59	50

Tabell 4.2.5.6 Högsta Domstolen: ändringsfrekvensen i de av Högsta Domstolen avgjorda målen¹ 1986

The Supreme Court: frequency at which judgments are altered by the Supreme Court, 1986

	Tvistemål		Brottmål		Besvärsmål	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Fastställda	24	3,9	12	1,1	71	5,0
Ändrade eller återförvisade	29	4,7	34	3,0	85	6,0
Ansökan om prövningstillstånd avslagen	564	91,4	1 070	95,9	1 276	89,0

1) Handlagda av HD såsom andra och tredje instans.

4.2.6 Nåd

Regeringen får genom nåd efterge eller mildra brottspåföljd eller annan sådan rättsverkan av brott. Nådeärenden handläggs inom en särskild enhet vid justitiedepartementet.

År 1986 behandlades 1 636 nådeansökningar av regeringen. 89 % avslogs och 11 % bifölls helt eller delvis. Antalet nådeansökningar år 1986 var det lägsta sedan år 1967.

Tabell 4.2.6.1 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter regeringens beslut 1960, 1970, 1975 och 1980–1986
Petitions for pardon: finally dealt with, by decree, 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

	1960	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Antal nådeansökningar	1 944	2 084	1 818	2 013	2 179	2 147	2 305	2 175	1 644	1 636
därav i procent										
Avslagna	82	78	79	87	89	90	88	87	87	89
Helt eller delvis bifallna	18	22	21	13	11	10	12	13	13	11

Tabell 4.2.6.2 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut samt efter påföljdens art m m 1986

Petitions for pardon: finally dealt with, by time of period between judgment and decree etc., 1986

	Fängelse	Inter- nering	Förverkan av försäld narkotika	Summa
Antal nådeansökningar	1 633	2	1	1 636¹
<i>Tiden mellan påföljdens ådömande och regeringens beslut</i>				
T o m 6 mån	559	–	–	559
Över 6 mån – 1 år	633	–	–	633
Över 1 – 2 år	362	–	–	362
Över 2 – 3 år	54	–	–	54
Över 3 år	25	2	1	28
<i>Ansökningen avslagen²</i>	1 448	2	–	1 450
<i>Regeringens beslut meddelat</i>				
I överensstämmelse med HDs hemställan	1	–	–	1
<i>Meddelat utan HDs hörande³</i>	1 447	2	–	1 449
<i>Ansökningen helt eller delvis bifallen</i>	185	–	1	186
<i>I % av antalet ansökningar</i>	11	–	100	11
<i>Regeringens beslut</i>				
I överensstämmelse med HDs hemställan	1	–	–	1
<i>Meddelat utan HDs hörande³</i>	184	–	1	183

1) Domstolar som ådömt den påföljd ansökningarna avser fördelar sig enligt följande: allmän under-
rätt 730, hovrätt 873, HD 2, utländsk domstol 31.

2) Inkl ej till prövning upptagna.

3) Lagen om handläggningen av nådeärenden ändrad från 1 januari 1982 (SFS 1981:1089). Yttrande
från HD skall nu endast inhämtas om särskild anledning föreligger.

Tabell 4.2.6.3 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd sökanden ådömts samt efter nådeansökningens innehåll och innebörden av regeringens beslut 1986

Petitions for pardon: finally dealt with, by sentence, contents of petition and decree, 1986

Ådömd påföljd Ansökningens innehåll	Ansök- ningen avslagen	Ansökningen helt eller delvis bifallen						Påföljden utbytt mot påföljd av annan art eller påföljdskombination				Annan nåd eller lindring	Summa ansök- ningar	Hela antalet nåde- ningar
		Befri- else från påfölj- den	Ned- sätt- ning av påfölj- den	Ned- sätt- ning av straff- tiden	Vill- kor- lig fri- giv- ning	Upp- skov med verk- ställig- heten	Skyddstillsyn		Villkorlig dom		Böter			
							Hela anta- let	Där- jämte böter	Hela anta- let	Där- jämte böter				
<i>Fängelse</i>														
Befrielse från påföljden	771	16	–	1	1	3	31	20	19	19	9	1	81	852
Befrielse från återstoden av påföljden	77	–	3	2	2	–	2	2	–	–	–	–	9	86
Nedsättning eller ändring av påföljden	438	1	2	3	2	6	19	10	13	13	1		47	485
Övrigt	162	–	1	7	–	16	8	8	3	3	3	10	48	210
Summa	1 448	17	6	13	5	25	60	40	35	35	13	11	185	1 633
<i>Internering</i>														
Befrielse från återstoden av påföljden	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Nedsättning eller ändring av påföljden	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Summa	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	2
<i>Förverkan av försåld narkotika</i>														
	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Totalt	1 450	18	6	13	5	25	60	40	35	35	13	11	186	1 636

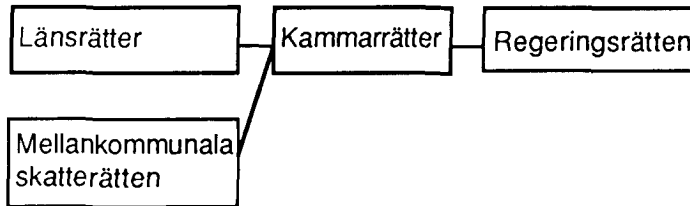
Tabell 4.2.6.4 Nådeansökningar: slutligt handlagda efter den påföljd ansökningen avsett brottet, sökandens ålder samt innebörden av regeringens beslut 1986
 Petitions for pardon: finally dealt with by offence, age of petitioner and decree, 1986

Påföljd som ansökningen avsett Brott	Nådeansökningen helt eller delvis bifallen							Summa		Därav		Nådeansökningen helt avslagen							Summa		Därav		Summa nade- ansök- ningar	Därav		Män	Kvin- nor
	Ålder vid tiden för domen											Ålder vid tiden för domen															
	18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 59 år	60- år		18- 20 år	21- 24 år	25- 29 år	30- 39 år	40- 59 år	60- år		Män	Kvin- nor											
A Påföljd för brott																											
Brott mot brottsbalken	8	17	21	23	24	6	99		82	17	33	127	129	279	247	21	836		774	62	935		856	79			
Brott mot person BrB kap 3–7	3	3	3	3	6	2	20		17	3	10 ¹	30	30	69	84	5	228 ¹		219	9	248		236	12			
Brott mot förmögenhet BrB kap 8	4	10	5	9	4	–	32		25	7	17	41	38	66	23	1	186		164	22	218		189	29			
Övriga brott mot brotts- balken	1	4	13	11	14	4	47		40	7	6	56	61	144	140	15	422		391	31	469		431	38			
Trafikbrottslagen	5	3	11	23	11	6	59		51	8	14	31	57	114	145	25	386		359	27	445		410	35			
Skattebrottslagen	–	–	–	2	8	5	15		12	3	–	–	8	21	83	21	133		131	2	148		143	5			
Narkotikastrafflagen/ -förordn.	1	4	3	1	1	–	10		6	4	–	4	21	38	21	1	85		70	15	95		76	19			
Brott mot andra lagar och förordningar	–	–	1	1	–	–	2		2	–	–	–	–	4	4	2	10		7	3	12		9	3			
B Annat																											
Förverkan av försäld narkotika	–	–	1	–	–	–	1		1	–	–	–	–	–	–	–	–		–	–	1		1	–			
Summa	14	24	37	50	44	17	186		154	32	47	162	215	456	500	70	1 450		1 341	109	1 636		1 495	141			

1) Därav 1 person under 18 år.

4.3 Allmänna förvaltningsdomstolar

Administrative courts

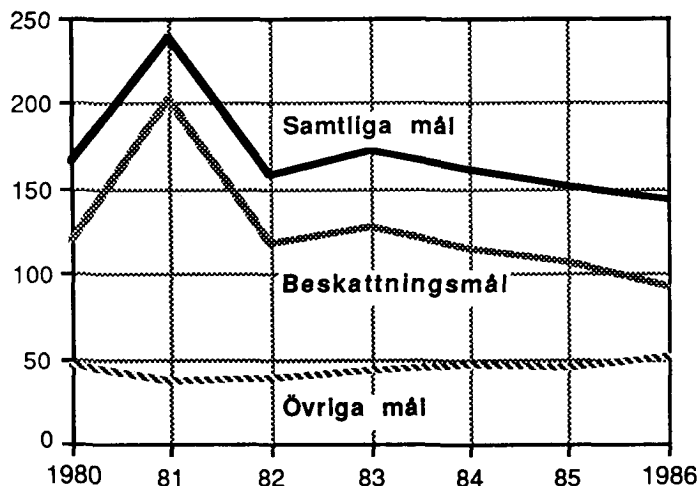

Allmänna förvaltningsdomstolar är

- länsrätterna (LR) 24 st
- mellankommunala skatterätten
- kamrarrätterna (KR) 4 st
- regeringsrätten (RR).

Inkomna mål i länsrätterna, 1980–1986

Antal i
1000-tal

Samtliga rätter lyder under justitiedepartementet. Skatterätten inrättades 1971 och är sedan 1 juli 1981 förvaltningsdomstol tillsammans med länsrätterna under kamrarrätterna.

LR och ett stort antal centrala och regionala myndigheter har KR som överrätt. RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen.

Administrativt samordnas länsrätterna med kamrarrätterna och regeringsrätten av domstolsverket som är central förvaltningsmyndighet.

Förvaltningsdomstolarna handlägger bl a skattemål, körkortsmål, barnavårdsmål och nykterhetsmål. Tyngdpunkten ligger på skattemål, framför allt i LR.

Länsrätter

Under år 1986 inkom till LR 92 564 beskattningsmål och 50 180 övriga mål. Avgjorda beskattningsmål var 112 421 och avgjorda övriga mål var 47 582. Antalet beskattningsmål är det lägsta sedan de nuvarande länsrätternas organisation infördes den 1 juli 1979 och antalet övriga mål är det högsta.

Av besvärsmålen som avgjordes i LR under år 1986 prövades 86 % i sak. Av dessa ändrades

- 83 % av fastighetstaxeringsmålen
- 23 % av uppbördsmålen
- 64 % av folk- och kyrkobokföringsmålen och
- 73 % av inkomsttaxeringsmålen.

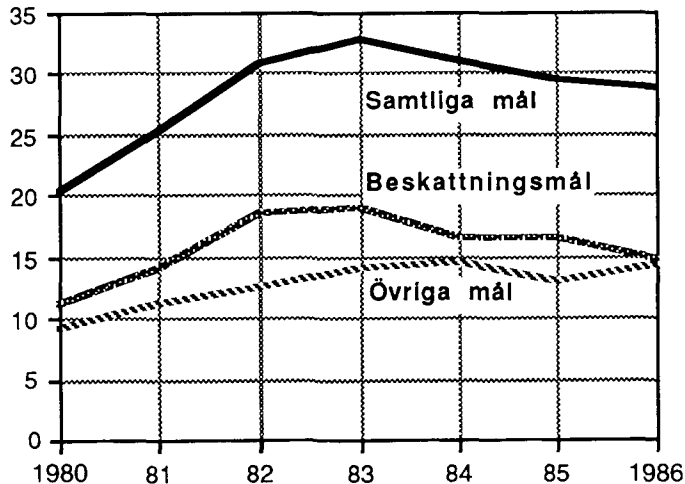
Kamrarrätter

KR som är 4 st finns i Stockholm, Göteborg, Sundsvall och Malmö. KR som är överrätter till LR har motsvarande funktion också mot ett stort antal centralt och regionalt verksamma myndigheter. Dessa myndigheter redovisas inte i RSÅ.

Antalet avgjorda mål är fler än antalet mål som kom in under året. De inkomna målen är till antalet lägst sen 1981. En omfördelning från skattemål till övriga mål har skett. Att antalet skattemål har minskat beror till stor del på avståndet från fastighetstaxeringen. 21 % av de avgjorda skattemålen och 2 % av övriga avgjorda mål hade år 1986 mer än 2 års handläggningstid.

Inkomna mål i kammarrätterna, 1980–1986

Antal i
1000-tal

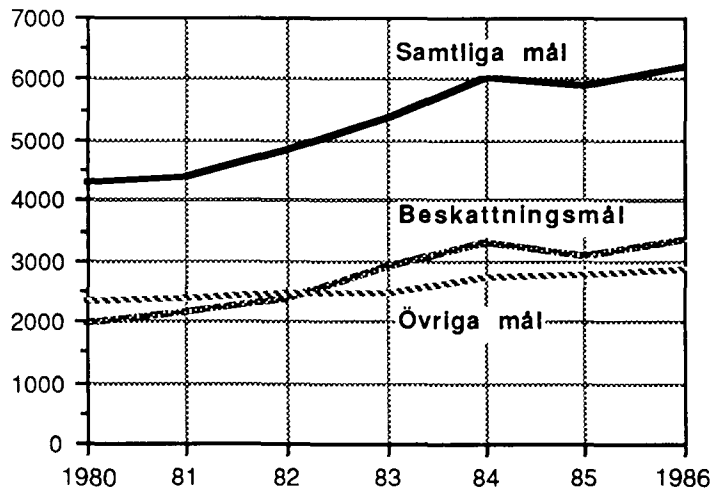
Regeringsrätten

RR är den högsta allmänna förvaltningsdomstolen. Den prövar besvär över avgöranden i KR samt besvär över vissa beslut av länsstyrelser och centrala myndigheter.

År 1986 inkom 6 198 mål till RR. Det är det högsta antalet mål som någonsin inkommit till RR. 6 296 mål avgjordes under året. Även detta antal är det högsta någonsin.

Inkomna mål i Regeringsrätten, 1980–1986

Antal

Tabell 4.3.1 Länsrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1980–1986

County Courts: cases pending, entered and finally dealt with, 1980–1986

Mål	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Balanserade från föregående år	256 288	233 762	280 197	235 256	211 648	194 543	177 194
Beskattningsmål	237 168	216 480	269 147	221 335	198 277	180 010	162 884
Övriga mål	19 120	17 282	11 050	13 921	13 371	14 533	14 310
Inkomna under året	165 361	239 117	157 250	171 233	160 739	151 386	142 744
Beskattningsmål	119 062	202 128	118 398	128 094	114 379	106 801	92 564
Övriga mål	46 299	36 989	38 852	43 139	46 360	44 585	50 180
Avgjorda under året	185 884	192 854	201 783	194 040	177 229	168 489	160 003
Beskattningsmål	138 762	149 982	166 212	150 653	132 368	123 956	112 421
Övriga mål	47 122	42 872	35 571	43 387	44 861	44 533	47 582
Balanserade till följande år	235 765	280 025	235 662	212 449	195 158	177 440	159 935
Beskattningsmål	217 468	268 626	221 333	198 776	180 288	162 855	143 027
Övriga mål	18 297	11 399	14 329	13 673	14 870	14 585	16 908
Balansens ålder i år							
Beskattningsmål							
–1	92 270	173 138	90 557	97 928	88 298	80 784	69 204
1–2	55 514	51 847	89 014	53 616	57 848	51 864	45 786
2–3	48 703	22 784	27 175	35 529	22 486	22 374	19 912
3–	20 981	20 857	14 587	11 703	11 656	7 833	8 125
Övriga mål							
–1	16 461	10 147	13 141	12 470	13 518	13 212	15 600
1–2	1 542	971	877	924	986	1 021	881
2–3	236	234	187	157	242	196	230
3–	58	47	124	122	124	156	197

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.2 Länsrätter: ändringsfrekvens i avgjorda besvärsmål¹ 1986

County Courts: frequency at which judgments are altered by County Courts, 1986

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						
	Hela antalet mål	Ej prövade i sak	Prövade i sak	därav		Ändring	
				Ej ändring		Ändring	
				Antal	%	Antal	%
Fastighetstaxering	3 525	761	2 764	474	17,1	2 290	82,9
Inkomsttaxering m m	100 554	12 895	87 659	24 032	27,4	63 627	72,6
Skattetillägg och förseningsavgift	1 852	111	1 741	803	46,1	938	53,9
Mervärdeskatt	1 528	415	1 113	603	54,2	510	45,8
Uppbörd	1 083	304	779	600	77,0	179	23,0
Folkbokföring och kyrkobokföring	1 476	616	860	307	35,7	553	64,3
Annan skattelagstiftning	2 129	886	1 243	585	47,1	658	52,9
Summa	112 147	15 988	96 159	27 404	28,5	68 755	71,5

¹ 274 mål angående bevissäkring och betalningssäkring ingår ej i tabellen.

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.3 Länsrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd 1986
County Courts: cases finally dealt with, by nature and time period, 1986

Målgrupp	Hela antalet mål	Handläggningstidens längd i månader					
		0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-
Fastighetstaxering	3 525	697	793	469	277	312	977
Skattemål	108 896	14 309	19 822	19 235	17 320	26 058	12 152
Körkortsmål	35 406	28 481	5 220	1 125	350	172	58
Sociala mål m m	12 176 ¹	10 820	1 213	104	25	11	3
Samtliga mål	160 003	54 307	27 048	20 933	17 972	26 553	13 190

1) Därav 1 587 mål enl LVU (vård av unga), 1 653 mål enl LVM (vård av vuxna missbrukare) samt 8 163 mål enl SOL (socialtjänstlagen).

Källa: Maskintabeller från Domstolsverket.

Tabell 4.3.4 Mellankommunala skatterätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1982-1986

The Inter-Municipal Tax Appeal Board: Cases pending, entered and finally dealt with, 1982-1986

Mål	1982	1983	1984	1985	1986
Balanserade från föregående år	3 489	3 088	2 530	2 423	2 411
Inkomna under året	1 510	1 439	1 435	1 387	1 296
Avgjorda under året	1 911	1 997	1 542	1 399	1 373
därav fullföljda till kammarrätt	324	321	308	261	217
avgjorda med nämnd	754	741	856	747	794
avgjorda av ensamdomare	1 157	1 256	686	652	579
mål vari muntlig förhandling					
ägt rum	5	32	4	4	20
Balanserade till följande år	3 088	2 530	2 423	2 411	2 334

Tabell 4.3.5 Kammarrätter: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975 och 1980–1986

Administrative Courts of Appeal: cases pending, entered and finally dealt with, 1960, 1970, 1975 and 1980–1986

Mål	1960	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Balanserade från föregående år	8 658	9 134	25 396	12 708	12 427	15 205	20 196	24 924	25 557	25 569
Beskattningsmål	8 089	8 866	20 748	10 543	10 286	12 276	16 997	20 777	21 225	21 500
Övriga mål	569	268	4 648	2 165	2 141	2 929	3 199	4 147	4 332	4 069
Inkomna under året	10 521	11 806	22 346	20 197	25 279	30 798	32 849	31 073	29 378	28 815
Beskattningsmål	9 593	11 211	14 153	11 162	14 114	18 420	18 838	16 562	16 438	14 625
Övriga mål	928	595	8 193	9 035	11 165	12 378	14 011	14 511	12 940	14 190
Avgjorda under året	10 066	10 548	23 302	20 503	22 588	25 888	28 196	30 538	29 481	30 129
Beskattningsmål	9 110	9 957	13 065	11 423	12 190	13 772	15 133	16 204	16 287	15 774
Övriga mål	956	591	10 237	9 080	10 398	12 116	13 063	14 334	13 194	14 355
Avgjorda med nämnd	..	..	..	263	297	324	321	298	292	322
Balanserade till följande år	9 113	10 578	24 440	12 402	15 118	20 115	24 849	25 459	25 454	24 255
Beskattningsmål	8 572	10 290	21 836	10 282	12 210	16 924	20 702	21 135	21 376	20 351
Övriga mål	541	288	2 604	2 120	2 908	3 191	4 147	4 324	4 078	3 904
Balansens ålder i år										
Beskattningsmål										
–1	7 755	7 747	12 414	8 048	10 392	13 934	15 174	13 162	13 132	11 851
1–2	407	2 105	7 092	1 672	1 431	2 668	4 850	6 573	6 603	6 401
2–3	390	} 438	2 193	443	258	260	611	1 246	1 384	1 841
3–	20		137	119	129	62	67	154	257	258
Övriga mål										
–1	454	273	1 858	1 846	2 658	2 969	3 729	3 692	3 449	3 403
1–2	84	15	539	209	195	202	390	542	507	427
2–3	3	–	200	61	53	17	24	88	106	64
3–	–	–	7	4	2	3	4	2	16	10

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.6 Kammarrätter: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m m 1986
 Administrative Courts of Appeal: cases finally dealt with: by nature and time period etc., 1986

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet								Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövade i sak	Prövade i sak		Summa	därav				0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
		Utan muntlig förhand- ling	Med muntlig förhand- ling		Ej ändring		Ändring								
					Antal	%	Antal	%							
Beskattning															
Inkomst- och förmögen- hetsskatt o d	1 598	9 616	392	10 008	6 485	64,8	3 523	35,2	1 890	2 158	2 650	2 367	1 988	553	11 606
Fastighetstaxering	182	599	28	627	475	75,8	152	24,2	183	170	224	142	82	8	809
Övrig direkt skatt	6	56	—	56	33	58,9	23	41,1	12	20	23	3	4	—	62
Mervärdesskatt	57	309	13	322	232	72,0	90	28,0	37	35	55	106	111	35	379
Övrig indirekt skatt	156	789	3	792	660	83,3	132	16,7	309	187	104	187	154	7	948
Uppbörd	98	430	2	432	366	84,7	66	15,3	177	137	111	67	31	7	530
Tullmål	16	61	—	61	38	62,3	23	37,7	23	12	16	7	17	2	77
Skattetillägg och för- seningsavgift	47	636	—	636	457	71,9	179	28,1	157	161	147	88	120	10	683
Övriga skattemål	88	588	4	592	352	59,5	240	40,5	128	87	121	114	156	74	680
Summa	2 248	13 084	442	13 526	9 098	67,3	4 428	32,7	2 916	2 967	3 451	3 081	2 663	696	15 774
Övrigt angående															
Körkort, trafik kort o d	448	4 917	133	5 050	3 913	77,5	1 137	22,5	5 330	105	33	17	12	1	5 498
Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter	455	2 725	16	2 741	2 332	85,1	409	14,9	2 737	375	68	13	3	—	3 196
Barnavård, nykterhetsvård och kriminalvård	307	1 086	291	1 377	1 226	89,0	151	11,0	1 652	26	3	3	—	—	1 684
Författningar angående byggnation o d	281	412	52	464	371	80,0	93	20,0	383	158	93	56	48	7	745
Mantalsskrivning o d	56	209	1	210	161	76,7	49	23,3	176	28	14	25	15	8	266
Kommunalbesvärsmål	446	964	—	964	834	86,5	130	13,5	858	362	118	46	26	—	1 410
Tryckfrihet m m ¹	101	168	1	169	104	61,5	65	38,5	263	7	—	—	—	—	270
Annat	283	988	15	1 003	784	78,2	219	21,8	631	254	156	117	103	25	1 286
Summa	2 377	11 469	509	11 978	9 725	81,2	2 253	18,8	12 030	1 315	485	277	207	41	14 355
Totalt	4 625	24 553	951	25 504	18 823	73,8	6 681	26,2	14 946	4 282	3 936	3 358	2 870	737	30 129

1) Tryckfrihet, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.7 Regeringsrätten: balanserade, inkomna och avgjorda mål 1960, 1970, 1975 och 1980–1985

The Supreme Administrative Court: cases pending, entered and finally dealt with, 1960, 1970, 1975 and 1980–1985

Mål	1960	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Balanserade från föregående år	6 400	6 115	3 530	3 277	3 111	3 227	3 544	4 275	4 679	4 638
Beskattningsmål	5 305	4 321	2 112	2 030	1 697	1 906	2 176	2 792	3 252	3 035
Övriga mål	1 095	1 794	1 418	1 247	1 414	1 321	1 368	1 483	1 427	1 603
Inkomna under året	4 890	5 083	4 605	4 280	4 390	4 794	5 337	6 041	5 881	6 198
Beskattningsmål	1 886	1 858	1 945	1 968	2 127	2 363	2 904	3 314	3 095	3 362
Övriga mål	3 004	3 225	2 660	2 312	2 263	2 431	2 433	2 727	2 786	2 836
Avgjorda under året	5 104	5 333	4 617	4 443	4 269	4 469	4 597	5 677	5 896	6 296
Beskattningsmål	2 030	2 183	2 086	2 293	1 915	2 086	2 277	2 879	3 299	3 505
Övriga mål	3 074	3 150	2 531	2 150	2 354	2 383	2 320	2 798	2 597	2 791
Balanserade till följande år	6 304	5 873	3 518	3 114	3 232	3 552	4 284	4 639	4 664	4 540
Beskattningsmål	5 177	3 996	1 971	1 706	1 909	2 183	2 803	3 227	3 048	2 892
Övriga mål	1 127	1 877	1 547	1 408	1 323	1 369	1 481	1 412	1 616	1 648
Balansens ålder i år										
Beskattningsmål										
–1	..	..	1 502	1 251	1 505	1 712	2 173	2 559	2 197	2 285
1–2	..	..	280	412	338	418	584	597	762	521
2–3	..	..	135	43	64	48	46	66	83	71
3–	..	..	54	–	2	5	–	5	6	15
Övriga mål										
–1	..	..	1 012	1 082	1 020	1 103	1 149	1 165	1 367	1 331
1–2	..	..	396	299	252	226	296	212	203	283
2–3	..	..	97	21	48	37	36	32	33	26
3–	..	..	42	6	3	3	–	3	13	8

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.3.8 Regeringsrätten: avgjorda mål efter beskaffenhet och processtidens längd m m 1986
The Supreme Administrative Court: cases finally dealt with, by nature and time period etc., 1986

Målgrupp	Målen fördelade efter avgörandet						Handläggningstidens längd i månader						
	Ej prövade i sak	Prövade i sak	därav				0-6	7-12	13-18	19-24	25-36	37-	Summa
			Ej ändring	Ändring									
			Antal	%	Antal	%							
Beskattning													
Inkomst- och förmögen-	2 230	319	195	61,1	124	38,9	853	828	483	174	200	11	2 549
hetsskatt o d													
Fastighetstaxering	451	39	17	43,6	22	56,4	112	77	84	74	142	1	490
Övrig direkt skatt	3	1	1	100,0	-	-	1	1	2	-	-	-	4
Mervärdesskatt	85	16	7	43,7	9	56,3	17	36	29	11	8	-	101
Övrig indirekt skatt	58	12	2	16,7	10	83,3	25	23	12	8	2	-	70
Uppbörd	73	5	3	60,0	2	40,0	21	29	25	3	-	-	78
Tullmål	12	6	4	66,7	2	33,3	10	2	6	-	-	-	18
Skattetillägg och för-													
seningsavgift	75	7	2	28,6	5	71,4	15	47	12	5	2	1	82
Övriga skattemål	82	31	12	38,7	19	61,3	25	28	29	15	12	4	113
Summa	3 069	436	243	55,7	193	44,3	1 079	1 071	682	290	366	17	3 505
Övrigt angående													
Körkort, trafik kort o d	495	19	11	57,9	8	42,1	472	36	5	1	-	-	514
Barnbidrag m m ¹	423	31	21	67,7	10	32,3	218	155	65	16	-	-	454
Barnavård, nykterhets-													
vård och kriminalvård	185	11	8	72,7	3	27,3	185	8	2	1	-	-	196
Författningar angående													
byggnation o d	194	22	13	59,1	9	40,9	113	64	21	6	11	1	216
Mantalsskrivning o d	33	11	5	45,5	6	54,5	27	8	6	3	-	-	44
Kommunalbesvärsmål	331	38	18	47,4	20	52,6	190	69	59	35	16	-	369
Patent, varumärken,													
mönsterskydd	35	116	97	83,6	19	16,4	33	39	35	28	9	7	151
Tryckfrihet m m ²	112	366	283	77,3	83	22,7	273	115	53	16	17	4	478
Annat	320	49	19	38,8	30	61,2	204	94	40	14	15	2	369
Summa	2 128	663	475	71,6	188	28,4	1 715	588	286	120	68	14	2 791
Totalt	5 197	1 099	718	65,3	381	34,7	2 794	1 659	968	410	434	31	6 296

1) Barnbidrag, bidragsförskott, socialhjälp, familjebidrag samt studiemedelsavgifter.

2) Tryckfrihet, sekretess, återställande av försutten tid, resning samt mål enligt 2 § behörighetslagen.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

4.4 Hyres- och arrendenämnder, bostadsdomstolen

Rent Tribunals, Financy Tribunals, the Housing Court of Appeal

Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen är specialdomstolar.

Hyresnämnderna är 12 st till antalet liksom **arrendenämnderna**. Hyres- och arrendenämnderna har gemensamt kansli.

Hyresnämnderna handlägger hyrestvister. De medlar vid hyrestvister, prövar tvister om villkor vid andrahandsupplåtelser eller medlemsskap enligt bostadsrättslagen m m.

Bostadsdomstolen är överinstans för hyresnämnderna.

Tingsrätterna är överinstans för arrendenämnderna.

Antalet inkomna ärenden till hyresnämnderna var 38 103 år 1986. Det är 17 % mer än medeltalet för åren 1981–1985.

Till arrendenämnderna inkom 3 197 ärenden år 1986. Det är en ökning med 71 % jämfört med år 1985 och 76 % jämfört med medeltalet för åren 1981–1985. Den kraftiga ökningen av ärenden vid arrendenämnderna 1986 torde ha samband med lagen om arrendators rätt att förvärva arrendestället. Denna lag trädde i kraft den 1 januari 1986.

År 1986 prövades 55 % av hyresnämndernas och 69 % av arrendenämndernas ärenden i sak. Knappt 2 % av hyresnämndernas ärenden fullföljdes till bostadsdomstolen.

År 1986 inkom 607 ärenden till bostadsdomstolen och 641 avgjordes. Antalet avgjorda ärenden är 22 % fler än 1985.

Tabell 4.4.1**Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: inkomna, avgjorda och till följande år balanserade ärenden 1975–1986**

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases entered, finally dealt with and pending at the end of the year, 1975–1986

	Inkomna under året	Avgjorda ¹ under året	Balanserade till följande år
<i>Hyresnämnder</i>			
1975	19 519	14 377	9 266
1976	16 433	18 020	7 559
1977	18 537	18 029	7 789
1978	22 635	21 708	8 604
1979	34 972	28 714	15 217
1980	44 176	39 853	18 675
1981	35 577	40 360	13 978
1982	30 719	34 720	9 977
1983	30 122	31 146	8 953
1984	32 454	31 196	8 731 ²
1985	33 495	30 951	11 275
1986	38 103	37 225	12 146
<i>Arrendenämnder</i>			
1975	2 167	2 157	288
1976	961	850	400
1977	1 043	719	716
1978	1 628	1 591	746
1979	1 198	1 310	612
1980	1 222	1 038	786
1981	1 137	1 152	747
1982	1 774	1 475	1 046
1983	2 579	2 441	1 184
1984	1 723	1 971	869
1985	1 868	1 925	812
1986	3 197	3 483	524
<i>Bostadsdomstolen</i>			
1977	454	428	245
1978	552	503	294
1979	609	633	277
1980	702	678	302
1981	599	672	213
1982	638	573	271
1983	567	587	251
1984	579	574	251
1985	586	525	312
1986	607	641	278

1) Här redovisas endast sådana mål som avgjorts och rapporterats som avgjorda under respektive år.

2) Balansen för 1984 är framtagen efter manuell inventering och där det framkommit att balansen var drygt 1 500 färre än beräknat.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.2**Hyresnämnder och arrendenämnder: avgjorda ärenden fördelade efter avgörandet, rättens sammansättning vid avgörandet, förhandling m m 1986**

Rent Tribunals and Tenancy Tribunals: cases dealt with, by nature of ruling, composition of the court, type of hearing etc., 1986

	Hyresnämnder		Arrendenämnder	
	Antal	%	Antal	%
Summa avgjorda ärenden	37 225	100,0	3 483	100,0
Avskrivna	16 906	45,4	1 066	30,6
Efter förlikning	2 983	8,0	256	7,3
Annat beslut	13 923	37,4	810	23,3
Prövade i sak	20 319	54,6	2 417	69,4
Beslut	20 296	54,5	2 400	68,9
Skiljedom	23	0,1	17	0,5
Avgjorda inför				
Fullsuttan nämnd	8 119	21,8	575	16,5
Ordföranden	29 106	78,2	2 908	83,5
Muntlig förhandling	12 128	32,6	904	26,0
Tid för muntlig förhandling/ besiktning i timmar	4 089	.	776	.

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.3**Hyresnämnder, arrendenämnder och bostadsdomstolen: avgjorda mål och ärenden efter beskaffenhet 1986**

Rent Tribunals, Tenancy Tribunals and The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by nature 1986

	Hela antalet mål
Hyresnämnder	37 225
Därav	
Utan krav på besittningsskydd	17 091
Förlängning av hyresavtal	3 943
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	6 631
Övriga ärenden	9 560
Arrendenämnder	3 483
Därav	
Jordbruksarrende	517
Bostadsarrende	2 480
Övriga ärenden	486
Bostadsdomstolen	641
Därav	
Förlängning av hyresavtal	330
Ärenden enligt hyresförhandlingslagen	80
Övriga ärenden	231

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.4 Hyresnämnder: fullföljdsfrekvensen i de avgjorda målen 1986

Rent Tribunals: frequency of appeal against the rulings, 1986

	Hela antalet mål	Inkomna till bostads- domstolen	
		Antal	I % av hela anta- let mål
Mål enligt 12 kap Jordabalken (JB)	29 572	438	1,5
Övriga mål	7 653	169	2,2
Totalt	37 225	607	1,6

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

Tabell 4.4.5**Bostadsdomstolen: avgjorda mål, fördelade efter förhandling, rättens sammansättning vid avgörandet och avgörandets art m m 1986**

The Housing Court of Appeal: cases finally dealt with, by type of hearing, composition of the court and by nature of ruling, 1986

	Hela antalet mål
Avgjorda mål	641
Därav	
Mål enligt 12 kap. Jordabalken (JB)	421
Mål enligt hyresförhandlingslagen	80
Övriga mål	140
Prövade i sak	
Besvärstalan/ansökan helt eller delvis bifallen	80
Besvärstalan/ansökan ej bifallen	364
Annat beslut	197
Rättens sammansättning	
Stor sammansättning	33
Liten sammansättning	536
Annan	72
Mål som avgjorts efter muntlig förhandling/syn	46
Sammanlagd tid i timmar för muntlig förhandling	96

Källa: Maskintabeller från domstolsverket.

4.5 Rättshjälp

Public legal services

Rättshjälp enligt rättshjälpslagen utgår som allmän rättshjälp, rättshjälp åt misstänkt i brottmål, rättshjälp genom offentligt biträde och rådgivning. Biträde och rådgivning lämnas av advokat eller biträdande jurist på enskild advokatbyrå.

För handläggning av vissa ärenden om rättshjälp finns rättshjälpsnämnder i Stockholm, Göteborg, Malmö och

Sundsvall. Rättshjälp är beroende på den rättshjälpssökandes inkomster och försörjningsplikt.

Under 1986 utgick allmän rättshjälp i 21 104 mål vid allmänna domstolar. Statens kostnader för rättshjälpen uppgick till 252 miljoner kronor. Till detta kommer kostnader vid specialdomstolar och nämnder utanför det traditionella domstolsväsendet, vilka inte ingår i denna redovisning.

Tabell 4.5.1 Rättshjälp: slutligt handlagda mål/ärenden med rättshjälp fördelade på domstol och myndighet 1986

Public legal services: cases and decisions finally dealt with, by court and agencies authorizing such services, 1986

Domstol, myndighet	Antal mål/ärenden där allmän rätts-hjälp förekommit	Framställningar om rättshjälp genom offentligt biträde
Tingsrätter	18 659	.
Tvistemål	18 264	.
Brottmål	51 ¹	.
Fastighetsdomstolsmål	344	.
Domstolsärenden	..	.
Hovrätter	1 975	.
Tvistemål	1 333	.
Brottmål	6	.
Övriga mål	636	.
Högsta Domstolen	470	.
Tvistemål	343	.
Brottmål	17	.
Besvärsmål	110	.
Statens va-nämnd	4	.
Länsrätter	2 781	3 289
Kammarrätter ²	..	..
Regeringsrätten ²	..	..
Mellankommunala skatterätten	1	.
Hyresnämnder	30	.
Arrendenämnder	5	.
Bostadsdomstolen	18	.
Försäkringsrätter	57	.
Försäkringsöverdomstolen	32	.
Arbetsdomstolen	59	—
Marknadsdomstolen	—	—
Patentbesvärsrätten	—	—
Kriminalvårdsstyrelsen	—	—
Kriminalvårdsnämnd	—	—
Interneringsnämnd	—	—
Övervakningsnämnder	—	—
Socialstyrelsen	—	—
Psykiatriska nämnden	—	387 ³
Utskrivningsnämnder ⁴		
Beslutsnämnder	—	—

1) Här ingår rättshjälp enl 36 § Rhj.

2) Uppgifterna från kammarrätterna och regeringsrätten är på grund av fel i rapporterings-systemet för osäkra att redovisa.

3) Varav 360 framställningar enligt 41 § 1 st Rhj bifallits och 5 enligt 41 § 2 st. Dessutom har 55 förordnanden av offentligt biträde skett utan särskild framställning enligt 1 st och 5 enligt 2 st.

4) Utskrivningsnämnderna övertog beslutsnämndernas uppgifter 1986-07-01.

Tabell 4.5.2 Rättshjälp: statens rättshjälpskostnader fördelade på domstolar och rättshjälpsnämnder 1986

Public legal services: costs to the state by court or Public Legal Services Boards authorizing such services, 1986

	Statens rättshjälpskostnader i miljoner kronor				Summa
	Allmän rättshjälp	Rättshjälp åt miss-tänkt i brottmål	Rättshjälp genom offentligt biträde	Råd-givning	
Allmänna domstolar	84,9	109,7	.	.	194,6
Förvaltningsdomstolar	2,1	.	12,0	.	14,1
Hyses- och arrendenämnder, bostadsdomstolen	0,2	.	.	.	0,2
Rättshjälpsnämnder	34,9	.	20,2	0,6	55,7
Domstolsverket	0,2	.	.	.	0,2
Summa	122,3	109,7	32,2	0,6	264,8¹

1) Det beräknas inflyta 13 miljoner kronor från länsstyrelserna pga ålagd återbetalningsskyldighet. Den totala samhällskostnaden beräknas därför till 252 miljoner kronor. I redovisningen saknas specialdomstolarna och nämnderna utanför det traditionella domstolsväsendet.

Tabell 4.5.3 Rättshjälp: rättshjälpsnämndernas verksamhet 1975 och 1980–1986

Public Legal Services Boards: cases, 1975 and 1980–1986

	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Fall där rådgivningsavgiften satts ned eller eftergetts	17 647	12 520	7 478	4 102	2 824	2 537	2 527	2 249
Till rättshjälpsnämnd inkomna ansökningar om allmän rättshjälp	76 270	30 068	24 596	19 322	15 636	11 843	12 243	10 795
Framställningar (ansökningar) om offentligt biträde	1 809	5 701	4 785	3 873	3 477	5 639	7 536	7 424

4.6 Andra myndigheter inom rättsväsendet

Various agencies with judicial functions

Riksåklagaren (RÅ)

Riksåklagaren är organiserad under justitiedepartementet och är högsta åklagaren under regeringen. RÅ är allmän åklagare i högsta domstolen och central förvaltningsmyndighet för åklagarväsendet. Vidare inspekterar RÅ underordnade myndigheter, anlitas ofta som remissorgan i lagstiftningsfrågor och tillsätter i flesta fall åklagare m m.

Justitiekanslern (JK)

Justitiekanslern som är regeringens jurist är bl a regeringens juridiske rådgivare och bevakar statens rätt i olika sammanhang. JK har tillsyn över dem som utövar offentlig verksamhet. JK har enligt data-, kreditupplysnings- och inkassolagen besvärsmätt över datainspektionens beslut och enligt lagen om TV-övervakning över länsstyrelsernas beslut. JK vakar också över tryck- och yttrandefriheten enligt tryckfrihetsförordningen och radioansvarighetslagen.

Justitieombudsmännen (JO)

Riksdagen utser JO som övervakar att myndigheter och tjänstemän i statlig förvaltning efterlever lagar och författningar och sköter sina uppgifter. JO skall avhjälpa brister i lagstiftningen och olikheter i rättstillämpning. JO tar upp ärenden dels på enskilds begäran, dels på eget initiativ. Mer än två år gamla ärenden behandlas dock ytterst sällan.

Observera att JO inte kan ändra domar och beslut och att JOs beslut inte kan överklagas.

Konsumentverket/Konsumentombudsman (KOV/KO)

KOV sorterar under finansdepartementet och är en central förvaltningsmyndighet. KOV skall stödja konsumenterna och förbättra deras ställning på marknaden genom att övervaka marknadens utbud, marknadsföring och säljvillkor, eller stödja forskning, undervisning och utbildning i konsumentfrågor m m.

KO anhängiggör ärenden enligt marknads- och avtalsvillkorslagen. KOVs generaldirektör är också KO.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN ligger under finansdepartementet och prövar tvister mellan konsument och säljare då det gäller en vara eller tjänst, eller rekommenderar hur tvisterna bör lösas. Nämnden representeras både av konsumenter och näringsidkare.

Näringsfrihetsombudsman (NO)

NO som är en statlig ombudsman hör under finansdepartementet. NO skall främja en önskvärd konkurrens inom näringslivet. NO har genom konkurrenslagen att ingripa mot konkurrensbegränsningar, t ex monopol, leveransvägran, prissamverkan och marknadsuppdelning m m. NO kan föra ärenden vidare till marknadsdomstolen eller allmän domstol beroende på ärendets natur.

Marknadsdomstolen (MD)

MD är en specialdomstol som handlägger ärenden enligt konkurrenslagen, marknadsföringslagen, lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och lagen om avtalsvillkor mellan näringsidkare.

Mot marknadsdomstolens beslut får talan ej föras.

Arbetsdomstolen (AD)

AD ligger under arbetsmarknadsdepartementet och är enda instans vid arbetstvister mellan arbetsgivare och arbetstagare då kollektivavtal finns. Vid andra arbetstvister är tingsrätterna första och AD andra och sista instans.

Målen följer i stort sett samma regler som mål vid tingsrätt och hovrätt då förlikning är tillåten.

Tabell 4.6.1 Inkomna/nya ärenden vid några myndigheter med uppgifter inom rättsväsendets område 1970, 1975 och 1980–1986

New cases brought before various agencies with judicial functions, 1970, 1975 and 1980–1986

Myndighet	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Riksåklagaren (RÅ)	1 642	1 389	925	993	1 007	1 203	1 125	1 181	997
därav									
överprövningar av under-									
ställda åklagares beslut	256	259	265	227	266	328	313	317	257
beviljade prövningstillstånd	51	42	48	41	38	39	51	49	48
av RÅ till HD fullföljda mål	7	9	8	14	9	13	10	11	17
Justitiekanslern (JK)	876	3 048	2 995	2 915	2 946	3 352	3 591	3 706	3 885
därav									
skadeståndsmål och									
ärenden	..	319	505	467	548	530	571	632	727
tillsynsärenden	373	518	700	689	748	749	743	765	782
dataärenden	..	1 857	1 272	1 193	1 186	1 556	1 696	1 734	1 751
Konsumentverket/ konsumentombudsmannen (KOV/KO)	.	4 522	5 735	4 629	4 285	4 320	4 134	4 111	4 030
därav									
anmälningar och förfråg-									
ningar	.	4 242	5 385	4 286	3 923	3 877	3 696	3 811	3 741
från privatpersoner	.	3 234	3 452	2 538	2 087	2 018	2 028	2 158	2 104
KOV-initiativ	.	280	350	343	362	443	438	300	289
Allmänna reklamations- nämnden (ARN)	2 020	6 632	8 212	7 194	7 695	7 887	7 965	7 510	7 461
Näringsfrihetsombuds- mannen (NO)	254	407	464	519	459	585	578	503	485
därav									
anmälningar och förfråg-									
ningar	110	208	220	326	280	351	333	270	289
NO-initiativ	92	136	192	134	130	174	163	168	135
Marknadsdomstolen (MD)	.	49	42	38	28	34	51	48	37
därav									
ärenden enligt marknads-									
föringslagen	.	34	33	30	23	21	35	33	28
Arbetsdomstolen (AD)	97	264	264	225	235	218	220	228	247
därav från									
arbetsgivarsidan	38	28	117	54	58	46	35	46	58
arbetstagsidan	59	236	147	171	177	172	183	182	189
	1970	1975	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87
Riksdagens ombudsmän/ Justitieombuds- männen (JO)	3 090	3 482	3 571	3 516	3 846	3 528	3 329	3 440	3 021
därav									
klagomål och framställ-									
ningar från enskilda	2 606	3 025	3 464	3 399	3 688	3 397	3 163	3 323	2 889
JO-initiativ	457	410	87	95	133	101	141	85	84

5 Bilaga

Appendice

Medelfolkmängden i hela riket 1950–1986

The mean population for the whole country 1950–1986

År	Medelfolkmängden	
	Samtliga åldrar	därav 15 år och äldre
1950	7 014 005	5 381 499
1951	7 070 285	5 410 379
1952	7 124 673	5 440 163
1953	7 171 461	5 468 730
1954	7 213 490	5 499 065
1955	7 262 388	5 537 211
1956	7 314 552	5 578 539
1957	7 363 801	5 626 336
1958	7 409 143	5 683 883
1959	7 446 249	5 745 184
1960	7 480 395	5 805 380
1961	7 519 998	5 868 890
1962	7 561 588	5 932 773
1963	7 604 328	5 991 242
1964	7 661 354	6 051 235
1965	7 733 853	6 114 227
1966	7 807 797	6 173 121
1967	7 867 931	6 218 891
1968	7 913 885	6 255 625
1969	7 969 687	6 303 469
1970	8 042 803	6 366 361
1971	8 098 328	6 413 970
1972	8 122 293	6 434 661
1973	8 136 794	6 448 582
1974	8 160 560	6 470 068
1975	8 192 567	6 497 300
1976	8 222 311	6 526 096
1977	8 251 648	6 560 415
1978	8 275 778	6 598 234
1979	8 293 723	6 639 224
1980	8 310 473	6 682 124
1981	8 320 481	6 719 809
1982	8 325 260	6 754 109
1983	8 329 025	6 783 908
1984	8 336 596	6 809 067
1985	8 350 379	6 833 815
1986	8 369 822	6 861 965

Medelfolkmängden år 1986 i hela riket, 5-årsklasser

The mean population in 1986 for the whole country,
by 5-yearage groups.

Ålder	Summa	Män	Kvinnor
00–04	477 975	245 654	232 321
05–09	482 865	247 230	235 635
10–14	547 017	279 851	267 166
15–19	574 386	294 297	280 089
20–24	597 217	305 710	291 507
25–29	558 271	285 399	272 872
30–34	577 822	295 341	282 481
35–39	643 895	328 159	315 736
40–44	633 183	325 219	307 964
45–49	479 687	244 036	235 651
50–54	425 839	212 696	213 143
55–59	438 687	214 859	223 828
60–64	467 371	225 759	241 612
65–69	447 746	211 296	236 450
70–74	388 498	175 250	213 248
75–79	310 838	130 501	180 337
80–84	193 418	71 866	121 552
85–89	91 019	29 778	61 241
90–94	28 405	8 051	20 354
95–	5 683	1 363	4 320
Totalt	8 369 822	4 132 315	4 237 507

6 Sakregister

Index

- ackord 186, 191
 alkohol och misshandel 17, 147
 allmänna häkten 108–109, 116
 allmänna mål 187
 allmänna reklamationsnämnden (ARN) 225–226
 anhållande, anhållna 11, 15, 64–67, 108–109, 114
 anmälda brott 33–50, 145–151
 anmälningsbenägenhet 29, 142, 154–155
 anstaltsvård 101–118
 arbetsdomstolen (AD) 223, 225–226
 arbetstvist 169–170
 arrendenämnder 159, 218–220
 avgångna från kriminalvårdsanstalt 113
 avhysning 185, 193
 avsättning 85
- beläggning på kriminalvårdsanstalter 101–118
 beskattningsmål 210–212, 214–217
 besvärsmål 201–205
 betalningsföreläggande 166–167, 169–170, 185, 188
 boskillnad 169–170, 181
 bostadsdomstolen 159, 218–221, 223
 bouppteckning 164, 178
 brott
 – anmälda brott 33–50, 141–151
 – brott som kommit till polisens kännedom 33–50, 141–151
 – för brott lagförda personer 16–23, 68–100
 – för brott misstänkta personer 53–61
 – i nordiskt perspektiv 141–151
 – offer för brott 152–156
 – uppklarade brott 48–49, 51–52
 – återfall i brott 103, 119–129
 brottmål 163–164, 166–167, 171–172, 194–195, 197–201, 206, 223
 brottsbalken 33 kap 2 § (BrB 33:2) 73, 90–95, 100
 brottsbalken 34 kap 1 § punkt 1 (BrB 34:1 p 1) 73, 77, 85, 90–95, 100, 126
 brottsdeltagande 52–57
 brottsstatistik 24–62, 141–151
 böter 73, 78, 81–82, 85, 90–95, 100, 124, 141, 208
 bötesförvandling 108–110, 114, 172
- disciplinstraff 85, 90–95, 100
 domstolarnas verksamhet 157–226
 domstols- och åklagarstatistik 68–100
- domstolsärenden 164, 174, 223
 domvillobesvär 201, 204
 dömda personer 16–23, 76, 84–86, 88–100
- ensamdomare 171–172
 enskilda mål 187
 exekutiv fastighetsförsäljning 186, 193
 expropriation 173, 179
- faderskapsmål 169–170, 181, 196, 198–200
 familjebidrag 215, 217
 fastighetsdomstolar 163–164, 173
 folkbokföring och kyrkobokföring 210, 212
 folkmängd, relaterat till 74, 77, 80, 82–83, 86, 98
 frigång 102
 frihetsberövande 62–68, 83, 87, 101–118, 124–126
 fri från påföljd 85, 90–95
 frikännande dom 172
 frivård 101, 103, 108, 116–118
 fullföljdsfrekvens 163, 170, 172, 174, 200
 fylleri 66–68, 84
 fällande dom 172
 fängelse 68–69, 73–74, 77–78, 81, 85, 90–95, 100, 124–126, 207–208
 fängelsetidens längd 96–97, 111, 115
 förberedelse till brott 28
 föreläggande av ordningsbot 23, 68, 74–75, 85
 förenklad rättegång 163, 168–170
 företagskonkurser 186, 189–190
 förmögenhetsskatt 215, 217
 försök till brott 28
 förvaltningsdomstolar 159, 210–217
 förvandlingsstraff för böter 105, 108, 110–111, 114
- giftermålsbalken (GB) 167, 183
 gravationsbevis 165, 167, 178
 gripande, gripna 11, 62, 105, 107, 114
 grovre brott 22–23, 72, 83
- handläggningstider 165, 169, 171, 173, 176–177, 198–199, 205–206, 213, 215, 217
 handräckning 185, 188
 historisk kriminalstatistik 16–23
 hovrätter 159, 194–200, 223
 huvudbrott 69, 73, 79, 84, 86–89, 92–95, 98–99, 105

- huvudbrott under året 73, 98–99
 huvudpåföljd 68, 73, 78, 81, 85, 90–95
 hyresnämnder 159, 218–221, 223
 häkten, allmänna 108–109, 114
 häktning 62–66, 108–109, 114
 Högsta Domstolen 159, 182–183, 201–206, 223
- inkomstskatt 210, 212, 215
 insamlingsrutiner 14, 21, 71, 105, 119, 130, 158–160
 inskrivningsärenden 165–167, 178
 intagna på kriminalvårdsanstalt 101–115
 inteckningar 165–167
 internationell kriminalstatistik 104, 141–151
 internering 85, 105, 108–111, 114, 126, 207–208
 interneringsnämnden 223
- jordabalken (JB) 225–226
 justitiekanslern (JK) 225–226
 justitieombudsmannen (JO) 225–226
- kammarrätter 210–211, 213–214
 kommunala besvärsmål 215, 217
 konkursärenden 185–186, 188–190, 193
 konsumentverket/konsumentombudsmannen (KOV/KO) 225–226
 kostnader
 - inom kriminalvården 116
 - av egendomsbrott 156
 - av rättshjälp 222, 224
 kriminalregisterpåföljd 74, 77
 kriminalstatistiska undersökningar 15
 kriminalvård 101–118
 kriminalvårdsnämnd 105, 223
 kriminalvårdsstyrelsen 101, 105–106, 223
 kronofogdemyndigheter 159, 186–187, 193
 kvinnor 18, 23, 54–57, 59–61, 76, 78–80, 83, 86–87, 89, 91, 97,
 101, 112, 119, 121, 148, 154, 209
 kyrkobokföring 31, 53, 72–73, 98–99
- lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) 65–67
 lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO) 62–65, 67
 lagen om unga lagöverträdare (LUL) 74, 85, 90–91
 lagen om vård av missbrukare (LVM) 74, 85, 90–91, 213
 lagen om vård av unga (LVU) 213
 lagfarter 165–167, 179
 lagförda personer (för brott) 16–23, 68–100, 127–140, 172
 lagsökning 166–167, 169–170, 185, 188, 196
 lagändringar 72, 130, 160–161
 livstid (fängelse) 105
 läkarintyg 172
 län 36, 38, 99, 179
 länsrätter 210, 212, 223
 lösöre köp 178
- marknadsdomstolen (MD) 223, 225–226
 medborgarskap 31, 53, 76, 78–79, 83, 87, 92–95, 98
- medelbeläggning på kriminalvårdsanstalter 108
 medelfolkmängd 74, 77, 80, 86, 182, 227
 medverkan till brott 28
 mellankommunala skatterätten 210, 213, 223
 mervärdesskatt 212, 215, 217
 militära mål 169–170
 misshandel (historisk statistik) 17
 misshandel (nordisk statistik) 146
 misskötsamhet 102, 115, 118
 misstänkta personer (för brott) 53–61
 mord och dråp (historisk statistik) 16
 mord och dråp (nordisk statistik) 145
 mål
 - beskattningsmål 210–217
 - besvärsmål 175–176, 201–206, 223
 - brottmål 163–164, 166–167, 171–172, 194–195, 197–206, 223
 - familjemål 168–170, 181–184, 196, 198–200
 - fastighetsdomstolsmål 164, 173, 196, 198–200, 223
 - fastighetstaxering 210–213, 215, 217
 - körkortsmål 213, 215, 217
 - miljöskyddsmål 173, 195
 - notariemål 171–172
 - sociala mål 212, 215, 217
 - tullmål 215, 217
 - tvistemål 163, 166–170, 194–196, 198–206, 223
 - vattenmål 165, 174–177, 194–196, 198, 200, 203
- narkotikastatistik 127–140, 208–209
 nordisk kriminalstatistik 104, 141–151
 nykterhetsvårdslagen 104, 125
 nådeansökningar 159, 207–209
 näringsfrihetsombudsmannen (NO) 225–226
 näringsförbud 186, 192
- offentlig försvarare 172
 offentliga ackord 186, 191
 offer för brott 152–156
 omhändertagande av berusade personer, lag om (LOB) 65–67
 omyndighetsförklaring 169–170, 181
 opublicerad statistik 32, 76
 ordningsbot, godkänt föreläggande av 24, 68, 71, 74, 85
- patent 211
 permissioner från kriminalvårdsanstalterna 102, 115
 personutredning 172
 polisstatistik 24–61, 141–151
 processtatistik 157–226
 prövningstillstånd 200–206
 provotid 105–106
 psykiatrisk vård 73, 85, 90–95, 100, 108, 114, 125
 publicering av rättsstatistiken 14–15, 31–32, 75–76, 106, 121, 132,
 162
 påföljd eftergiven 85, 95, 100
 påföljder för brott 74, 77–78, 81–82, 85–87, 90–95, 100

regeringsrätten 210–211, 216, 223
 regional redovisning 35, 37, 99, 188
 resning 201, 204
 riksdagens ombudsmän (JO) 225–226
 riksåklagaren (RÅ) 225–226
 rymningar från kriminalvårdsanstalt 102, 114
 rån (historisk statistik) 20
 rån (nordisk statistik) 148
 rättegångsbalken 20 kap 7 § 1 74, 85, 90–91
 rättens sammansättning 171–172
 rättshjälp 159, 222–224
 rättshjälpsnämnd 222, 224
 rättspsykiatrisk undersökning, undersökningsfall 108, 114, 172
 rättsstatistik, översikt 11–15
 rättsstatistiska undersökningar 15
 rättsväsendets informationssystem (RI) 14, 71, 105, 158

sjöfartsregistret 165, 178
 skattetillägg och förseningsavgift 212, 215, 217
 skilsmässa 169–170, 180–183, 196, 198–200
 skyddstillsyn 68, 74, 77–78, 81, 85, 90–95, 100–101, 103, 106, 116–118, 124–126, 208
 sluten psykiatrisk vård 74, 85, 90–95, 100–108, 114, 125
 socialtjänstlagen (SoL), vård enligt 85, 90–95, 100, 213
 statistikomläggningar 30, 72
 straff/påföljd 73–74, 77–78, 81–82, 85–87, 90–95, 100, 124–126
 straffmyndig befolkning 77, 80, 86, 98
 straffprocessuella frihetsberövanden 62–67
 strafftider 96–97, 101–103, 111, 115
 strafföreläggande (SF), godkänt 68, 74, 85–86, 88–89, 90–95
 stämpling 28
 stöld (historisk statistik) 18–21
 stöld (nordisk statistik) 149
 suspension 85
 särlevnad 183

taxeringsmål 212, 213, 215, 217
 tillfälligt omhändertagande, lag om (LTO) 62–67
 tingsrätter 158, 163–192, 223
 tolk 171–172, 198

tomträtt 165, 167, 179
 tredskodom 164, 168–170, 173
 tullmål 215, 217
 tvistemål 163, 166–170, 194–196, 198–206, 223

underrätter, allmänna 163–192
 unga lagöverträdare, lag om (LUL) 74, 85, 90–91
 ungdomsfängelse 76, 85, 106, 108–110, 113–114, 116–117, 126
 ungdomskriminalitet 23, 128, 156
 uppbörd 212, 215, 217
 uppklarade brott 48–49, 51–52
 uppklaringsgrund 51–52
 uppklaringsprocent 48–49, 156
 utländska medborgare 23, 53–57, 72, 78–79, 83, 87, 92–95, 98–99, 104, 129, 137, 153, 155

va-nämnd 159, 164–165, 174
 vattendomstolar 159, 164–165, 175–177
 villkorlig dom 68, 74, 75, 77–78, 80, 85, 90–95, 100, 124, 140, 204
 villkorligt frigivna 102, 106, 108, 113, 116, 118, 208
 våldtäkt (historisk statistik) 18
 våldtäkt (nordisk statistik) 147
 vård 85, 90–95, 100, 125
 vård av missbrukare, lag om (LVM) 74, 85, 90–95, 100, 213
 vård enligt socialtjänstlagen (SoL) 85, 90–95, 100, 213
 vård utom anstalt 113, 116–118
 vårdnad om barn 169–170, 184

åtalsunderlåtelse (ÅU) 68, 70, 72, 74–75, 80, 85–86, 90–95, 124
 återfall i brott 102–103, 119–126

äganderättsbevis 178
 äktenskapsförord 178, 180
 äktenskapsskillnader 169–170, 180–183, 196, 198–200
 ändringsfrekvenser 200, 206, 210, 212, 215, 217

öppen psykiatrisk vård 85, 90–95, 100, 125
 översikt över redovisningen 4–10
 övervakning 101, 116–118
 övervakningsnämnder 105–106, 223

Kriminalitetsutveckling och belastning

belyst genom födelsekohortstatistik

1981 publicerade SCB för första gången kriminalstatistiska data enligt födelsekohortprincipen. Detta gav en ny infallsvinkel på ungdomskriminalitetens utveckling sedan slutet av 1960-talet.

I en nyutkommen publikation beskrivs utvecklingen för årskullarna födda 1951–1967 då det gäller

- hur stor andel som debuterat i grövre brott av olika slag
- hur många lagföringar varje årskull utsatts för före en viss ålder
- hur belastningsfördelningen ser ut
- hur stor andel som varit brottsligt aktiv under en följd av år
- hur stor andel som varit intagen på anstalt före en viss ålder.

Resultaten visar bl a att andelen som debuterat i grövre brott är densamma i början av 1980-talet som i slutet av 1960-talet.

Publikationen – RS-Promemoria nr 1987:12 kostar 25 kr och kan beställas från SCB-Distribution, 701 89 Örebro, tel 019–17 68 00.

G-90799-R01SA8701 -001-K-H

BIBLIOTEKET

S/BI-S